
3 1761 06743039 7

Den sindrige Adelsmand,

Don Quixote

af Mancha's

Levnet og Bedrifter,

forfattet

af

Miguel de Cervantes Saavedra,

oversat fra det Spanske

af

Frederik Schaldemose.

Tredie Deel.

Kjöbenhavn.

Trykt hos og forlagt af Directeur Jens Hostrup Schultz,

Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

1830.

Indhold.

Første Kapitel.

Andet Kapiel.

Tredie Kapitel.

Fjerde Kapitel.

Femte Kapitel.

Tolvte Kapitel.

Trettende Kapitel.

Fjortende Kapitel.

Femtende Kapitel.

Sextende Kapitel.

Syttende Kapitel.

Attende Kapitel.

Om det, der hendtes Don Quixote i Don Diegos Huus eller Slot, tilligemed andre overordentlige Ting.

Nittende Kapitel.

Hvori der fortælles om Eventyret med den forelskede Hyrde, samt om andre virkelig behagelige Begivenheder.

Tyvende Kapitel.

Der handler om den rige Camachos Bryllup og om Tildragelsen med den fattige Basilio.

Eet og Tyvende Kapitel.

Hvori Beretningen om Camachos Bryllup fortsættes, tilligemed andre behagelige Begivenheder.

To og Tyvende Kapitel.

Om det store og vigtige Eventyr, som den mandhaftige Ridder Don Quixote lykkeligt bestod i Montesinos Hule midt inde i Hjertet af Mancha.

Tre og Tyvende Kapitel.

Om de forunderlige Ting, som den fortræffelige Don Quixote fortalde, at han havde seet i Montesinos Hule, men som ere saa overordentlige og umuelige, at man fristes til at holde dette Eventyr for opdigtet.

Fire og Tyvende Kapitel.

Der indeholder tusinde Smaating, der vel ere ubetydelige, men dog nødvendige for rigtigt at forstaae denne ophøiede Historie.

Fem og Tyvende Kapitel.

Om Tildragelsen med Æselskriget, og om det lystige Eventyr med Dukkespillet, samt Abeprophetens mærkværdige Spaadomme.

Sex og Tyvende Kapitel.

Hvori det moersomme Eventyr med Marionetspilleren fortsættes, og mange andre behagelige Ting fortælles.

Syv og Tyvende Kapitel.

Hvori der gives nærmere Efterretning om Mester Pedro og hans Abe, samt om Eventyret med Skryderne, der ikke faldt saaledes ud, som Don Quixote havde haabet og ønsket.

Aatte og Tyvende Kapitel.

Om det, der fortælles i dette Kapitel, siger Benengeli, at man vil faae det at vide, naar man læser det med Opmærksomhed.

Ni og Tyvende Kapitel.

Om det berømte Eventyr med den forhexede Baad.

Tredivte Kapitel.

Om det, der hendtes Don Quixote med en smuk Jægerinde.

Eet og Tredivte Kapitel.

Der handler om mange og vigtige Ting.

To og Tredivte Kapitel.

Om det Svar, som Don Quixote gav ham, der satte ham i Rette, tilligemed andre og moersomme Sager.

Cervantes' Fortale.

Hjælpe mig Gud, med hvilken Længsel, kjære adelige eller borgerlige Læser! maa Du ikke tage denne Fortale i Haanden, i den Forventning at finde den fuld af Harme, Hævngjerrighed og Fornærmelser mod Forfatteren til den anden Don Quixote, der, som man siger, er bleven avlet i Tordasillas og født til Verden i Taragona. Men denne Fornøielse gjør jeg Dig alligevel ikke; thi endskjøndt Fornærmelser vel ere istand til at ophidse endog det sagtmodigste Hjerte til Vrede, maa Du dog ved mit gjøre en Undtagelse fra Regelen. Du ønskede vel gjærne, at jeg kaldte ham et Æsel, en Daarekistelem, en uforskammet Karl; men dette er noget, der aldrig kunde falde mig ind; lad hans Brøde være hans Straf, lad ham spise den med sit Brød og velbekomme ham!

Men hvad jeg dog ikke ganske har kunnet læse uden at ærgre mig, er, at han bebreider mig min Alderdom og min lamme Haand; som om det stod til mig at standse Tiden i sin Gang og hindre den i at glide hen over mig; eller, som om min Lamhed havde sin Oprindelse fra en Krostue og ikke fra den hæderligste Begivenhed, som Fortiden og Nutiden have seet og de kommende Aarhundreder ville faae at see. Dersom mine Saar ikke ere straalende Hæderstegn i

enhvers Øine, der seer dem, saa ere de dog agtværdige i deres Øine, der vide ved hvilken Leilighed jeg har faaet dem; thi det anstaaer en Kriger bedre at ligge død paa Valpladsen, end med hele Lemmer at søge sin Frelse i Flugten; og i dette Stykke er jeg af den Tænkemaade, at dersom man overlod mig Valget, at gjøre det Umuelige mueligt, vilde jeg dog hellere beholde min lemlæstede Arm, end være sund og frisk og ikke have befundet mig ved hiin overordentlige Bedrift. De Saar, en Soldat bærer i Ansigtet og paa Brystet, ere Stjærner, der lede hans Kammerater til Ærens Himmel og opflamme deres Længsel efter et udødeligt Navn. Tilligemed burde man lægge Mærke til, at det ikke er med de graae Haar man skriver Bøger, men med Forstanden, der pleier at tiltage med Aarene.

Jeg har ogsaa hørt, at han kalder mig misundelig, og at han, som om jeg var en Ignorant, forklarer mig hvad Misundelse er, og sandelig, jeg kjender kun af de to Slags Misundelse, der gives, kun det ene, det gode, ædle, velmenende Slags; og som en Følge heraf, er det slet ikke min Hensigt, at ville forfølge en Præst, der desuden er et Lem af den hellige Inqvisition; og hvis jeg ikke tager Feil af den Person, som han vil hentyde paa *), saa tager han selv saa meget mere Feil, som jeg beundrer denne Mands herlige Aand, og agter ham høit formedelst hans bestandige og roesværdige Virksomhed.

Imidlertid takker jeg virkelig denne Hr. Skribent fordi han siger, at mine Noveller ere mere satyri-

*) Lopo de Vega Carpio.

ske end moralske, men at de dog ere gode; og det kunde de ikke være, naar de ikke indeholdt noget af begge Dele.

Det forekommer mig, at jeg hører Dig sige, at jeg gaaer meget langmodigt frem og at jeg holder mig ret smukt indenfor Beskedenhedens Grændser; men jeg veed, at man ikke bør lægge Bekymring paa den Bekymrede, og denne Herre maa vel ikke have været meget vel tilmode, siden han ikke har vovet at møde i aaben Mark og under Guds frie Himmel, men derimod har forandret sit Navn og fornægtet sit Fødested, som om han havde gjort sig skyldig i Majestætsforbrydelse. Men skulde Du af en Hendelse komme til at lære at kjende ham, saa siig ham paa mine Vegne, at jeg ikke anseer mig fornærmet, at jeg vel veed hvad Djævelens Fristelser formaae, og at det er en af de slemmeste, naar han sætter et Menneske i Hovedet, at han vel kunde skrive en Bog, der kunde indbringe ligesaa megen Hæder, som Fordeel, og ligesaa megen Fordeel som Hæder; og for at bevise dette, ønsker jeg, at Du med Din sædvanlige gode Anstand og Lune vil fortælle ham følgende Eventyr.

I Sevilla var der engang en Gal, der faldt paa den latterligste Grille, der nogensinde er kommen i en gal Mands Hoved. Han havde nemlig ladet sig gjøre et spidst Rør, og naar han enten paa Gaden, eller paa noget andet Sted traf en Hund, løftede han ham i Veiret ved Bagbenene og anbragde ham, det bedste han kunde, Røret paa et vist Sted, blæsde ham saa rund som en Bold, gav ham et Par Slag paa Maven, og lod ham løbe, i det han sagde til de Om-

kringstaaende (thi ved dette Spøg var der altid Tilskuere nok): "I troer vel, mine Herrer! at det er en Smaating at blæse en Hund op.„ Denne Herre mener vel ogsaa, at det er en Smaating at skrive en Bog. Passer dette Eventyr ikke, kjære Læser! saa fortæl ham dette følgende, der ogsaa handler om en gal Mand og en Hund.

I Cordova var der en anden gal Mand, der havde den Vane at bære en Marmorblok eller en anden svær Steen paa Hovedet, og naar han traf en Hund, der ikke tog sig i Agt for ham, listede han sig hen til den, lod Stenen falde lige ned paa ham, og glædede sig inderligt, naar Hunden løb hylende og tudende igjennem to eller tre Gader. Men engang traf det sig, at han lod sin Byrde falde ned paa en Hund, der tilhørde en Huemager, der holdt meget af Dyret. Han lod Stenen falde lige ned paa Hovedet af Hunden, den ilde tilredte Hund begyndte at tude, dens Herre hørde det, greb en Alen, sprang ud paa Gaden til den Gale, tærskede saalænge paa ham, at der ikke var et heelt Been i Livet paa ham, og skreg ved hvert Slag, han gav ham: "Kaster Du Stene paa min Hønsehund, Slyngel? Seer Du ikke, Knægt, at min Hund er en Hønsehund?„ Og saaledes gjentog han ham Hønsehunden saalænge til han havde banket ham saa mør som en Bergefisk. Den Gale listede sig omsider hjem og lod sig i mere end een Maaned ikke see paa Gaden. Men siden begyndte han igjen paa sin gamle Tidsfordriv og viisde sig med en endnu større Ladning. Det traf sig just, at han mødte den samme Hund, hvorpaa han betragtede ham en Tidlang

meget opmærksomt, uden at have Mod til at lade Stenen falde, og sagde: "Tag Dig i Agt, det er en Hønsehund!„ Nok, alle de Hunde, som han siden mødte, om det saa var Bulbidere eller Spitser, kaldte han Hønsehunde, og lod være at kaste Stenen paa dem. Maaskee gaaer det denne Historieskriver ligesaadan, og han tager sig maaskee for Fremtiden i Agt for at lade sin Vittighed udstrømme i Bøger, der ere mere plumpe, end den Gales Stene.

Siig ham ogsaa, at hans Trusel, ved sin Bog at skille mig ved den Smule, jeg kunde fortjene, heller ikke ængster mig stort; thi jeg holder mig til hvad der staaer i det berømte Mellemspil la Perendenga*): "Min Hr. Veintiquatro leve, og Christus være med Alle!„ Og saaledes svarer jeg ogsaa ham: "Leve den store Greve af Lemos, hvis bekjendte christelige Sindelag og Gavmildhed holder mig i Veiret, trods alle min ugunstige Skjæbnes Slag; og leve den ædelmodige og velgjørende Don Bernardo de Sandoval y Rojas i Toledo, saa er det mig ligemeget om der er flere Bogtrykkerpræsser til i Verden, og om man skriver ligesaa mange Bøger imod mig, som der er Bogstaver i Mingo Rebulgos Digte. Disse to Ædlinger, som jeg aldrig søgde at vinde ved Smigrerier eller Lovtaler, have alene af egen Godhed paataget sig at vise mig Velgjærninger og at beskytte mig, og derved anseer jeg mig for rigere og lykkeligere, end om Skjæbnen paa en anden Maade havde opløftet mig til Lykkens høieste Spidse. Den Fattige, og ikke den Lastefulde, kan erhværve sigÆre og Agtelse. Ar-

*) Gadestrygersken.

mod kan vel omtaage et adeligt Navn, men aldrig ganske fordunkle det; thi hvor Dyden lader sit Lys skinne, om det saa kun glimter igjennem den møisommelige Fattigdoms Huller og Ridser, bliver den agtet af høie og ædle Sjæle, og som en Følge heraf ogsaa understøttet.

Siig ham nu intet mere, ligesom jeg heller ikke vil sige Dig mere, men alene bede Dig lægge Mærke til, at denne anden Deel af Don Quixote, som jeg her tilbyder Dig, er tilskaaren af den samme Kunstner og af det samme Klæde, som den Første, og at jeg i den giver Dig en udførlig Efterretning om Don Quixote lige til hans Død og Begravelse; for at ingen skal fordriste sig til at komme frem med nye Dokumenter om ham, eftersom de gamle ere tilstrækkelige, og det er nok, at en hæderlig Mand eengang giver Dig Efterretning om disse forunderlige Galskaber, uden paa ny at ville befatte sig med dem; thi alt for meget om en Sag, om den end er nok saa god, gjør at den taber i Yndest, da derimod Sjældenheden giver endogsaa den ubetydeligste Ting Værdi.

Nær havde jeg glemt at sige Dig, at Du snart kan vente Persilis, som jeg er i Færd med at bringe til Ende, tilligemed den anden Deel af Galatea *). Lev vel!

---

*) Cervantes døde førend denne Sidste blev fuldendt.

Anden Deel

af den

sindrige Adelsmand

Don Quixote af Mancha.

Förste Kapitel.

Om den Samtale, som Præsten og Barberen havde med Don Quixote, angaaende hans Sygdom.

Cid Hamed Ben Engeli fortæller i den anden Deel af denne Historie, hvori han beskriver os Don Quixotes tredie Tog, at det varede næsten en Maaned, inden Præsten og Barbereren gik hen at besøge ham, fordi de ikke vilde minde ham om de Ting, der vare foregaaede; imidlertid forsømde de alligevel ikke at see til Huusholdersken og Søsterdatteren, og at paalægge dem, at pleie ham paa det Bedste, ved at give ham saadanne Spiser, som kunde styrke hans Hjerte og hans Hjærne, hvis Svækkelse de meende var Aarsag til den hele Ulykke. Begge Qvinderne lovede at opfylde deres Ønske, og at pleie ham saa godt de kunde, fordi de syntes at mærke, at deres Herre havde Øieblikke, hvori han røbede, at han var ved sin fulde Samling. Herover vare begge hans Naboer inderlig glade, fordi de troede, at de i en lykkelig Time vare komne paa det Indfald, at føre ham fortryllet med sig paa Oxekarren, saaledes som det er fortalt i det sidste Kapitel af denne ligesaa vidtløftige, som nøiagtige Historie. Ifølge heraf besluttede de at besøge ham, for at see, hvorledes det stod til med hans Bedring, paa hvilken de dog bestandigt tvivlede; og de aftaelde med hinanden, at de slet ikke vilde berøre det vandrende Rid'

derskab, for ikke at staae Fare for at oprippe et Saar, der endnu ikke var lægt.

De besøgde ham altsaa, og fandt ham siddende i sin Seng, klædt i en Trøie af grønt Bai, med en broget toledansk Hue paa Hovedet, og saa tør og sammenskrumpet, som en Mumie. Han modtog dem meget vel; de spurgde ham hvorledes han befandt sig, og han gav dem Underretning om sin Tilstand med megen Fornuft og Veltalenhed. Under Løbet af Samtalen kom de iblandt andet, ogsaa til at tale om Regjerings- og Statssager, og vilde have snart denne, snart hiin Misbrug hævet, snart denne gamle Skik afskaffet, snart en ny indført i dens Sted; kort sagt, enhver af dem spillede en ny Lovgiver, en anden Lykurg eller en nybagt Solon; og paa denne Maade omstøbde de Staten, ret som om de havde faaet den i en Smæltedigel, og kunde give den hvilken Form de vilde. Over alle disse Materier taelde Don Quixote saa fornuftigt, at de to, der vilde udforske ham, bleve overbeviisde om, at han igjen havde sin gode, sunde Forstand. Søsterdatteren og Huusholdersken vare tilstede ved denne Samtale, og troede ikke noksom at kunne takke Gud over det, at de saae, at deres Herre var bleven saa fornuftig. Ikke destomindre ansaae Præsten det dog for nødvendigt, at komme til Vished om, at det virkelig forholdt sig rigtigt med Don Quixotes fuldkomne Helbredelse. Han forandrede derfor sin første Plan, som var, slet ikke at berøre det vandrende Ridderskab, og berørde fra Tid til anden Nyheder fra Hoffet. Iblandt andet sagde han, at man paastod som en Vished, at Tyrkerne samlede en mægtig

Armee, men man vidsde ikke, hvad de egentlig havde i Sinde, eller hvor dette svære Uveir skulde bryde løs; men da nu disse Fjender næsten hvert Aar opfylde Christenheden med Angst og Skræk, havde hans Majestæt befalet, at sætte Kysterne af Neapel, Sicilien og Øen Malta i Forsvarsstand.

Hertil svarede Don Quixote: “Hans Majestæt har handlet som en viis Feltherre, i det han i rette Tid har ladet sine Stater sætte i Forsvarsstand, for at Fjenden ikke skal overfalde os uforberedte. Men dersom han vilde følge mit Raad, vilde jeg anbefale ham en Forholdsregel, hvorpaa maaskee intet Menneske paa Jorden tænker i dette Øieblik.„

Neppe hørde Præsten dette, førend han sagde ved sig selv: “Gud holde sin Haand over Dig, arme Don Quixote! det synes mig, at Du igjen styrter Dig fra Spidsen af din Galskab ned i Afgrunden af din Eenfoldighed!„ — Men Barbereren, der var kommen paa den samme Tanke som Præsten, spurgde Don Quixote, hvad det var for en Forholdsregel, som han sagde vilde være saa hensigtsmæssig, og om den maaskee hørde til de mange urimelige Forslag, som man saa ofte gjorde Fyrsterne.„

“Mit Forslag, Hr. Skjægskraber!„ — sagde Don Quixote, — “er ikke urimeligt, men det rimer sig meget vel med Sagens Omstændigheder.„

“Saaledes var det heller ikke meent;„ — svarede Barbereren; — “men jeg vilde kun sige, at Erfaring viser, at de fleste af de Forslag, som man gjør Kongerne, enten ere uudførlige, eller skadelige for Kongen og Riget.„

"Men mit er hverken uudførligt eller urimeligt;„ — sagde Don Quixote; — "men det letteste, rigtigste, beqvemmeste og korteste, der nogensinde er bleven avlet i et opfinderisk Hoved."

"Det synes mig, at eders Velbyrdighed ikke rigtigt vil frem med det!„ — sagde Præsten.

"Jeg har ikke i Sinde at sige det nu;„ — svarede Don Quixote; — "thi da vilde det maaskee i Morgen allerede være kommet for Ministrenes Øren, og en anden vilde da høste Frugten af mit Arbeide."

"Hvad mig angaaer„ — sagde Barbereren; — "da giver jeg Eder mit Ord paa, at hverken Konge eller Knægt, eller noget dødeligt Menneske skal erfare et eneste Ord af det, I her meddeler os, saa sandt jeg staaer her for Guds Ansigt; en Eed, som jeg har lært af Romancen om Præsten, der gav Kongen Underretning om Tyven, der havde frataget ham de hundrede Gulddubloner og hans letfodede Muulæsel."

"Denne Historie kjender jeg ikke;„ — sagde Don Quixote; — "men jeg veed, at Eden er god, da jeg kjender Hr. Barbereren som en retskaffen Mand."

"Og hvis det ikke var Tilfældet„ — sagde Præsten; — "vilde jeg sige god for ham, og indestaae for, at han i denne Sag ikke skal tale mere end en Stum, under Straf af at betale en Bøde efter eders Velbyrdigheds Godtbefindende."

"Og hvem er mig da Borgen for Eder selv, Hr. Pastor?„ — sagde Don Quixote.

"Mit Embede„ — svarede Præsten, — "hvis Pligt det er at bevare Hemmeligheder."

"For Pokker!„ — raabde Don Quixote; —

"hvad behøver da vel Kongen at gjøre andet, end offentlig at lade udraabe, at alle vandrende Riddere i Spanien paa en bestemt Dag skulle indfinde sig ved Hoffet? Thi naar der blot kom et halvt Dusin, kunde der let findes den iblandt dem, der var Mand for at ødelægge hele Stortyrkens Magt. Giver nu Agt paa, mine Herrer! hvad jeg vil sige. Er det da saa uhørt en Ting, at en eneste vandrende Ridder har nedhugget en Hær af to hundrede tusinde Mand, som om den kun havde en eneste Hals, eller var gjort af Makrondeig. Siig mig, hvor mange Historier ere ikke fulde af saadanne Underværker? For Fanden, hvis blot den berømte Don Belianis, eller en Anden af Amadis af Galliens utallige Efterkommere, levede blandt os, og vilde maale sig med Tyrkerne, saa vilde jeg sandelig nok være halvt med ham om Gevinsten. Men Gud vil nok see til sit Folk, og sende en, der, om ikke saa tapper som de henfarne vandrende Riddere, dog ikke vil give dem noget efter i Mod. Gud forstaaer mig; mere vil jeg ikke sige.„

"Ak!„ — raabde Søsterdatteren, — "jeg vil døe paa, at min Morbroder igjen har i Sinde at blive en vandrende Ridder!„

"Som vandrende Ridder vil jeg leve og døe!„ — svarede Don Quixote, — "og lad kun Tyrkerne komme, naar og hvor de ville, og saa mange de ville, jeg siger endnu engang: "Gud forstaaer mig!„

Her faldt Barbereren ham i Talen og sagde: "Jeg beder, mine Herrer! at I ville tillade mig at fortælle Eder en lille Historie, der har tildraget sig i

Sevilla; jeg ønskede saa meget mere at fortælle Eder den, som den passer her som Fod i Hose.„

Don Quixote og Præsten samtykkede i hans Begjering, og de Andre lyttede til, medens han fortalde Følgende: "I Daarekisten i Sevilla befandt der sig et Menneske, der var bleven sat derind af sine Slægtninger, fordi han var gal. Han var bleven Licentiat i Ossuna, men om han endogsaa havde faaet Doctorhatten i Salamanca, vilde han dog, efter de Flestes Formening, ikke have været klogere. Efterat denne graduerede Person havde opholdt sig nogle Aar i Daarekisten, bildte han sig ind, at han havde faaet sin Forstand igjen, og i denne Indbildning skrev han til Ærkebiskoppen og bad ham ydmygt og med velsammensatte Ord, at han dog vilde hjælpe ham ud af den Elendighed, hvori han befandt sig, da han nu ved Guds Barmhjertighed havde faaet sin Forstand igjen, skjøndt hans Slægtninger endnu holdt ham indspærret, for at kunne nyde en Deel af hans Formue, og søgde, Sandheden til Trods, at udgive ham for gal lige til hans Død. Ærkebispen lod sig af hans mange forstandige og velstilede Breve endelig formaae til, at sende sin Kapellan til Opsynsmanden over Daarekisten, for at undersøge om det var sandt hvad Licentiaten havde skrevet, og for tillige at tale med ham selv, og, hvis han syntes at være ved Sands og Samling, at bringe ham ud af Huset og give ham sin Frihed. Kapellanen gjorde som der var befalet ham, og Opsynsmanden forsikkrede ham, at Licentiaten endnu var affindig; thi endskjøndt han undertiden taelde ret fornuftigt, kom han dog tilsidst frem med saa megen Daa=

rekisteſnak, at det langt overgik det Fornuftige, han ſagde; hvilket han ſelv kunde erfare, hvis han vilde tale med ham. Dette ønſkede Kapellanen, lod ſig føre til den Gale, og taelde med ham en Times Tid eller mere; i al denne Tid ſagde den Gale ikke et eneſte Ord, der kunde anſees for upasſende eller ufornuftigt; men han taelde ſaa rigtigt og ordentligt, at Kapellanen ikke kunde andet, end anſee ham for klog. Iblandt andet ſagde den Gale til ham, at Opſynsmanden ikke vilde give ham noget godt Vidnesbyrd, for ikke at tabe de Gaver, ſom hans Slægtninger mellemſtunder ſendte ham, for at han ſkulde udgive ham for en Gal, der undertiden havde ſine lyſe Øieblikke. Hans ſtørſte Ulykke, ſagde han, var hans ſtore Formue; thi for at nyde den var det at hans Fjender bagvaſkede ham, og nægtede den Naade, ſom Gud havde viiſt ham, ved igjen at forvandle ham fra et ufornuftigt Kreatur til et Menneſke. Kort ſagt, han taelde ſaaledes, at Kapellanen fattede Mistanke til Opſynsmanden, anſaae hans Slægtninger for gjerrige og haardhjertede Menneſker, og beſluttede at tage ham med ſig, for at Ærkebiſkoppen ſelv kunde ſee ham og overtyde ſig om Sandheden. Til den Ende bad den gode Kapellan Opſynsmanden at give Licentiaten de Klæder tilbage, ſom han havde bragt med ſig. Opſynsmanden bad ham endnu engang at ſee ſig for hvad han gjorde, da Licentiaten virkelig endnu var afſindig; men alle hans Advarſler og Foreſtillinger vare forgjæves, og Kapellanen blev ved ſit Forſæt at tage ham med ſig. Opſynsmanden adlød altſaa af Agtelſe for Ærkebiſkoppens Befaling, og man lod Licentiaten igjen tage nye og

anstændige Klæder paa. Saasnart denne saae sig klædt som et fornuftigt Menneske, og Galedragten lagt tilside, bad han Kapellanen om Tilladelse til at tage Afskeed med sine Kammerater, de Gale. Kapellanen sagde, at han vilde gaae med ham, for at see de Gale, der vare i Stiftelsen. De gik derfor og, i Følge med nogle andre Personer, og da de just kom forbi et affindigt Menneskes Kammer, der nu havde sin rolige Time, sagde Licentiaten til ham: "Kjære Broder, har I endnu noget Ærinde at give mig? Jeg gaaer nu hjem, fordi Gud af sin store Naade og Barmhjertighed og uden nogen Fortjeneste fra min Side har givet mig min Forstand igjen. Jeg er nu frisk og fornuftig; thi for Gud er ingen Ting umuelig. Sæt blot eders Haab og Tillid til ham; thi saaledes som han igjen har sat mig i min forrige Tilstand, saaledes vil han ogsaa handle imod enhver anden, der ikke forlader ham. Jeg skal nok sørge for, at der bliver sendt Eder noget godt at spise, og jeg raader Eder i ethvert Tilfælde at nyde det; thi jeg troer at have gjort den Erfaring, at alle vore Galskaber blot komme deraf, at vore Maver altid ere tomme, og vore Hoveder fulde af Vind. Vær ved godt Mod, min Ven! vær ved godt Mod, thi Forsagthed i Ulykken svækker Sundheden og fremskynder Døden.,,

Hele Licentiatens Tale hørde en anden Gal, der var indspærret i et andet Buur ligeover for den Førstes. Han sprang op fra et gammelt Straamatte, hvorpaa han laae ganske nøgen, og spurgde med et høit Skrig, hvem det var, der gik sund og fornuftig derfra?

Licentiaten svarede: "Det er mig, Broder! jeg gaaer bort herfra, fordi jeg ikke nokfom kan takke Himmelen, der har viist mig denne store Velgjærning.„

"Betænk hvad Du siger, Licentiat!„ — svarede den Gale; — Lad Djævelen ikke forblinde Dig, men slaae Dig til Ro og forbliv i din Celle, saa behøver Du ikke at vende tilbage igjen.„

"Jeg veed, at jeg er helbredet;„ — svarede Licenciaten, — "og at jeg ikke mere behøver at komme her.„

"Du helbredet!„ — raabde den Gale; — "nu, det vil Tiden lære, gaae med Gud! men jeg sværger ved Jupiter, hvis Majestæt jeg forestiller her paa Jorden, at jeg saaledes skal straffe denne ene Synd, som Sevilla begaaer i Dag, ved at lade Dig slippe ud af dette Huus, at det ikke skal glemmes i Aarhundreders Aarhundreder, Amen! Veed Du ikke, Du dumme Licentiat! at jeg kan gjøre det, da jeg selv er den tordnende Jupiter, og holder den gloende Tordenkile i min Haand, med hvilken jeg formaaer og pleier at ryste og ødelægge Jorden. Men blot med en eneste Ting vil jeg straffe denne uvidende Stad; jeg vil hverken lade regne over den, over dens Marker, eller over dens hele District, i tre hele Aar, fra denne Dag og Time at regne. Du fri! Du helbredet! Du fornuftig! og jeg gal! jeg syg! jeg i Lænker! Før jeg vil lade regne, før vil jeg hænge mig!

De Omkringstaaende studsede ved den Gales Skrig og Snak, men Licentiaten vendte sig mod Kapellanen, gav ham Haanden og sagde: "Eders Naade maa ikke lægge dette paa Hjerte, eller bryde Eder det

mindste om, hvad dette gale Menneske siger, thi er han Jupiter, og vil ikke lade regne, saa er jeg Neptun, Fader og Gud for Vandene, og jeg skal nok lade regne, saa ofte det behager mig, og saa ofte jeg finder det nødvendigt.„

"Alligevel, min Hr. Neptun!„ — svarede Kapellanen — "er det dog ikke raadeligt, at gjøre Hr. Jupiter vred. Bliv kun her i eders Bolig; en anden Gang, naar Tid og Omstændigheder bedre passe, vil jeg komme igjen og hente Eder.„

Opsynsmanden og de Omkringstaaende loe, og Kapellanen beed sig en Smule i Læberne; man klædte Licentiaten af igjen; han blev i Hospitalet, og dette er Enden paa min Historie.„

„Det var altsaa Historien, min Hr. Barberer!„ — sagde Don Quixote — "der passede som Fod i Hose, og som I ikke kunde andet end fortælle? O, Hr. Skjægskraber! Hr. Skjægskraber! hvor blind maa den ikke være, der ikke kan see igjennem et Sold. Er det muligt, at I ikke veed, at alle de Sammenligninger, som man gjør imellem Aandsgaver og Aandsgaver, Tapperhed og Tapperhed, Skjønhed og Skjønhed, Byer og Byer, altid ere forhadte og anstødelige? Jeg, Hr. Barberer! er ikke Neptun, Guden for Vandene, og jeg forlanger heller ikke at man skal holde mig for klog, naar jeg ikke er det. Jeg bestræber mig kun for, at vise Verden den Vildfarelse, hvori den er, naar den ikke vil fornye hin lykkelige Tid, i hvilken de vandrende Riddere blomstrede. Men vor fordærvede Tidsalder fortjener ikke at nyde en saa stor Lykke, som hine Secler nøde, da de vandrende Rid-

dere paatoge sig den Byrde og ansaae det for deres Pligt at forsvare Rigerne, beskytte Jomfruer, antage sig Myndlinger og Faderløse, straffe de Overmodige og belønne de Ydmyge. Hos de fleste af de nuværende Riddere hører man snarere Damaskets eller Brokadens Raslen, hvori de klæde sig, end Larmen af deres Vaaben. Ingen af dem sover nuomstunder paa Marken under aaben Himmel og i sin fulde Rustning; ingen af dem seer man mere støttende sig til sin Landse og uden at tage Foden af Stigbøilen, lade sig nøie med en let Slummer, ligesom Fortidens Riddere gjorde. Nu finder man ingen Ridder meer, der snart strøifer omkring i Ørkener og Skove, snart vandrer paa Bredden af et som oftest stormfuldt og oprørt Hav, hvor han maaskee finder en lille Baad, uden Mast, Seil, Roer eller Aarer, sætter sig modig i den, og overlader sig til de brusende Bølger, der snart slynge ham op imod Skyerne, snart kaste ham ned i den dybeste Afgrund; men han sætter et modigt Bryst mod det forfærdelige Uveir, og, inden han seer sig for, lander han over tre tusinde Mile fra det Sted, hvor han indskibede sig, og betræder et fjærnt, ubekjendt Land, hvor der hendes ham Ting, der ere værdige ikke alene at optegnes paa Pergament, men at indgraves i Erts og Kobber. Men nuomstunder seirer Dovenskab over Flid, Lediggang over Arbeidsomhed, Lasterne over Dyden, Trods over Tapperhed, og Reglerne over Udøvelsen af Kunsten at føre Vaaben, der kun straalede i sin fulde Glands i hiin gyldne Tidsalder, da de vandrende Riddere blomstrede. Thi siig mig engang, hvem var mere dydig og tapper, end den

berømte Amadis af Gallien? hvem var mere forstandig end Palmerin af Engeland? hvem mere artig og indtagende end Tiran den Hvide? hvem mere høflig end Lisuart af Grækenland? hvem modtog flere Hug og hvem uddeelde flere, end Don Belianis? hvem var mere uforfærdet end Perion af Gallien? hvem gik Farer dristigere imøde end Felix Mars af Hyrkanien? hvem var mere oprigtig end Esplandian? hvem raskere end Don Cirongilio af Thracien? hvem kjækkere end Rodamonte? hvem mere forsigtig end Kong Sobrino? hvem dristigere end Rinaldo? hvem uovervindeligere end Roland? og hvem var mere ædelmodig, mere høflig end Ruggiero, fra hvem de nuværende Hertuger af Ferrara nedstamme, som Turpin taler om i sin Cosmographie? Alle disse Riddere, og endnu mange Andre, som jeg kunde nævne Eder, Hr. Pastor! vare vandrende Riddere, Ridderskabets Glands og Ære! Disse eller saadanne Mænd er det jeg vilde foreslaae, og havde vi dem, vilde Hans Majestæt være godt hjulpen og spare megen Bekostning, og Tyrken vilde udrive sit Skjæg af Ærgrelse. Iøvrigt bliver jeg hjemme i mit Huus, eftersom Kapellanen ikke vil hente mig, og hvis Jupiter, som Barbereren sagde, ikke lader regne, saa er jeg her, og vil lade regne, naar det behager mig. Dette siger jeg, for at den hule Herre kan vide at jeg forstaaer ham.„

“Sandelig, Hr. Don Quixote!„ — svarede Barbereren, — “jeg har ikke meent det saa ilde; thi Gud skal være mit Vidne, at min Hensigt var god, derfor maa Eders Naade heller ikke tage mig det ilde op.„

"Om jeg maa tage det ilde op eller ikke, veed jeg selv bedst!„ — svarede Don Quixote.

"Jeg har næsten ikke sagt noget endnu,„ — begyndte Præsten — "og dog vilde jeg ikke gjærne beholde en Tvivl om noget, der faldt mig ind ved Hr. Don Quixotes Tale, og som gaaer mig omkring i Hovedet.„

"Eders Velærværdighed har Eders Frihed i dette, som i mere,„ — svarede Don Quixote — "og I kan frit aabenbare mig eders Tvivl, thi det er ubehageligt at have noget paa Samvittigheden.„

„Med eders Tilladelse vil jeg da sige Eder,„ — vedblev Præsten — "hvori min Tvivl bestaaer. Jeg kan nemlig paa ingen Maade overtale mig til at troe, at den hele Skare af vandrende Riddere, som I før opramsede for os, virkelig og i Sandhed har været levende Mennesker, der have været til i Verden. Meget mere forestiller jeg mig, at deres Historier ikke ere andet, end Opdigtelser, Fabler og Drømme, der ere opfundne af vaagne eller, rettere sagt, halv søvndrukne Mennesker.„

"Dette er en af de sædvanlige Vildfarelser,„ — svarede Don Quixote — "som mange Mennesker forfalde til, i det de ikke ville troe, at der har været saadanne Riddere til i Verden, og mange Gange og ved mange Leiligheder har jeg gjort mig Umage for at udrydde denne næsten almindelige Vildfarelse; men det har kun sjældent villet lykkes mig at forsvare min Mening, der dog støtter sig paa den rene Sandhed, og hvis Rigtighed er saa vis, at jeg næsten turde sige, at jeg har seet Amadis af Gallien med mine egne

Hine; thi han var en Mand af anseelig Længde, hvid af Ansigt, med et sort, men veldannet Skjæg, en blid, men dog alvorlig Mine, ordknap, langsom til at blive vred; men let til at faae god igjen. Og saaledes som jeg nu har beskrevet Eder Amadis, troer jeg næsten at jeg kan beskrive og afmale Eder alle de vandrende Riddere, der vandre omkring i alle Historier i Verden; thi ved Hjælp af de Begreber, jeg har samlet af Fortællingerne om deres Begivenheder, efter de Bedrivter, som de have udført, og efter den Tænkemaade, man har tillagt dem, kan jeg med temmelig Sikkerhed bestemme, af hvilken Farve deres Ansigter have været, og hvorledes overhovedet deres Gestalt har været beskaffen.„

"Hvor stor mener I da vel, Hr. Don Quixote! at Kjæmpen Morgan har været?„ — spurgde Præsten.

"Angaaende Kjæmperne„ — svarede Don Quixote — "gives der forskjellige Meninger, om de virkelig have været til i Verden eller ikke. Men den hellige Skrivt, der ikke kan afvige et Haarsbred fra Sandheden, overbeviser os om deres Tilværelse, ved Fortællingen om hiin store Philister Goliath, der holdt syv og en halv Alen i Længden; hvilket var en uhyre Høide. Man har ogsaa paa Øen Sicilien fundet Armpiber og Skulderblade af en saadan Størrelse, at de maae have tilhørt Kjæmper, der have været saa høie som Taarne, hvilket Geometrien sætter udenfor al Tvivl. Alligevel kan jeg ikke sige med Vished hvor stor denne Morgan har været; skjøndt jeg ikke kan indbilde mig, at han har været meget stor, da der staaer skrevet i den udførlige Historie om hans Be-

drivter, at han ofte har sovet under Tag. Men da han nu har fundet Huse, der kunde rumme ham, saa er det klart, at han ikke kan have været af en særdeles overordentlig Størrelse.„

"Det er meget sandt!„ — sagde Præsten, og da han havde sit Morskab af at høre ham sige flere saadanne Galskaber, spurgde han videre: — "men hvad synes eders Velbyrdighed da om Rinaldo af Montalban, Roland og de andre tolv Pairer af Frankrig, der ogsaa allesammen have været vandrende Riddere?„

"Om Rinaldo„ — svarede Don Quixote — "tør jeg fordriste mig til at sige, at han har været bred af Ansigt, rød af Farve, med urolige, fremstaaende Øine, hidsig og opfarende i høi Grad, samt en Ven af Tyve og liderlige Svende. Hvad Roland eller Rotolando eller Orlando angaaer, thi med alle disse Navne nævnes han i Historierne, da troer jeg og tør paastaae som en Sandhed, at han var af Middelstørrelse, bredskuldret, noget krumbenet, mørk af Ansigt, rødskjægget, lodden paa Kroppen, barsk af Udseende, ikke for at gjøre mange Ord, men forresten høflig og velopdragen.„

"Hvis Roland ikke har været en artigere Adelsmand, end I beskriver ham,„ — svarede Præsten — "saa er det intet Under, at den smukke Angelica ikke kunde lide ham, og forlod ham for den smukke, muntre, belevne, duunhagede Maurer, som hun overgav sig til; og hun gjorde ogsaa klogere i at lide den honningsøde Medor bedre, end den suurmulende Roland.„

"Denne Angelica, Hr. Pastor!„ — svarede Don

Quixote — "var en løs, omsværmende, egensindig Tøite, og Verden er ligesaa fuld af hendes uforskammede Streger, som af Rygtet om hendes Skjønhed. Hun foragtede tusinde fornemme, tappre og forstandige Mænd, og lod sig nøie med en skjægløs Junker *), der ikke besad noget og ikke udmærkede sig ved noget, uden ved sin Taknemmelighed mod sin Ven, som den berømte Ariost, der besang hendes Skjønhed, ogsaa roser ham for. Da denne ikke vovede eller ikke havde Lyst til at besynge det, som der hendtes denne Dame efter hiin vanærende Overgivelse, der vel heller ikke var noget, der var meget at rose, tog han Afskeed med hende med de Ord:

Hvordan tilsidst hun modtog Katais Krone,
Vil bedre fra en Andens Lyra tone.

Og dette var sikkert et Slags Spaadom, thi Digterne kaldes jo ogsaa Vates, hvilket vil sige saameget som Sandsigere. Denne Sandhed er tydelig deraf, at en berømt andalusisk Digter siden efter besang og begræd Angelicas Taarer *), og at en anden endnu mere berømt, og langt fortræffeligere castiliansk Skribent **) forfærdigede en Lovsang over hendes Skjønhed.,,

"Men siig mig, Hr. Don Quixote!,, — sagde Barbereren, — "har da ingen Digter skrevet en Satire over denne Frue Angelica, efterat saa mange havde roest hende?,,

"Jeg troer,,, — svarede Don Quixote, — "at

*) Darinel (Orlando furiozo Canto 17-18).
**) Las Lagrimas de Angelica por Luis Barahona de Soto.
***) La hermosura de Angelica por Lope de Vega Carpio.

hvis Sacripante eller Roland havde været Digtere, vilde de vist ikke have manglet at gjennemhegle denne Frøken; thi det ligger i Digternes Natur, naar de bleve foragtede eller forsmaaede af deres virkelige eller opdigtede Damer, at hævne sig paa disse deres Hjerters udvalgte Herskerinder, med Satirer eller Smædedigte; saalidet endogsaa en saadan Hævn anstaaer et ædelt Gemyt. Imidlertid har jeg endnu ikke hørt noget om fornærmelige Digte mod denne Frøken Angelica, der har forvoldt saa megen Forvirring i Verden.„

"Det er næsten et Mirakel!„ — sagde Præsten.

I dette Øieblik hørde man, at Huusholdersken og Søsterdatteren, der for længe siden havde forladt Værelset, begyndte at blive høirøstede nede i Gaarden; de gik altsaa ud for at see hvad denne Allarm havde at betyde.

Andet Kapitel.

Der handler om den mærkelige Strid, som Sancho Panza havde med Don Quixotes Søsterdatter og Huusholderske, samt om andre moersomme Begivenheder.

Historien fortæller, at det Skrig, som Don Quixote, Præsten og Barbereren hørde, kom fra Søsterdatteren og Huusholdersken, der vilde forhindre Sancho Panza fra at komme ind, at see til sin Herre. — "Hvad vil den Landstryger her i Huset?„ — skreg de, — "Gaa hjem til eders Eget, Faerlille! thi det er Eder, og ingen anden, der sætter vores Huusbonde

Fluer i Hovedet, og faaer ham til at løbe over Stok og Steen.„

"O, Du Satans Huusholderske!„ — svarede Sancho, — "den, der lader sig sætte Fluer i Hovedet og lader sig slæbe over Stok og Steen, er mig, og ikke din Herre. Han slæber mig omkring i Verden, og I andre snakker hen i Veir og Vind. Han har trukket mig ud af mit Huus med Sladder og Løfter, og lovet mig en Øe, som jeg endnu venter paa i denne Stund.„

"Gid Du maa blive qvalt af den afskyelige Øe, fordømte Sancho!„ — raabde Søsterdatteren. "Hvad er da saadan en Øe for en Ting? Er det noget man kan spise, Du Slughals, Du Fyldevom?„

"Nei, den er ikke til at spise, men til at regjere over, og til at beherske„ — svarede Sancho, — "bedre end fire Stæder og fire Amter.„

"Alligevel kommer Du ikke ind;„ — svarede Huusholdersken, — "Du Sæk fuld af Ondskab! Du Pose fuld af Skarnagtigheder! Gaa og regjer Dit Huus, og behersk dit Fæ, og lad være at række Haanden ud efter Øer og Eilande.„

Præsten og Barbereren morede sig meget ved de Trendes Snak; men Don Quixote, der var bange for at Sancho skulde komme frem med adskillige gamle Historier, og fortælle et og andet, der ikke gjorde ham synderlig Ære, kaldte paa ham, og befalede de to Andre at tie, og at lade ham ind. Sancho gik ind, og Præsten og Barbereren toge Afsked med Don Quixote, om hvis Helbredelse de mistvivlede, da de saae, hvor fast han bestod paa sine udsvævende Griller, og hvor

meget han var indtaget af det ulykkelige vandrende Ridderskab.

"I vil faae at see, Nabo!„ — sagde Præsten til Barbereren, — "at vor gode Adelsmand endnu eengang begiver sig paa Farten.„

"Derpaa tvivler jeg ingenlunde!„ — svarede Barbereren, — "men jeg undrer mig mindre over Ridderens Taablighed, end over hans Vaabendragers Enfoldighed, der troer saa fast paa den Øe, at intet i Verden kan snakke ham den ud af Hovedet.„

"Gud maa hjælpe ham!„ — sagde Præsten, — "lader os give Agt paa dem, og see til, hvad Ende det vil tage med en saadan Ridders og en saadan Vaabendragers Galskaber. Det synes mig at de begge ere støbte i een Form, og at Herrens Galskaber ikke vare en Skilling værd uden Tjenerens Eenfoldighed.„

"Det er sandt!„ — svarede Barbereren. — "og det vilde more mig meget, at vide hvad de To nu snakke om.„

"Jeg er vis paa,„ — sagde Præsten, — "at Søsterdatteren og Huusholdersken siden ville fortælle os alt hvad der er foregaaet, thi de ere begge ikke af det Slags, der skulde lade være med at lytte.„

Imidlertid havde Don Quixote indelukket sig i sit Kammer med Sancho, og, saasnart de vare alene, sagde han til ham: "Det ærgrer mig meget, Sancho! at Du har sagt og siger, at det var mig, der lokkede Dig ud af din Hytte, da Du dog veed, at jeg selv ikke er forblevet i mit Huus. Vi ere dragne ud sammen, vi have vandret omkring tilsammen, og tilsam-

men have vi fuldbragt vor Vandring. Den samme Lykke og Ulykke har truffet os begge, og har man eengang leget Himmelspræt med Dig, saa har man hundrede Gange mørbanket mig, og det er det eneste jeg har forud for Dig.„

"Og det efter Ret og Billighed!„ — sagde Sancho, — "thi, eftersom eders Velbyrdighed siger, saa hænger Ulykken mere ved de vandrende Riddere, end ved deres Vaabendragere.„

"Du tager Feil, Sancho,„ — sagde Don Quixote, — "ifølge det Ordsprog: Quando caput dolet &c.„

"Jeg forstaaer intet andet Sprog, end mit eget.„ — svarede Sancho.

"Jeg vil sige,„ — sagde Don Quixote, — "naar Hovedet lider, lide alle Lemmerne med. Altsaa da jeg er din Herre og Huusbonde, saa er jeg ogsaa dit Hoved og Du er mit Lem, fordi Du er min Tjener; og derfor maa Du føle al den Smerte, der tilstøder eller kan tilstøde mig, ligesom det, der tilstøder Dig, maa smerte mig.„

"Ja, saaledes burde det være!„ — svarede Sancho, — "men da man vippede mig, eders Lem, blev mit Hoved bag ved Gaardmuren, og saae mig flyve i Luften, uden at føle den ringeste Smerte; og dersom Lemmerne skulle dele Smerte med Hovedet, saa burde dette dog vel ogsaa igjen dele med dem.„

"Vil Du dermed sige, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "at det ikke har smertet mig at see Dig vippet? Hvis dette er din Mening, saa siig det ikke, og tænk det heller ikke, thi jeg følde den Tid sikkert mere Smerte i Aanden, end Du i dit Legeme.

Men lader os sætte alt dette tilside, thi der vil vel findes en Tid, da vi nærmere kunne afhandle det. Men fortæl mig derimod, Ven Sancho! hvad man siger om os her i Byen. Hvad tænker den gemene Mand, hvad tænker Herremændene, og hvad tænker den høie Adel om mig? Hvad sige de om min Tapperhed? Hvad mene de om mine Bedrivter? Hvorledes dømme de om min Opførsel? Hvad sige de om mit Forsæt, igjen at fornye og indføre den næsten ganske forglemte vandrende Ridderorden? Kort, fortæl mig alt, Sancho! hvad der er kommet Dig for Øre; og siig mig det saaledes, at Du ikke overdriver det Gode, eller stikker det Onde under Stoel; thi en tro Tjener maa forebringe sin Herre den rene Sandhed i dens egen, naturlige Skikkelse, uden at overlæsse den med Smigrerier, eller af en misforstaaet Ærbødighed fortie den; og jeg maa sige Dig, Sancho! hvis den rene Sandhed blev forebragt Fyrsterne uden Smigreriets Kaabe, vilde vi have bedre Tider, og den hensvundne Tidsalder vilde mere synes os af Jern, end den nærværende, hvilken jeg, som Sagerne nu gaae, vilde kalde den forgyldte. Lad dette tjene Dig til en Advarsel, Sancho; paa det at Du maa svare mig fornuftigt og oprigtigt paa alt hvad jeg spørger Dig om, og komme frem med Sandheden, saaledes som Du selv har hørt den.„

Dette vil jeg meget gjærne, kjære Herre!„ — svarede Sancho, — "med den Betingelse, at I ikke tager noget af det, jeg siger, ilde op; da I dog selv vil, at jeg skal fortælle Eder alt saa nøgent og blot, som jeg har hørt det, uden at pynte eller paaklæde det.„

"Jeg skal paa ingen Maade tage det ilde op;„ — sagde Don Quixote, — "Du kan fortælle mig alt reent ud og uden Omsvøb.„

"Velan da!„ — sagde Sancho, — "saa vil jeg da først sige Eder, at den gemene Mand holder Eder for en stor Nar, og mig for ligesaa taablig. Herremændene sige, at Eders Naade, istedet for at holde Eder inden Skrankerne af Eders Herremandskab, har sat et Don foran Eders Navn, og skjøndt I ikke eier mere end et halv Dusin Viinstokke, et Par Skjæpper Land, og en Klud for, og en Klud bag, har I dog fordristet Eder til, at gjøre Eder til Ridder. Ridderne sige, at Landsbyherremanden maa ikke tænke paa at maale sig med dem, især saadan en Lumpenkarl, der selv flikker sine Sko og stopper sine sorte Strømper med grøn Silke.„

"Det passer ikke paa mig;„ — svarede Don Quixote, — "thi jeg gaaer altid godt klædt, og bærer aldrig en lappet Kjole. Reven itu kan den vel være, men mere af Vaaben, end af Tiden.„

"Hvad nu eders Tapperhed, eders Artighed, eders Bedrivter, og eders Foretagender angaaer, da ere Meningerne forskjellige. Nogle sige, at I er gal, men en pudseerlig Nar; Andre holde Eder for tapper, men ulykkelig; Andre igjen finde, at I vel er høflig, men ogsaa keitet, og saaledes snakker man snart saa og snart saa, og lævner hverken Eder eller mig Ære for en Skilling.„

"Du maa vide, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "at overalt hvor Dyden viser sig i en høi Grad, bliver den forfulgt. Faa eller ingen af Fortidens be-

rømte Mænd have undgaaet at blive bagvaskede af onde Tunger. Julius Cæsar, den dristigste, klogeste og tappreste Feltherre, blev udraabt for ærgjærrig og for smudsig i Klæder og Sæder; Alexander, der ved sine Bedrivter fortjende sig Tilnavnet den Store, sagde man, havde Tilbøielighed til Drik; om Herkules, der udførde saa mange Arbeider, sagde man, at han var vellystig og blød; om Don Galaon heed det, at han var overordentlig trættekjær, og om hans Broder Amadis af Gallien mumlede man, at han var en Heldøre. Derfor, Ven Saucho! kan man dadle mig saa meget man vil, da man dadler saa mange brave Folk, naar man blot ikke gaaer videre, end Du har sagt.„

"Ja, deri stikker det!„ — svarede Sancho.

"Hvad, er der endnu mere?„ — spurgde Don Quixote.

"Ja, Halen kommer bag efter;„ — svarede Sancho, — "indtil nu er det altsammen Tærte og Honningkage; men vil eders Naade vide alt, hvad man siger om Eder, saa kan jeg fortælle Eder det fra først til sidst, uden at der skal mangle det allerringeste; thi igaar kom Bartholome Carrascos Søn, der studerer i Salamanca, tilbage igjen som Baccalaureus, og da jeg gik til ham, for at byde ham Velkommen, sagde han mig, at der allerede var en Historie om eders Naade i Bøger, der havde den Titel, om den sindrige Adelsmand Don Quixote af Mancha; og han siger, at man ogsaa nævner mig deri med mit eget Navn Sancho Panza, og ligeledes Frøken Dulcinea af Toboso, og at man fortæller,

hvad der forefaldt imellem os to alene, saa at jeg maatte korse mig af Forundring over hvorledes den, der har skrevet Historien, kunde vide alt dette.„

"Jeg kan forsikkre Dig, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "at en eller anden viis Troldmand maa være Forfatter til denne Historie; thi for saadanne Folk bliver intet skjult, af det de ville skrive om.„

"Jo, jeg siger Tak, en Viis og en Troldmand tillige!„ — svarede Sancho; — "Baccalaureussen Samson Carrasco, thi saaledes hedder han, som jeg hørde det af, har fortalt mig, at den, der har skrevet Historien, kalder sig Cid Hamet Bengelen *)

"Det er et maurisk Navn.„ — sagde Don Quixote.

"Kan gjerne være;„ — svarede Sancho, — "thi alle Folk siger, at Maurerne ere nogle store Bengler.„

"Du maa have taget feil, Sancho!„ — sagde Don Quixote — "af Tilnavnet paa denne Cid, eller Herre, som det betyder paa Arabisk.„

"Det kan være muligt;„ — svarede Sancho, — "men dersom I finder det for godt, kan jeg hente Hr. Samson selv, det kan være skeet i et Øieblik.„

"Dermed vil Du gjøre mig en Fornøielse, Ven Sancho! — sagde Don Quixote, — "thi det, Du har sagt mig, gjør mig ganske nysgjerrig, og jeg er vis paa, at ikke en Bid vil smage mig, førend jeg har faaet alt at vide.„

---

*) I Originalen findes Berengena, et Slags Græskar. Jeg har været nødt til at vælge et dansk Ord, der ligner den foregivne Forfatters Slægtnavn.

"Saa vil jeg gaae at hente ham.„ — sagde Sancho, og løb det bedste han kunde. Nogle faa Minutter efter kom han tilbage med Baccalaureussen, hvorpaa der opstod en meget moersom Samtale imellem de Tre.

Tredie Kapitel.

Om den latterlige Samtale mellem Don Quixote, Sancho Panza og Baccalaureussen Samson Carrasco.

Don Quixote blev siddende i dybe Tanker og ventede paa Carrasco, af hvem han haabede at høre de Efterretninger om ham selv, der, som Sancho havde sagt, allerede vare optegnede i en Bog; og neppe kunde han overtale sig til at troe, at der allerede var en saadan Historie til, da Blodet af de Fjender, han havde nedhugget, endnu ikke ret var bleven tørt paa hans Sværd, og dog skulde hans store Bedrivter allerede være befordrede til Trykken. Han bildte sig derfor ind, at en eller anden Viis, Ven eller Fjende, ved sine Trolddomskunster havde leveret dem til Præssen; dersom det var en Ven, for at forstørre dem, og at hæve dem over alle vandrede Ridderes meest udmærkede Bedrivter; dersom det var en Fjende, for at forringe dem, og sætte dem dybt under den ringeste Vaabendragers ubetydeligste Forretninger; skjøndt det tillige faldt ham ind, at Vaabendrageres Bedrivter aldrig bleve beskrevne, hvorfor det var klart, at hvis en saadan Historie virkelig var til, saa maatte den

være pralende, høi, udmærket, prægtig og sandfærdig. Dette trøstede ham noget; skjøndt det paa den anden Side voldte ham en ikke ringe Bekymring, at Forfatteren var en Maurer, hvilket han kunde slutte sig til af Navnet Cid, og af en Maurer kunde han ikke vente nogen Sanddruhed, eftersom de alle vare bekjendte som Løgnere, Bedragere og Fantaster. Han var bange for, at han skulde have behandlet hans Kjærlighedshistorie paa en uanstændig Maade, saa at det kunde være til Skade og Forkleinelse for hans Herskerinde, Frøken Dulcinea af Toboso. Han ønskede, at han ret maatte have sat hans Troskab og Hengivenhed i et klart Lys, og viist, hvorledes han havde afslaaet Tilbud af Dronninger, Keiserinder og Frøkener af enhver Rang og Stand, og holdt sine Lyster og Tilbøieligheder i Tømme. I disse og andre Betragtninger blev han afbrudt af Sancho og Carrasco, hvem han modtog med megen Artighed.

Skjøndt denne Baccalaureus bar Navnet Samson, var han dog ikke meget stor af Legeme, derimod var han en stor Spøgefugl, bleg af Farve, men et kløgtigt Hoved. Han var omtrent fire og tyve Aar gammel, havde et bredt Ansigt, en lille stumpet Næse og en stor Mund, lutter Kjendetegn paa, at han var en Smule ondskabsfuld, og en Ven af Spot og Drillerier, hvilket han ogsaa viisde, saasnart han fik Øie paa Don Quixote; thi han kastede sig strax paa Knæ for ham, og sagde: "Ræk mig eders Haand, eders Naade, Hr. Don Quixote af Mancha, thi ved Sanct Peders Kjole, som jeg bærer, skjøndt jeg kun har gjennemgaaet de fire første Classer, eders Naade er

den meest berømte vandrende Ridder, der nogensinde har været eller vil være til paa denne runde Jord. Velsignet være Cid Hamet Ben Engeli, der har optegnet Historien om eders store Bedrivter, og to Gange velsignet være den flittige Granſker, der har besørget den oversat fra Arabisk paa vort Modersmaal, saa at alle og enhver kan læse og forstaae den!„

Don Quixote nødte ham til at staae op, og sagde til ham: "Altsaa er det virkelig en Sandhed, at der er en Historie om mig, og at en Maurer og viis Mand har forfattet den?„

"Det er saa sandt, Herre! — at jeg fuldt og fast troer, at der er trykt over tolv tusinde Exemplarer af denne Historie. Spørg kun derom i Portugal, i Barcelona, og Valencia, hvor man har trykt den; ja, Rygtet gaaer endog, at den igjen vil blive oplagt i Antwerpen, og efter min Mening vil der ikke være nogen Nation eller noget Sprog, der ikke vil komme til at eie Oversættelser af den.„

"Det er sikkert meget glædeligt for en dydig og udmærket Mand,„ — sagde Don Quixote, — "at see sig i levende Live roest og berømmet blandt andre Nationer, og i fremmede Tungemaal; jeg siger roest og berømmet, thi at omtales paa en anden Maade er værre, end den elendigste Død.„

"Naar det kommer an paa Berømmelse og et hædret Navn,„ — svarede Carrasco, — "saa har eders Naade Fortrinnet fremfor alle vandrende Riddere; thi saavel Maureren i sit Sprog, som den Christne i Sit, har gjort sig Umage for ret levende at afmale os eders uforfærdede Mod, eders Tapperhed i

Farer, eders Taalmodighed i Modgang, eders Rolighed i Ulykker, samt eders Ærbarhed, Sædelighed og platoniske Kjærlighed til hendes Naade, Donna Dulcinea af Toboso.„

"Aldrig i mit Liv har jeg hørt Frøken Dulcinea kaldes Donna!„ — raabde Sancho Panza, — "men blot ligefrem Señora Dulcinea af Toboso. Det er altsaa allerede en Feil i Historien.„

"Men som ikke er af nogen Vigtighed.„ — svarede Carrasco.

"Nei, paa ingen Maade!„ — sagde Don Quixote. — "Men siig mig dog, Hr. Baccalaureus! hvilken af mine Bedrivter, saaledes som de fortælles i Historien, bliver der lagt meest Vægt paa?„

"I denne Henseevde er man af forskjellige Meninger,„ — svarede Samson, — "eftersom Smagen er forskjellig. Nogle foretrække Eventyret med Veirmøllerne, der forekom Eders Naade som Kjæmper og Jetter; Andre holde mere af det med Stampemøllerne. Denne kan bedst lide Beskrivelsen over de to Krigshære, der siden fandtes at være to Faarehjorde; Hiin foretrækker Eventyret med den Døde, der blev ført til Segovia for at begraves. En siger, at Eventyret med Galeislaverne, der bleve satte i Frihed, overgaaer alle de Andre; en Anden mener, at intet kan sammenlignes med det med de to Benedictinerkjæmper og med Striden med den tappre Biskayer.„

"Siig mig engang, Hr. Baccalaureus!„ — faldt Sancho ham i Talen, — forekommer der ogsaa noget om Eventyret med Yangueserne, da vor Rozinante fik det Indfald at fiske Trysler i Havet.„

"Den Vise,„ — svarede Samson, — "har ikke ladet noget blive siddende i Blækhuset. Han siger alt, omtaler alt, og forglemmer end ikke de Luftspring, som den gode Sancho gjorde paa Lagenet.„

"Paa Lagenet gjorde jeg ingen Luftspring,„ — sagde Sancho — "men vel i Luften, og flere end jeg ønskede.„

"Jeg troer,„ — sagde Don Quixote, — "at der ikke gives nogen Historie i Verden, der ikke indeholder en Afvexling af Lykke og Ulykke; i det mindste blandt Ridderhistorierne, der ikke altid kunne være fulde af lykkelige Begivenheder.„

"Alligevel„ — svarede Samson, — "siger dog en Deel af Læserne, at det havde været dem kjærere, hvis Forfatteren ikke havde beskrevet de utallige Prygl, man gav Hr. Don Quixote ved forskjellige Leiligheder.„

"Det fordrede Historiens Sandhed.„ — sagde Sancho.

"Alligevel kunde man dog af Skaansel have tiet med dem," — sagde Don Quixote, — "thi Omstændigheder, der hverken forandre eller forvanske Historiens Sandhed, behøver man ikke at omtale, naar de bidrage til at nedsætte Helten i Historien. Æneas var sikkerlig ikke saa from, som Virgil beskriver ham, og Ulysses ikke saa viis, som Homer afmaler ham.„

"Det er en Sandhed;„ — svarede Samson, — "men eet er det at fortælle som Digter, et andet som Historieskriver. Digteren kan fortælle eller besynge Tildragelserne, ikke som de vare, men som de burde være; men Historieskriveren bør fremstille

dem saaledes som de ere, uden enten at tage det ringeste fra Sandheden, eller lægge noget til.„

"Da denne Hr. Maurer da har lagt saa megen Vind paa at sige Sandhed„ — sagde Sancho, — "vil han vel ved Siden af de Prygl, som min Herre fik, ikke have forglemt dem, der regnede ned paa mig; thi saa ofte man tog Maal af min Herres Skuldre, glemde man heller ikke at maale min Krop; men det er noget, jeg ikke finder saa forunderligt, thi, som min Herre siger, saa maae Lemmerne altid lide, naar Hovedet føler Smerte.„

"Du er en Gavtyv, Sancho!„ — udbrød Don Quixote — "og Du mangler paa ingen Maade Hukommelse, naar Du har Lyst til at bruge den.„

"Hvis jeg endogsaa vilde glemme mine Prygl,„ — sagde Sancho — "vilde Striberne dog ikke tillade mig det, thi de sees endnu ganske friske paa min Ryg.„

"Ti, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "og forstyr ikke Hr. Baccalaureussen, som jeg herved beder, at fortælle os videre, hvad der bliver sagt om mig i Historien.„

"Ogsaa hvad der bliver sagt om mig;„ — lagde Sancho til, — "thi man siger, at jeg ogsaa skal være en af Hovedpresonerne i den.„

"Af Personerne vil I sige, Ven Sancho! og ikke af Presonerne.„ — sagde Samson Carrasco.

"Der har vi nok en Haarkløver!„ — sagde Sancho, — "hvis I vil begynde paa saadan noget med mig, kunne vi blive ved at snakke saalænge vi leve, og dog aldrig blive færdige.„

"Gid det maa gaae mig ilde,„ — sagde Sam-

son, — "hvis I ikke er den anden Person i Historien; og hvis der ikke er mange, der hellere hører Eder snakke, end det Bedste af alt det Øvrige; endskjøndt der ogsaa er Andre, der ville sige, at I er alt for lettroende, naar I sætter Lid til det Statholderskab, som Hr. Don Quixote har lovet Eder."

"Der er endnu en Dag i Morgen *)," — sagde Don Quixote — "og jo ældre Sancho bliver, desto mere Erfaring vil han samle med Aarene, og desto dueligere vil han være til at blive en god Statholder."

"Ved Gud, Herre!," — svarede Sancho, — "den Øe, som jeg nu i min Alder ikke kan regjere, vil jeg ikke lære at regjere, om jeg endogsaa blev saa gammel som Methusalem. Det er kun Skade, at vi endnu ikke veed hvor Øen er, i Henseende til at regjere den skulde jeg vist ikke staae tilbage."

"Dette ville vi sætte i Guds Vold!," — sagde Don Quixote, — "han vil indrette alt paa det bedste, og maaskee bedre end Du troer, thi uden hans Willie rører der sig ikke et Blad paa Træet."

"Det er en Sandhed!," — sagde Samson — "og hvis Gud vil, vil Sancho ikke mangle om det saa var tusinde Øer, at regjere, endsige en eneste."

"Jeg har seet Gouverneurer," — udbrød Sancho, — "der efter min Mening ikke vare værdige at løse min Skorem, og dog lode de sig kalde Eders Naade, og spiisde paa Sølv."

"Det var ingen Gouverneurer over Øer," —

*) Aun hay sol en los bardas, Solen skinner endnu over Gjærdet.

svarede Samson — "men kun over smaa Pladser; de, der ville regjere Her, maa i det allermindste være vel bevandrede i Sproglæren.„

"Med Sproget skal jeg nok komme tilrette„ — sagde Sancho — "men med Læren vil jeg ikke have noget at bestille, fordi det er noget jeg ikke forstaaer mig paa. Men lad os sætte Gouvernementet i Guds Haand; han vil vel sende mig derhen, hvor det synes ham bedst. Iøvrigt er det mig uendelig kjært, Hr. Baccalaureus Samson Carrasco! at Historieskriveren taler saaledes om mig, at han ikke kjeder Folk med de Ting, han fortæller om mig; thi jeg giver Eder, som en retskaffens Vaabendrager, mit Ord paa, at, dersom han havde sagt noget om mig, der var fornærmeligt for en gammel Christen, som jeg er, skulde jeg have gjort en Alarm, der endogsaa skulde have faaet de Døve til at høre.„

"Det vilde jo endogsaa have været et Mirakkel„ — sagde Samson.

"Et Mirakel, eller intet Mirakel!„ — svarede Sancho, — "Enhver maa see sig for, hvorledes han taler eller skriver om Folk, og maa ikke strax slænge alt det, der falder ham ind, hen paa Papiret.„

"En af de Feil, som man har bemærket ved denne Historie„ — vedblev Samson Carrasco, — "er, at Forfatteren har indskudt en Fortælling, som han har kaldet den ubesindige Nysgjerrige, og som vel ikke er slet fortalt, men dog ikke her paa sit rette Sted, da den slet ikke staaer i nogen Forbindelse med Hr. Don Quixotes Historie.„

"Jeg tør vædde„ — sagde Sancho, — "at

den Satans Karl har blandet alting sammen, som Hø og Hakkelse.„

“Og jeg tør nu sige,„ — afbrød Don Quixote ham, — “at det ikke er nogen viis Mand, der er Forfatter til min Historie, men en uvidende Sladderhank, der har faaet det Indfald, at skrive alt hen i Taaget, uden Valg eller Smag, og uden at bryde sig om hvad der blev af det, ret ligesom Maleren i Ubeda var sig ad, der altid, naar man spurgde ham hvad han malede, gav det Svar: Hvad det vil blive til. Engang havde han malet en Hane, der var saa slet gjort, at ingen kunde kjende hvad det skulde være, og han var nødt til at skrive neden under med gothiske Bogstaver: Dette er en Hane. Og saaledes vil det vel ogsaa være Tilfældet med min Historie, da man behøver en Commentar for at forstaae den.

“Aldeles ikke!„— svarede Samson,— “den er saa klar og tydelig, at man aldeles ikke kan misforstaae den. Børn blade i den, unge Knøse læse den, Mænd forstaae den, og gamle Folk glæde sig ved den. Kort sagt, den bliver saa ofte gjennembladet, læst og anført af Folk af alle Stænder, at man ikke seer nogen mager Skindmær paa Gaden, uden man raaber: “der gaaer Rozinante!„ Men de, der meest læse den, ere Pagerne. Der gives ingen fornemme Herres Forsal, hvor man ikke finder en Don Quixote. Naar En lægger den fra sig, tager en Anden den i Hænderne. Den Ene vil hellere have den, end den Anden. Med eet Ord, det er den moersomste Historie, og den uskyldigste Underholdning, som man hidtil har kjendt; thi

der findes ikke et eneste uanstændigt Ord, og ikke en uchristelig Tanke i den.„

"Hvis Forfatteren havde skrevet anderledes„ — sagde Don Quixote, — "vilde han ikke have skrevet hvad sandt var, men lutter Usandhed; og de Historieskrivere, der give sig af med at lyve, fortjene at brændes, ligesaa vel som de, der gjøre falske Penge. Men jeg begriber ikke, hvad der har bevæget Forfatteren til at give sig af med Noveller og uvedkommende Fortællinger, da han dog havde nok i at beskrive mine Bedrivter. Udentvivl har han rettet sig efter det Ordsprog: Naar Vommen er fuld, er det ligemeget, om det er med Hø eller Hakkelse. Men sandelig, dersom han blot havde ladet sig nøie med at beskrive mine Tanker, Sukke og Taarer, mine gode Hensigter og mine Bedrivter, vilde han have kunnet gjøre en endnu tykkere Bog deraf end alle Tostados Værker *). I Sandhed, Hr. Baccalaureus, efter min Mening bør enhver, der vil skrive en Bog, ligemeget af hvad Slags, besidde megen sund Fornuft og en moden Dømmekraft. At frembringe lunefulde og morende Ting er noget, som kun gode Hoveder forstaae. Den klogeste Person i Komedien er Narren, og den, der vil spille hans Rolle, og forestille den Eenfoldige, maa sandelig ikke selv være nogen Tosse. Historien er ligesom et Slags Helligdom, thi den bør være sanddru, og hvor Sandhed er, der er Gud ogsaa. Men ikke desto mindre gives der nogle, der ælte Bøger sammen, som Bageren Deig.„

*) Alonzo Tostado, Biskop i Avila, havde allerede skrevet syv og tyve Bind, da Døden bortrev ham i hans fyrgetyvende Aar.

"Og dog er der ingen Bog saa slet, at man jo kan finde noget godt i den.„ — sagde Carrasco.

"Derpaa tvivler jeg ikke;„ — svarede Don Quixote, — "men det hændes dog ofte, at de, der ved deres Lærdom have erhvervet sig stor Berømmelse, tabe den igjen, saasnart de lade deres Bøger trykke, eller i det mindste forringe den betydeligt.„

"Aarsagen dertil,„ — sagde Samson, — "er at man kan læse de trykte Værker i Ro og Mag, og altsaa lettelig opdage Feilene i dem; og man undersøger dem med mere Strænghed, jo berømtere den Mand er, der skrev dem. Mænd, der ere navnkundige for deres Snille, store Digtere, udmærkede Historieskrivere blive altid, eller i Almindelighed, misundte af dem, der finde Smag og Underholdning i at bedømme andres Skrifter, skjøndt de ikke selv bringe noget til Verden.„

"Derover maa man ikke undres,„ — sagde Don Quixote, — "thi der gives ogsaa mange Theologer, der ikke selv due for Prækestolen, men dog altid finde noget at dadle ved Andres Prækener.„

"Det er altsammen sandt, Hr. Don Quixote!„ — svarede Carrasco, — "men jeg vilde ønske, at alle saadanne Recensentere vare noget mere medlidende og mindre omhyggelige for at opdage enhver næsten umærkelig lille Plet i det Værks straalende Soel, som de ville bedømme; thi hvis den gode Homeer endogsaa slumrer engang imellem, maae de dog betænke, hvor mange vaagne Nætter det har kostet ham, at omgive sit Værk med en Glands, der kun lader saa faa Pletter tilsyne; og det kunde desuden være, at det, de

anſee for Pletter, tilſidſt ikke er andet end ſmaa Modermærker, der ſnarere forhøie end forringe Anſigtets Skjønhed. Derfor ſiger jeg, at det er et ſtort Bovestykke, at lade trykke en Bog, da man dog umueligt kan ſkrive den ſaaledes, at den behager enhver Læſer.„

"Den, der handler om mig,„ — ſagde Don Quixote, — "maa vel kun behage faa Læſere?„

"Tværtimod,„ — ſvarede Samſon, — "thi ligeſom stultorum infinitus est numerus *), ſaaledes ere ogſaa de utallige, der have fundet Behag i denne Hiſtorie. Dog dadle nogle Forfatteren for hans ſlette Hukommelſe, fordi han har glemt at fortælle, hvem den Tyv var, der ſtjal Sanchos Æſel, da man førſt af Sammenhængen maa ſlutte ſig til, at det er bleven ſtjaalet; og ſiden efter ſeer man ham igjen ride paa det ſamme Æſel, uden at man veed, hvorledes han har faaet det igjen. De ſiger ogſaa, at han har glemt at fortælle hvad Sancho gjorde med de hundrede Guldſtykker, ſom han fandt i Mantelſækken i Sierra Morena, og ſom der ſlet ikke bliver taelt videre om. Da nu mange gjærne gad vide hvad han har gjort med dem, eller hvad han har udgivet dem til, ſaa finder man, at dette er en væſentlig Feil ved dette Værk.„

"Hr. Samſon!„ — ſvarede Sancho, — "jeg kan nu ikke indlade mig paa at gjøre Eder Regning eller Regnſkab, thi jeg føler juſt en Knurren i Maven, der er et Tegn til, at jeg vil falde i Afmagt, hvis jeg ikke ſtyrker den ved et Par Slurker gammel

*) Narrenes Antal er uendeligt.

Viin. Jeg har noget hjemme, og min Kone venter paa mig. Naar jeg har spiist, kommer jeg igjen, og da vil jeg staae til Ansvar for Eder og for hele Verden, enten I saa spørger mig om paa hvad Maade jeg mistede min Skimmel, eller hvad jeg har gjort af de hundrede Guldstykker.„

Uden at opbebie Svar, eller at sige et Ord mere, gik Sancho til sin Bolig. Don Quixote bad Hr. Samson at blive og at tage til Takke; han modtog Indbydelsen og blev. Der blev slagtet et Par Duer meer; man snakkede ved Bordet om Riddersager; Samson rettede sig efter Ridderens Luner, og begyndte derpaa igjen paa den forrige Samtale.

Fjerde Kapitel.

Hvori Sancho Panza besvarer Samson Carrascos Spørgsmaal og opløser hans Tvivl, tillige med andre Begivenheder, der ere værd at fortælles.

Sancho vendte tilbage til Don Quixotes Huus, og, tagende fat paa den forrige Samtale, sagde han: "Hvad det nu angaaer, at Hr. Samson Carrasco ønskede at vide af hvem og paa hvad Maade min Skimmel blev bortstjaalet, da vil jeg svare ham, at da vi Aftenen efter det ulykkelige Eventyr med Galeislaverne og efter det andet med Liget, som man bragde til Segovia, flygtede til Sierra Morena af Frygt for det hellige Broderskab, skjulde min Herre og jeg os i et tykt Krat, hvor vi, min Herre lænet til sin Landse,

og jeg siddende paa min Skimmel, begge gjennemprygledede og udmattede af det forrige Slagsmaal, faldt i saa dyb en Søvn, som om vi havde sovet paa fire Fjerdyner. Jeg især sov saa haardt, at En, ligemeget hvem, fik Leilighed til at liste sig hen til mig, og at sætte fire Pæle under de fire Hjørner af min Sadel, saa at jeg blev siddende, medens han stjal mig min Skimmel bort under Livet af mig, uden at jeg mærkede det ringeste.„

"Det var en let Sag, og slet ikke noget nyt;„ — sagde Don Quixote, — "thi saaledes gik det ogsaa Sacripante, da den berygtede Gavtyv Rinuelo, under Beleiringen af Albraka stjal ham Hesten bort mellem Benene.„

"Morgenen brød frem,„ — vedblev Sancho, — "og neppe begyndte jeg at række og strække mig, førend Pælene vaklede under mig, og jeg styrtede med et skrækkeligt Fald til Jorden. Jeg saae mig om efter min Skimmel, den var intetsteds at see; Taarerne stod mig i Øinene, og jeg opløftede et saadant Klageskrig, at, dersom Forfatteren til vor Historie ikke har indført det i den, kan han være vis paa, at han har glemt det Fornemste. Efter, jeg veed ikke selv hvor mange Dages Forløb, da vi gik paa Reiser med Princesse Mikomikona, blev jeg igjen mit Æsel vaer, og saae, at den Gavtyv og store Kjæltring, Gines af Passamonte, som min Herre og jeg havde befriet fra Bolt og Lænker, reed paa det i Zigeunerdragt.„

"Det er ikke deri, at Feilen bestaaer,„ — sagde Samson Carrasco, — "men deri, at Forfatteren lader

Eder igjen ride paa det samme Æsel, uden at sige, om eller paa hvad Maade I har faaet det igjen."

"Naar saa er," — svarede Sancho, — "saa kan jeg ikke sige andet, end at Forfatteren har taget Feil, eller at Bogtrykkeren ikke har trykket rigtigt."

"Dette maa udentvivl være Tilfældet," — sagde Samson, — "men hvad har da Sancho gjort med de hundrede Guldstykker?"

"Brugt har han dem;" — sagde Sancho, — "jeg har brugt dem for mig, og for min Kone og mine Børn; og derfor har ogsaa min Kone seet med Taalmodighed paa, at jeg saaledes har draget omkring med Hr. Don Quixote. Thi dersom jeg efter saa lang Tids Forløb var kommen tilbage uden Penge, og uden Æsel, vilde det udentvivl have gaaet mig galt. Er der endnu andet, som man vil vide af mig, saa er jeg her, og er rede til at staae til Ansvar, om det saa var for Kongen selv; iøvrigt kommer det ingen ved, om jeg har bragt noget med mig hjem eller ikke, og om jeg har forødt noget eller ei; thi hvis jeg skulde have alle de Prygl betalte, som jeg har faaet paa dette Tog, og man blot vil regne Stykket til fire Skilling, saa har jeg endnu ikke faaet Betaling for dem alle, om man saa lagde endnu hundrede Guldstykker til. Enhver skulde gribe i sin egen Barm, og ikke give sig af med at tage Hvidt for Sort, og Sort til Hvidt; thi ethvert Menneske er, som Gud har skabt det, og mange Gange værre endnu."

"Jeg skal nok," — sagde Carrasco, — "bære Omsorg for at anbefale Forfatteren til denne Historie, at han ikke maa glemme, hvad den gode Sancho nu

siger, hvis han skulde lade et nyt Oplag trykke, thi det vil være til ikke liden Fordeel for Bogen.„

"Finder man ellers mere at udsætte paa Historien, Hr. Baccalaureus?„ — spurgde Don Quixote.

"Formodentlig!„ — svarede Samson; — "men det vil være Ting, der ere mindre vigtige, end de, jeg nys anførde.„

"Har Forfatteren maaskee lovet en anden Deel?„ — sagde Don Quixote.

"Ja!„ — svarede Carrasco, — "men han siger, at han endnu ikke har fundet den, og heller ikke veed, hvor han skal søge den. Følgelig veed man ikke, om den vil komme for Lyset, eller ikke, og man tvivler saa meget mere derpaa, som der er Folk, der paastaae, at en anden Deel sjælden lykkes. Nogle siger ogsaa, at man ikke forlanger at vide mere om Don Quixote, end det, man allerede har læst; Andre derimod, der ere mere oprømte, end knarvurne, sige: kom kun med flere saadanne Quixotiader; lad Don Quixote søge Eventyr, og Sancho snakke af Hjertens Lyst; vi more os ved det.„

"Og hvad gjør da Forfatteren?„ — spurgde Don Quixote.

"Hvad han gjør? — sagde Carrasco, — "Han gjør sig al Umage for at finde Historien, som han leder efter, og saasnart han har fundet den, vil han give den i Trykken, mere for den Fordeels Skyld, som den bringer ham, end for at erhverve sig Roes og Berømmelse.„

"Hvad?„ — raabde Sancho, — "skriver Forfatteren for Penge og Fordeel? Ja, da var det et Mi-

rakkel, om der kom noget godt deraf! thi han vil da ikke gjøre andet, end tage lange Sting, ligesom en Skrædder Paaskeaften; og det Arbeide, man gjør i en Hast, bliver aldrig som det bør være. Denne Hr. Maurer, eller hvad det er for en Karl, burde smukt give Agt paa det, han har for, da skulde jeg, og min Herre nok give ham Hænderne fulde af Eventyr, og andre saadanne Ting, saa at han ikke alene skulde kunne skrive en anden Deel, men endogsaa hundrede, om det skulde være. Den gode Mand tænker vel, at vi her ligge paa den lade Side, men lad ham kun løfte os Hoven i Veiret, saa skal han see, at vi ikke ere fornaglede. Jeg kan sige Eder, at dersom min Herre vilde som jeg, saa vare vi allerede ude i den vide Verden, for at afværge Uret, og gjøre det Krumme lige, eftersom Skik og Brug er blandt retskafne vandrende Riddere.„

Sancho havde endnu ikke udtaelt disse Ord, da man hørde Rozinante vrinske i Stalden, hvilket Don Quixote holdt for et lykkeligt Tegn, hvorfor han og saa foresatte sig, efter tre eller fire Dages Forløb at foretage sig et nyt Tog. Han aabenbarede Hr. Samson sin Plan, og spurgde ham om Raad, hvorhen han først skulde sætte Coursen. Denne raadede ham, at vende sig til Kongeriget Aragon, og til Staden Zaragoça, hvor der om nogle Dage vilde blive holdt en prægtig Turnering paa St. Georgs Fest, ved hvilken han havde Leilighed til at udmærke sig fremfor alle aragonske Riddere, hvilket vilde være det samme, som at overgaae alle Riddere i Verden. Han roesde hans Forsæt, som meget hæderligt og heltemodigt; men ad-

varede ham tillige for at udsætte sig for alt for mange Farer, da hans Liv ikke tilhørde ham selv, men alle dem, der behøvede hans Hjælp og Bistand i Ulykken.

"Det er ogsaa det, der ængster mig meest, Hr. Baccalaureus!" — sagde Sancho — "at min Herre ofte giver sig i Færd med mere end eet hundrede bevæbnede Mænd, som en hungrig Dreng med et halv Dusin Meloner. For Pokker, Hr. Baccalaureus! der er en Tid, da man skal slaae til, men der er ogsaa en Tid, da man skal trække sig tilbage, og det skal ikke altid hedde: "Santiago og Spanien, fremad! *)" og det saa meget mere, som jeg har hørt, hvis jeg husker ret, af min Herre selv, at den sande Tapperhed staaer midt imellem Feighed og Forvovenhed. Hvis dette er sandt, saa maa han ikke flye, naar det ikke er nødvendigt, og ikke gaae løs paa Fjenden, naar dennes Overmagt forbyder det. Men fremfor alt vil jeg advare min Herre om, at dersom han vil have, at jeg skal drage med ham, skal det kun være paa det Vilkaar, at han selv skal udføre sine Kampe, og at jeg ikke er forbunden til andet, end til at opvarte ham, og sørge for hans Reenlighed og Beqvemmelighed, og i dette Stykke skal jeg altid være ved Haanden. Men at jeg skulde drage mit Sværd, om det ogsaa var mod Landstrygere og Kjæltringpak, det er noget han ikke maa tænke paa. Jeg, Hr. Samson! har ikke i Sinde at have Ord for at være en Helt, men for at være den bedste og troeste Vaabendrager, der nogen-

*) Santiago y cierra Espanna; det spanske Krigsskrig.

finde har tjent en vandrende Ridder; og dersom min Herre, Don Quixote, til Løn for min lange og tro Tjeneste, vil skjænke mig en af de mange Øer, som hans Naade siger, man saa let kan erobre, saa vil jeg ansee det for en stor Naade; og skeer det ikke, saa tænker jeg: Hvad jeg er, det er jeg; og et Menneske lever ikke ved det Andets Naade, men ved Guds Naade; og maaskee smager mit Brød mig bedre uden Statholderskab, end naar jeg bliver Statholder. Veed jeg desuden, om Djævelen ved dette Statholderskab vil lægge mig en Snare, eller ikke, for at jeg skal falde og slaae Næse og Mund til Skamme? Som Sancho er jeg født, som Sancho har jeg i Sinde at døe. Men skulde Himmelen alligevel, ved Leilighed, og uden al for stor Møie og Fare skjænke mig en Øe, saa vil jeg ikke være saa taablig at slænge den bort, thi man pleier ogsaa at sige: Naar man giver Dig en Ko, saa bind den ved Krybben, og kommer Lykken til dit Huus, saa luk Døren op!„

"I har taelt som en Professor, Ven Sancho!„ — sagde Carrasco, — "men forlad Eder imidlertid paa Gud og Hr. Don Quixote, der vil give Eder, ikke alene en Øe, men et heelt Kongerige.„

"Det kommer ikke an paa noget mere eller mindre;„ — sagde Sancho, — "men saa meget kan jeg sige Hr. Samson Carrasco, at det Kongerige, min Herre vil give mig, ikke skal falde i nogen hullet Sæk; thi jeg har selv føelt min Puls, og finder, at jeg er sund og stærk nok til at regjere baade Kongeriger og Øer, og det har jeg ogsaa, mere end een Gang, sagt min Herre.„

"Men husk paa, Sancho!„ — sagde Samson, "at Stand forandrer Sæder. Hvem veed, om I vil kjende eders egen Moder, dersom i engang bliver Gouverneur.„

"Det er noget, man kan vente af Folk, der ere blevne opdragne mellem Tatere, men ikke af et Menneske, som jeg, der har sine fire Fingre tykt gammelt christeligt Fidt siddende omkring Sjælen. Ingen komme og sig: noget imod min Tænkemaade, jeg er ikke den Mand, der vil lønne nogen med Utaknemmelighed.„

"Det give Gud!„ — sagde Don Quixote; — "vi vil faae det at see, naar Statholderskabet kommer, og det synes mig allerede at jeg seer det.„

Da han havde sagt dette, bad han Hr. Carrasco, hvis han var Digter, at gjøre ham nogle Vers om hans Afsked med Frøken Dulcinea, og at indrette dem saaledes, at hver Linie maatte begynde med et Bogstav af hendes Navn, saa at man kunde læse Dulcinea fra Toboso, naar man lagde alle Begyndelsesbogstaverne af Linierne sammen.

Samson svarede, at han vel ikke hørde til de bedste Digtere i Spanien, hvis Antal, som han sagde, ikke beløb sig til flere end tre og en halv; men dog vilde han prøve paa at gjøre Versene, skjøndt han derved mødte den Vanskelighed, at Navnet havde sytten Bogstaver; hvis han altsaa vilde gjøre fire Castellanas hver paa fire Linier, blev der et Bogstav tilovers; og valgde han Stropher paa fem Linier, som man kalder Decimas eller Redondillas, fik han tre Bogstaver for lidt; dog vilde han prøve paa at ind-

skyde et Bogstav et Sted, saa at Navnet Dulcinea fra Toboso kunde komme ud.

"Saaledes maa det gjøres;„ — sagde Don Quixote, — "thi dersom Navnet ikke staaer tydeligt, saa troer intet Fruentimmer, at Versene ere gjorte til hende.„

Derved blev det, og der blev aftaelt, at Toget skulde gaae for sig aatte Dage derefter. Don Quixote bad Hr. Samson Carrasco at holde alt hemmeligt, især for Præsten og Barbereren, Søsterdatteren og Huusholdersken, for at de ikke skulde lægge nogen Hindring i Veien for Udførelsen af hans roesværdige og heltemodige Beslutning. Carrasco lovede det, og tog Afsked med ham, i det han bad, at han vilde give ham Efterretning om alle hans lykkelige eller ulykkelige Begivenheder, saa ofte han fik Leilighed dertil. Saaledes skildes de ad, og Sancho gik bort, for at gjøre de nødvendige Anstalter til Reisen.

Femte Kapitel.

Om den fornuftige og moersomme Samtale mellem Sancho Panza og hans Hustrue Therese Panza, samt om andre Begivenheder, der fortjene at opbevares.

I det Oversætteren kommer til dette femte Kapitel, erklærer han, at han maa holde det for uægte, ford Sancho i samme fører et andet Sprog, end man kunde vente af hans Snille, og kommer frem med mange fine Ting, som det synes umueligt, at han kunde vide,

Dog har han ikke villet undlade at oversætte det, for ikke at forsømme sin Pligt, og vedbliver derfor saaledes:

Sancho kom hjem saa munter og glad, at hans Kone allerede kunde mærke hans Glæde paa et Bøsseskuds Afstand.

"Hvad Nyt er der paa Færde, Ven Sancho!„ — spurgde hun, — "siden Du er saa fornøiet?„

"Ak, Kone! hvis det var Guds Villie, vilde jeg være glad ved, om jeg ikke var saa glad, som jeg synes.„

"Jeg forstaaer Dig ikke, min Ven!„ — sagde hun, — "og jeg begriber ikke, hvad Du vil sige dermed, at Du ønsker, at Du ikke var saa glad, hvis det var Guds Villie; thi jeg kan slet ikke begribe, hvorledes nogen kan ønske, ikke at være fornøiet.„

"Giv Agt, Therese!„ — sagde Sancho, — "jeg er glad, fordi jeg har besluttet, at gaae i Tjeneste igjen hos min Herre Don Quixote, der nu tredie Gang vil drage ud paa Eventyr; og jeg drager med ham, fordi Nøden tvinger mig dertil, og fordi jeg haaber at finde en Pose endnu med hundrede Guldstykker, ligesom de forrige, som vi allerede have forbrugt. Men det gjør mig dog ondt, at jeg maa drage bort fra Dig og Børnene, og hvis det var Guds Villie, at give mig mit Brød her i min Hytte, uden at jeg behøvede at drive om paa Klipper og Landeveie, hvilket ikke vilde koste ham meget, fordi han blot behøver at ville det, saa er det klart, at jeg da kunde glæde mig med mere Grund, og med større Sikkerhed, da derimod min Glæde nu er blandet med

Sorg over at jeg skal skilles fra Eder, saa at jeg vel kan sige med Rette, at det skulde være mig kjært, hvis det var Guds Villie, at jeg ikke maatte glæde mig.„

"Hør, Sancho!„ — svarede Therese, — "siden Du er bleven et Stykke af en vandrende Ridder, taler Du saa forblommet, at intet Menneske kan forstaae Dig.„

"Det er nok, naar Gud forstaaer mig;„ — svarede Sancho — "der forstaaer alle Ting, og derved ville vi lade det blive. Men glem ikke, Kone! at pleie Skimmelen godt i disse tre Dage, for at den kan være godt i Stand, naar den skal afsted. Giv ham dobbelt Foder; sy Hullerne sammen paa Sadlen, og gjør det øvrige Tøi i Stand; thi det er ikke til et Gilde vi gaae, men ud i den vide Verden, hvor vi maae stride med Kjæmper, Drager og Uhyrer, og høre Brølen og Tuden, Larm og Støi; og dog var alt dette kun Smaating, naar vi ikke havde at gjøre med Yanguesere og forhexede Mohrer.„

"Det troer jeg gjærne, kjære Mand!„ — sagde Therese, — "at de vandrende Vaabendragere ikke æde deres Brød for intet; og derfor vil jeg ogsaa tidligt og sildigt bede til Gud, at han snart vil forløse Dig fra denne Elendighed.„

"Jeg siger Dig, Kone!„ — svarede Sancho, — "at dersom jeg ikke haabede inden kort Tid, at blive Gouverneur over en Øe, saa vilde jeg hellere ønske at være død paa Stedet.„

"For Guds Skyld, nei! kjære Mand!„ — sagde Therese, — "Lad Kyllingen leve, om den endogsaa

har Pips. Bliv Du kun i Live, og lad Fanden tage alle Gouverneurskaber i Verden. Uden Gouverneurskab er Du kommen af din Moders Liv, Du har hidtil levet uden Gouverneurskab, og uden Gouverneurskab vil Du gaae eller blive baaren til Graven, hvis det er Guds Villie, saaledes som der lever mange andre Mennesker i Verden, der ingen Gouverneurskaber eie, men dog have deres daglige Brød, og regnes blandt ærlige og retskafne Folk. Men vogt Dig, Sancho! hvis Du af en Hendelse skulde blive Gouverneur, at Du da ikke glemmer mig og dine Børn. Betænk, at vor lille Sancho allerede har fyldt sine femten Aar, og at det er paa Tiden, at sende ham i Skole, hvis han skal blive en Geistlig, som hans Farbroder Abbeden vil. Betænk ogsaa, at Marie Sancha, din Datter vil heller ikke græmme sig ihjel, dersom vi givte hende bort; thi det forekommer mig, at hun længes ligesaa meget efter at faae en Mand, som Du efter at faae et Gouverneurskab; og naar alt kommer til alt, er fattig Kone dog bedre, end rig Skjøge.„

"Min Tro!„ — sagde Sancho, — "naar Gud kun først giver mig noget af et Gouverneurskab, saa tænker jeg at givte Marie Sancha saa høit bort, at man i det mindste skal komme til at kalde hende Eders Naade.„

"Nei, nei, Sancho!„ — svarede Therese, — "giv hende hellere til en, der er hendes Lige, det er det klogeste; thi dersom Du, istedetfor Træskoene giver hende Silkesko, og istedetfor hendes linnede Trøie, lader hende klæde sig i Skarlagen, og af en Marie gjør en Donna og naadige Frue, vil Pigen sikkert ikke kunne

finde sig deri, men hun vil hvert Øieblik begaae tusinde Taabligheder, og overalt røbe, at hun er født i en Landsby, af simple Bondefolk.„

"Ti, Du Tosse!„ — sagde Sancho, — "det kommer altsammen kun an paa et Par Aars Øvelse, saa vil hun snart skikke sig blandt fornemme Folk; og hvis det ikke var saaledes, hvad Magt laae der da derpaa? Er hun først bleven naadige Frue, kan det siden gaae som det vil.„

"Vær fornøiet med din Stand, Sancho! og stræb ikke efter høiere Ting;„ — sagde Therese, — "tænk paa Ordsproget: Tør Næsen paa din Naboes Søn, og tag ham i dit Huus! Jo, det var noget smukt, om vi givtede vor Marie med en Greve eller Adelsmand! saasnart han fik Griller i Hovedet, vilde han lade hende høre, at hun kun var en Bondetøs, hendes Fader en Plovdriver, og hendes Moder en Bondekjælling. Nei, ikke saalænge jeg lever; Mand! dertil har jeg min Tro ikke opdraget min Datter. Bring Du kun Penge hjem, Sancho! og lad mig sørge for at faae hende givtet bort. Der har vi Lope Tacho, den gamle Juan Tachos Søn, en sund, kraftfuld Knøs, som vi kjende, og som, det veed jeg, kan lide Pigen. Han er vor lige, og med ham vil hun bedst komme ud af det; saa har vi hende desuden bestandigt for Øinene, og leve hos hverandre, Forældre, Børn og Børnebørn, og Fred og Guds Velsignelse er med os alle. Det er meget bedre, end at givte hende bort ved dine Hoffer og i dine Paladser, hvor hun forstaaer ingen, og ingen forstaaer hende.„

"O, Du Barrabas' Kjælling!„ — raabde San-

cho, — "hvad kan dit taablige Dyr have imod, at jeg giver min Datter en Mand, der kan give mig Dattersønner, der ere naadige Herrer? See, Therese! jeg har altid hørt fornuftige Folk sige, at den, der ikke forstaaer at bruge Lykken, naar den kommer, maa heller ikke beklage sig, naar den gaaer forbi ham; derfor vilde det heller ikke være klogt, om vi nu, da den banker paa hos os, vilde slaae Døren i Laas, istedet for at lukke op. Lad os kun benytte den gode Vind, der nu blæser i vore Seil.„ — (Disse Udtryk, og andre, som Sancho bruger længere nedenfor, have, som sagt, bevæget Oversætteren til at troe, at dette Kapitel er uægte.) Mener Du ikke, Du taablige Dyr! at jeg bærer mig fornuftigt ad, hvis jeg seer at slippe ind i et fordeelagtigt Gouverneurskab, der kan hjælpe os op af Snavset; og hvis jeg givter Maria Sancha bort efter mit eget Sind, og gjør Dig til Frue Theresa Panza, saa at Du i Kirken kan sidde paa Tæpper, Hynder og Puder, og være en Anstød og Ærgrelse for alle adelige Damer i den hele By? Men hvis ikke, saa bliv hellere hvad Du er, ligesom en Figur paa et Tapet, der hverken bliver større eller mindre; thi, kort sagt, lille Sancha bliver Grevinde, enten det saa er Dig med eller ikke.„

"Betænk hvad Du siger, Mand!„ — sagde Therese, — "Jeg er bange for, at denne hersens Grevestand ikke vil bekomme min Datter vel. For mig kan Du gjøre hende til hvad Du vil, til Hertuginde eller Princesse, men det kan jeg sige Dig, med min gode Villie skeer det ikke. Jeg har altid holdt mig til min Lige, min Ven! og jeg kan ikke fordrage naar man pyster sig

op uden mindste Grund. Therese er jeg døbt, og det er et jævn og ubesmittet Navn, uden Tillæg, og uden Hale af Frue eller min Naadige. Cascajo heed min Fader, og mig kalder man Therese Panza, fordi jeg er din Kone, thi ellers heed jeg Theresa Cascajo, og vilde endnu hedde saaledes, hvis Ret ikke gik for Magt, og med dette Navn er jeg tilfreds, uden at man sætter mig et naadige Frue foran, der vilde falde mig vanskeligt at bære. Jeg ønsker ikke at give Folk noget at snakke om, ved at klæde mig grevindeagtigt eller gouverneuragtigt, og jeg vil ikke, at de skulle sige: "See engang, hvor den Svinedriverske er maiet ud! Igaar sad hun endnu ved sin Rok, og spandt Blaar, og naar hun gik til Kirke, trak hun Skjørtet over Hovedet istedetfor et Slør, og i Dag gaaer hun i Silkekjole med Slæb, som om hun ikke vidsde hvem hun var.„ Nei, saa længe Gud lader mig beholde mine fem eller syv Sandser, eller hvor mange det er jeg har, skal jeg nok tage mig i Agt, for at komme i saadan en Klemme. Gaa kun Du, Mand! og bliv Gouverneur, eller Høprinds, og gjør Dig saa tyk som Du vil; men Du kan være vis paa, at hverken jeg eller min Datter gjør et Skridt ud af vor By. *En retskaffens Qvinde veed at holde sig inde.* *), nemlig i sit Huus, og det er *Pigen en Fest naar Arbeidet gaaer bedst!* **) Gaa Du nu kun ud paa Eventyr med din Don Quixote og lad os blive hjemme ved vor Smule Fattigdom; ere vi gode, vil Gud

---

*) La muger honrada, la pierna quebrada.

**) La donzella honesta, el hacer algo es su fiesta.

nok give os mere; jeg veed sandelig ellers ikke, hvem der har givet din Herre det Don foran hans Navn, thi hans Forfædre vidsdè slet ikke noget af det.„

"Nu, det maa være en Sandhed, Kone!„ — sagde Sancho — "at Du kan snakke Fanden et Øre af. Gud være Dig naadig, hvor har Du faaet al den Snak flikket sammen, der hverken har Hoved eller Hale? Hvad har din Cascajo, dit Slæb og dine Ordsprog at gjøre med det jeg siger? Hør engang, Du Tosse, Du ufornuftige Dyr! thi saaledes maa jeg kalde Dig, fordi Du ikke agter paa mine Ord, og løber af Veien for vor Lykke; hør engang, Therese! hvis jeg forlangde, at min Datter skulde styrte sig ned fra et Taarn, eller dersom jeg vilde, at hun skulde bære sig ad som en anden Donna Urraca, saa havde Du Ret, naar Du sagde mig imod; men naar jeg i en Haandevending, ja, i mindre end et Øieblik kan hænge et Donna ved hendes Navn, og gjøre hende til en naadig Frue; naar jeg kan opløfte hende lige fra Straasækken paa en Throne; eller paa en Sopha med saa mange Silkepuder, som Familien Almohada i Marokko tæller Maurer i sin Slægt *), hvorfor vil Du da ikke lade mig have min egen Villie?„

"Skal jeg sige Dig hvorfor?„ — svarede Therese, — "det er for et Ordsprogs Skyld, der hedder: "Klæder forraade Manden **).„ Den Fattige farer Alles Øine forbi; men paa den Rige fæster man sit

---

*) Almohada er en Sophapude, og Almohaderne er en kongelig Slægt blandt Maurerne.

**) Quien te cubro, te descubre.

Blik, og dersom denne Rige engang har været fattig, saa mumler, og hvisker og bagtaler man uden Ophør, og omkring i Gaderne flyve Bagvaskerne saa tætte som Biesværme.„

"Hør, Therese!„ — sagde Sancho, — "og giv Agt paa hvad jeg nu vil sige Dig, og hvad Du maaskee endnu aldrig i dine Dage har hørt; det er heller ikke noget af mit Eget, jeg vil sige Dig, men noget Pater Dominicaneren sagde, da han i sidste Faste prækede i vor By. Hvis jeg husker ret, sagde han, at alle de Ting, der ere nærværende for os, og som vi see med vore Øine, vise og fremstille sig for vor Hukommelse langt mere end de Forbigangne.„ — (Disse Ord, som Sancho her siger, ere den anden Grund, hvorfor Oversætteren anseer dette Kapitel for uægte, da de synes at gaae over Sanchos Forstand). — "Deraf kommer det, at naar vi see nogen i prægtige Klæder, og fulgt af en Sværm af Tjenere, nødes vi ligesom med Magt til at vise ham Ærefrygt, om vi endogsaa i samme Øieblik erindre en eller anden Nedrighed, som vi ellers have bemærket hos ham; thi hans Fattigdom eller ringe Stand, der før gjorde, at man ringeagtede ham, er ikke mere til, og han er os nu kun det, som vi for Øieblikket see. Naar nu en saadan Mand, som Lykken har hævet fra hans Ringhed, viser sig beskeden, gavmild, og høflig imod Alle, og ikke vil sætte sig ved Siden af dem, der ere af gammel Adel, (og just derfor lod Pateren ham komme til en saadan Ære), saa vær forvisset om, Therese! at ingen vil tænke paa hvad han har været, men man vil ære og agte ham som den han er; med

Undtagelse blot af de Misundelige, og der er intet Menneske, der er i Held, uden han har sine Misundere.„

"Jeg forstaaer Dig ikke, Mand!„ — svarede Therese, — "Gjør hvad Du vil, og bryd ikke mit Hoved med dine Taler og Prækener; og dersom Du nu engang har resalveret, at gjøre som Du siger, saa gjør det da i Guds Navn.„

"Resolveret skal Du sige, og ikke resalveret.„

"Giv Dig ikke til at disputere med mig, Mand!„ — svarede Therese, — "jeg taler, som det er Guds Villie, og bryder mig ikke om mere; og jeg vil kun sige, at naar Du er saa forhippet paa et Gouverneurskab, saa tag din Søn Sancho med, for at han ogsaa itide kan lære at gouverneurere; thi det er godt, at Børnene arve og lære deres Forældres Haandtering.„

"Saasnart jeg faaer et Gouverneurskab,„ — sagde Sancho, — "lader jeg ham strax komme med Posten, og sender Dig Penge, som jeg ikke vil have Mangel paa, thi Gouverneurer kunne let faae Penge at laane, naar de selv ingen have. Klæd ham kun derfor saaledes, at man ikke kan see hvem han er, men at han seer ud, som det, han skal være.„

"Send Du kun Penge„ — sagde Therese, — "saa skal jeg pynte ham som en Dukke.„

"Vi ere altsaa enige om„ — sagde Sancho, — "at vor Datter blive Grevinde,?„

"Den Dag, da jeg seer hende som Grevinde,„ — svarede Therese, — "er hun for mig saa godt som død og begraven; men jeg siger endnu engang,

gjør som Du vil; thi det er nu engang paalagt os Qvinder, at være lydige mod vore Mænd, om de endogsaa ikke ere bedre end Kaalhoveder.„

Og da hun havde sagt dette, begyndte hun at græde saa bitterligt, som om Sanchica allerede var død. Sancho trøstede hende, og sagde, at hvis han gjorde hende til Grevinde, saa vilde han gjøre det saa silde som mueligt. Saaledes endtes denne Samtale, og Sancho gik tilbage til Don Quixote, for at bringe alting i Stand til Afreisen.

Sjette Kapitel.

Om det, der gik for sig med Don Quixote, hans Søsterdatter og Huusholdersken, hvilket er et af de vigtigste Kapitler i hele Historien.

Medens Sancho Panza og hans Hustrue Therese Cascajo holdt den ovenanførte ubetydelige Samtale, vare Don Quixotes Søsterdatter og Huusholderske heller ikke ledige, thi de kunde af tusinde Kjendetegn slutte sig til, at deres Herre og Morbroder havde i Sinde at begive sig bort, og drage ud for at øve det dem saa forhadte vandrende Ridderskab. De søgde derfor paa alle muelige Maader at afholde ham fra hans ulykkelige Forsæt, men det var kun at præke for døve Ører, og at smedde koldt Jern. Efter at Huusholdersken havde snakket vidt og bredt for ham, sagde hun endelig til ham: "Sandelig, Herre! dersom eders Naade ikke bliver smukt roligt her hjemme, og holder op med at løbe om paa Bjerge og Marker, som en

Aand, der er fordømt, for at søge det I kalder Eventyr, og som jeg kalder Ulykker, maa jeg skrige baade til Gud og Kongen, for at bevæge dem til at raade Bod paa dette Uvæsen.„

Hertil svarede Don Quixote: "Huusholderske! hvad Gud vil sige til eders Klage, er mig ubekjendt, heller ikke veed jeg hvad Kongen vil svare paa den; men det kan jeg sige Eder, at, hvis jeg var Konge, vilde jeg ikke svare et eneste Ord paa den uendelige Mængde uforskammede Bønskrivter, der hver Dag bleve mig overleverede, thi det er en af de største Byrder, en Konge har, at han hver Dag maa høre Alle og svare Alle, og derfor ønsker jeg heller ikke, at man skal falde ham besværlig med mine Anliggender.„

"Saa siig mig da, Herre!„ — sagde Huusholdersken, — "gives der da ogsaa Riddere i Kongens Gaard?„

"Ja,„ — svarede Don Quixote, — "og det i Mængde; og de maa være der, for at formere Fyrstens Pragt, og forhøie Glandsen af den kongelige Maiestæt.„

"Men var det da ikke bedre„ — vedblev Huusholdersken, — "om eders Naade blev en af dem, der tjene Kongen, deres Herre, paa en fredelig Maade ved Hoffet?„

"Hør, min gode Kone!„ — svarede Don Quixote, — "ikke alle Riddere kunne være Hoffolk, ligesaa lidt som enhver Hofmand kan være vandrende Ridder. Begge Dele bør være til i Verden, og endskjøndt vi alle tilsammen ere Riddere, er der dog en væsentlig Forskjel mellem disse to Slags; thi Hoffolkene kunne,

uden at gjøre et Skridt ud af deres Værelser eller ud af Porten af Slottet, reise hele Verden rundt paa Landkortet, uden at fortære en eneste Skilling, eller at lide det ringeste af Hede eller Kulde; vi andre ægte vandrende Riddere derimod drage omkring i Hede og Kulde, i Regn og Solskin, ved Nat og ved Dag, og maale hele Jorden med vore egne Skridt; vi kjende vore Fjender ikke blot af Malerier, men af Person, og vi angribe dem ved enhver Leilighed, ved enhver Anledning, uden at bryde os om Børnestreger og uden, efter Lovene for Tvekamp, først at undersøge om vor Fjendes Kaarde er for lang eller for kort, om han bærer Reliqvier paa Kroppen, eller en Talisman, der kan gjøre hans Modstander Skade, om Solen er deelt lige eller ei, eller andre saadanne Smaating, som man tager Hensyn paa ved de sædvanlige Tvekampe og som I ikke begriber, men som jeg meget vel forstaaer. Desuden maa jeg sige Eder, at en ægte vandrende Ridder ikke i mindste Maade maa vise nogen Frygt, om han endogsaa kommer i Møde med ti Kjæmper, hvis Hoveder ikke alene naae op til Skyerne, men endogsaa rage langt op over dem, og som have Been, som de høieste Taarne, Arme som Master paa Orlogsskibe og hvert Øie saa stort som et Møllehjul og saa gloende som en Glasovn; men han maa med en ædel Holding og et uforfærdet Mod gaae løs paa dem, angribe dem, og, om muligt, i nogle saa Øieblikke, overvinde og tilintetgjøre dem, om de saa ere bepandsrede med Skjællene af en vis Fisk, der, som man siger, ere endnu haardere end Diamant, og, istedetfor Sværd bære slebne Damaskenerklinger, eller

Stridskøller med Spidser af det haardeste Staal, hvilket Slags jeg har seet mere end een Gang. Alt dette har jeg sagt Eder, min gode Huusholderske! for at I kan see hvilken Forskjel der er imellem det ene og det andet Slags Riddere; og billigt var det, at enhver Fyrste høitagtede dette sidste, eller, rettere sagt, dette første Slags vandrende Riddere, da der, som vi læse i deres Historier, har været den iblandt dem, der have været en Frelse ikke alene for eet Rige, men for mange.„

"Ak, kjære Hr. Morbroder!„ — udbrød Søsterdatteren, — "betænk dog, at alt det, I der siger om vandrende Riddere, ikke er andet end Løgn og Opdigtelse, og at deres Historier fortjene at brændes, eller behænges med en San Benito, eller et andet Tegn, for at man kan vide, at de ere skjændige og fordærvelige for Sæderne.„

"Ved den levende Gud!„ — raabde Don Quixote, — "hvis Du ikke var min kjødelige Frænke og en Datter af min egen Søster, skulde jeg tugte Dig saaledes for denne Bespottelse, at det skulde høres og spørges! Hvad? En Pige, der neppe kan tumle et Dusin Knipplepinde, understaaer sig at bedømme og dadle Historierne om de vandrende Riddere! Hvad vilde Hr. Amadis sige, hvis han fik saadan noget at høre? Dog, han vilde sikkert være saa høimodig at tilgive Dig, thi han var den langmodigste og høfligste Ridder paa sin Tid, og desuden en stor Beskytter af Frøkener og Jomfruer; men en Anden kunde have hørt Dig, der ikke vilde have ladet Dig slippe saa let; thi de ere ikke alle lige høflige og høimodige; der gives

ogsaa dem, der ere raae og ubehøvlede. Heller ikke ere alle de, der kalde sig Riddere, Riddere i eet og alt; Nogle ere som luttret Guld, Andre som Kobber og Messing, og skjøndt de alle kaldes Riddere, kunne de dog ikke alle udholde Prøven. Der gives gemene Mennesker, der puste sig op, for at blive anseete for Riddere, og fornemme Riddere, der synes at gjøre sig Umage for at ligne den laveste Pøbel; hine hæve sig, enten ved Forfængelighed eller ved gode Egenskaber, disse derimod synke ned ved deres Ladhed og Laster, og man maa see sig vel for, naar man vil gjøre den behørige Forskjel paa disse to Slags Riddere, der ville føre eet og samme Navn, men dog ere saa forskjellige i deres Handlinger.„

"Hjælpe mig Gud! Hr. Onkel!„ — raabde Søsterdatteren, — "er det muligt at I, som forstaaer saa meget, at I i Nødsfald kan bestige en Prækestoel og holde en Præken, er saaledes slaaet med Blindhed, og betaget af saadan et Galskab, at I med den Alder I har, anseer Eder for en Roland, skjøndt I i Grunden er svag, og vil gjøre det Krumme lige, skjøndt I selv er nedbøiet af Alderdom, og fremfor alt, at I anseer Eder for en Ridder, da I dog ingen er, thi endskjøndt en Adelsmand kan blive det, er det dog kun sjældent Tilfældet med dem, der ere fattige.„

"Du har Ret i det Du siger, Søsterdatter!„ — svarede Don Quixote, — "og jeg kunde fortælle Dig meget om adelige Slægter, der vilde sætte Dig i Forundring; men jeg vil ikke gjøre det, for ikke at blande det Guddommelige med det Menneskelige. Giv Agt paa hvad jeg vil sige, mine Veninder, og for-

staae mig ret; alle de Slægter, der findes i Verden, kunne henføres til fire Slags; nogle gives der, som havde en ringe Herkomst, men som udbredte og udvidede sig, indtil de naaede en anseelig Størrelse; Andre, der i Begyndelsen vare store, have til den Dag i Dag vedligeholdt den Glands, de havde ved deres Oprindelse; Andre igjen vare vel i Begyndelsen store, men have siden taget af og ere komne paa Knæerne, saaledes som Pyramiderne begynde med en anseelig Grundvold og ende med en ubetydelig Spids; endelig gives der endnu Nogle, og disse ere de talrigste, der hverken have en anseelig Oprindelse eller have hævet sig synderligt, og følgelig ikke heller gjort sig berømte, hvorfor de ere ligesom Middelstanden, og det simple Folk. Af det første Slags, nemlig dem, der have havt en ubetydelig Oprindelse, men have svunget sig op til en stor Høide, vil jeg til et Exempel anføre det osmanniske Huus, hvis Stammefader var en ringe og ubekjendt Hyrde, og som vi nu see hævet til den høieste Lykke. Paa det andet Slags, der har en høi Oprindelse og har bevaret sin Storhed, uden at formindske eller forøge den, kunde mange fyrstelige Huse tjene til Exempler, der have vedligeholdt deres arvede Rang, og holdt sig fredeligt indenfor Grændserne af deres Stater, uden at udvide, eller indskrænke dem. Paa dem, der begyndte med Magt og Storhed og tilsidst svandt hen til et ubetydeligt Punkt, kan jeg anføre tusinde Exempler, som Pharaonerne og Ptolomæerne i Ægypten, Cæsarerne i Rom, med den hele Sværm, hvis jeg saaledes tør udtrykke mig, af Fyrster, Monarker, og Herrer over

Meder, Assyrer, Perser, Grækere og Barbarer. Alle disse Slægter have endt i en Spids eller i et Intet, ligesom de, fra hvilke de nedstamme, saa at man ikke engang finder Spor af deres Efterkommere, og hvis disse skulle findes, maa man søge dem i den ringeste og laveste Stand. Om Borger- og Bondestanden har jeg ikke andet at sige, end at de blot tjene til at formere Antallet af de Levende, uden at de gjøre sig fortjente ved Magt og Storhed. Af alt det, som jeg nu har sagt, kan Du slutte Dig til, Du Tosse! at der gives en stor Forskjellighed af Slægter, og at kun de ere store og glimrende, der udmærke sig ved Dyder, Rigdomme og Velgjærninger; jeg siger ved Dyder, Rigdomme og Velgjærninger, thi en lastefuld Stormand er kun en stor Lastefuld, og en Rig, der ikke er godgjørende, er ikke andet end en karrig Betler; thi ikke Besiddelsen af Lykkens Goder gjør rig, men kun Anvendelsen og en fornuftig Anvendelse af dem. For en fattig Adelsmand er der ingen anden Maade, hvorpaa han kan vise at han er Adelsmand, end ved sine Dyder, naar han er sædelig, velopdragen, høflig, beskeden og tjenstfærdig, ikke stolt, indbildsk eller bagtalerisk; men fremfor alt gavmild, thi med et Par Skillinger, som han med Venlighed giver den Fattige, viser han denne en større Velgjærning, end den Rige, der lader Klokkerne ringe, naar han uddeler sine Gaver; og intet Menneske, han maa kjende ham eller ikke, bemærker disse Dyder hos ham, uden strax at holde ham for en Mand af adelig Herkomst; og var det ikke Tilfældet, vilde det være et Mirakel; thi Roes er altid en Datter af Dyden, og den Dydige kan ikke

andet end erhverve sig Roes: Der gives to Slags Veie, mine Døttre! hvorpaa Mennesker kunne blive rige og anseete; den ene er Videnskaberne, den anden Vaabnene. Jeg forstaaer mig bedre paa Vaaben, end paa Videnskaber, og efter min Tilbøielighed til Vaabnene at dømme, maa jeg være født under Planeten Mars; hvorfor jeg heller ikke kan afholde mig fra at betræde hans Bane, hvilken jeg ogsaa vil vedblive at gaae frem paa, den hele Verden til Trods. Det er derfor et forgjæves Arbeide, hvis I ville overtale mig til ikke at gjøre det, som der er Himmelens Villie, som Fornuften fordrer og fremfor alt, som jeg selv føler Tilbøielighed til. Thi saa godt som jeg veed hvilke utallige Besværligheder, der ere forbundne med det vandrende Ridderskab, saa godt veed jeg ogsaa hvilke uendelige Fordele det yder. Jeg veed, at Dydens Vei er meget smal, og Lasternes breed og beqvem, men jeg veed ogsaa at de begge føre til et forskjelligt Maal, thi Lasternes brede og beqvemme Vei fører til Døden, og Dydens snævre og møisommelige fører til Livet, og det ikke til et endeligt Liv, men til det, der aldrig skal endes; og jeg veed at det er sandt hvad en af vore store castilianske Digtere siger:

Den Vei er byrdefuld, som den skal gaae,
Der vil Udød'lighedens Throne naae,
Hvo denne Vei forlader, naaer den ikke.

"O, jeg Ulykkelige!„ — raabde Søsterdatteren, — "jeg troer endogsaa at Morbroder er bleven Poet; alt veed han, alt forstaaer han; jeg vædder, at hvis han vilde blive en Muurmester, byggede han et Huus, saa let som et Fuglebuur.„

"Jeg forsikkrer Dig," — svarede Don Quixote, — "at dersom jeg ikke havde Hovedet saa fuldt af disse Forestillinger om Riddervæsnet, var der intet i Verden, som jeg ikke foretog mig, og som jeg ikke vilde gjøre, især Fuglebure og Tandstikkere."

Medens han sagde dette, blev der banket paa Døren; man spurgde hvem der var udenfor, og Sancho svarede: "Det er mig!"

Neppe hørde Huusholdersken hvem det var, førend hun løb bort og skjulde sig, saa stor Afsky havde hun for at see ham. Søsterdatteren lukkede op for ham, hans Herre Don Quixote modtog ham med aabne Arme, og lukkede sig inde med ham i sit Kammer, hvor de paa ny holdt en Samtale, der ikke gav den første noget efter.

Syvende Kapitel.

Hvad der forefaldt imellem Don Quixote og hans Vaabendrager, tilligemed andre mærkværdige Begivenheder.

Neppe saae Huusholdersken at Sancho Panza indelukkede sig med hendes Herre, førend hun mærkede hvad der var paa Færde, og gjættede ganske rigtigt at de raadsloge om et tredie Tog. Fuld af Angst og Forbittrelse kastede hun sin Kaabe om sig, og skyndte sig hen til Baccalaureussen Samson Carrasco, for at anmode ham, som en veltalende Mand og ny Ven af hendes Herre, om at overtale ham til at afstaae fra dette urimelige Forsæt. Hun fandt ham spadserende

nede i sin Gaard, og da hun blev ham vaer, kastede hun sig fuld af Angst og Bedrøvelse for hans Fødder.

"Hvad er der paa Færde, Fru Huusholderske?„ — spurgde Carrasco, da han saae disse Kjendetegn paa den smerteligste Angst; — "Hvad er der hendet Eder? I bærer Eder jo ad, som om I skulde opgive Aanden.„

"Hvad andet skulde der være paa Færde, kjære Hr. Samson!„ — svarede Huusholdersken, — "end at min Herre farer bort igjen; ja, ganske vist farer han bort!„

"Og hvor farer han da hen?„ — spurgde Samson, — "Er han kommen til Skade?„

"Nei, ikke det;„ — svarede Huusholdersken; — "det er igjennem hans Taablighedს Port han vil fare. Jeg vil nemlig sige, allerbedste Hr. Baccalaureus! at han vil afsted igjen, og det allerede tredie Gang, for at søge det som han kalder lykkelige Eventyr, og jeg begriber dog ikke hvorledes han kan kalde det saaledes; thi den første Gang bragde de ham tilbage, liggende tværs over et Æsel, og ganske mørbanket; og den anden Gang kom han paa en Oxekarre, indspærret i et Buur, hvori han gav at forstaae, at man havde bragt ham ved Fortryllelse, og han saae saa bedrøveligt ud, at hans egen Moder ikke vilde have kjendt ham igjen, saa mager og gusten var han, og et Par Øine havde han, der vare sjunkne langt ind i Hovedet. Det kostede mig over sex hundrede Æg, inden jeg fik ham sat nogenlunde i Stand igjen, det veed Gud og hele Verden og mine Høns, der ikke ville gjøre mig til Løgner.„

"Det vil jeg gjærne troe;„ — svarede Hr. Sam-

son, — "thi de ere saa gode, og trinde og velopfødte, at de ikke vilde sige hvad der ikke er saa, om de saa skulde revne. Men siig mig nu oprigtigt, Fru Huusholderske! er der ikke skeet nogen Ulykke, er der ikke noget andet paa Færde, end det, I siger at eders Herre, Hr. Don Quixote, har i Sinde?„

"Nei, Herre!„ — svarede Huusholdersken.

"Saa vær ubekymret;„ — sagde Samson — "og gaae i Guds Navn hjem; hold mig en varm Frokost paa rede Haand, og beed paa Veien Bønnen til den hellige Apollonia, hvis I kan den udenad; jeg skal strax komme efter, og I skal see Ting, som I skal forundre Eder over.„

"Gud forbarme sig!„ — sagde Huusholdersken — "Bønnen til den hellige Apollonia, siger eders Naade at jeg skal bede? Det kunde være tjenligt hvis min Herre havde Tandpine, men han har det i Hovedet.„

"Jeg veed hvad jeg siger, Fru Huusholderske!„ — svarede Samson, — "gaae kun og lad det ikke falde Eder ind at sige mig imod. I veed jo, at jeg er Baccalaureus fra Salamanca, og at I følgelig ikke kan disputere med mig.„

Herpaa gik Huusholdersken sin Vei, og Carrasco begav sig strax til Præsten, for at meddele ham det, som vi til sin Tid skulle fortælle.

Medens Don Quixote og Sancho havde indspærret sig med hinanden, forefaldt følgende Samtale, som Historien anfører med megen Udførlighed og Nøiagtighed.

"Herre!„ — sagde Sancho til sin Husbonde,

— "jeg har endelig besvaderet min Kone til at hun skal lade mig drage med eders Naade, hvorhen I vil føre mig.„

"Persvaderet skal Du sige, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "og ikke besvaderet.„

"En eller to Gange, hvis jeg ikke tager Feil,„ — svarede Sancho — "har jeg allerede bedet eders Naade om at lade være med at critisere mine Ord, naar I forstaaer hvad jeg vil sige med dem. Men forstaaer I det ikke, kan I sige: Sancho, eller Satan, jeg forstaaer Dig ikke! og dersom jeg saa ikke gjør mig forstaaelig, kan I hjælpe mig tilrette, thi jeg er af Naturen lærsom nok.„

"Jeg forstaaer Dig ikke, Sancho!„ — sagde Don Quixote strax, — "hvad skal det betyde: jeg er lærsom?„

"Lærsom vil sige saameget som, jeg er saa, hvad hedder det dog?„

"Det forstaaer jeg endnu meget mindre!„ — svarede Don Quixote.

"Naar I ikke kan forstaae mig,„ — sagde Sancho, — "saa maa Gud hjælpe, thi anderledes veed jeg ikke at sige det.„

"Maaskee gjætter jeg din Mening;„ — sagde Don Quixote, — "Du vil maaskee sige, at Du er saa lærenem, føielig og eftergivende, at Du tager mod alt, hvad jeg vil sige Dig, og gjærne vil lade Dig undervise af mig?„

"Jeg tør sige,„ — svarede Sancho, — "at I strax i Begyndelsen har forstaaet mig, og at I har

villet sætte mig i Forlegenhed, for at faae mig til at sige et Par hundrede Dumheder endnu.„

"Kan være;„ — svarede Don Quixote, — "nu, hvad siger da Therese?„

"Therese siger, at jeg skal gjøre en ordentlig Accord med eders Naade, thi hvor Papiret taler, kan Munden tie, og Forord børjer ingen Trætte, og at have er bedre end at faae, og jeg siger: Qvinderaad et ikke en Bønne værd, men den, der ei hører det, faaer en Ufærd *).„

"Det samme siger jeg ogsaa;„ — svarede Don Quixote, — "men bliv ved, Ven Sancho! thi hvert Ord, som Du siger, er en Perle.„

"Sagen forholder sig saaledes,„ — sagde Sancho, — "som eders Naade vel selv veed, thi vi ere alle dødelige Mennesker. I Dag rød, i Morgen død; Lammet maa lige saa tidligt deran som Beden, og intet Menneske i Verden kan gjøre Regning paa at leve længere, end det er Guds Villie, thi Døden er døv, og naar han banker paa vort Livs Dør, saa vil han strax ind, og lader sig ikke opholde, hverken ved Bønner, eller ved Magt, hverken ved Sceptre, eller ved Bispehuer; det er noget, som hver Mand veed, og som man endogsaa lærer paa Prækestolen.„

"Det er altsammen sandt;„ — svarede Don Quixote, — "men jeg begriber ikke, hvor Du vil hen dermed.„

"Jeg vil sige,„ — svarede Sancho, — "at

---

*) El consejo de la muger es poco, y el que no le toma a es loco.

eders Naade skal udsætte mig en vis maanedlig Løn, saa længe jeg tjener Eder, og at I skal betale mig en saadan Løn af eders Midler, thi jeg vil ikke forlade mig paa Naadegaver, der maaskee komme silsdigt, eller slet, eller slet ikke; hvad man har, er man vis paa; og med eet Ord, jeg ønsker at vide hvad jeg skal fortjene, enten det nu er lidet eller meget, thi hvor der ligger et Æg i Reden, lægger Hønen, og mange Bække smaa gjøre en stor Aa, og naar man fortjener noget, taber man intet. Men skulde det siden indtræffe, hvad jeg dog hverken troer eller venter, at eders Naade giver mig den Øe, som I har lovet mig, saa er jeg hverken saa utaknemmelig, eller saa egennyttig, at jeg ikke skulde være tilfreds med, at lade mig fradrage det, min Løn beløber sig til, naar man udbetaler mig Indkomsterne af Øen.„

"Jeg forstaaer nok din Mening,„ — sagde Don Quixote, — "og mærker ret godt hvad det er for et Maal, Du skyder til med dine utallige Ordsprog. Hør, Sancho! jeg vilde nok bestemme Dig en vis Løn, dersom jeg blot i nogen af Historierne om de vandrende Riddere havde fundet et eneste Exempel paa, at en Vaabendrager havde faaet maanedlig eller aarlig Løn. Jeg har vel læst dem alle, eller i det mindste de fleste, men jeg erindrer ikke, at en eneste vandrende Ridder har udsat en vis Løn for sin Vaabendrager, og jeg veed ikke andet, end at de alle tjende paa Lykke og Fromme; og naar det da lykkedes deres Herrer vel, bleve de ganske uformodentlig belønnede med en Øe, eller med en anden Foræring af samme Værdi, eller

de erholdt i det mindste Titler og Æresposter. Dersom Du nu, Sancho! med saadanne Forhaabninger og Forventninger har Lyst til igjen at gaae i min Tjeneste, saa kom i Guds Navn, thi Du maa ikke tænke, at ville hæve de vandrende Ridderes gamle Sædvaner af deres Hængsler. Gaae derfor kun hjem igjen, min gode Sancho! og siig din Therese min Mening; dersom den anstaaer hende, og dersom det anstaaer Dig, at prøve Lykken med mig, bene quidem; hvis ikke, saa ere vi endda lige gode Venner, thi hvor Duer ikke mangle Føde, der mangler det heller ikke paa Duer; og læg Mærke til, min Søn! at et godt Haab er bedre end en daarlig Eiendom. Jeg taler saaledes, Sancho! for at give Dig at forstaae, at jeg, ligesaa godt som Du, kan lade regne Ordsprog ned; med eet Ord, jeg vil sige dermed, og jeg siger Dig det endnu engang, at hvis Du ikke har Lyst til at gaae med, og dele Lykke og Ulykke med mig, saa gaa med Gud og bliv en Helgen; thi mig vil det sikkert ikke mangle paa Vaabendragere, der ere lydigere og virksommere end Du, og ikke saa vanskelige og viismundede.„

Da Sancho hørde, at hans Herre var saa bestemt, mørknedes hans Udsigters Himmel, og han lod sit Hjertes Vinger hænge; thi han havde indbildt sig, at hans Herre ikke for al Verdens Guld vilde drage ud uden ham. I det han saaledes stod tvivlraadig og tankefuld, traad Samson Carrasco ind, tilligemed Søsterdatteren og Huusholdersken, der begge længdes meget efter at høre, hvilke Grunde han vilde anføre,

for at overtale deres Herre og Onkel fra at drage ud paa Eventyr.

Samson, der var en bekjendt Spottefugl, traad hen til Don Quixote, omfavnede ham, ligesom første Gang, og sagde med høi Røst: "O, Du det vandrende Ridderskabs Blomst! Du, Vaabnenes klartstraalende Lys! Du, det spanske Folks Ære og Speil! Maatte det behage den almægtige Gud, at de, der modsætte sig dit tredie Tog, eller lægge det nogen Hindring i Veien, aldrig maae finde Udgangen af deres Tankers Labyrinth, eller opleve Opfyldelsen af deres Ønsker. Nu, min kjære Huusholderske, behøver I ikke mere at læse Bønnen til den hellige Apollonia, thi jeg veed, at det er fast bestemt i Sphærernes Raadslutning, at Hr. Don Quixote endnu engang skal sætte sin ophøiede og fornyede Beslutning i Værk; og jeg vilde vælte en svar Byrde paa min Samvittighed, hvis jeg ikke opmuntrede og formanede denne Ridder til ikke længere at undertrykke og fængsle sin tappre Arm og sit uovervindelige Mod; thi ved sin Nølen vilde han forsømme at gjøre det Krumme lige, at hjælpe Faderløse, forsvare Jomfruers Ære, trøste Enker, komme Damer til Hjælp, og udføre andre saadanne Ting, der paaligge de vandrende Riddere, og ere befalede ved deres Love. Altsaa min tappre, skjønne, kjære Ridder Don Quixote! begiv Eder paa Veien, hellere i Dag end i Morgen, og dersom Eders Naade endnu mangler noget, for at udføre eders Beslutning, saa er jeg her, for at tilbyde Eder min Person og min Tjeneste; ja, hvis det skulde være nødvendigt, vil jeg opvarte

eders Naade som Vaabendrager, og ansee det for en udmærket Lykke.„

"Har jeg ikke sagt Dig, Sancho!„ — udbrød Don Quixote, i det han vendte sig til sin Vaabendrager, — "at jeg ikke vilde faae Mangel paa Vaabendragere? See nu, hvem der tilbyder sig! det er den uhørte Hr. Baccalaureus, Samson Carrasco, den bestandige Yndling af Skolegaarden i Salamanca, sund af Legeme, smidig af Lemmer, sagtmodig af Gemyt, en Mand, der kan taale baade Hede og Kulde, Hunger og Tørst, og som er udrustet med alle de Fuldkommenheder, man kan fordre af en vandrende Ridders Vaabendrager. Men Himlen bevare mig fra, at jeg, blot for at tilfredsstille mine Ønsker, skulde fordærve og omstyrte denne Lærdommens Støtte, eller overhugge dette de skjønne og frie Kunsters høie Palmetræ! Nei, den nye Samson blive i sit Fædreneland, og, ved at gjøre dette Ære,ære han tillige sine alderstegne Forældres graae Haar. Jeg vil selv være fornøiet med den første den bedste Vaabendrager, der frembyder sig, siden Sancho ikke har Lyst til at drage med mig.„

"Jo vist har jeg Lyst til at drage med!„ — sagde Sancho ganske blødhjertet, og med Taarerne i Øinene, — "Man skal ikke sige om mig, kjære Herre! at saasnart Brødet var spiist, var Kammeratskabet glemt. Jeg er sandelig ikke af nogen utaknemmelig Stamme, men hele Verden veed, og Folkene i min By vide det bedst, hvad Panzaerne, som jeg nedstammer fra, vare for Folk. Og desuden har jeg vel mærket af mange gode Handlinger, og af endnu flere gode Ord

hvormegen Lyst eders Naade har til at bevise mig Velgjærninger; og dersom jeg er kommet en Smule i Ordstrid med Eder, betræffende min Løn, og andre saadanne Ting, saa er det blot skeet for at føie min Kone, thi naar hun engang sætter sig for, at sætte noget igjennem, saa er der ingen Hammer, der driver Baandene fastere om en Tønde, end hun indhamrer En det, hun vil have udført. Men en Mand maa være en Mand, og en Kone en Kone, og da jeg ikke kan nægte, at jeg ellers i enhver Henseende er en Mand, saa vil jeg ogsaa være det i mit Huus, enten hun saa bliver vred eller mild. Altsaa er der intet andet at gjøre, end at eders Naade gjør eders Testament og Codicil saaledes, at ingen kan omstøbe dem; og saa ville vi strax begive os paa Veien, for at skaffe Hr. Samsons Sjæl Ro, eftersom han jo siger, at hans Samvittighed driver ham til, at raade Eder til tredie Gang at vandre ud i den vide Verden; og jeg tilbyder mig igjen at tjene eders Naade ærlig og tro, og at opvarte Eder saa godt, og bedre, end nogen anden Vaabendrager baade i disse og i de forbigangne Tider har opvartet sin vandrende Ridder.„

Baccalaureussen var ganske forundret over den snurrige Maade, hvorpaa Sancho udtrykde sig; thi endskjøndt han havde læst den første Historie om hans Herre, havde han dog ikke forestillet sig, at Sancho virkelig var saa snurrig, som man havde afmalet ham. Men da han nu hørde ham snakke om Testament og Codicil, som ingen kunde omstøde, troede han alt, hvad han havde læst om ham, og tilstod, at han var en topmaalt Nar, og at man vel neppe vilde kunne finde

to andre saadanne Narre, som denne Herre og denne Tjener.

Tilsidst omfavnede Don Quixote og Sancho Panza hinanden, og bleve igjen gode Venner; og ifølge den store Carrascos Raad og Godtbefindende, der nu var bleven Don Quixotes Orakel, blev det besluttet, at de skulde reise om tre Dage. I denne Mellemtid havde de Leilighed nok til at gjøre alt i Stand til Reisen, og til at skaffe en fuldstændig Hjælm, som Don Quixote sagde, at han nødvendigt maatte have. Samson tilbød at skaffe en, fordi han vidsde, at en af hans Venner, der var i Besiddelse af en saadan, ikke vilde nægte ham den, skjøndt den var fuld af Rust og bedækket med Smuds.

De Forbandelser, som Huusholdersken og Søsterdatteren udstødte mod den lystige Baccalaureus, fik ingen Ende. De rev sig i Haaret, kradsede sig i Ansigtet, og jamrede sig som Qvinder, der blive leiede til at hyle ved et Dødsfald, over deres Herres Reise, ligesaameget som om det kunde have været over hans Død.

Grunden, der bevægede Samson til at overtale Ridderen til en ny Udfart, laa i en Plan, der siden bliver omtaelt i denne Historie; alt var skeet paa Præstens og Barbererens Raad, med hvilke han i denne Henseende havde gjort Aftale.

I tre Dage forsynede Don Quixote og Sancho sig med det, der syntes dem nødvendigt, og efterat Sancho havde beroliget sin Hustrue, og Don Quixote sin Søsterdatter og sin Huusholderske, begav de sig en Aften paa Veien, uden at nogen saae dem, undtagen

Baccalaureus Samson Carrasco, der fulgde dem et godt Stykke paa Veien til Toboso. Don Quixote satte sig paa sin Rozinante, og Sancho besteeg sin gamle Skimmel; efterat han først havde forsynet sin Tværsæk rigeligt med Levnedsmidler, og sin Pung med Penge, som Don Quixote havde givet ham med for at bruge i Nødstilfælde. Samson omfavnede Ridderen, og bad ham om, at han vilde give ham Efterretning om hvad lykkeligt eller ulykkeligt der hendtes ham, for at han kunde glæde sig med ham over det Første, og dele hans Sorg over det Sidste, som Venskab fordrede det. Don Quixote lovede det; Samson vendte tilbage til Landsbyen, og begge de Andre fortsatte Reisen til den store Stad Toboso.

Aattende Kapitel.

Der handler om det, der mødte Don Quixote, da han drog hen at besøge Frøken Dulcinea af Toboso.

"Velsignet være den almægtige Allah!„ siger Cid Hamet Ben Engeli i Begyndelsen af dette aattende Kapitel. "Velsignet være Allah!„ gjentager han tre Gange, og siger, at Grunden til disse Velsignelser ligger i den Glæde, han føler over at see Don Quixote og Sancho Panza igjen i aaben Mark, og fordi Læseren af denne Historie nu kan gjøre Regning paa, at Don Quixotes og hans Vaabendragers lystige Bedrivter fra dette Øieblik igjen ville tage deres Begyndelse. Han beder, at man vil forglemme den sindrige

Adelsmands forrige Ridderfærd, og henvende Øinene paa den Tilkommende, der nu vil begynde paa Veien til Toboso, saaledes som den forrige begyndte paa Markerne ved Montiel. Det er ikke meget han begjerer, i Sammenligning med det han lover; og han vedbliver nu sin Fortælling med følgende Ord:

Neppe havde Samson bortfjærnet sig, og Don Quixote og Sancho vare blevne alene, førend Rozinante begyndte at vrindske, og Skimmelen at skryde, hvilket baade Ridderen og hans Vaabendrager holdt for et godt Tegn og et lykkeligt Varsel; endskjøndt, for at følge Sandheden, Æslet skrydede tiere end Rozinante vrindskede, hvoraf Sancho sluttede, at hans Lykke vilde langt overgaae hans Herres; om hans Mening grundede sig paa et eller andet Punkt i Astrologia judiciaria, er noget Historien ikke taler om; dog pleiede han ofte at sige, naar han snublede eller faldt, at han ønskede hellere at være bleven hjemme, thi af at snuble og falde kommer intet andet ud, end sønderrevne Sko og forstødte Ribbeen, og saa eenfoldig han var, havde han dog Ret i dette Tilfælde.

"Ven Sancho!„ — sagde Don Quixote til ham, — "Natten rykker hastigt frem, og vil blive mørkere, end vi have behov for ved Dagens Lys at naae Toboso, hvorhen jeg agter at begive mig, førend jeg tager fat paa noget andet Eventyr, da jeg først har i Sinde at udbede mig den uforlignelige Dulcineas Velsignelse og Tilladelse, hvormed jeg troer og er forsikkret om, at jeg kan bestaae de allerfarligste Eventyr, og bringe dem lykkeligt til Ende; thi der er ingen Ting i Verden, der gjør de vandrede Riddere mere

tapre, end det, at de see sig begunstigede af deres Damer.„

"Det troer jeg ogsaa!„ — svarede Sancho, — „men jeg anseer det for vanskeligt for eders Naade at faae hende i Tale eller endog at faae hende at see; i det mindste vil det være vanskeligt paa ét Sted, hvor I kan modtage hendes Velsignelse, hvis det ikke skal skee over den Gaardmuur, hvor jeg første Gang taelde med hende, da jeg bragde hende Brevet, hvori der stod skrevet om de Taabligheder og Galskaber, som I begik i Sierra Morena.„

"Forekom det Dig som Muren om en Gaardsplads, Sancho! ved eller over hvilken Du saae den aldrig noksom priiste Skjønhed?„ — spurgde Don Quixote. — "Det kan sikkert ikke have været ringere end et Gallerí, en Corridor eller et Gitter, eller andet saadant, henhørende til et fyrsteligt Slot.„

"Det kan gjærne have været saadant noget„ — svarede Sancho, — "men mig forekom det som en Muur omkring en Gaard, hvis ellers min Hukommelse ikke slaaer mig feil.„

„Ikke destomindre ville vi begive os derhen„ — sagde Don Quixote, — "thi naar jeg blot faaer hende at see, er det mig ligegyldigt om det skeer over en Muur, eller bag Gitteret for en Have; thi enhver Straale, der fra hendes Skjønheds Soel træffer mine Øine, vil saaledes oplyse min Forstand og styrke mit Hjerte, at jeg vil blive uden Lige i Klogskab og Tapperhed.„

"Da maa Frøken Dulcineas Soel sandelig ikke have skinnet saa stærkt, da jeg saae hende, at den

kastede Straaler fra sig;„ — sagde Sancho, — "men det kom maaskee deraf, at hendes Naade, som jeg allerede har sagt Eder før, rensede Hvede, hvilket foraarsagede en saadan Sky af Støv, at den recnt formørkede hendes Ansigt.„

"Hvoraf kommer det, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "at Du bestandigt tænker, troer og paastaaer, at min Herskerinde Dulcinea har renset Hvede, en Forretning og Beskjæftigelse, der ganske strider imod det, som fyrstelige Personer foretage sig og bør foretage sig, da de ere kaldte og udvalgte til ganske andre Forretninger og Beskjæftigelser, der ved det første Oiekaste vise deres fyrstelige Stand? Det lader ikke til at Du erindrer hine Vers af vor Digter *), hvori han afmaler os de fire Nymphers Forretninger i deres Chrystalboliger, der hæve deres Hoveder op af den elskede Tajo, og leire sig paa den grønne Eng, for at virke hiint kostbare Klædebon, som den sindrige Digter beskriver os som vævet af Silke og broderet med Guld og Perler. Og paa denne Maade har min Herskerinde udentvivl ogsaa beskjæftiget sig, da Du førstegang saae hende, hvis ikke en eller anden ondskabsfuld Troldmands Misundelse driver ham til at forvandle alle de Ting, der gjøre mig Glæde, og omskabe dem til andere Skikkelser, end dem, de egentlig have; og just derfor frygter jeg ogsaa for, at Forfatteren til den Historie om mine Bedrivter, der, som man siger, læses paa Præent, hvis han er en fiendtligsindet Troldmand, har forvæxlet mange Ting, skrevet tusinde Løgn for en eneste Sandhed, og gjort sig

*) Garsilaso de la Vega. Eclog. V.

en Fornøielse af, at fortælle Begivenhederne ganske anderledes, end Gangen af en sand Historie fordrer det. O, Misundelse! Du er Roden til alt Ondt; Du er den Orm, der gnaver paa alle Dyder. Alle andre Laster, Sancho! have i det mindste noget Behageligt ved sig, men Misundelse medfører intet andet end Ærgrelse, Forbittrelse og Raseri.„

"Det er just mine Ord,„ — sagde Sancho, — "og jeg tænker, at i den Legende eller Historie, som Baccalaureussen Carrasco fortalde, at han havde seet om os, maa mit gode Navn og Rygte vel ogsaa være slæbt dygtigt om i Snavset, og, det som man siger, over Stok og Steen og alle Gader igjennem; og jeg kan dog forsikkre paa Tro og Love, at jeg aldrig har sagt noget ondt om nogen Troldmand, og jeg besidder heller ikke saa mange Gaver, at man skulde behøve at misunde mig. Det er vel sandt, at jeg er en Smule skjælmsk og at jeg undertiden har Lyst til at spille et eller andet Puds, men alt dette bliver tildækket af min Eenfoldigheds vide Kaabe, der altid er ganske naturlig og ikke paa nogen Maade kunstig: Og om der forresten ikke er noget godt ved mig, uden at jeg troer stivt og fast paa Gud, og paa alt det, som den hellige romerskcatholske Kirke troer, og at jeg er, som det virkelig er Tilfældet, en dødelig Fiende af Jøderne, saa burde Historieskriverne have Medlidenhed med mig og behandle mig vel i deres Skrivter. Dog kunne de for mig sige hvad de ville; nøgen er jeg født, og nøgen befinder jeg mig; saa at jeg hverken vinder eller taber derved; og naar mit Navn kun staaer i Bøger, og gaaer omkring Verden fra en Haand i en

anden, saa bryder jeg mig ikke det ringeste om hvad man siger om mig.„

"Det forekommer mig, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "omtrent saaledes, som det engang gik en berømt Digter, der gjorde en ondskabsfuld Satire paa alle galante Damer, og ikke havde nævnet en vis Dame i den, fordi det var tvivlsomt om hun hørde til den Klasse eller ei. Da denne nu ikke fandt sit Navn paa Listen, beklagede hun sig derover hos Digteren, og spurgde ham hvad han fandt at udsætte paa hende, siden han ikke havde nævnt hende tilligemed de Andre. Hun paastod at han skulde øge noget til sin Satire og nævne hende i et Anhang, hvis ikke, skulde hun nok mage det saa, at det skulde bekomme ham ilde. Digteren gjorde som hun ønskede og levnede hende ikke Ære for en Skilling, og nu var hun fornøiet, skjøndt hun var bleven berømt paa hendes egen Æres Bekostning. Her passer heller ikke ilde Historien om hiin Hyrde, der stak hiint berømte Dianas Tempel i Brand, der var et af de syv Underværker i Oldtiden, alene for at hans Navn skulde leve i de kommende Aarhundreder; og endskjøndt man befalede at ingen maatte nævne hans Navn, eller omtale ham i noget Skrivt, for at han ikke skulde faae sit Ønske opfyldt, veed man dog den Dag i Dag, at han heed Herostratos. Ogsaa passer det til Sagen hvad der mødte den store Keiser Carl den Femte med en Adelsmand i Rom. Keiseren vilde nemlig see den berømte Rotunda, der i forrige Tider blev kaldet Templet for alle Guder (Pantheon), men nu passeligere kaldes Allehelgens-Kirken, og er den af alle de Byg-

ninger, som bleve opførte i Rom i de hedenske Tider, der bedst har vedligeholdt sig, og meest vidner om sine Stifteres Smag og Pragt. Den har Skikkelse af en overskaaren Pommeranz, og er overordentlig stor og dertil meget lys, skjøndt Lyset kun kommer fra et eneste Vindve, eller, rettere sagt, falder ned igjennem en Aabning i Midten af Taget. Medens nu Keiseren stod og saae ned igjennem denne Aabning, stod en romersk Adelsmand ved Siden af ham og viisde ham alt det Kunstige og Skjønne ved denne overordentlige Bygning. Da de havde forladt Stedet, sagde Adelsmanden til Keiseren: "Eders Majestæt, tusinde Gange greb den Tanke mig, at omfavne eders Majestæt, og at styrte mig ned med Eder igjennem Aabningen, for at skaffe mig et evigt Minde i Verden. Jeg takker Eder, sagde Keiseren, for at I ikke har udført denne slemme Tanke, og jeg vil herefter ikke give Eder Leilighed til at komme i en saadan Fristelse, hvorfor jeg forbyder Eder herefter at komme for mine Øine, eller at betræde det Sted, hvor jeg befinder mig; og da han havde sagt det, hilsede han ham høfligt og gik. Hermed vil jeg kun sige, Sancho; at Ærgjærrighed er en meget virksom Lidenskab hos Menneskerne. Hvad andet bevægede vel Horatius til at styrte sig i fuld Rustning fra en Bro ned i Tiberen? Hvad drev en Mucius til at opbrænde sin Haand lige til Haandleddet? Hvad bevægede en Curtius til at styrte sig med sin Hest ned i den brændende Afgrund, der havde aabnet sig midt i Rom? Hvad formaaede Cæsar til at gaae over Rubicon trods alle onde Forvarsler? Og, for at anføre et nyere Exempel, hvad be-

vægede den høihjertede Cortes og de tappre Spanier, som han førde over til den nye Verden, til at bore deres Skibe i Grund og saaledes afbryde al Forbindelse med den gamle Verden? Alle disse og mange andre store Handlinger skeede, og ville i Fremtiden skee alene for et berømt Navns Skyld, en Belønning som Menneskerne stræbe efter, som en Deel af Udødeligheden, hvilken vi fortjene med vore glimrende Bedrivter; endskjøndt vi christeligcatholske vandrende Riddere mere see paa den Ære, der vil vedvare i de ætheriske og himmelske Regioner, end paa den forfængelige Ære, som vi erhverve os i denne Timelighed, en Ære, der, om den ogsaa varer nok saa længe, dog gaaer til Grunde med denne Verden, der selv har et Maal for sin Tilværelse. Følgelig, Sancho! maae vore Handlinger aldrig føre os ud over de Grændser, som den christelige Religion, til hvilken vi bekjende os, sætter og foreskriver. I Jetterne maae vi fælde Stoltheden; Misundelsen maae vi overvinde ved Ædelmodighed og et godt Hjerte; Vrede ved Blidhed og Langmodighed, Fylderi og Søvn ved Maadehold i Æden og Drikken og ved mange gjennemvaagede Nætter, Vellyst og Udsvævelser ved ubrødelig Troskab mod den, vi udvælge til vore Herskerinder, og Ladhed ved at vandre omkring i Verden, i det vi søge Leilighed til at udmærke os, ikke alene som gode Christne, men ogsaa som tappre Riddere. Seer Du, Sancho! disse ere de rette Midler, hvorved vi kunne hæve os til det høie Trin af Ære, som et godt Rygte forskaffer.„

“Alt det, som eders Naade hidtil har sagt mig, har jeg ret godt forstaaet, men alligevel ønsker jeg at

eders Naade vil forløse mig en Tvivl, der i dette Øieblik falder mig ind„

"Løse vil Du sige, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "nu vel, saa siig mig hvad det er og jeg skal løse den saa godt jeg kan.„

"Siig mig, Herre!„ — vedblev Sancho, — "disse Juliusser og Augustusser, og alle de andre vældige Riddere, som I har taelt om, og som allerede ere døde, hvor ere de nu?„

"Hedningerne„ — svarede Don Quixote, — "ere udentvivl nu i Helvede, og de Christne, saafremt de nemlig vare gode Christne, enten i Skjærsilden eller i Himmelen.„

"Meget godt!„ — sagde Sancho, — "men siig mig endnu, brænder der ogsaa Sølvlamper ved de Grave, hvori alle disse store Herrers Legemer ligge, og ere Væggene i deres Kapeller udstafferede med Krykker, Liglagener, Haarduske, og med Arme, Been og Øine af Vox? Eller, hvis dette ikke er Tilfældet, hvad ere de da udstafferede med?„

Hertil svarede Don Quixote: "Hedningernes Grave vare i Almindelighed kostelige Templer; Julius Cæsars Aske blev opbevaret paa Spidsen af en overordentlig høi Pyramide, som man nu i Rom kalder den hellige Peders Støtte. Keiser Hadrian tjende et Slot til Begravelse, der var saa stort som en anseelig Landsby, og blev kaldet Moles Hadriani, men som nu fører Navn af Engelsborg. Dronning Artimisia opbyggede sin Gemahl Mausolus et Gravminde, der blev holdt for et af Verdens syv Underværker. Men ikke et eneste af alle disse Gravminder eller af mange

andre, som Hedningerne opførde, var smykket med Liglagener eller andere Sager, der kunde tjene til Kjendemærke paa at en Helgen der var begravet.„

"Det var kun det jeg vilde vide,„ — svarede Sancho, — "men siig mig nu, hvilket er meest at opvække en Død, eller dræbe en Kjæmpe.„

"Svaret falder af sig selv,„ — sagde Don Quixote, — "det er mere at opvække en Død.„

"Nu har jeg Eder, Herre!„ — raabde Sancho, — "den, der altsaa opvækker Døde, gjør Blinde seende, Halte gaaende, og Syge sunde; den, ved hvis Grav der brænder Lamper, og hvis Kapel er fuldt af andægtige Folk, der tilbede hans Been paa deres Knæer, har mere Roes baade i denne og hiin Verden, end alle de hedenske Keisere og vandrende Riddere, der nogensinde have været til.„

"Det er en Sandhed, som jeg heller ikke kan nægte!„ — svarede Don Quixote.

"Altsaa denne Roes, disse Æresbeviisninger, disse Fortrin, eller hvad man ellers skal kalde det,„ — sagde Sancho, — "ere Fortrin, som disse Helgeners Legemer og Levninger have, der med den hellige Moder, Kirkens Tilladelse have Lamper, Liglagener, Krykker, Billeder, Haarduske, Hine og Been, til at formere Andagten og til at vedligeholde en christelig Afmindelse. De Helliges Legemer eller Reliqvier tage Kongerne paa deres Skuldre, de kysse deres Been, og indvie dem Kapeller og prægtige Altre.„

"Og hvad mener Du med alt det, Du siger der, Sancho!„ — spurgde Don Quixote.

"Jeg vil sige dermed,„ svarede Sancho, — "at

vi skulde give os til at blive Helgener, thi paa den Maade kunne vi snarere opnaae den Berømmelse, som vi tragte efter. Betænk kun, Herre! at man endnu igaar, thi meget længere siden kan det ikke være; gjorde et Par Barføddermunke til Helgener, hvis Jernkjæder, som de omgav og piinde deres Legemer med, enhver nu holder for en Lykke at kysse og røre ved; og de blive, som man siger, holdt i større Ære, end Rolands Sværd i vor Herre Kongens Rustkammer, hvem Gud velsigne! Altsaa, kjære Herre! er det meget bedre at være en ydmyg Munk i en eller anden Orden, end en tapper, vandrende Ridder. Et Dusin Pidskesnært behage Gud mere, end to tusinde Landsestød, enten man saa giver dem til Kjæmper, Drager eller Uhyrer.„

"Alt dette er ganske rigtig,„ — svarede Don Quixote — "men ikke Alle kunne være Munke, og de Veie, hvorpaa Gud fører Sine til Himmelen, ere mange. Ridderskabet er ogsaa en hellig Orden, og der gives Riddere, der straale i Himmelen, som Helgener.„

"Det kan vel være,„ — sagde Sancho, — men jeg har dog hørt at der er flere Munke i Himlen, end vandrende Riddere.„

"Det kommer deraf,„ — svarede Don Quixote, "at der er flere Munke til end Riddere.„

"Vandrende er der nok af!„ — sagde Sancho. —

"Ja, mange er der,„ — svarede Don Quixote, "men kun faa, der fortjene Navn af Riddere.„

Med disse og lignende Samtaler tilbragde de Natten og den følgende Dag, uden at noget Mærk-

værdigt mødte dem, hvilket slet ikke var efter Don Quixotes Sind. Anden Dags Aften opdagede de endelig den store Stad Toboso, og ved dette Syn blev alle Don Quixotes Livsaander oplivede paa ny; Sancho derimod blev modfalden, fordi han ikke kjendte Dulcineas Huus, og aldrig i sit Liv havde seet det. Begge vare fulde af Urolighed, den Ene af Længsel efter at see, den Anden af Bedrøvelse over ikke at have seet det; og Sancho vidsde slet ikke hvorledes han skulde rede sig ud af det, naar hans Herre sendte ham ind i Byen. Don Quixote besluttede endelig at drage derind naar Natten brød frem, og imidlertid tilbragde han Tiden under nogle Egetræer, der stode ikke langt fra Toboso. Da den fastsatte Tid kom, begave de sig ind i Byen, hvor der mødte dem Ting, der nok kunne sættes ved Siden af andre Eventyr.

Niende Kapitel.

Handler om Ting, som man vil erfare, naar man læser det.

Det var just Midnat, da Don Quixote og Sancho forlode Skoven og droge ind i Toboso. Hele Flækken laa i uforstyrret Rolighed, fordi alle Indbyggerne sov, som man pleier at sige, paa deres grønne Øre. Natten var temmelig lys, skjøndt Sancho havde ønsket, at den havde været bælmørk, for at han derved kunde have fundet en Undskyldning for sin Uvidenhed. Man hørde i hele Byen intet andet, end Hundenes

Gjøen, der besværede Don Quixotes Ører og mdjog hans Vaabendrager Frygt og Bævelse. Fra Tid til anden skrydede et Æsel, gryntede Svinene, miavede Kattene, og denne Larm af forskjellige Stemmer forhøiedes af Nattens Stilhed og lod den forelskede Ridder ikke ahne noget godt. Imidlertid sagde han til sin Vaabendrager: "Før mig nu til Frøken Dulcineas Palads, Ven Sancho! maaskee finde vi hende endnu vaagen.„

"For Fanden, Herre!„ — svarede Sancho, — "til hvilket Palads skal jeg vel føre Eder, da det var en ussel Hytte, hvori jeg fandt hendes Høihed?„

"Saa havde hun maaskee trukket sig tilbage til en lille Fløi af Slottet!„ — sagde Ridderen, — "og udentvivl fornøiede hun sig i Stilhed med sine Jomfruer, som det er Skik og Brug hos fornemme Damer og Princesser.„

"Herre!„ — svarede Sancho, — „dersom eders Naade da endelig vil til Trods for mine Øine, at Frøken Dulcineas Huus skal være et Slot, saa siig mig om det nu er saa til Dags, at vi kunne vente at finde Døren aaben, og om det sømmer sig at banke paa og at gjøre Allarm for at man skal lukke op, saa at vi derved bringe hele Nabolauget i Oprør? Kan man da gaae hen og banke paa sin Kjærestes Dør, saaledes som liderlige Knøse paa deres Dullers, hvor de gaae ind og ud hvor sildigt det end er?„

"Lader os først see at finde Slottet,„ — sagde Don Quixote, — "saa skal jeg nok siden sige Dig hvad der er sømmeligt at gjøre. See engang til, Sancho! enten bedrager mine Øine mig meget, eller

hiin store og sorte Masse der lige for os maa være Dulcineas Palads.„

"Saa maa eders Naade ride foran,„ — svarede Sancho, — "maaskee forholder det sig som I siger; men om jeg ogsaa seer det med mine Øine og føler paa det med mine Hænder, troer jeg det dog ligesaalidet, som at jeg troer at det nu er Dag.„

Don Quixote reed foran, og da de vare komne et Par hundrede Skridt længere frem, befandt de sig foran Klumpen, der skyggede saa stærkt, og saae et stort Taarn, som de strax mærkede ikke var noget Slot, men den fornemmeste Kirke i Byen, hvorfor Don Quixote ogsaa sagde til sin Vaabendrager. "Det er Kirken vi have truffet paa, Sancho!„

"Ja, det seer jeg,„ — svarede Vaabendrageren — "og Gud give vi ikke ogsaa maa træffe vor Grav her; thi at vanke omkring paa Kirkegaarden paa en saadan Tid, er ikke noget godt Tegn; især da jeg, om jeg ikke tager Feil, allerede har sagt eders Naade, at Frøken Dulcineas Huus ligger i et lille Stræde, der ingen Udgang har.„

"Fordømte Tossehoved!„ — raabde Don Quixote — "hvor har Du nogentid fundet kongelige Slotte og Paladser i Stræder uden Udgang?„

"Herre!„ — svarede Sancho, — "ethvert Land har sin Skik, og her i Toboso maa det vel være brugeligt at opføre Paladser og store Bygninger i saadanne smaae Stræder; og derfor beder jeg eders Naade, at I vil lade mig søge i alle Gader og Stræder, som jeg træffer paa; maaskee finder jeg da etsteds i en Krog dette Slot, som Hundene gjærne maatte æde

for mig, da vi maae drage saaledes omkring, for at støve det op.„

"Hør, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "tael med Ærbødighed om Ting, der angaae min Herskerinde, og lad os holde Festdag i Fred, og ikke kaste Rebet efter Kjedelen *).„

"Jeg skal nok være rolig,„ — svarede Sancho, "men maa Taalmodigheden ikke forgaae mig, naar eders Naade forlanger, at jeg skal vide hvor eders Frøkens Huus er, som jeg kun har seet en eneste Gang, og at jeg skal kunne kjende det igjen til enhver Tid, endogsaa midt om Natten, da I selv ikke kan finde det, skjøndt I dog vel maa have seet det tusinde Gange?„

"Du vil tilsidst gjøre mig gal, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "Hør engang, Du Kjætter! har jeg ikke sagt Dig tusinde Gange, at jeg aldrig i mit Liv har seet den uforlignelige Dulcinea, at jeg aldrig har betraadt Dørtærskelen af hendes Palads, og at jeg blot er bleven forlibt i hende ifølge Beskrivelsen og formedelst det store Rygte hun staaer i for sin Forstand og Skjønhed?„

"Nu hører jeg det,„ — sagde Sancho, — "og da I nu siger mig, at I aldrig har seet hende, vil jeg ogsaa sige Eder, at jeg ligesaa lidt har seet hende som I.„

"Det kan ikke være muligt,„ — raabde Don Quixote, — "thi Du har i det mindste selv sagt mig, at Du har seet hende rense Hvede, da Du bragde

*) Arrojar la soga tras el caldero, kastet Rebet efter Kjedelen, (miste baade det ene og det andet.)

mig Svar paa det Brev, som jeg sendte Dig til hende med.„

"Stoel ikke derpaa, Herre!„ — svarede Sancho, — "thi jeg maa lade Eder vide, at baade det jeg saae, og det Svar jeg bragde Eder, var efter Andres Beskrivelse; og jeg kjender Frøken Dulcinea ligesaa lidt som jeg kjender Manden i Maanen.„

"Hør, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "Skjæmt har sin Tid, men stundom er den ilde anbragt; og naar jeg siger, at jeg aldrig har seet eller taelt med mit Hjertes Herskerinde, skal Du derfor ikke sige, at Du heller ikke har seet hende eller taelt med hende; eftersom Du veed at det forholder sig ganske anderledes.„

Saa vidt vare de komne i deres Samtale, da de saae en Mand komme med et Par Muulæsler, og ved Larmen af Ploven, som de slæbde efter sig, gjættede de, at det var en Bonde, der var staaet op før Dag, for at komme betids til sit Arbeide, og saaledes forholdt det sig ogsaa. Bonden gik og sang den gamle Romanze:

Slet, I Franskmænd! gik det Eder,
Da I streed ved Roncesvalles.

"Jeg vil være Dødsens, Sancho!„ — sagde Don Quixote, da han hørde denne Vise, — "hvis der i denne Nat møder os noget Godt! Hører Du hvad Bonden der synger?„

"Ja vist hører jeg det,„ — svarede Sancho, — "men hvad har Jagten ved Roncesvalles med vort Foretagende at bestille? Han kunde jo ligesaa godt synge Romanzen om Calainos, det var jo saa eet og

det samme, og vilde hverken forværre eller forbedre vor Sag.„

Imidlertid kom Bonden nærmere og Don Quixote sagde til ham: "Guds Fred, gode Ven! kan I sige os, hvor den uforlignelige Princesse Dulcinea af Tobosos Palads er at finde?„

"Herre!„ svarede Knøsen, — "jeg er fremmed her, og har kun været nogle faa Dage i Tjeneste som Gaardskarl hos en rig Bonde her i Byen; men i Huset her ligeoverfor boer Præsten og Degnen. En af dem, eller ogsaa begge to, kan sige Eder hvor denne Princesse boer, thi de have Register over alle Indvaanerne af Toboso; dog troer jeg ikke at der gives nogen Princesse her, men vel nogle fornemme Koner, der hver i sit Huus gjærne kunde være Princesser.„

"Blandt disse, min Ven;„ — sagde Don Quixote, — "vil den formodentlig ogsaa være, som vi spørge om.„

"Det kan gjærne være muligt,„ — svarede Knøsen. — "Farvel! Dagen begynder at bryde frem.„

Da han havde sagt det, gav han sine Muulæsler af Svøben og vandrede afsted, uden at opbebie flere Spørgsmaal.

Sancho, der saae, at hans Herre var dybsindig og misfornøiet, sagde til ham: "Herre! det vil snart blive Dag, og det vilde være upassende, hvis Morgensolen fandt hos her paa Gaden. Det vil være bedre, at vi igjen gaae ud af Staden, og at eders Naade opholder sig et Steds i Buskene her i Nærheden; naar det saa bliver Dag, vil jeg igjen ride herind, og undersøge enhver Krog i hele Byen, for at

finde Frøken Dulcineas Huus, Slot eller Palads, og det skulde da være meget uheldigt hvis jeg ikke fandt hvad jeg søgde; og naar jeg finder det, vil jeg tale med hendes Naade, og sige hende hvor og hvorledes eders Naade befinder sig, og at I venter paa at huu skal give Befaling til, at I kan see hende et Steds, uden at det skal være til Skade for hendes gode Navn og Rygte.„

"Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "Du har i faa Ord frembragt en Skat af gode Tanker. Det Raad, som Du der har givet mig, finder jeg fornuftigt, og jeg vil med Fornøielse følge det. Kom, min Søn! lader os opsøge et Sted, hvor jeg kan skjule mig i Buskene; siden kan Du vende tilbage igjen, som Du har sagt, for at lede efter min Herskerinde, og tale med hende, af hvis Huld jeg forventer mere end rundelige Naadesbeviisninger.„

Sancho var ganske utaalmodig, efter at faae sin Herre ud af Staden, for at han ikke skulde opdage Bedrageriet med det Svar, som han i Dulcineas Navn havde bragt ham i Sierra Morena, og derfor skyndte han sig afsted med ham det bedste han kunde. Et Par Miil *) fra Flækken fandt de en Lund, i hvilken Don Quixote skjulde sig, medens Sancho vendte tilbage, for at tale med Dulcinea. Paa denne Gesantskabsreise mødte ham Ting, der fordre ny Opmærksomhed og ny Tiltro.

*) Dos millas; en spansk milla er Trediedelen af en legua, omtrent en dansk Fjærdingvei.

Tiende Kapitel.

Hvori der fortælles hvor behændigt Sancho bar sig ad med at fortrylle Frøken Dulcinea, tilligemed andre Begivenheder, der ere ligesaa latterlige som sandfærdige.

Idet Forfatteren til denne vidtløftige Historie kommer til at fortælle os om de Ting, der indeholdes i dette Kapitel, siger han, at han gjærne havde kunnet forbigaae dem med Taushed, da han frygter for, at ingen vilde troe den, eftersom Don Quixotes Galskab her ikke alene naaer en Høide, som ingen kan forestille sig, men endog stiger et Par Bueskud høiere. Men uagtet denne Frygt og Overbeviisning havde han dog nedskrevet Alt, saaledes som det forholdt sig, uden at tage en Tøddel fra eller lægge en Tøddel til Sandheden, og uden at bryde sig om de Indvendinger, som man kunde gjøre imod hans Sandhedskjærlighed; og heri havde han Ret, thi Sandheden lader sig vel bøie, men brækker ikke, og den svømmer ovenpaa Løgnen, ligesom Olie ovenpaa Vand. Altsaa vedbliver han sin Historie paa følgende Maade:

Saasnart Don Quixote havde fordybet sig i Krattet, Lunden eller Skoven i Nærheden af det store Toboso, befalede han Sancho at vende tilbage til Staden, og ikke igjen at komme for hans Øine, førend han paa hans Vegne havde taelt med hans Herskerinde og bedet hende, at vise ham den Gunst, at lade sig see af hendes fangne Ridder, og den Naade at give ham sin Velsignelse, paa det at han i alle sine Kampe og vanskelige Foretagender, kunde for hendes Skyld, vente sig et heldigt Udfald. Sancho paatog

sig at gjøre hvad han befalede og at bringe ham et ligesaa gunstigt Svar, som han bragde ham første Gang.

"Saa gaae da, min Søn!„ — sagde Don Quixote, — "og lad Dig ikke forvirre, naar Du seer Glandsen af den Skjønheds Soel, som Du gaaer at opsøge. O, Du lyksaligste blandt alle Vaabendragere i Verden! bevaer i Din Erindring, og lad det ikke undfalde Dig hvorledes hun tager imod Dig, om hun skifter Farve i det Du bringer hende mit Budskab, om hun bliver urolig og bevæget, naar hun hører mit Navn, om hun ikke segner om paa Hyndet, hvis Du af en Hendelse finder hende siddende i sin Høiheds Glands paa hendes rigtsmykkede Løibænk; eller, hvis hun modtager Dig staaende, da see til om hun snart hviler paa den ene, snart paa den anden Fod, om hun to eller tre Gange gjentager det Svar, hun giver Dig; om hun gaaer over fra en blid til en stræng, eller fra en alvorlig til en naadig Tone; om hun rører med Haanden ved sit Hovedpynt, for at ordne det, endskjøndt det allerede er i Orden; med eet Ord, min Søn! giv Agt paa alle hendes Handlinger; thi naar Du gjør mig rede for dem, saaledes som Du seer dem, saa kan jeg deraf slutte mig til hvad hun holder skjult i sit Hjertes lønligste Vraa, nemlig for saa vidt det angaaer min Kjærlighed. Thi Du maa vide, Sancho! hvis Du ikke allerede veed det, at Forelskedes Handlinger og udvortes Lader, naar Talen er om deres Kjærlighed, ere de sikkreste Sendebud til at bringe Efterretning om det, der foregaaer i deres Sjæls Indre. Gaae derfor, min Ven! gid en lykke-

ligere Stjærne lede Dig, end min, og en gunstigere Skjæbne føre Dig tilbage, end den, jeg tør haabe og vente i denne sørgelige Eensomhed, hvori Du forlader mig!„

“Jeg skal skynde mig med at gaae og komme tilbage igjen. Søg imidlertid, eders Naade! at udvide eders arme Hjerte, der nu udentvivl er saaledes skrumpet sammen, at det ikke er større end en Nøddekjærne; og betænk, at man pleier at sige: Mod i Bryst er i Nøden Trøst, og hvor der intet Flæsk er, er der heller ingen Røgstang. Desuden siger man ogsaa: Hvor man mindst venter det, springer der undertiden en Hare frem. Jeg mener nemlig dermed, at endskjøndt vi i Nat ikke har kunnet finde vor Frøkens Slot eller Palads, saa haaber jeg dog at finde det ved Dagen og maaskee der, hvor jeg mindst søger det; og hvis jeg finder det, saa lad mig kun raade.„

“I Sandhed, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — “Dine Ordsprog, som Du bestandigt er ved Haanden med, passe saa lidt til det vi tale om, som min tynde Lykke passer til mig, hvis Gud ikke snart vil gjøre den bedre.„

Da Don Quixote havde sagt dette, vendte Sancho ham Ryggen og gav sin Skimmel af Sporerne, medens Ridderen blev siddende paa sin Hest og hvilede i Stigbøilerne, i det han støttede sig paa sin Landse, fuld af sorrigfulde og forvirrede Tanker, til hvilke vi nu ville overlade ham, for at ledsage Sancho Panza, der forlod sin Herre ikke mindre bekymret og tankefuld.

Neppe var han kommen ud af Skoven og sikker paa at Don Quixote ikke mere kunde see ham, førend

han steeg af sit Æsel og satte sig under et Træe, hvor han holdt følgende Samtale med sig selv: "Lad os nu engang høre, Ben Sancho! hvad I egentlig har i Sinde. Gaaer I, for at lede et Æsel op, som I har mistet? — Nei, sandelig ikke! — Hvad er det da I leder efter? — Det er intet ringere end en Prindcesse, jeg leder efter, der er Skjønhedens Soel og den hele Himmel ovenikjøbet. — Og hvor tænker I da at finde hende, Sancho? — Hvor? I den store Stad Toboso. — Meget vel, og for hvem skal I lede hende op? — For den berømte Ridder Don Quixote af Mancha, der gjør alt det Krumme lige, og giver den Tørstige at spise og den Hungrige at drikke. — Alt dette er meget godt. — Men veed I ogsaa hvor hendes Huus er? — Min Herre siger, at det skal være et kongeligt Palads eller et prægtigt Slot. — Har I da aldrig seet hende før, Sancho? — Hverken jeg eller min Herre har nogensinde seet hende. — Mener I da at dette er godt og fornuftigt handlet, eller hvad mener I vel, om Indbyggerne af Toboso mærkede, at I har i Sinde at bortføre deres Princesser og sætte deres Frøkener Fluer i Hovedet, vilde de da ikke komme og indsmøre eders Ryg med Hæsselkjæpsalve, og ikke lade Eder et heelt Sidebeen i Livet? — Sandelig, deri havde de ogsaa Ret, naar de ikke betænkde, at jeg er en Gesant, og at en Gesant ikke behøver at svare for noget. — Stoel ikke derpaa, Sancho! thi Folkene i La Mancha er ligesaa hæftige som geskjæftige og lade sig ikke let sætte en Bornæse paa. Tro mig, kan de først lugte Eder, vil de ogsaa tugte Eder. — Satan og hans

Oldemoer! jeg skulde altsaa gaae hen og søge Klammeri for en anden Mands Lyst, især da jeg maaskee kunde lede ligesaa længe efter en Dulcinea i Toboso, som efter en Maria i Ravenna eller en Baccalaureus i Salamanca. Det er Satan selv og ingen anden, der har indvikklet mig i denne Historie.„

Denne Samtale holdt Sancho med sig selv, og Følgen deraf var, at han igjen gav sig til at sige: Velan, der gives Raad for alt, kun ikke for Døden, under hvis Aag vi alle maa bøie os, enten vi ville eller ikke, naar det gaaer til Ende med Livet. Jeg har nu seet mere end tusinde Gange, at min Herre er saa gal, at man burde binde ham, og jeg selv er ikke bedre end han, siden jeg følger og tjener ham, dersom ellers det Ordsprog er sandt, som Herren er, saa følge ham hans Tjenere; eller det andet: Lige søger Lige. Da han nu er gal, og det er han sikkert, og det i den Grad, at han for det meste tager det Ene for det Andet, Sort for Hvidt og Hvidt for Sort, hvilket man kunde see, da han tog Veirmøller for Kjæmper, Benedictinermunkenes Muulæsler for Dromedarer og Faarehjordene for fiendtlige Krigshære, tilligemed andre Ting af samme Suurdeig: saa vil det ikke falde mig vanskeligt at faae ham til at troe, at den første Bondetøs, som han træffer paa, er Frøken Dulcinea; og vil han ikke troe mig, saa bander jeg paa det; og bander han derimod, saa bander jeg igjen; og dersom han bliver ved, saa bliver jeg ogsaa ved, og paastaaer at jeg har Ret, det maa saa gaae som det vil. Maaskee kan jeg ved min Haardnakkenhed bringe ham dertil, at han ikke mere sender mig

i saadanne Ærinder, naar han seer hvor slet jeg røgter dem? Maaskee tænker han ogsaa, som jeg haaber, at en ond Troldmand af dem, som han holder for sine Fiender, har forvandlet Frøknens Person, alene for at skade og drille ham.„

Hermed beroligede Sancho sit Sind, og da han troede, at han nu havde redet sig godt ud af sin Forlegenhed, blev han hvor han var indtil det blev Aften, for at Don Quixote kunde troe, at han i denne Mellemtid havde været i Toboso. Alt dette lykkedes ham ogsaa saa vel, at han, just som han stod op for at sætte sig paa sin Skimmel, blev tre Bondepiger vaer, der kom fra Toboso, ridende paa Æsler eller Æselinder, thi hvilken af Delene det var har Forfatteren forsømt at berette; men formodentlig var det Æselinder, som Landsbyqvinderne sædvanligt ride paa. Da det imidlertid ikke kommer saa nøie an derpaa, ville vi ikke opholde os længere ved denne Gjenstand, men fortælle, at Sancho, saasnart han blev Pigerne vaer, reed i en stærkt Trav hen til sin Herre Don Quixote, som han fandt i Færd med at sukke og istemme forelskede Klager.

Saasnart Don Quixote saae ham, spurgde han: “Hvad bringer Du mig, Ven Sancho! skal jeg antegne denne Dag med en hvid eller med en sort Steen?„

“Det er bedre„ — sagde Sancho, — “at eders Naade antegner den med Rødkridt, ligesom man gjør med Anmældelserne paa Cathederne, for at de kunne falde ret i Øinene.„

“Altsaa bringer Du mig gode Efterretninger?„ — spurgde Don Quixote.

"Saa gode," — svarede Sancho, — "at I ikke behøver at gjøre andet, end at give Rozinante af Sporerne og ride ud i fri Mark, for at modtage Frøken Dulcinea og to eller tre Jomfruer, der komme Eder imøde."

"Hellige Gud! hvad er det, Du siger, Ven Sancho!" — raabde Don Quixote, — "tag Dig i Agt for at bedrage mig, og søg ikke, ved et opdigtet behageligt Budskab, at adsprede min alvorlige Kummer."

"Hvad Fordeel havde jeg af at bedrage eders Naade?" — sagde Sancho — "I kan jo let overbevise Eder om, enten jeg siger Sandhed eller ikke. Giv kun eders Hest af Sporerne, Herre! saa skal I faae at see hvorledes Princessen, eders Allerkjæreste, kommer ansættende, saa pyntet og smykket, saa det er en Lyst at see. Baade hun og hendes Stadsmøer straale som det pure Guld; alt glimrer og funkler af lutter Perler, Demanter, Rubiner og Brokade, saa prægtigt som det er at finde. Haarene flyve om Halsen paa dem som Soelstraaler, der flagre i Vinden; og saa ride de ovenikjøbet paa tre Heste fra Studeriet i Cordova, der ere saa skjønne at det er en Lyst at see."

"Stutteriet vil Du sige, Sancho!" — udbrød Don Quixote.

"Forskjellen imellem Studeri og Stutteri er ikke saa stor," — svarede Sancho, — "men det er det samme hvad de ride paa, thi en Sandhed bliver det, at det er de skjønneste Damer, man kan ønske sig, især Princesse Dulcinea, mit naadige Herskab, der er ubeskrivelig smuk."

"Lad os gaae, min Søn Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "og til Løn for denne ligesaa uforventede, som behagelige Efterretning lover jeg Dig det bedste Stykke af det Bytte, som jeg erobrer i det næste Eventyr, eller, hvis Du ikke er fornøiet dermed, skal Du faae Føllene af mine tre Hopper, der, som Du veed, gaae paa Byens Fælled og skulle fole i Aar.„

"Jeg holder mig til Føllene,„ — sagde Sancho, — "thi om Byttet i det første Eventyr vil komme til at due noget er meget uvist.„

Imidlertid kom de ud af Skoven og saae de tre Bondepiger tæt ved sig. Don Quixote ledte med sine Blikke overalt paa Veien til Toboso, og da han ikke kunde opdage andre end de tre Bondepiger, blev han ganske forbauset, og spurgde Sancho, om han havde forladt Damerne udenfor Staden.„

"Hvad, udenfor Staden?„ — spurgde Sancho. — "Har eders Naade da Øinene i Nakken, siden I ikke seer, at de komme der, ligesaa straalende som Solen ved Middagstid.„

"Jeg seer kun tre Bondepiger ridende paa Æsler,„ — sagde Don Quixote.

"Nu, saa fri mig Gud fra alt hvad Ondt er!„ — raabde Sancho. — "Er det muligt at I kan tage tre Hingster saa hvide som Snee for tre Æsler?„

"Jeg kan sige Dig, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "at det ligesaa vist er Æsler eller Æselinder, som jeg er Don Quixote og Du Sancho Panza; i det mindste forekommer de mig saaledes.„

"Ti, Herre! ti!„ — svarede Sancho — "og

før ikke saadan Snak; luk hellere eders Øine op, og hils paa eders Tankers Herskerinde, for hun er nu ganske tæt ved os.„

Da han havde sagt dette, reed han foran, for at modtage de tre Bondepiger. Han sprang af sin Graaskimmel, greb den ene af Bondepigernes Æsel i Grimen, faldt ned paa begge sine Knæer og sagde: "O Skjønhedens Dronning, Princesse og Hertuginde! Eders Høihed og Storhed ville behage at optage i Gunst og Naade eders fangne Ridder, der staaer her som en Marmorstøtte, forvirret og forstenet ved at see sig i eders prægtige Nærværelse. Jeg er Sancho Panza, hans Vaabendrager, og han selv er den forvildede Ridder Don Quixote af Mancha, eller, med et andet Navn, Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse.„

Don Quixote havde allerede kastet sig paa Knæ ved Siden af Sancho, og betragtede med stirrende Øine og forbausede Blikke den, som Sancho kaldte Dronning og Herskerinde; og da han ikke opdagede i hende andet end en ung Bondepige, og ikke engang en af de Smukkeste, thi hun havde et bredt, plumpt Ansigt, blev han ganske forundret og forvirret og vovede ikke at aabne sin Mund. Bondepigerne blev heller ikke lidet forbausede, da de saae to saa sære Skikkelser paa Knæ for dem. Den, som Sancho holdt tilbage, brød endelig Tausheden og sagde fuld af Vrede og Ærgrelse: "For Djævlen, gaae af Veien, Karl, for vi har Hastværk!„

"O Princesse og uindskrænkede Herskerinde i Toboso!„ — svarede Sancho, — "vil da eders stormodige Hjerte ikke smælte, da det vandrende Ridderskabs

Støtte og Stav ligger paa Knæ for eders høitophøiede Nærværelse!„

"Giv Mæren et Par Rap, Søster!„ — raabde en af de andre Piger, — "disse Herrer have nok i Sinde at drive Spot med nogle stakkels Bondepiger, ret som om vi vare nogle Tosser, der ikke forstod at svare dem. Gaaer eders Gang, og lader os med Fred, hvis I holder af at have hele Lemmer.„

"Staa op, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "jeg seer nok, at Skjæbnen, der aldrig aflader at forfølge mig, tilspærer alle Veie paa hvilke den arme Sjæl, der boer i dette Legeme, kunde nyde nogen Husvalelse. Og Du, Perlen blandt alle Fortræffelige, Kronen for al menneskelig Fuldkommenhed! Du eneste Lægemiddel for dette bedrøvede Hjerte, der tilbeder Dig, skjøndt en ondskabsfuld Troldmand uden Ophør forfølger mig og saaledes blænder mine Øine og skjuler for disse og for ingen andre Din uforlignelige Skjønhed, og yndige Gestalt under en fattig Landsbypiges Maske, undslaa Dig ikke, hvis det ikke er Tilfældet at han ogsaa har forvandlet min Gestalt til et rædsomt Uhyre, for at skjænke mig et ømt og kjærligt Blik, da Du dog af min Underdanighed og mit Knæfald, hvormed jeg hylder Din forvandlede Skjønhed, kan see med hvilken Ydmyghed mit Hjerte tilbeder Dig.„

"Snak I kun for eders syge Moster!„ — svarede Bondepigen, — "troer I, at nogen er lysten efter at høre paa saadan Sladder. Gaa eders Vei, og lad os gaae vores, saa ere vi fornøiede.„

Sancho stod op og slap Grimen, meget glad

over at han saaledes var sluppen ud af denne Forlegenhed. Neppe saae den Bondepige, der havde forestillet Dulcineas Person, at hun var fri, førend hun prikkede sit Æsel med en Stok, og satte hen over Engen. Men da Æslet følde Stikket af Stokken stærkere end sædvanligt, begyndte det at slaae bag op og kastede den gode Frøken Dulcinea i Græsset. Saasnart Don Quixote saae dette, løb han til for at hjælpe hende op, og Sancho ilede med at lægge Sadlen tilrette igjen, og spænde den fast, da den var gledet ned under Bugen paa Æslet. Da Sadlen igjen var bragt i Lave og Don Quixote vilde løfte sin fortryllede Princesse op paa Æslet igjen, sparede hun ham denne Umage, sprang op af Græsset, gik nogle Skridt tilbage, tog Løb, lagde begge Hænderne paa Krydset af Æslet og svang sig, saa let som en Falk op paa Dyret, saa at hun kom til at sidde paa Skrævs, som et Mandfolk.

"Hille den!„ — raabde Sancho, — "vor Frøken er lettere end en Fugl, og kan lære den bedste Cordovaner eller Mexikaner at svinge sig i Sadlen paa Tyrkisk. Med et eneste Sæt fløi hun op over Sadelbuen og jog uden Sporer bort med Dyret, som om det havde været en Zebra, og hendes Piger give hende heller ikke noget efter, men flyve afsted som en Vind.„

Saaledes forholdt det sig ogsaa, thi saasnart som Dulcinea saae sig til Hest, gave de alle Tre deres Dyr af Hælene, og foer afsted, uden at see sig tilbage, indtil de vare over en halv Legua borte. Don Quixote fulgde dem med sine Blikke, og da han ikke

kunde see dem mere, vendte han sig til Sancho og sagde:

"Hvad synes Dig, Sancho! om det, at Troldmændene behandle mig saa grusomt? Betragt engang hvor vidt de drive deres Had og Ondskab, da de ikke engang ville unde mig den Glæde at see min Herskerinde i hendes sande Skikkelse. Min Tro! jeg er født til at være et Exempel for de Ulykkelige, og et Maal, hvorefter Skjæbnen afskyder alle sine Pile. Læg ogsaa Mærke til, Sancho! at disse mine Fiender ikke lade det være nok med at forandre og forvandle min Herskerinde Dulcinea, men de have endogsaa forvandlet hende til en saa hæslig og gemeen Skabning som en Bondepige, og berøvet hende det, der er saa eiendommeligt for ædle og fornemme Frøkener, nemlig Vellugten, som de erholde derved, at de bestandigt vandre mellem Blomster og Ambra; thi Du maa vide, Sancho! at i det jeg nærmede mig til Dulcinea for at hjælpe hende op paa hendes Ganger, som Du siger det var, skjøndt det efter min Mening var et Æsel, foer der mig en saadan Hvidløgslugt i Næsen, at jeg fik ganske ondt i Hovedet og var nær ved at besvime.„

"O, I Canailler!„ — raabde Sancho, — "I fordømte, skarnagtige Troldmænd! kunde jeg blot have den Glæde at see Eder trukne paa en Snoer og hængte i Røg som Sild. Meget forstaaer I, meget formaaer I, og meget mere gjøre I. Burde det ikke have været Eder nok, I Kjæltringer! at I havde forvandlet min Frøkens Perleøine til Galæbler og hendes Haar, der ere af det pureste Guld, til Halehaarene af en rød Oxe; med eet Ord alle hendes Yndig-

heder til Hæsligheder? Maatte I da ogsaa angribe hendes Vellugt, af hvilken vi i det mindste havde kunnet lugte hvad der var skjult under denne hæslige Skal? Skjøndt jeg maa give Sandheden Ære og tilstaae, at jeg for min Deel ikke saae nogen Hæslighed, men lutter Skjønhed, der ovenikjøbet blev hævet betydeligt ved et Modermærke, paa den høire Side af Overlæben, der var forsynet med et lille Fipskjæg af syv eller aatte røde Haar, der saae ud som Guldtraade og vare over et Spand lange.„

"Ifølge den Overeensstemmelse„ — sagde Don Quixote, — "der er imellem Modermærkerne i Ansigtet og Modermærkerne paa Kroppen, maa Dulcinea have et lignende paa det tykke af det Laar, der svarer til den Side af Ansigtet, som hun bærer hint Mærke paa, men den Længde af Haarene, som Du angiver, er usædvanlig stor for Haar paa saadanne Mærker.„

"Jeg kan forsikkre eders Naade,„ — svarede Sancho, — "at de klædte hende saa vel, som om hun var født med dem.„

"Det troer jeg nok, Ven Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "thi Naturen har ikke givet Dulcinea noget, der ikke er fuldkomment og fuldendt; og hvis hun endogsaa havde hundrede saadanne Modermærker, som det Du beskriver, vilde de ikke hos hende være Vorter og Pletter, men glindsende Maaner og Stjærner. Men siig mig engang, Sancho! var den Sadel, som Du spændte fast, og som jeg holdt for en Paksadel, en glat Sadel eller Fruentimmersadel?„

"Ingen af Delene,„ — sagde Sancho, — "men

en tyrkisk Sadel var det, med et Ridedækken over, der var et halvt Kongerige værdt.„

“O, hvorfor kunde jeg ikke see alt dette, Sancho!„ -- sagde Don Quixote, — “jeg kan sige endnu engang, ja tusinde Gange, at jeg er det ulykkeligste Menneske paa Jorden.„

Skjælmen Sancho havde megen Umage med at bare sig for at lee, da han hørde sin Herres Taabelighed, som han paa en saa fiin Maade havde bedraget. Efter mange andre Samtaler, steeg de omsider igjen op paa deres Dyr og begav sig paa Veien til Zaragossa, hvor de haabede at ankomme til rette Tid, for at være tilstede ved de store Høitideligheder, som man hvert Aar pleiede at anstille i denne berømte Stad. Men førend de naaede den, hendtes der dem saa mange vigtige og usædvanlige Ting, at de fortjene at optegnes og læses, hvilket man vil see af det Følgende.

Ellevte Kapitel.

Om det forunderlige Eventyr, som den tappre Ridder Don Quixote bestod med Karren eller Vognen, hvorpaa Døden befandt sig.

Sørgmodig fortsatte Don Quixote sin Reise og tænkde paa den ondskabsfulde Streg, som Troldmanden havde spillet ham, ved at forvandle hans Herskerinde Dulcinea til en hæslig Bondepige, men hvormeget han end pønsede, kunde han dog ikke udtænke noget Middel til at gjengive hende hendes første Skikkelse. Disse Tanker beskjæftigede ham saa meget, at han, uden at tænke

derpaa, slap Tømmen; Rozinante, der strax mærkede hvilken Frihed man gav den, stod ved hvert Skridt stille for at afæde det grønne Græs, hvoraf der var nok i denne Egn. Sancho Panza vakde sin Herre af hans Drømmerier og sagde til ham: "Sørgmodighed, Herre! er ikke for Dyrene, men for Menneskene, men naar Menneskene lade sig alt for meget nedbøie af Sorgen, blive de selv til Dyr. Tag Mod til Eder, eders Naade! kom til Eder selv igjen, træk Rozinante i Tømmen; vaagn op, vær munter, og viis det freidige Mod, der anstaaer de vandrende Riddere saa vel. Hvad Djævelen feiler I da? Hvad er det for en Dorskhed? Ere vi her, eller ere vi i Frankerig? Gid Fanden tage alle Dulcineer, thi der ligger mere Lag paa een vandrende Ridder, end paa alle Forvandlinger og Fortryllelser i Verden.„

"Hold Mund, Sancho!„ — sagde Don Quixote i en ærgerlig Tone, — "ti stille, siger jeg Dig, og udstød ingen Bespottelser mod fortryllede Skjønheder, i hvis Ulykke jeg alene er Skyld. At onde Mennesker misunde mig, er den eneste Aarsag til hendes Uheld.„

"Det er ogsaa mine Ord;„ — svarede Sancho, "thi den, Herre! der saae hende før, og seer hende nu, maa græde, hvis hans Hjerte ikke er af Steen.„

"Det kan Du sige med Rette, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "da Du har seet hende i hendes Skjønheds fulde Pragt, og da Troldommen ikke har strakt sig saa vidt, at den har kunnet blænde dine Øine og skjule hendes Skjønhed for Dig. Paa mig og paa mine Øine alene har denne Gift virket.

Men med alt dette, Sancho! er der dog een Ting, der synes mig paafaldende, eller Du har maaskee ikke beskrevet hendes Skjønhed rigtigt; Du sagde nemlig, dersom jeg ikke tager Feil, at hun havde Øine som Perler, men Perleøine passe sig bedre for en Torsk, end for en Frøken; jeg for min Deel forestiller mig Dulcineas Øine som to straalende Smaragder, under to Himmelbuer istedetfor Øienbryn. Lad disse Perler blive borte af hendes Øine og gjør dem hellere til Tænder, thi Du har udentvivl taget Feil og forvexlet Tænderne med Øinene.„

"Det kan være meget muligt„ — svarede Sancho, — "thi hendes Skjønhed forvirrede mig ligesaa meget, som hendes Grimhed forvirrede eders Naade. Men vi ville overlade alt dette til Gud, der veed alt hvad der foregaaer i denne Jammerdal og onde Verden, hvor man sjældent finder noget, der ikke er blandet med Ondskab, List og Bedrageri. Men der er dog en Ting, der ligger mig mere paa Hjerte, end alt det andet; jeg veed nemlig ikke hvordan det vil gaae, naar I engang overvinder en Kjæmpe eller anden Ridder, og befaler ham at han skal gaae hen og fremstille sig for hendes Deilighed, Frøken Dulcinea; hvordan skal da den arme Kjæmpe, eller den stakkels ulykkelige Ridder finde hende? Det synes mig allerede, at jeg seer ham gaae frem og tilbage paa Gaden i Toboso og gloe til alle Sider for at finde Frøken Dulcinea, og seer han hende endogsaa, vil han ikke kunde kjende hende mere end min Fader.„

"Hvem veed, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "om Troldommen strækker sig saa vidt, at

den ogsaa gjør Dulcinea ukjendelig for overvundne Kjæmper og Riddere? Med en eller to af de Første, som jeg overvinder, kunne vi gjøre et Forsøg, og sende dem herhid, for at see om de kunne finde hende eller ikke, thi vi kunne paalægge dem at vende tilbage igjen, for at bringe os Efterretning om hvorledes det er gaaet dem.„

“Jeg maa sige,„ — svarede Sancho, — “at det forekommer mig, at det, eders Naade har sagt, er godt, thi paa denne Maade komme vi maaskee til Kundskab om det vi ønske at vide; og hvis Dulcinea nu er forvandlet for eders Naade alene, saa lider eders Naade mere derved, end hun; og naar hun blot er sund og frisk, saa maae vi andre give os tilfreds, og behjælpe os saa godt vi kunne, i det vi søge Eventyr, og vente paa hvad Tiden vil bringe, thi den er sikkert den bedste Læge baade for denne og mange større Ulykker.„

Don Quixote vilde svare, men han blev forhindret deri af en Vogn, der kom tværs over Veien, belæsset med de forunderligste Personer og Skikkelser, som man kan forestille sig. Den der var Kudsk og styrede Muulæslerne, var en afskyelig Djævel; Vognen var aaben og uden Overtræk eller Kalesche; den første Figur, der frembød sig for Don Quixotes Blikke, var Døden selv med et menneskeligt Ansigt; ved Siden af den sad en Engel med store malede Vinger, og ved Siden af ham en Keiser med en Krone paa Hovedet, der straalede som Guld. Ved Fødderne af Døden saae man den Gud, der kaldes Cupido, uden Bind for Øinene, men forsynet med Bue, Kogger

og Pile. Der var ogsaa en Ridder med dem i fuld Rustning, med Undtagelse af Hjælm og Storinhue, i hvis Sted han bar en Hat med alle Slags brogede Fjer. Foruden disse Personer var der endnu nogle andre i forskjellige Dragter og Skikkelser.

Ved det pludselige Syn af alt dette blev Don Quixote først en Smule forvirret, og Sancho ganske betuttet; men Ridderen fattede sig paa Øieblikket igjen og glædede sig ved den Tanke, at der her frembød sig et nyt og farligt Eventyr. I denne Mening og med det faste Forsæt at trodse enhver Fare, reed han hen til Vognen, og sagde med en høi og tydelig Stemme:

"Foermand, Kudsk eller Djævel, eller hvad Du er, siig mig i Øieblikket hvem I ere, hvorfra I komme, hvorhen I fare, og hvad det er for Folk, som Du kjører i din Rustvogn, der har mere Lighed med Charons Baad, end med sædvanlige Vogne?„

Ved disse Ord holdt Djævelen stille og svarede meget sagtmodigt: "Min Herre! vi ere Skuespillere af Augelo el Malos Trop. Vi have ganske tidligt i Dag, som er den aattende Dag af Christi Legems Fest, i en lille By, der ligger bag hiin Høi, opført Skuespillet om Døden og hans Rige, og vi skulle endnu i Aften give samme Forestilling i den lille By, der ligger der foran os. For at spare os den Umage at klæde os af og paa, da Byen ligger saa nær, reise vi i de samme Klæder, som vi bruge ved Forestillingen. Denne her spiller Døden; han der en Engel; dette Fruentimmer, der er Principalens Kone, agerer Dronning; han her er Soldat; denne her forestiller

en Keiser og jeg selv Djævelen, der er Hovedpersonen i Stykket, thi det er mig, der altid spiller de fornemste Roller. Ønsker eders Naade at vide endnu mere, behøve I kun at spørge mig, og jeg skal svare paa alt med den største Nøiagtighed, thi da jeg er Djævelen, veed jeg ogsaa alt.„

"Saasandt jeg er en ærlig vandrende Ridder!„ — sagde Don Quixote, — "troede jeg ikke, da jeg først blev eders Rustvogn vaer, at det var et meget farligt Eventyr, der frembød sig for mig, men nu mærker jeg allerede, at man først maa tage og føle paa en Ting, hvis man ikke vil lade sig bedrage af Skinnet. Fortsætter i Guds Navn eders Reise, I gode Folk! og hvis jeg kan være Eder til nogen Tjeneste, saa siger mig det, og jeg vil gjøre det med Glæde, thi jeg har lige fra Ungdommen af været en Elsker af Skuespil, og som Dreng var det min største Glæde at besøge Fjælleboderne.„

Under denne Samtale hendte det sig at en af Selskabet kom bag efter; han var klædt som en Harlekin, ganske behængt med Bjælder, og havde en Stok i Haanden, med tre store Oxeblærer paa Enden. Da denne Hans Nar var tæt ved Don Quixote, begyndte han at fægte med sin Stok, og at slaae paa Jorden med Blærerne, i det han gjorte adskillige Luftspring og lod sine Bjælder klinge. Herover blev Rozinante saa sky, at Don Quixote ikke var i Stand til at holde den; Hesten tog Bidselet mellem Tænderne og gav sig til at løbe hen over Marken med en Hurtighed, som ingen vilde have tiltroet en saadan Beenrad. Sancho, der saae, at hans Herre var i Fare for at

blive Græsrytter, sprang ned af sit Æsel, og løb saa stærkt han kunde for at standse Rozinante; men da han naaede den, laae Don Quixote allerede paa Jorden, ved Siden af Rozinante, der var styrtet med sin Herre, thi dermed pleiede sædvanligt alle dens Krumspring og Bovestykker at ende.

Neppe havde Sancho forladt sit Æsel for at komme sin Herre til Hjælp, førend Harlekindjævelen med Oxeblærerne sprang op paa Graaskimmelen og slog den saaledes med Blærerne om Ørerne, at den mere af Frygt for Larmen end af Smerte over Slagene løb afsted med ham lige til den By, hvor Skuespillet skulde opføres. Da Sancho saae sin Herre ligge paa Jorden og sit Æsel løbe løbsk, vidste han ikke hvilket af disse tvende Onder han først skulde afhjælpe; dog, da han var en trofast Tjener og Vaabendrager, beholdt hans Hengivenhed for hans Herre Overhaand over hans Kjærlighed til hans Æsel, endskjøndt han, hver Gang han saae Oxeblærerne hæve sig og falde paa det stakkels Dyr, fik Kneb i Maven og følde Dødsangst, thi han havde langt hellere seet at Slagene havde truffet ham selv lige i det Hvide af Øinene, end at de skulde berøre det mindste Haar i hans Æsels Hale. I denne skrækkelige Dødsangst naaede han det Sted, hvor hans Herre laa, mere ilde tilredt end ham kjært var, og i det han igjen hjalp ham op paa Rozinante, sagde han til ham: "Herre! Djævelen har taget den Graae.„

"Hvilken Djævel?„ — spurgde Don Quixote.

"Han med Blærerne!„ — svarede Sancho.

"Jeg skal nok faae fat paa den igjen,„ — sag:

de Don Quixote, — "om Djævelen saa skjulde sig med den i Helvedes dybeste og mørkeste Afgrund. Følg mig kun, Sancho! Vognen kjører kun langsomt, og Muulæslerne skulle holde os skadesløse for Tabet af Skimmelen.„

"I behøver ikke at gjøre Eder Umage, Herre!„ — svarede Sancho, — "styr kun Eders Vrede, thi, hvis jeg seer ret, har Djævelen allerede sluppet den Graa og den kommer tilbage igjen.„

Saaledes forholdt det sig ogsaa, thi da Djævelen var styrtet med Æslet, ligesom Don Quixote med Rozinante, fortsatte han Reisen til Fods, og Dyret vendte igjen tilbage til sin Herre.

"Ikke destomindre„ — sagde Don Quixote, — "vil jeg dog hævne mig over denne Djævels Tølperagtighed paa en af dem, der sidde paa Vognen; skulde det saa være paa Keiseren selv.„

"Lad dette Forsæt fare, eders Naade?„ — svarede Sancho, — og følg mit Raad, der er, at man ikke skal give sig i Lag med Gjøglere, thi de finde Tilhængere allevegne. Jeg har selv seet en saadan Komediant blive arresteret for to Mord, som han havde begaaet, og dog slap han fri, uden at bøde det mindste. I maae vide, eders Naade! at da de ere lystige Folk, der skaffe andre Moerskab, saa blive de ogsaa vel modtagne, agtede og beskyttede hvor de kommer, især naar de høre til den kongelige Trop, eller til en eller anden stor Herres, og de gaae alle, eller i det mindste for største Delen saa prægtigt klædte, som fyrstelige Personer.„

"Det kan vel være sandt,„ — svarede Don

Quixote, — "men denne Komediantdjævel skal ikke gaae hen og prale af hvad han har gjort, om saa den hele Slægt tog ham i sin Beskyttelse.„

Da han havde sagt dette, satte han efter Vognen, der allerede var nær ved Byen, og raabde saa høit han kunde:

"Holder stille, tøver en Smule, mine lystige Herrer! jeg skal lære Eder hvorledes I skulle omgaaes med Æsler og Lastdyr, der tilhøre vandrendre Ridderes Vaabendragere?"

Don Quixote skreg saa høit at de paa Rustvognen kunde høre og forstaae hvert Ord. Da de nu af hans Tale begreb hvad han havde i Sinde, sprang Døden i Øieblikket ned af Vognen, Keiseren, Kudskedjævelen og Engelen fulgde efter ham, ja ikke engang Dronningen og Guden Cupido bleve siddeude paa Vognen. De opsamlede i en Hast en Mængde Stene og holdt sig færdige til at modtage Don Quixote med deres Kampestene. Ridderen, der saae dem opstilles i en saa god Slagorden og med Armene opløftede for at kaste Stenene med Kraft, traf Rozinante i Tøilen, og begyndte at overveie hvorledes han skulde angribe dem uden at udsætte sin Person for alt for stor Fare. Medens han saaledes holdt stille, kom Sancho til, og da han saae, at han var i Begreb med at give sig i Kast med en saa velopstillet Krigshær, sagde han til ham:

"Herre! det er taabligt at begaae saadan et Vovestykke! Betænk dog, eders Naade! at der mod Slynger og Steenkast ikke gives noget Forsvarsvaaben, med mindre man har en Metalklokke at skjule sig un-

der. Desuden skulde I betænke, at det er mere dumdristigt, end tappert, af en eneste Mand, at vove sig imod en saadan Hær, hvori Døden og Keiseren fægter i egen Person, og som har baade gode og onde Engle til Hjælpetropper. Og dersom alt dette ikke kan bevæge Eder til at forholde Eder rolig, saa kan I være forsikkret om, at der iblandt alle dem, der findes her, ikke findes een vandrende Ridder, endskjøndt de see ud som Konger, Fyrster og Keisere.„

“Der har Du truffet lige midt i det Hvide, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — “det, Du der sagde, bør bevæge mig til at forandre mit Forsæt og tage en anden Beslutning. Jeg hverken kan eller bør drage Kaarden mod nogen, der ikke er slaaet til Ridder, hvilket jeg allerede mange Gange har sagt Dig. Men Dig tilkommer det, Sancho! hvis Du vil, at tage Hævn for den Fornærmelse, man har tilføiet din Skimmel, og jeg bliver her paa Stedet og staaer Dig bi med Opmuntringer og gode Raad.„

“Jeg forlanger hverken at hævne mig paa den Ene eller den Anden,„ — svarede Sancho, — “thi en god Christen maa ikke hævne sig for de Fornærmelser, man tilføier ham; og med min Graaskimmel skal jeg nok komme tilrette om, at den, hvad Hævnen angaaer, retter sig efter min Villie, og min Villie er at henleve de Dage, som Himmelen vil unde mig, i Fred og Ro.„

“Hvis dette er Din Beslutning, gode Sancho, fornuftige Sancho, ærlige og christelige Sancho!„ — svarede Don Quixote, — “saa ville vi lade disse Spøgelser løbe, og see at opsøge bedre og anstændi-

gere Eventyr, thi Landet seer ud til, at det ikke vil lade os mangle ret Mange og Forunderlige.„

Derpaa dreiede han strax Rozinante; Sancho gik hen og tog fat paa sin Skimmel, Døden med hele sin flyvende Skare vendte tilbage til Rustvognen for at fortsætte sin Reise, og saaledes fik det frygtelige Eventyr med Dødens Vogn en lykkelig Ende, takket være det gavnlige Raad, som Sancho gav sin Herre, der Dagen efter mødte et andet ikke mindre mærkværdigt Eventyr med en forelsket, vandrende Ridder.

Tolvte Kapitel.

Om det forunderlige Eventyr, der mødte Don Quixote med den tappre Speilridder.

Natten, der fulgde paa den Dag, da de havde truffet Døden, tilbragde Don Quixote og hans Vaabendrager under nogle høie, skyggefulde Træer, efterat Sancho havde overtaelt sin Herre til at nyde noget af det Forraad, som han førde med sig paa sin Skimmel. Medens de spiisde sagde Sancho til sin Herre:

"Havde jeg nu ikke været en Nar, Herre! dersom jeg til Løn for den Sendelse, jeg udrettede for Eder, havde valgt det Bytte, vi vilde vinde i det første Eventyr, som I bestod, istedetfor Føllene af de tre Hopper? En Sandhed er det dog, at een Fugl i Haanden er bedre end ti i Luften.„

"Ikke destomindre,„ — svarede Don Quixote, — "kunde det vel have været Tilfældet, at dersom

Du havde ladet mig slaae til, saaledes som jeg vilde, havde Du maaskee faaet Keiserindens Guldkrone og Kupidos brogede Vinger til Bytte, da jeg nok skulde have taget dem fra dem med Magt og overgivet dem i Dine Hænder.„

"Saadanne Gjøglekeiseres Scepter og Krone have aldrig været af purt Guld,„ — sagde Sancho, — "men kun af Messing eller forgyldt Blik.„

"Det er sandt, — svarede Don Quixote, — "thi de Prydelser, man bruger paa Skuepladsen, behøve ikke at være ægte, men kun Efterligninger, ligesom Skuespillet selv, om hvilket jeg dog raader Dig, Sancho! at have en god Mening, saavelsom, om dem der forfatte og spille dem; thi de bidrage meget til Statens Vel, i det de ved ethvert Skridt holde os et Speil for Øinene, i hvilket Menneskernes Levnet og Handlinger afbildes paa det nøiagtigste; og der gives ingen Lignelse, der saa levende viser os hvad vi ere og hvad vi bør være, som Skuepladsen og Skuespillerne. Thi sig mig, har Du aldrig seet nogen Komedie spilles, hvori der er bleven bragt Konger, Keisere, Paver, Riddere, Damer og mange andre Slags Personer paa Skuepladsen? Den Ene agerer Røver, den Anden Bedrager, denne forestiller en Kjøbmand, hiin en Soldat, denne en fornuftig Nar, hiin en tølperagtig Elsker, og naar Skuespillet er forbi, og de have aflagt Klæderne, ere Skuespillerne Ligemænd som før.„

"Ja, det har jeg nok seet!„ — svarede Sancho.

"Godt!„ — vedblev Don Quixote, — "det samme foregaaer paa Verdens Skueplads, hvor Nogle

forestille Keisere, Andre Paver, kort sagt, alle de andre Personer, som man lader fremtræde i Komedien, men naar Enden kommer, det vil sige, naar Livslyset udblæses, affører Døden enhver den Klædning, der udmærkede ham, og i Graven ere de alle lige.„

"En fortræffelig Lignelse!„ — svarede Sancho, "skjøndt den ikke er ny; thi jeg har hørt den ofte, saavelsom den om Schakspillet, hvori enhver Brikke har sin særegne Rang, saalænge Spillet varer, men naar det er forbi, kaster man Brikkerne mellem hverandre og putter dem alle i een Pose, som Ligene i Graven.„

"Hver Dag, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "bliver Du mindre eenfoldig og mere fornuftig.„

"Ja, noget af eders Naades Forstand maa vel sagtens hænge ved mig,„ — sagde Sancho, — "thi en Ager, der i sig selv er tør og ufrugtbar, bringer dog gode Frugter, naar man passer at gjøde og bearbeide den godt. Jeg vil nemlig sige, at eders Naades Taler have været den Gjødning, der er bleven udspredt paa min tørre Forstands ufrugtbare Ager; og Bearbeidelsen er den Tid, jeg har tilbragt i eders Tjeneste og Selskab, og paa denne Maade haaber jeg engang at frembringe velsignede Frugter, der ikke skulle vanære den gode Opdragelses Furer, som eders Naade har pløiet i mine indskrænkede Forstandsevner.„

Don Quixote lo ad sin Vaabendragers forskruede Udtryk, og meende at det, han havde sagt om sin Udannelse, ikke var saa ganske urigtigt, eftersom han undertiden taelde i saadanne Udtryk, at han forundrede sig over ham, skjøndt Sancho, naar han vilde be-

fatte sig med Undersøgelser eller siirlige Talemaader, for det meste røbede sin Eenfoldighed og Uvidenhed; og aldrig viisde han tydeligere sin Smag og Hukommelse, end naar han slog om sig med Ordsprog, hvad enten de passede til Sagen eller ikke, hvilket man vel allerede tit har bemærket i Løbet af denne Historie.

Med disse og andre saadanne Samtaler tilbragde de en stor Deel af Natten, indtil Sancho omsider fik Lyst til at lade Vindvesskaaderne for sine Øine falde ned, som han udtrykde sig, naar han begyndte at blive søvnig. Han tog derfor Sadlen af sin Graaskimmel og lod Dyret gaae frit om paa den yppige Græsgang. Derimod tog han ikke Sadlen af Rozinante, fordi hans Herre udtrykkelig havde forbudet ham det, saalænge de drog om under aaben Himmel og ikke sov under Tag; thi det var en gammel Skik blandt de vandrende Riddere, at de vel toge Bidslet af deres Heste og hang det ved Sadelknappen, men paa ingen Maade Sadlen selv. Det samme gjorde nu Sancho, og gav Rozinante den samme Frihed som Æslet, hvis Venskab for Hesten var saa stort og saa sjældent, at der er gaaet et Sagn fra Fader til Søn, at Forfatteren af denne sandfærdige Historie, har skrevet nogle Kapitler alene derom, men som han, af Agtelse for det Velanstændige og Sømmelige, ikke har villet indlemme i en saadan Heltehistorie som denne. Dog synes han undertiden at have glemt sit Forsæt, thi saaledes skriver han for Exempel: "Naar disse to Dyr stod ved Siden af hinanden", pleiede de at kløe hverandre, og naar de vare trætte deraf, strakde Rozinante sin Hals ud over Nakken af den Graa, saa at

den hang i det mindste een Alen ned paa den anden Side; og saaledes kunde de staae i tre Dage og stirre paa Jorden, naar man ikke forstyrrede dem, eller Hungeren ikke tvang dem til at see sig om efter Føde.„ Man siger ogsaa, at Forfatteren har skrevet, at han lignede deres Venskab med det, der bestod mellem Nisus og Euryalus, eller mellem Orest og Pylades; og hvis saa er, kan man ikke andet end undre sig over at see hvor fast disse to fredsommelige Dyr holdt ved deres Venskab, og hvor meget de dermed gjorde Menneskene til Skamme, der sjældent ere saa bestandige i deres Venskab. Derfor staaer der ogsaa skrevet:

Nu er ei Vennen Vennen tro,
Det stumpe Rør til Spyd forvandles *)

Og en anden Digter synger:

Nu er den ene Ven en Torn
I Øiet paa den Anden. **)

Man kan i Grunden heller ikke finde det upassende, at Forfatteren har sammenlignet Dyrenes Venskab med Menneskenes; thi Menneskene have Dyrene at takke for mange Vink, og de have af dem lært mange Ting af stor Vigtighed, for Exempel, Klysteret af Storken, Vomitiv og Taknemmelighed af Hunden, Aarvaagenhed af Tranen, Flid og Forsynlighed af Myren, Blufærdighed af Elefanten og Hengivenhed af Hesten.

Sancho var endelig sovet ind ved Foden af et Korketræ, og Don Quixote slumrede under en Steen-

*) No hay amigo para amigo;
Las canuas se vuelven lanças.
(Las guerras civiles de Granada.)

**) De amigo a amigo la Chinche.

eeg; men det varede ikke længe førend denne blev vækket ved en Alarm, der lod sig høre bag ved ham; og i det han fuld af Forundring sprang op, og gav sig til at see sig om og at lytte efter hvor Tummelen kom fra, blev han to Mænd vaer til Hest, af hvilke den Ene steeg af og sagde til den Anden: "Stiig af, min Ven! tag Bidslerne af Hestene, thi her synes der at være Græs nok til dem, og mine forelskede Tanker trænge til Stilhed og Eensomhed.„

Da han havde sagt dette, lagde han sig i Græsset, og i det han strakde og rakde sig, raslede hans Rustning, hvoraf Don Quixote tydeligt erkjendte, at det maatte være en vandrende Ridder. Han gik derfor hen til Sancho, trak ham i Armen, og fik ham vaagen, skjøndt ikke uden stor Umage.

"Broder Sancho!„ — hvidskede han ham i Øret, — "her har vi et Eventyr.„

"Gud styre det til det Bedste!„ — svarede Sancho, — "men hvor er da hendes Naade Fru Eventyret?„

"Hvor det er, Sancho?„ — sagde Don Quixote, — "luk dog Øinene op, saa vil Du see en vandrende Ridder, der ligger der henne, og ikke synes at være i det bedste Lune, thi jeg saae at han sprang af Hesten, og kastede sig paa Jorden med tydelige Kjendetegn paa at han var ærgerlig i Hovedet, og da han lagde sig, hørde jeg hans Vaaben rasle.„

"Men hvoraf slutter eders Velbyrdighed da, at dette er et Eventyr?„ — spurgde Sancho.

"Jeg vil ikke sige, at det allerede er et virkeligt Eventyr,„ — svarede Don Quixote, — "men kun

Begyndelsen til et, thi det er saaledes at Eventyrerne pleie at begynde. Men hør, det forekommer mig, at han stemmer en Luth eller en Zither, og efter det at dømme, at han hoster og rømmer sig, laver han sig til at synge.„

"Min Tro, I har Ret!„ — sagde Sancho, — "og han maa sikkert være en forelsket Ridder.„

"Iblandt de Vandrende gives der ingen, der ikke er forelsket,„ — svarede Don Quixote, — "lader os høre paa ham; thi ved Traaden af hans Sang, opvinde vi maaskee hans Tankers Nøgle, dersom det virkelig er Tilfældet at han vil synge; thi hvad Hjertet er fuldt af, deraf løber Munden over.„

Sancho vilde svare sin Herre, men han blev forhindret deri af den Fremmedes Stemme, der hverken var meget god eller meget slet; og de hørde begge til med Forundring, medens Ridderen istemmede følgende Sang:

Giv mig et Kjendetegn, min elskte Pige!
Forklar mig hvad der meest behager Dig;
En evig Lov din Villie er for mig,
Fra hvilken jeg skal ei et Haarsbred vige.

Vil Du, at ei mine bittre Qval skal stige,
At jeg skal døe: Velan, jeg døer for Dig!
Skal jeg min Qval besynge? Vel, ved mig
Lovpriser Amor selv din Skjønhed uden Lige.

Sæt mig paa Prøve kun, som helst Du vil!
Som Voxet blødt, som Staalet haardt, mit Hjerte,
Saasnart Du byder, lytter ydmygt til.

Tag Griflen, tag Gravstikken; i mit Bryst
Skriv eller skjær dit Bud, Fryd eller Smerte;
Og evigt vil jeg gjæmme det med Lyst.

Med et Suk, der syntes at være hentet fra det Inderste af hans Hjerte, endte Skovens Ridder sin Sang, og efter en lille Pause sagde han i en bedrøvet og klagende Tone: "O, Du skjønneste, Du meest utaknemmelige Qvinde paa Jorden! hvorledes er det muligt, durchlauchtige Casildea af Vandalien, at Du kan tillade, at denne din fangne Ridder skal hentæres og afkræftes ved idelige haarde og møisommelige Vandringer? Er det Dig ikke nok, at jeg har gjort, at alle Riddere i Navarra og Leon, alle Tortosere, alle Castilianere og med eet Ord alle Riddere i Mancha, maa erklære Dig for den deiligste Qvinde i Verden?„

"Dette er ikke sandt!„ — udbrød Don Quixote, — "thi jeg er ogsaa fra Mancha og har aldrig erklæret saadan noget; heller ikke kunde og turde jeg give en saadan Erklæring, hvorved jeg saa meget vilde fornærme min Herskerindes Skjønhed. Du kan allerede see heraf, Sancho! at denne Ridder snakker i Taaget, men lader os lytte lidt efter, maaskee forklarer han sig tydeligere.„

"Det gjør han sikkert!„ — svarede Sancho, — "thi det synes mig, at han seer ud til at hans Klage ikke vil faae Ende i en heel Maaned.„

Men saaledes gik det dog ikke; thi da Skovens Ridder mærkede, at der blev taelt i Nærheden, stod han op, uden at klage længere, og raabde i en blid, venlig Tone: "Hvem der? Er der nogen? Hører han til de Glade eller til de Bedrøvede?„

"Til de Bedrøvede!„ — sagde Don Quixote.

"Da komme han hen til mig,„ — svarede Sko-

vens Ridder, — "hvis han har Lyst til at være i Selskab med Sorgen og Bedrøvelsen selv.„

Don Quixote, der hørde et saa venligt og høfligt Svar, gik hen til ham, og Sancho fulgde efter. Den klagende Ridder greb Don Quixotes Haand og sagde: "Sæt Eder, Hr. Ridder! thi jeg behøver ikke at spørge om I er en Ridder og om I hører til dem, der udøve det vandrende Ridderskab, eftersom jeg træffer Eder paa et Sted, hvor Eensomheden er eders Selskab, og det grønne Græs det naturlige Leie og eiendommelige Herberg for alle vandrende Riddere.„

Hertil svarede Don Quixote: "Ja, jeg er en Ridder, og bekjender mig til den Orden, som I taler om, og endskjøndt Sorg, Græmmelse og Modgang have gjort mit Hjerte til deres udelukkende Bolig, saa er dog Medlidenhed med Andres Ulykker ikke bandlyst af det. Af de Vers, som I nylig sang, slutter jeg at Eders Uheld ere af det forliebte Slags, eller, med andre Ord, at de have deres Udspring fra den Kjærlighed, som I bærer til den skjønne Utaknemmelige, som I omtaelde i eders Sang.„

Medens de taelde saaledes sammen, havde de allerede sat sig i Fred og Enighed ved Siden af hinanden paa den haarde Jord, og ingen skulde have tænkt at disse to ved Dagens Frembrud skulde ville søge at brække Halsen paa hverandre.

"Er I maaskee ogsaa forelsket, Hr. Ridder?„ — spurgde Skovens Ridder Don Quixote.

"Ja desværre er jeg det„, — svarede Don Quixote„ — skjøndt man snarere burde regne de Lidelser,

der voldes af en Lidenskab for en værdig Gjenstand, til Lykke, end til Ulykke.„

"Det er en Sandhed,„ — svarede Skovens Ridder, — "naar man blot ikke gjør os fortumlede i Hovedet ved en Knibskhed, der gaaer saa vidt, at den seer ud som Grusomhed.„

"Min Herskerinde har aldrig været knibsk imod mig,„ — sagde Don Quixote.

"Det er baade vist og sandt!„ — udbrød Sancho, — "vor Frøken er saa from som et Lam, og saa blød som Smør.„

"Er det eders Vaabendrager?„ — spurgde Skovens Ridder.

"Ja!„ — svarede Don Quixote.

"Da har jeg aldrig hørt før,„ sagde Skovens Ridder, — "at en Vaabendrager har fordristet sig til at blande sig i Samtalen, naar hans Herre er nærværende. Her seer I i det mindste min Vaabendrager, der er ligesaa stor som hans Fader; men man skal aldrig kunne sige ham paa, at han har lukket Munden op, naar jeg talede.„

"Min Tro!„ — sagde Sancho, — "jeg har taelt, og jeg tør tale, om det saa var i Nærværelse af — dog lad det kun være godt, det er ikke Umagen værd at sige mere.„

Nu tog den Fremmedes Vaabendrager Sancho ved Armen, og sagde til ham. "Kom! Lad os gaae et andet Sted hen, hvor vi som gode Vaabendragere kunne snakke sammen, saameget vi ville, og lad vore Herrer fortælle hinanden Kjærlighedshistorier saameget de ville;

thi jeg tør vædde at de kunne snakke lige til den lyse Morgen, og blive dog ikke færdige.„

"Som I vil!„ — svarede Sancho, — "jeg skal ogsaa sige Eder hvem jeg er, for at I kan see, at jeg nok kan hamle op med de meest snaksomme Vaabendragere.„

Dermed gik begge Vaabendragerne bort, og deres Samtale var ligesaa morsom, som deres Herrers var alvorlig.

Trettende Kapitel.

Hvori Eventyret med Skovens Ridder fortsættes, tilligemed den fornuftige, selsomme og fornøielige Samtale mellem de to Vaabendragere.

Ridderne og Vaabendragerne havde nu skilt sig fra hinanden, disse fortalte hinanden deres Levnedsløb, hine snakkede om deres Kjærlighed. Men Historien beretter først hvad Tjenerne taelde sammen, og kommer siden til det, der foregik mellem deres Herrer. Den melder os da at den fremmede Vaabendrager sagde til Sancho, da de havde bortfjærnet sig en Smule fra de Andre: "Det er et møisommeligt Liv, Herr Kammerat! som vi føre hos de vandrende Riddere; vi kunne med Sandhed sige, at vi æde vort Brød i vort Ansigts Sved, hvilket er en af de Forbandelser, hvormed Gud straffede vore første Forældre.„

"Man kan ogsaa sige,„ — tog Sancho Ordet, — "at vi æde det med Zittern og Bæven; thi hvem maa vel udstaae mere Frost og Hede end vi stakkels

Vaabendragere hos vandrende Riddere? Og havde vi endda kun altid noget at spise, var det endda ikke saa slemt, thi ved Mad og Drikke, trykker Sorgen ikke; men mangen Gang gaaer der een, ja undertiden to Dage hen, uden at vi faae anden Frokost, end Vinden, der blæser os ind i Munden.„

"Men alt dette lader sig dog bære og udholde ved Hjælp af det Haab vi have om at blive belønnede,„ — sagde Vaabendrageren hos Skovens Ridder, — "thi naar en vandrende Ridder ikke er overordentlig ulykkelig, vil hans Vaabendrager dog i det mindste efter en Deel Eventyr see sig belønnet med Regjeringen over en smuk lille Øe, eller med et stadseligt Grevskab.„

"Jeg har allerede sagt min Herre,„ — svarede Sancho — "at jeg vil være fornøiet med Regjeringen over en Øe, og han er saa ædel og gavmild, at han ikke een, men mange Gange har lovet at opfylde mit Ønske.„

"Og jeg,„ — sagde Vaabendrageren hos Skovens Ridder, — "vil være fornøiet med en Domherreplads for mine mange Tjenester, og min Herre har da ogsaa lovet at forskaffe mig en.„

"Eders Herre maa da vel være en geistlig Ridder,„ — svarede Sancho, — "og kan derfor ogsaa sørge for sin gode Vaabendrager paa den Maade; men min Herre er kun en Lægmand, endskjøndt nogle fornuftige, men, som det forekommer mig, ildesindede Personer, have raadet ham til, at søge at blive Erkebisp. Men han vilde ikke være andet end Keiser, og jeg skjælvede allerede den Tid af Angst for at han skul-

de faae Lyst til at slaae sig til Kirken, fordi jeg ikke er skikket til at beklæde noget geistligt Embede; thi jeg maa tilstaae Eder, at endskjøndt jeg seer ud som et Menneske er jeg dog et Fæ i Kirkesager.„

"Heri troer jeg dog at eders Velbyrdighed er paa en gal Vei,„ — sagde den Anden — "thi Statholderskaberne over Øer ere ikke alle saa gode, som man skulde troe; nogle ere vanskelige, andre usle og fattige, og, med eet Ord, de største og bedste have deres Byrder af Sorger og Besværligheder, der falde paa den arme Stympers Skuldre, hvem Skjæbnen tildeler dem. Meget bedre vilde det være, hvis vi, der have opoffret os til denne forbandede Tjeneste, gik hjem til vore Hytter, og beskjæftigede os med mere behagelige Forretninger, f. Ex. med at jage, fiske og andet saadant; thi hvor i al Verden er der en Vaabendrager, der er saa fattig, at han ikke kan skaffe sig en Hest, et Par Støvere og et Medetøi, til at fordrive Tiden med?„

"Paa disse Ting har jeg ingen Mangel,„ — svarede Sancho, — "vel har jeg ingen Hest, men derimod et Æsel, der er dobbelt saa meget værdt, som min Herres Hest. Gid jeg maa faae en bedrøvelig Juul, og det den første, der forestaaer, om jeg vil bytte med ham, om han saa giver mig fire Skjæpper Byg til Bytte. Eders Velbyrdighed troer nok, at det er mit Spøg, naar jeg anslaaer min Skimmel, thi mit Æsel er en Skimmel, saa høit. Paa Hunde vilde jeg heller ikke have nogen Mangel, thi i min By er der nok af dem, og man jager altid fornøieligst, naar man jager paa Andres Bekostning.„

"Det er baade viist og sandt, Hr. Vaabendrager!„ — sagde den Fremmede, — "at jeg har foresat mig, at give alle disse Riddergalskaber Afskeed og at vende tilbage til min By, for at opdrage mine Børn, thi jeg har tre, der ere saa deilige som tre østerlandske Perler.„

"Og jeg har to,„ — sagde Sancho, — "som man kunde lade see for Paven selv; især en Pige, som jeg opdrager til Grevinde, hvis det er Guds Villie, skjøndt det er hendes Moder meget imod.„

"Og hvor gammel er da Jomfruen, som I opdrager til Grevinde?„ — spurgde Vaabendrageren hos Skovens Ridder.„

"Femten Aar, et Par meer eller mindre!„ — svarede Sancho, — "men hun er saa rank som en Landse, saa frisk som en Aprilmorgen og har Kræfter som en Tærsker.„

"Det er Egenskaber,„ — svarede den Anden, — "hvormed hun ikke alene kunde blive Grevinde, men endogsaa Skovnymphe. O den Horeunge! hvad maa det ikke være for en fiirskaaren lille Taske!"

"Hverken min Datter eller hendes Moder er nogen Hore,„ — sagde Sancho noget fortrydelig, — "heller ikke skal nogen af dem blive det saalænge jeg lever, hvis det ellers er Guds Villie. Man maa tale mere maneerligt, thi for en, der, som eders Velbyrdighed er opdraget blandt vandrende Riddere, der ere Høfligheden selv, synes mig, at saadanne Talemaader ikke ere anstændige.„

"O, hvor eders Velbyrdighed forstaaer sig flet paa Lovtaler!„ — svarede den fremmede Vaabendrager, —

"veed I ikke hvordan Folk pleie at raabe, naar de ved Tyrefægtningerne see en bibringe Tyren et dygtigt Landsestød, eller naar en udfører en Ting vel. "O den Horeunge!„ — hedder det — "hvor har han ikke gjort sine Sager godt!„ — Hvad der i andre Tilfælde seer ud som et Skjældsord, bliver i saadanne Tilfælde til en kraftig Lovtale, og ulykkelig den Knøs eller Pige, der ikke opfører sig saaledes, at Forældrene faae saadanne Lovtaler at høre.„

"I har Ret!„ svarede Sancho, „ — "og naar I har forstaaet det saaledes, saa kan I gjærne kaste min Kone og mine Børn et heelt Horehuus paa Nakken, thi alt hvad de sige og gjøre fortjener i høieste Grad saadanne Lovtaler, og for at faae dem at see igjen, beder jeg til Gud, at han vil drage mig ud af denne Dødssynd, det vil sige, at han vil forløse mig fra denne farlige Vaabendragertjeneste, hvori jeg nu anden Gang er kommen, ved det at jeg er bleven forlokket og forført ved en Pung med hundrede Guldstykker, som jeg engang fandt i Sierra Morena; thi siden den Tid lader Djævelen mig see Punge med Dukater baade hist og her og allevegne, og ved hvert Skridt, jeg gjør, er det som om jeg griber dem med Hænderne, omfavner dem, slæber dem med mig hjem, tæller dem, sætter dem paa Renter og lever som en Prinds. Og hver Gang jeg tænker paa saadan noget, bliver alle de Møisommeligheder, jeg maa udholde hos min taablige Herre, lette og ubetydelige, endskjøndt jeg vel veed at han er mere en Nar end en Ridder.„

"Derfor, „ — svarede den fremmede Vaabendrager, — "siger Ordsproget: Gjerrighed sprænger

Pungen, og, da vi nu tale om saadanne Ting, maa jeg bekjende, at der ikke gives nogen større Nar i Verden end min Herre, der hører til dem, om hvilke man kan sige: "Fremmed Nød er Æslets Død," thi for at gjøre en vis anden Ridder, der har mistet Forstanden, klog igjen, vanker han selv omkring som en Nar, og leder efter noget, som han ikke veed om det ogsaa vil bekomme ham vel, naar han finder det."

"Er han maaskee forelsket?" — spurgde Sancho.

"Ja vist!" — svarede Vaabendrageren hos Skovens Ridder, — "og det i en vis Casildea af Vandalien, den grusomste og meest haardnakkede Qvinde i Verden. Dog er det ikke hendes Grusomhed, der sætter ham Fluer i Hovedet, men han har en Mængde store Planer i Livet, der sikkert inden faa Timer ville komme for Dagen."

"Ingen Vei er saa jævn," svarede Sancho, — "at den hverken har Huller eller Høider. I andres Huse koger man Bønner, men i mit hele Bryggerkjedler fulde, og Taablighed maa have flere Tilhængere end Klogskab. Men dersom det er sandt, som man pleier at sige, at Kammeratskab i Ulykken gjør den lettere at bære, saa kan jeg trøste mig med Eder, da I tjener en Herre, der er ligesaa taablig som min."

"Taablig er han," — svarede den Fremmede, — "men ogsaa tapper, og endnu mere trættekjær end tapper og taablig."

„Dette er ikke Tilfældet med min Herre," — sagde Sancho, — "det vil sige, han er slet ikke trættekjær, men har snarere et Hjerte som et Faar. Han

kan ikke gjøre et Barn Fortræd, men er tjenstvillig imod alle, thi der er ikke en ond Blodsdraabe i ham. Et Barn kan bilde ham ind at det midt om Dagen er mørk Nat, og for denne Godhjertigheds Skyld har jeg ham saa kjær som mit eget Liv, og kan slet ikke bringe det over mit Hjerte at forlade ham, om han endog gjør nok saa mange taablige Streger.„

"Alligevel pleier man at sige, min kjære Broder!„ — sagde den Anden, — "at naar en Blind leder den Anden saa falde de begge i Graven. Vi gjøre bedst i, at vi ved første gode Leilighed vende om igjen og begive os til vor Hjemstavn, thi den som søger Eventyr, finder ikke altid af de gode.„

Imidlertid begyndte Sancho at harke og spytte saaledes, at hans godhjertede Staldbroder blev opmærksom derpaa og sagde: "Vi have nok sladdret saalænge at Tungen klæbber Eder fast ved Gummerne; men jeg har et løsende Middel hængende her ved Saddelknappen, der er saaledes, at det nok skal sætte os i Stand igjen.„

Derpaa stod han op og kom tilbage med en dygtig Viinsæk og med en Postei, der holdt en god Alen i Gjennemsnit, og dette er ikke for meget sagt; thi der var en heel Kanin i den, der var saa stor, at Sancho, der veiede Posteien med Hænderne, var af den Mening, at det ikke var et Kid, men en heel Gjedebuk skjult i den.„

"Saadanne rare Sager fører I altsaa med Eder, Hr. Broder!„ — sagde Sancho.

"Ja, hvad andet?„ — svarede den Anden, — "troer I, at jeg er bleven Vaabendrager for at suge

paa Labben? Her i min Sadelpose fører jeg bedre Forraad med mig, end mangen General, naar han drager i Felten.„

Sancho spiisde uden at lade sig nøde, og nedslugde i Mørket Stykker saa store som en Næve.

"Det maa man lade eders Velbyrdighed„ — begyndte han, — "at I er en Vaabendrager, som han bør være, huld og troe, gavmild og spandabel, hvilket man kan see af dette Gjæstebud, der, om det ikke er bragt hid ved Tryllert, dog i det mindste har Udseendet deraf; og ikke, som jeg Stakkel, der ikke har andet i min Tværsæk, end et Stykke Ost, der er saa haardt, at man kunde slaae Pandeskallen paa en Kjæmpe ind med det, samt nogle Dusin Bønner og ligesaa mange Nødder og Kastanier; hvilket jeg kan takke min Herres Karrighed for, og den Grille og Lov, at en vandrende Ridder skal behjælpe sig med tørre Frugter og med Urterne paa Marken.„

"Min Tro, Broder!„ — svarede Vaabendrageren hos Skovens Ridder, — "min Mave er ikke skabt til at fordøie Tidsler, *) Skovæbler og Nødder. Lad vore Herrer rette sig efter deres Griller og Lovene for Ridderskabet, og spise hvad de finde for godt! Jeg fører bestandigt en god Madkurv med mig, og denne Viinflaske hænger altid ved min Sadelknap, for at jeg kan have den ved Haanden naar det behøves; jeg holder og saa meget af den, at der sjældent gaaer en Dag hen, uden at jeg omfavner og kysser den tusinde Gange.„

---

*) Tagarninas, et Slags spiselige Tidsler, der have nogen Lighed med Artiskokker.

Med disse Ord rakde han den til Sancho, der tog den i Armen, satte den for Munden, og i denne Stilling vel et stivt Qvarteer kigede efter Stjærnerne. Da han holdt op med at drikke, lod han Hovedet hænge til den ene Side, drog et dybt Suk og sagde: "O, den Skjælm! den Horeunge! hvor den er capitals!„

"Seer I nu vel„ — sagde den Fremmede, da han hørde Sanchos Udraab, — "at I roser min Viin, ved at kalde den Horeunge!„

"Ja, nu indseer jeg nok„ — svarede Sancho, — "at det ikke er nogen Fornærmelse at kalde En en Horeunge, naar man dermed har i Sinde at rose ham. Men siig mig engang, Broerlille! er denne Viin ikke fra Ciudad Real?"

"I er en dygtig Viinkjænder, Kammerat!„ — raabde den Anden, — "jo vist er den intet andet Steds fra, og er allerede nogle Aar gammel.„

"Jo, det maa jeg forstaae!„ — sagde Sancho, — "og hvad mener I vel, Hr. Vaabendrager! naar jeg siger Eder, at jeg af Naturen har en saadan Gave til at kjende Viin, at man kun behøver at lade mig lugte til den, naar man vil vide hvor den er voxet, af hvad Slags den er, hvorledes den smager, hvorlænge den kan holde sig, og alt andet hvad der ellers hører til Viinkjenderiet. Men det er noget, I heller ikke maa forundre Eder over, thi blandt mine Forfædre paa min Faders Side har der været to af de fortræffeligste Viinkjendere, som La Mancha i utænkelige Tider har kunnet fremvise; og til et Beviis herpaa vil jeg fortælle Eder, hvorledes det engang gik

dem: Man gav engang dem begge to noget Viin at smage af et Fad, og spurgde dem om dens Smag og Beskaffenhed, Dyder og Lyder. Den Ene vædede Spidsen af sin Tunge, den Anden holdt kun Vinen under Næsen. Den første sagde, at denne Viin smagede af Jern; den Anden at den lugtede af Læder. Eieren forsikkrede, at Fadet var renset tilbørligt, og at der ikke var kommet noget i Vinen, der kunde give den en Smag af Jern og Læder. Ikke destomindre vedbleve de to berømte Viinkjændere deres Paastand. Efter nogen Tids Forløb blev Vinen tappet om og, see der! da man gjorde Fadet reent, fandt man paa Bunden en lille Nøgle hvorved der var bundet en Rem af Carduan. Eders Velbyrdighed begriber vel nu, at en Mand, der nedstammer fra en saadan Slægt, nok kan snakke med, naar Talen er om saadanne Ting.„

"Derfor er det ogsaa min Mening,„ — svarede den fremmede Vaabendrager, — "at vi To gjør bedst i at holde op med at løbe efter Eventyr, og da vi have vort huusbagte Brød hjemme, ville vi ikke løbe efter Tærter, men vende tilbage til vor Hjemstavn, thi der vil Gud nok finde os, hvis han søger os.„

"Saalænge til min Herre kommer til Zaragossa vil jeg tjene ham,„ — sagde Sancho, — "siden ville vi tales videre ved.„

Saaledes snakkede og drak begge de gode Vaabendragere sammen saalænge til Søvnen omsider bandt deres Tunger og stillede deres Tørst, thi at slukke den vilde have været umueligt. Med den næsten tomme Flaske i Hænderne, som de begge troligt holdt fast paa,

og med den halvtyggede Bid i Munden sov de omsider ind.

Vi ville derfor lade dem sove, og fortælle hvad Skovens Ridder og han af den bedrøvelige Skikkelse forhandlede med hinanden.

Fjortende Kapitel.

Hvori Eventyret med Skovens Ridder bliver fortsat.

Efterat Don Quixote og Skovens Ridder havde snakket sammen en Tid lang, fortæller Historien, at den Sidste sagde til Don Quixote: "I øvrigt maa jeg sige Eder, Hr. Ridder! at min Skjæbne, eller, rettere sagt, mit eget Valg drev mig til, at forelske mig i den uforlignelige Casildea af Vandalien. Jeg kalder hende uforlignelig, thi hun har ikke sin Lige, hverken i anseelig Væxt, høi Stand, eller henrivende Skjønhed. Den Casildea, som jeg taler om, gjengjælder min oprigtige Tilbøielighed og beskedne Ømhed dermed, at hun udsender mig, ret ligesom Herkules fordum blev udsendt af sin Stivmoder, for at bestaae mange og farlige Eventyr, og lover mig ved Enden af ethvert, at jeg, naar jeg har bestaaet det næste, skal komme til Maalet for alle mine Ønsker. Men mine Arbeider ere voxede til saadan en Mængde, at jeg ikke længere kan tælle dem; heller ikke veed jeg hvilket der vil blive det Sidste, og naar mine Forhaabninger skulle begynde at gaae i Opfyldelse. En Gang befalede hun mig at udfordre den berømte Kjæm-

peqvinde i Sevilla, ved Navn Giralda *), der er saa vældig og stærk, som om hun var støbt af Malm, og saa ustadig, som den letsindigste Qvinde i Verden. Jeg kom, saae, overvandt hende og tvang hende til at staae stille, fordi Vinden i mere end een Uge blæsde fra Nord. En anden Gang sendte hun mig hen for at veie de gamle, store Steentyre i Guisando; et Foretagende, der bedre passede for en Arbeidskarl end for en Riddersmand. Siden paalagde hun mig, at styrte mig hovedkuls ned i Afgrunden ved Cabra, et uhørt og farligt Foretagende, og at jeg skulde bringe hende en nøiagtig Efterretning om det, der er skjult i dette bælmørke Dyb. Jeg standsede Giralda i hendes Bevægelser, jeg veiede Tyrene i Guisando, jeg styrtede mig ned i Dybet og bragde for Lyset hvad der var skjult i Afgrunden, men mine Forhaabninger blive og ere mere døde end døde, og hendes Fordringer og Haardhed mere levende end levende. Kort at fortælle, hendes sidste Befaling til mig var, at jeg skulde drage omkring i alle Provindser i Spanien, og tvinge alle de vandrende Riddere, jeg maatte træffe paa, til at bekjende, at hun alene blandt alle nu levende Qvinder fortjener Prisen for Skjønhed, og at jeg er den tappreste og meest forelskede Ridder i Verden. Ifølge denne Befaling har jeg allerede gjennemreist den største Deel af Spanien og overvundet en Mængde Riddere, der fordristede sig til at sige mig imod. Men det jeg agter høiest, og som gjør mig meest stolt, er at jeg i en Tvekamp har overvundet den berømte Rid-

*) Et Fløi paa et Taarn i Sevilla, der har Skikkelse af en Victoria og er halvfemte Alen høi.

der Don Quixote af Mancha, og tvunget ham til at tilstaae, at min Casildea er smukkere end hans Dulcinea; thi formedelst denne ene Seier troer jeg at have overvundet alle Riddere i Verden, eftersom den Don Quixote, som jeg taler om, har overvundet dem alle, hvorfor hans Ære, Rygte og hele Navnkundighed er gaaet over paa min Person, i det jeg har overvundet ham; thi jo mere berømt og anseelig den Overvundne er, desto større Ære bliver der Seierherren til Deel, og følgelig bør alle den omtaelte Don Quixotes utallige Bedrivter skrives paa min Regning og tilhøre mig.„

Don Quixote var saare forundret over det, Skovens Ridder havde sagt, og var hundrede Gange i Begreb med, at sige ham, at han løi; men endskjøndt dette Ord saa ofte svævede ham paa Spidsen af Tungen, tvang han sig dog saa meget som muligt, for at bringe ham til, at han selv maatte bekjende at han foer med Usandhed; hvorfor han ogsaa sagde ganske roligt: "Hr. Ridder! at eders Velbyrdighed har overvundet alle vandrende Riddere i hele Spanien, ja i hele Verden, er noget jeg ikke vil nægte, men at I ogsaa har vundet Seier over Don Quixote af Mancha er en Ting, som jeg har Grund til at tvivle paa. Maaskee har det været en Anden, der lignede ham, endskjøndt der kun gives Faa, der ere ham lig.„

"Hvad? Det skulde ikke være ham?„ — svarede Skovens Ridder, — "Ved den Himmel, der bedækker os, sværger jeg, at jeg har kjæmpet med Don Quixote, overvundet ham og tvunget ham til at overgive sig! Det er en Mand, der er høi af Væxt, mager af

Ansigt, stærk og anseelig af Lemmer; hans Haar begynder at blive graat, hans Næse er krum, og hans Øienbryn ere store, sorte og hvælvede. Han drager omkring under Navn af Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse og har til Vaabendrager en Bonde, ved Navn Sancho Panza; han betvinger og styrer den berømte Ganger Rozinante, og, for at sige Eder alt, han har til sit Hjertes Dame en vis Dulcinea af Toboso, der en Tid lang heed Aldonza Lorenzo, saaledes som jeg kalder min Casildea af Vandalia, fordi hun hedder Casildea og er født i Andalusien. Dersom alle disse Kjendetegn endnu ikke ere tilstrækkelige til at overtyde Eder om Sandheden af min Paastand, saa er her mit Sværd, der skal faae Vantroen selv til at troe.„

"Saa sagte, Hr. Ridder!„ — sagde Don Quixote, — "vær saa god at giv Agt paa hvad jeg vil sige Eder! I maa vide at denne Don Quixote, som I taler om, er den bedste Ven, jeg har paa Jorden, og jeg kan med Sandhed sige, at jeg elsker ham som mig selv; og efter den nøiagtige Beskrivelse, som I har gjort over ham, kan man ikke tænke andet end at det er ham selv, som I har overvundet. Men paa den anden Side seer jeg med mine egne Øine, og tager og føler paa det med mine egne Hænder, at det ikke kan være muligt at det har været ham, med mindre det skulde være Tilfældet, at en af de mange Troldmænd, der ere hans Fiender og i Besynderlighed en, der er vant til at forfølge ham, har paataget sig hans Skikkelse, for at lade sig overvinde og forspilde ham den Berømmelse, han ved sine høie,

ridderlige Bedrifter har erhvervet sig i Verden. Til en ydermere Bekræftelse herpaa maa I vide, at de samme Troldmænd, hans Fiender, for ikke mere end to Dage siden forvandlede den skjønne Dulcineas Person til en hæslig, gemeen Bondepige; og paa samme Maade have de formodentlig ogsaa omskabt sig til Don Quixote; og dersom dette ikke er Eder nok, for at overbevise Eder om, at det, jeg siger Eder, er Sandhed, saa staaer Don Quixote selv her for Eder, og er rede til at forfægte det med sine Vaaben, til Hest eller til Fods, eller paa hvilken Maade I selv vil.„

Da han havde sagt dette, sprang han op, lagde Haanden paa Kaarden og ventede paa hvad Skovens Ridder vilde beslutte sig til. Denne svarede ham ligesaa roligt: „En god Betaler trykker intet Pant, Hr. Don Quixote! og den der een Gang har kunnet overvinde Eder, naar I var forvandlet, kan ogsaa have Haab om at overvinde Eder i eders egen Person. Men da det ikke sømmer sig at Riddere udføre deres Bedrivter i Mørke, som Stimænd og Stratenrøvere, saa ville vi vente til det bliver Dag, for at Solen kan være Vidne til vor Færd. Og vi ville gjøre det til et Vilkaar ved vor Strid, at den Overvundne skal underkaste sig Seierherrens Villie, saa at denne kan gjøre med ham hvad han vil, det vil sige, naar han ikke paalægger ham andet, end hvad der anstaaer en Riddersmand.„

“Jeg er fuldkommen tilfreds med denne Betingelse og Overeenskomst!„ — sagde Don Quixote.

Da han havde sagt dette, begav de sig begge hen til deres Vaabendragere, og fandt dem endnu i den

samme Stilling, hvori Søvnen havde overrasket dem. De vækkede dem og befalede dem at holde Hestene beredte, da de ved Solens Opgang vilde begynde en blodig, frygtelig og mageløs Kamp. Ved denne Efterretning blev Sancho bleg af Forfærdelse; han sittrede for sin Herre, fordi Vaabendrageren hos Skovens Ridder havde fortalt ham vidt og bredt om sin Herres Tapperhed. Imidlertid gik begge Vaabendragerne, uden at sige et Ord, hen for at oplede deres Dyr, hvilke de fandt staaende sammen.

Underveis sagde Vaabendrageren hos Skovens Ridder til Sancho: "I maa vide, min Broder! at det i Andalusien er Skik og Brug, at naar Herrerne slaaes, maae Tjenerne ikke staae ledige; jeg siger Eder dette, for at I kan vide, at medens vore Riddere kjæmpe, ville vi ogsaa prøve hverandres Kræfter og hugge hverandre til Plukkefinker.„

"Denne Skik, Hr. Vaabendrager!„ — sagde Sancho, — "kan vel finde Sted hos saadanne Slagsbrødre og Klopfægtere, som I taler om, men paa ingen Maade hos vandrende Ridderes Vaabendragere; i det mindste har jeg aldrig hørt min Herre tale om en saadan Skik, og han veed dog alle de Love udenad, der ere i Brug ved det vandrende Ridderskab. Men var det endogsaa sandt og udtrykkeligt befalet, at Vaabendragerne skulde slaaes med hverandre saalænge deres Herrer kjæmpede, vilde jeg dog aldrig rette mig efter en saadan Skik, men langt hellere betale de Bøder, der er sat for fredsommelige Vaabendragere, thi jeg er vis paa, at de ikke ville beløbe sig til mere, end til et Par Pund Vox, og dem vil jeg gjærne gi=

ve, eftersom jeg veed, at de ikke vil koste mig saa meget, som hvad jeg ellers maa give ud for Lindskab, og for at lade mit Hoved kurere, hvilket jeg allerede anseer for saa godt som kløvet og spaltet i to Dele. Desuden er det mig en Umulighed at haandtere en Kaarde, eftersom jeg aldrig i mit Liv har havt nogen ved Siden.„

"Derfor er der gode Raad,„ — sagde Vaabendrageren hos Skovens Ridder, — "jeg har her to Lærreds Tværsække af eens Størrelse; I tager den Ene og jeg den Anden; saa fægte vi med lige Vaaben.„

"Paa den Maade? Ja, saa i Guds Navn!„ svarede Sancho, — "en saadan Kamp tjener mere til at banke Støvet af os, end til at volde os Saar og Buler.„

"Nei, saaledes er det ikke meent„ — sagde den Anden, — "men for at Vinden ikke skal blæse os Sækkene bort, maa enhver af os fylde dem med et halvt Dusin smukke, glatte Kampesteen, der ere lige tunge; saa kunne vi give paa hverandre saa meget vi ville, uden at gjøre nogen Fortræd.„

"Hvilken Satans Karl!„ — raabde Sancho, — "hvad for Zobel og Hermelin vil han ikke putte i Sækkene, for at vi ikke skal slaae hverandre Panderne itu og Arme og Been til Splinter. Men I maa vide, at jeg nu slet ikke vil slaaes med Eder, om I saa fylder dem med lutter Flokfilke. Lad vore Herrer slaaes saa meget de ville og vel bekomme dem; men lader os drikke og leve, thi Tiden vil nok sørge for at skaffe os ud af denne Verden, uden at vi behøve at

gjøre os Umage for at afskjære Frugten, førend den er moden og falder af af sig selv.„

"Men alligevel maae vi dog slaaes,„ — sagde den Anden, — "i det mindste en halv Times Tid.„

"Paa ingen Maade!„ — svarede Sancho, — "jeg vil ikke være saa uhøflig og utaknemmelig, at begynde Strid med En, med hvem jeg har spiist og drukket, især da jeg ikke har det mindste imod ham. Hvem Fanden vil ogsaa slaaes om Morgenen tidligt, uden den allermindste Anledning?„

"Ogsaa derfor veed jeg et godt Raad!„ — sagde Vaabendrageren hos Skovens Ridder, — "Førend vi begynde at slaaes, behøver jeg kun at gaae ganske lempeligt løs paa Eder og give Eder to eller tre Dask paa Øret', saa at I dratter saa lang I er; dette, mener jeg, vil nok vække eders Vrede, om den endogsaa sover saa haardt som et Murmeldyr.„

"For dette Raad veed jeg et Andet, der ikke giver dette noget efter,„ — svarede Sancho, — "jeg tager en dygtig Green, og førend eders Velbyrdighed faaer vakt min Vrede, bringer jeg med Stokkeprygl Eders saaledes til at sove, at den aldrig skal vaagne, uden maaskee i den anden Verden, hvor I skal faae at vide, at jeg ikke er den Mand, der lader sig spille paa Næsen af Nogen, og hvor I skal lære at see Eder vel for, førend I begynder paa Noget. Det klogeste vilde være, om den Ene lod den Andens Vrede sove; thi det ene Menneske veed ikke hvorledes det Andet er sindet. Den der vil tage Ulden af en Anden, kommer ofte selv klippet hjem; Gud velsigne Fred og Enighed, men lægge sin For-

bandelse paa Kiv og Splid; og naar en Kat bliver til en Løve, saasnart man indspærrer og drille den, saa maa Gud vide hvad der kan blive af mig, som er et Menneske. Derfor advarer jeg Eder i Tide, Hr. Vaabendrager! at al den Skade og Ulykke, der vil komme af denne Strid, vil blive skreven paa eders Regning.„

"Godt!„ — svarede den Anden, — "naar det bliver Dag tales vi videre ved.„

Imidlertid begyndte tusinde smaa brogede Fugle at lade deres Stemmer høre mellem Træernes Blade, og hilsede med deres mangfoldige og glade Sange den kjølige Morgenrøde, der gik frem af Østens straalende Porte og viisde sit yndige Ansigt, i det hun nedrystede af sine Lokker en talløs Mængde flydende Perler paa Blomster og Urter, som hun badede i Balsomduft og smykkede med glindsende Sølvdraaber. Af Pilene fløð den sødeste Manna; Kilderne sprudlede, Bækkene rislede, Skovene jublede og Engene viisde deres Rigdom ved hendes Ankomst. Men neppe var det bleven saa lyst, at man tydeligt kunde skjælne Gjenstandene rundt omkring, førend det første, Sancho fik Øie paa, var den fremmede Vaabendragers Næse, der var saa stor, at den næsten beskyggede hele hans Legeme. Man fortæller virkelig, at den var uhyre stor, krum i Midten, ganske besaaet med Vorter, der vare brune og blaae som Brombær. Den hang mere end to Fingers Brede ned over Munden, og dens Størrelse, Farve, Vorter og Bugter gav hans Ansigt et saa afskyeligt Udseende, at da Sancho fik den at see, begyndte han at skjælve som et Æspe-

jøv, og besluttede i sit Hjerte, at han hellere vilde lade sig give et Par hundrede Øretæver, end bringe dette Spøgelse i Harnisk, og vove sig i Kamp med det.

Don Quixote betragtede ligeledes sin Modstander og fandt at han allerede havde sat Hjælmen paa og slaaet Vesiret ned, saa at man ikke mere kunde see hans Ansigt; men han lagde Mærke til at det var en undersætsig Mand, og ikke høi af Væxt. Over sine Vaaben bar han et Slags Trøie eller Kjole, der saae ud til at være af Guldstof, og overalt var besat med en Mængde smaa Maaner af det klareste Speilglas, der gav ham et overordentligt prægtigt Udseende. Paa hans Hjælm vaiede en Mængde grønne, gule og hvide Fjer; hans Landse, der stod lænet op til et Træ, var meget stor og stærk og forsynet med en Staalspids, der var et Spand lang. Alt dette bemærkede og betragtede Don Quixote, og sluttede fra det han saae og iagttog, at denne Ridder maatte være en Mand af betydelig Styrke. Dog gjorde dette ham ikke frygtsom, som Sancho Panza, men med en beskeden Frimodighed sagde han til Speilridderen: "Dersom Lysten til at kjæmpe, Hr. Ridder! ikke qvæler Høfligheden hos Eder, saa beder jeg Eder for dens Skyld, at I vil løfte eders Vizier en Smule, for at jeg kan see om eders Ansigt er saaledes at det svarer til eders øvrige mandhaftige Udvortes.„

"Hr. Ridder!„ — svarede han med Speilene, — "hvad enten I gaaer af Kampen som Seierherre eller som Overvunden, saa vil I have Tid nok til at betragte mit Ansigt; og hvis jeg i dette Øieblik ikke

opfylder eders Begjering, saa skeer det blot fordi jeg vilde troe, at jeg fornærmede den skjønne Casildea af Vandalia, hvis jeg vilde spilde Tiden med at slaae mit Vizier op, førend jeg har tvunget Eder til at gjøre den Bekjendelse, som I veed jeg fordrer.„

"I det mindste,„ — sagde Don Quixote, — "kunde I dog medens vi stege til Hest sige mig om jeg er den samme Don Quixote, som I paastaaer at I har overvundet.„

"Paa dette maa jeg svare Eder„ — sagde Speilridderen, — "at I er den Ridder, jeg har overvundet, saa lig, som det ene Æg det Andet. Men da I siger, at I bliver forfulgt af Troldmænd, saa drister jeg mig ikke til at sige for vidst om I er den samme Person eller ikke.„

"Dette er mig nok, — svarede Don Quixote, — "for at forklare mig selv eders Vildfarelse, men for ogsaa at betage Eder den, ville vi lade vore Heste komme; thi i kortere Tid, end I behøver til at slaae eders Vezier op, vil jeg, med Guds, min Herskerindes og min Arms Bistand, nok faae eders Ansigt at see, og I vil komme til at erfare, at jeg er ikke den overvundne Don Quixote, for hvem I holder mig.„

Hermed steeg de uden videre Ordvexling til Hest. Don Quixote vente sin Rozinante for at vinde Rum til at styrte mod sin Modstander, og Speilridderen gjorde det samme. Men neppe vare de komne tyve Skridt fra hinanden, førend Don Quixote fornam, at Speilridderen kaldte paa ham; de reed derfor hverandre imøde og han med Speilene sagde: "Glem ikke, Hr. Ridder! at vi kjæmpe med den Betingelse, at

den Overvundne, som jeg før sagde Eder, ganske skal underkaste sig Seierherrens Villie.„

"Det veed jeg,„ — sagde Don Quixote, — "dog med den Forbeholdenhed, at Seierherren ikke maa anmode den Overvundne om noget, der gaaer udenfor Ridderskabets Grændser.„

"Det forstaaer sig!„ — svarede han med Speilene.

I dette Øieblik fik Don Quixote Øie paa Vaabendragerens forunderlige Næse, ved hvilket Syn han blev ikke mindre forundret end Sancho, og holdt Vaabendrageren for en Vanskabning, eller i det mindste for et Menneske af et ganske usædvanligt Slags. Sancho, der saae sin Herre ride bort, for at tage Fart, turde ikke blive alene hos Manden med den store Næse, fordi han frygtede for at et eneste Stød af en saadan Næse imod hans vilde gjøre ham uduelig til Kamp og kaste ham til Jorden, bedøvet af Slaget eller af Frygt. Han løb derfor bag efter sin Herre, holdt sig fast ved den ene Stigbøile, og da han troede, at det nu var Tid for hans Herre at vende om igjen, sagde han til ham: "Jeg beder eders Naade, at I, førend I vender tilbage, vil hjælpe mig op i dette Korketræ, for at jeg bedre og beqvemmere, end her paa den jævne Mark, kan betragte den tappre Dyst som eders Naade vil begynde med denne Ridder.„

"Det tykkes mig snarere, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "at Du vil klattre op paa Forhøiningen, for uden Fare at kunne see Tyrefægtningen.„

"Sandt at sige,„ — udbrød Sancho, — "gjør denne Vaabendragers umanerlige Næse mig angst og

bange, og jeg fordrister mig ikke til at blive alene hos ham.„

"Den er rigtig nok saaledes,„ — svarede Don Quixote, — "at den vilde gjøre mig selv bange, hvis jeg ikke var den, jeg er. Kom kun hid, saa skal jeg hjælpe Dig op.„

Medens Don Quixote forsinkede sig med at hjælpe Sancho op i Korketræet, havde Speilridderen allerede taget Løb, og da han troede, at Don Quixote havde gjort det samme, vendte han, uden at bie paa Trompeter eller noget andet Signal, sin Hest, der hverken var mere letfodet eller bedre i Stand end Rozinante, og foer saa stærkt den kunde løbe, det vil sige i Trav, løs paa sin Modstander. Men da han saae, at denne var beskjæftiget med, at løfte sin Vaabendrager op i Træet, trak han Tøilen til sig, og holdt stille paa Halvveien, hvilket hans Hest var meget vel tjent med, da den neppe kunde røre sig mere. Don Quixote, der troede, at see sin Fiende komme imod sig i fuld Fart, borede Sporerne ind i Rozinantes magre Sider, og opmuntrede den saaledes, at Historien fortæller, at man denne ene Gang virkelig saae den galoppere en Smule, thi ellers drev den det aldrig videre end til et simpelt Trav; og i denne usædvanlige Fart kom vor Ridder snart derhen hvor Speilridderen stødte Sporerne lige til Hælene i Siderne af sin Hest, uden at han dog var i Stand til at bringe den saa meget som et Fingersbred fra det Sted, hvor den var bleven staaende midt i sit Løb.

Paa en saa beleilig Tid og under saa gunstige Omstændigheder stødte Don Quixote sammen med sin

Modstander, der var i Forlegenhed med sin Hest, og enten ikke forstod eller ikke havde Tid til at lægge sin Landse an. Don Quixote, der ikke brød sig om hans Forlegenhed traf desto sikkrere og uden selv at udsætte sig for nogen Fare, Speilridderen saa voldsomt, at han, enten han vilde eller ei, maatte af Sadlen, og styrtede saaledes baglænds til Jorden, at han hverken rørde Haand eller Fod, men blev liggende som død. Neppe saae Sancho ham falde, førend han lod sig glide ned af Korketræet og skyndte sig det bedste han kunde hen til sin Herre. Denne svang sig af Hesten, sprang hen til Speilridderen og løsde Remmerne paa Hjælmen for at see om han virkelig var død, og for at skaffe ham frisk Luft ifald han var levende. Men nu saae han, og hvem kan sige hvad han saae, uden at opvække Forundring, Forbauselse og Forfærdelse? Han saae, fortæller Historien, det samme Ansigt, de samme Træk, de samme Miner, der tilhørde Baccalaureus Samson Carrasco; og saasnart han kjendte ham igjen, raabde han saa høit han kunde: "Kom hid, Sancho! da skal Du faae noget at see, som Du ikke vil troe, endskjøndt Du seer det med dine egne Øine; skynd Dig, min Søn! og see hvad Trolddom formaaer, og hvad Troldmænd og Hexemestere ere i Stand til!„

Sancho kom, og da han fik Øie paa Carrascos Ansigt, begyndte han at korse og signe sig. Imidlertid gav den overvundne Ridder ikke det mindste Tegn til Liv, og Sancho sagde til Don Quixote: "Det er min Mening, Herre! at eders Naade uden videre skal jage Kaarden i Halsen paa dette Spøgelse, der

har saadan en Lighed med Baccalaureus Samson Carrasco; thi maaskee dræber I med det samme en af de Troldmænd, der ere eders Fiender.„

"Hvad Du der siger er rigtigt,„ — svarede Don Quixote, — "thi jo færre Fiender desto bedre.„

Med det samme trak han Kaarden for at følge Sanchos Raad, men Speilridderens Vaabendrager sprang til, uden den store Næse, der havde gjort ham saa hæslig, og skreg af Livsens Kræfter: "For Himlens Skyld, tag Eder i Agt for hvad I gjør, Hr. Don Quixote! thi den, der ligger for eders Fødder, er Baccalaureus Samson Carrasco, eders Ven, og jeg er hans Vaabendrager.„

Da Sancho saae ham uden det Lem, der vansirede ham saa meget, spurgde han: "Men hvor er da Næsen bleven af?„

"Den har jeg her i Lommen!" — svarede den Anden, stak Haanden i den høire Lomme og trak en Maskenæse frem af lakeret Pap, saaledes som vi ovenfor have beskrevet den. Da Sancho nu betragtede Manden nøiere, raabde han med eet ganske forundret: "Hellige Maria staa mig bi! Er det ikke Tome Cecial, min Ven og Nabo?„

"Om det er mig?„ — svarede den afnæsede Vaabendrager. — "Jo, sikkert er det mig, Tome Cecial, kjære Ven og Nabo, Sancho Panza! og jeg skal strax fortælle Eder de Forførelser, Snarer og Rænker, man har sat i Værk, for at faae mig hid. Beed og anraab blot først din Herre om at han ikke rører eller mishandler, slaaer eller myrder Speilridderen, der ligger der for hans Fødder, thi der er ikke mindste

Tvivl om, at det er den tappre, men forførte Baccalaureus, Samson Carrasco, vor Nabo.„

Imidlertid var Speilridderen kommen til sig selv igjen, og neppe blev Don Quixote dette vaer, førend han holdt ham Spidsen af sit blotte Sværd for Ansigtet og sagde: "I er Dødsens, Ridder! hvis I ikke bekjender, at den uforlignelige Dulcinea af Toboso langt overgaaer i Skjønhed eders Casildea af Vandalia. Og desuden maa I love mig, hvis I kommer med Livet fra denne Kamp og dette Fald, at I vil drage til Toboso og i mit Navn fremstille Eder for hende selv, for at hun kan handle med Eder efter eget Godtbefindende; og dersom hun giver Eder Frihed til at drage hvorhen I vil, maae I komme tilbage til mig, thi Rygtet om mine Bedrivter vil tjene Eder til Veiviser og lede Eder til mig, for at I kan sige mig alt hvad der er forefaldet imellem hende og Eder; lutter Betingelser, der stemme overeens med dem, vi indgik førend vi begyndte Kampen, og som ikke stride mod Reglerne for det vandrende Ridderskab.„

"Jeg bekjender,„ — sagde den overvundne Ridder, — "at Frøken Dulcineas sletslikkede og smudsige Skoe ere mere værd end Casildeas sletkjæmmede, men reenlige Skjæg, og jeg lover, at jeg vil gaae til hende, og igjen fra hende til Eder, for at berette Eder alt hvad I forlanger.„

"I maa ogsaa bekjende og troe,„ — vedblev Don Quixote, — "at den Ridder, som I overvandt, hverken var eller kunde være Don Quixote af Mancha, men maa have været en anden, der lignede ham; saaledes som jeg bekjender og troer, at I, endskjøndt

I synes at være Baccalaureus Samson Carrasco, dog i Grunden ikke er det, men en Anden, der ligner ham, og som mine Fiender have indhyllet i hans Skikkelse, for at jeg skal dæmpe min opbrusende Vrede, og benytte med Maadehold min ærefulde Seier.„

“Jeg erkjender, bekjender og troer alt hvad I erkjender, bekjender og troer!„ — sagde den lendelamme Ridder, — “men lad mig nu staae op, jeg beder Eder, hvis nemlig Følgerne af mit Fald vil tilade mig det, thi jeg er meget ilde tilredt.„

Don Quixote og Tome Cecial, hans Vaabendrager, hjalp ham igjen paa Benene; og Sancho vendte ikke Øinene fra den Sidste, men gjorde ham mange Spørgsmaal, hvis Besvarelse gav ham de tydeligste Beviser for, at han virkelig var den samme Tome Cecial, hvorfor han udgav sig; men Indtrykket af det, hans Herre havde sagt, nemlig at Troldmændene havde forvandlet Speilridderen til Baccalaureus Samson Carrasco, gjorde ham saa mistroisk, at han endogsaa tvivlede om det, han saae med sine egne Øine. Kort sagt, Herre og Tjener bleve i deres Vildfarelse; og Speilridderren tilligemed hans Vaabendrager bortfjærnede sig fra Don Quixote og Sancho, i ondt Lune og endnu værre Forfatning, med det Forsæt, at opsøge et Sted, hvor han kunde blive beplastret og helbredet.

Don Quixote og Sancho begav sig igjen paa Veien til Zaragosa, og Historien forlader dem nu, for at gjøre Regnskab for hvem Speilridderen og hans langnæsede Vaabendrager egentlig var.

Femtende Kapitel.

Hvori der gives en nøiagtig Efterretning om hvem Speilridderen og hans Vaabendrager vare.

Don Quixote var overordentlig glad og hovmodig over at han havde overvundet en saa mandhaftig Ridder, som han indbildte sig at Speilridderen var. Dennes ridderlige Løvte gav ham Haab om, at han vilde give ham Efterretning om Frøken Dulcineas Fortryllelse vedvarede endnu; thi han var tvungen til at vende tilbage igjen for at gjøre ham Regnskab for alt hvad der havde tildraget sig med hende, hvis han ikke vilde miste sin ridderlige Værdighed. Dog Don Quixote tænkde eet og Speilridderen et Andet, og denne Sidste havde intet mere paa Hjertet, end at naae et Sted, hvor han kunde blive helbredet.

Fremdeles melder Historien os, at førend Baccalaureus Samson Carrasco raadede Don Quixote til, at begynde igjen paa sine Riddertog, havde han først gaaet i Raad med Præsten og Barbereren om de Midler, hvorved man bedst kunde bringe Adelsmanden til at blive roligt hjemme, uden videre at give sig af med sine ulykkelige Eventyr. I denne Raadslagning antog man eenstemmigen Carrascos Forslag, at man skulde lade Don Quixote drage afsted, siden det syntes umueligt at holde ham tilbage, og at Samson, udrustet som en vandrende Ridder, skulde stille sig i Veien for ham, udfordre ham til en Tvekamp, hvortil der ikke vilde fattes Paaskud, og overvinde ham, hvilket de holdt for en let Sag. Ved Kampen skulde der gjøres den Betingelse, at den Overvundne skulde underkaste

sig Seierherrens Villie. Den ridderlige Baccalaureus skulde derpaa befale den overvundne Don Quixote, at vende tilbage igjen til sit Hjem, og ikke drage derfra igjen i to Aar, eller førend han fik en anden Ordre. Dette vilde den Overvundne udentvivl samvittighedsfuldt opfylde, for ikke at overtræde Ridderskabets Love; og det kunde være, at han i denne Ingetogenhed glemde sine Taabligheder, eller at man kunde opfinde et andet, virksomt Middel mod hans Galskab. Carrasco paatog sig at udføre denne Plan, og Tome Cecial, Sancho Panzas Nabo og Frende, en lystig Skjælm og stor Spøgefugl, tilbød at ledsage ham som Vaabendrager. Samson bevæbnede sig saaledes som vi have fortalt, og Tome Cecial satte den ovenomtalte falske Næse ovenpaa den naturlige, for at hans Nabo ikke skulde kjende ham. De fulgde den samme Vei, som Don Quixote havde taget, og de vare næsten komne Tids nok for at være tilstede ved Eventyret med Dødens Karre. Endelig traf de sammen i Skoven, hvor alt det, vi have fortalt den opmærksomme Læser, begav sig; og havde Don Quixote ikke sat sig den forunderlige Grille i Hovedet, at Baccalaureussen ikke var Baccalaureussen, vilde Hr. Baccalaureussen være bleven sat ud af Stand til nogensinde at blive Licentiat, da han ingen Rede fandt der, hvor han ledte efter Fuglene. Tome Cecial, der saae hvor galt hans Plan var løbet af, og hvor ilde hans Ridderskab havde bekommet ham, sagde til ham: "Hr. Samson Carrasco! sandt at sige, saa have vi faaet Løn som forskyldt. Det er en let Sag at begynde og styre et Foretagende, men for det meste er det svært at

bringe det til Ende. Don Quixote er en Nar, og vi bilde os ind at vi ere nogle kloge Folk; han slipper karsk og leende derfra, og eders Naade gaaer derfra med Skam og Skade. Siig mig nu engang hvem er den største Nar, den, der ikke kan afstaae fra sin Galskab, eller den, der med Forsæt gjør sig gal?„

“Forskjellen mellem begge,„ — svarede Samson, — “bestaaer deri, at den der af Naturen er en Nar, bliver det bestandigt, men den, der selv gjør sig dertil, kan holde op igjen, naar det behager ham.„

“Naar saa er,„ — sagde Tome Cecial — “saa har jeg nu engang været en frivillig Nar, da jeg besluttede mig til at tjene eders Naade som Vaabendrager, og ligesaa frivilligt vil jeg nu forlade Eder og vende tilbage til min Hytte.„

“Det kan Du gjøre!„ — svarede Samson, — “men Du tager storligen Feil, hvis Du tænker, at jeg vender tilbage igjen, førend jeg har banket Don Quixote saa møer som en Bergefisk; nu bryder jeg mig ikke stort om enten han bliver klog eller ikke, men hævne mig vil jeg, over den Svie jeg føler i begge mine Sider.„

Medens de snakkede saaledes sammen, kom de til en By, hvor de til Lykke fandt en Barberer, der kurerede den uheldige Samson. Tome Cecial forlod ham og vendte tilbage til sin By, men Samson blev tilbage og pønsede paa hvorledes han bedst skulde hævne sig. Historien vil til sin Tid omtale ham igjen, men vender nu tilbage for at more sig med Don Quixote.

Sextende Kapitel.

Der handler om det, der forefaldt imellem Don Quixote og en forstandig Adelsmand fra Mancha.

Fuld af Tilfredshed, Glæde og Stolthed fortsatte Don Quixote, som jeg allerede har fortalt, sin Reise, og indbildte sig nu, at han efter den Seier, han havde vundet, var den meest mandhaftige af alle de vandrende Riddere paa hans Tid. Ethvert Eventyr, der herefter skulde tilstøde ham, ansaae han for fuldendt og lykkeligt bestaaet; han brød sig kun lidt om Trolddom og Troldmænd, og tænkde nu hverken paa de utallige Prygl, som han havde faaet paa sin ridderlige Bane, eller paa Steenregnen, der slog de halve af hans Tænder ind, eller paa Galeislavernes Utaknemmelighed, eller paa Yanguesernes Uforskammethed og den Regn, som deres Vognkjæppe lod falde over ham. Kort sagt, han troede, at naar han blot kunde finde Midler til at løse Frøken Dulcineas Fortryllelse, vilde han ikke misunde den Lykke, som den tappreste vandrende Ridder nogensinde har opnaaet eller har kunnet opnaae.

Medens han endnu var fordybet i disse Tanker, sagde Sancho til ham: "Er det ikke forunderligt, Herre! at min Nabo, Tome Cecials store Næse endnu bestandigt svæver mig for Øine.„

"Troer Du da endnu, Sancho! at Speilridderen virkelig var Baccalaureussen Samson Carrasco, og hans Vaabendrager din Nabo, Tome Cecial?„

"Jeg veed ikke hvad jeg skal sige dertil;„ — sag-

de Sancho, — "men jeg er vis paa at alt det, han sagde mig om mit Huus, min Kone og mine Børn, vare Ting, som ingen anden kunde sige end han; og Ansigtet var, efterat han havde taget den fæle Næse af, netop Tome Cecials, saaledes som jeg tusinde Gange har seet det i min Landsby, og Stemmen var ogsaa den samme.,,

"Lader os tale fornuftigt, Sancho!,, — svarede Don Quixote, — "Siig mig, hvorledes kan man paa en fornuftig Maade forklare, at Baccalaureus Samson Carrasco skulde være kommet som en vandrende Ridder, og bevæbnet fra Top til Taa, for at stride med mig? Har jeg vel nogensinde været hans Uven? Har jeg nogentid givet ham Anledning til at vise sig fjendtligsindet imod mig? Er jeg hans Medbeiler? Haandterer han Vaaben, saa at han kan ansees som min Rival, og misunde mig den Roes, som jeg har erhværvet mig?,,

"Men hvorledes skal man da forklare, Herre!,, — sagde Sancho, — "at denne Ridder, han være nu hvem han vil, ligner saa meget Baccalaureus Samson Carrasco, og hans Vabendrager min Nabo Tome Cecial? Eller, hvis dette gaaer til med Trolddom, som eders Naade siger, var der da ikke to andre Mennesker til i Verden, som de havde kunnet ligne?,,

"Alt dette er Rænker og Kunstgreb af de ondskabsfulde Troldmænd, der forfølge mig;,, — svarede Don Quixote, — "thi, da de vidsde, at jeg vilde seire i Kampen, har de maget det saaledes, at den Ridder, jeg overvandt, fremviisde et Ansigt, der lignede min Ven, Baccalaureus Samson Carrasco, paa

det at mit Venskab for ham skulde sløve mit hvasse Sværd og min tappre Arm, og dæmpe mit Hjertes retfærdige Vrede, for at den skulde beholde Livet, der ved Svig og Rænker vilde berøve mig mit. Det Du allerede har erfaret, Sancho! kan jo overtyde Dig om, at jeg hverken vil lyve for Dig eller bedrage Dig, og jeg har jo sagt Dig tit nok, hvor let en Sag det er for Troldmændene, at forvandle et Ansigt til et andet, og at gjøre det Smukke hæsligt og det Hæslige smukt; thi det er jo endnu ikke to Dage siden, at Du med dine egne Øine saae den uforlignelige Frøken Dulcinea i al hendes naturlige og medfødte Glands og Skjønhed, endskjøndt jeg paa samme Tid ikke kunde see andet i hende, end en hæslig, gemeen Bondepige med rindende Øine og stinkende Aande. Da nu den arglistige Troldmand har fordristet sig til at iværksætte en saa hæslig Forvandling, kan man endnu mindre undres over, at han har fortryllet Samson Carrasco og din Nabo, for at rive mig Æren for min Seier ud af Hænderne. Dog er det altid en Trøst, at jeg er bleven Seierherre, hvad Skikkelse min Fjende endogsaa har havt.„

"Gud veed bedst hvad der er sandt af alt dette!„ — sagde Sancho, thi da han vel vidsde, at Dulcineas Fortryllelse var et Arbeide af hans egen Opfindelse og List, vilde hans Herres Drømmerier ikke saa ganske tilfredsstille ham; dog vilde han heller ikke ligefrem sige ham imod, af Frygt for at et Ord skulde slippe ham ud af Munden, der kunde opdage Bedrageriet.

Medens de saaledes taelde med hinanden, bleve

de indhentede af en Mand, der skulde samme Vei, og reed paa en meget smuk, tigret Hoppe. Han bar en Overkjole af fiint grønt Klæde med brun Fløiels Krave og en Kappe af samme Slags Fløiel. Hans Ridetøi var saaledes som Tyrkerne bruge det, og ligeledes brunt og grønt. En maurisk Sabel hang i et bredt Gehæng af grøn Silke, gjennemvirket med Guldtraad, og hans Halvstøvler vare grønne og kantede med Guldsnorer. Hans Sporer vare ikke forgyldte, men grønt anløbne, og skinnede saa klart, at de vare smukkere, end om de havde været af det pureste Guld, eftersom de passede vel med hans hele Dragt. Da Ridderen havde naaet dem, hilsede han meget høfligt, og gav sin Hoppe af Sporerne, saa at den foer hastigt forbi dem.

"Min Herre!,, — raabde Don Quixote til ham, — "dersom I rider samme Vei, og ikke har Hastværk, vil det være os en Fornøielse om I vil gjøre os Selskab.,,

"I Sandhed,,, — svarede Rytteren, — "jeg var ikke redet forbi Eder, dersom jeg ikke havde været bange for at min Hoppe skulde gjøre eders Hest balstyrig.,,

"I kan meget gjærne lade eders Hoppe gaae sagtere, Herre!,, — udbrød Sancho, — "thi vor Hest hører til de tugtigste og kydskeste i Verden; han har ved saadanne Leiligheder aldrig begaaet noget Uanstændigt, og den eneste Gang, da han fik det Indfald at skeie ud, har baade min Herre og jeg maattet undgjælde det syvdobbelt. Derfor siger jeg endnu engang, at eders Naade gjærne kan ride sagtere, hvis

det ellers anstaaer Eder; thi Hesten vil ikke engang see til eders Hoppe, om man endogsaa bød ham den paa en Tallærken.„

Rytteren trak sin Hoppe i Tøilen og undredes saare over Don Quixotes Ansigt og Paaklædning; thi han havde taget sin Hjælm af, og ladet Sancho binde den foran paa sin Sadel, ligesom en Mantelsæk. Men kunde Manden i den grønne Kjole ikke see sig mæt paa Don Quixote, saa betragtede Don Quixote ham igjen ikke mindre opmærksomt, eftersom han var en meget anseelig Mand. Han syntes at være omtrent halvtredsindstyve Aar gammel, havde endnu ikke mange graae Haar, og en Ørnenæse, og i hans Ansigtstræk syntes Alvor at være blandet med Munterhed. Kort sagt, hans hele Udvortes tilkjendegav, at han var en brav og anstændig Mand. Den Grønne derimod, kunde paa ingen Maade komme paa det Rene med hvad han skulde tænke om Don Quixote, thi han havde i sit hele Liv ikke seet et Menneske af et saadant Udvortes eller i et saadant Optog. Han forundrede sig over hans Hests Længde, og over Ridderens Størrelse, magre og gustne Ansigt, Vaaben, Miner og Væsen; et Syn hvortil man i utænkelige Tider ikke havde seet Mage i denne Egn. Don Quixote undgik det ikke med hvilken Opmærksomhed Rytteren betragtede ham, og han læsde hans Nysgjerrighed i hans forundrede Blik. Da han nu altid var høflig, og gjærne vilde gjøre enhver al den Fornøielse, han kunde, ventede han ikke til han spurgde ham, men kom ham imøde paa Halvveien, og sagde: "Den Skikkelse, hvori jeg viser mig for eders Naade, er

saa usædvanlig og saa sælsom, at jeg ikke finder det besynderligt, at I synes høiligen forundret; men I vil strax ophøre med at forundre Eder, naar jeg siger Eder, at jeg er en af de Riddere, som man pleier at kalde eventyrlige. Jeg har forladt min Fædreneby, pantsat mit Gods, frasagt mig alle Beqvemmeligheder og kastet mig i Lykkens Arme, for at lade mig føre hvorhen den vil. Jeg har foretaget mig igjen at opvække det allerede uddøde vandrende Ridderskab, og i lang Tid har jeg stræbt at opnaae min Hensigt, skjøndt ikke uden snart at snuble, snart at falde, snart at styrte i en Afgrund, snart at arbeide mig op af den igjen. Jeg har understøttet Enker, staaet Jomfruer bi og taget Qvinder, Umyndige og Faderløse under min Beskyttelse, ifølge de særegne og ufravigelige Pligter, der paaligge det vandrende Ridderskab; og saaledes har jeg ved mangfoldige tappre og christelige Bedrivter fortjent, at jeg vandrer omkring paa Prent blandt alle, eller i det mindste blandt de fleste Nationer i Verden. Tredive tusinde Aftryk har man allerede gjort af min Historie, og den er paa gode Veie til at blive aftrykt endnu tredive Millioner Gange, hvis Himmelen ikke forhindrer det. Kort at fortælle, jeg er Don Quixote af Mancha, eller med et andet Navn: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse; og, endskjøndt Selvroes stinker, saa er jeg dog undertiden nødt til at tale til min egen Berømmelse, at sige, naar der ingen er tilstede, der berømmer mig. Altsaa, Hr. Adelsmand! maa I ikke mere forundre Eder over denne Hest, denne Landse, dette Skjold, denne Vaabendrager og alle disse Vaaben, ligesaalidt

som over mit gustne Ansigt og mit tynde og magre Legeme, eftersom I nu har hørt hvem jeg er, og veed hvad Haandværk jeg øver.„

Da Don Quixote havde sagt dette, taug han; og da det varede en god Stund inden den Grønne svarede ham, lod det næsten som om han var i Forlegenhed for hvad han skulde sige; endelig sagde han efter et langt Ophold: "I har gjættet rigtigt, Hr. Ridder! i det I yttrede, at jeg var forundret over at see Eder; men i tager Feil naar I troer, at I ved eders Erklæring har revet mig ud af min Forundring; thi endskjøndt I siger mig, min Herre! at min Forundring vilde tabe sig, naar jeg fik at vide hvem I er, maa jeg tilstaae, at dette dog ingenlunde er Tilfældet, tværtimod er jeg nu, da jeg veed det, langt mere forundret og forbauset. Hvad? er det muerligt, at der endnu i vore Dage gives vandrende Riddere i Verden, og at man trykker Ridderhistorier, hvori man beskriver virkelige Tildragelser? Jeg kan ikke forestille mig, at der i vore Dage er nogen paa Jorden, der beskytter Enker, forsvarer Jomfruer, ærer Qvinder og understøtter de Faderløse, og jeg vilde ikke troe det, hvis jeg ikke i eders Naade havde et levende Exempel for Øinene. Velsignet være Himmelen, dersom denne Historie om eders sandfærdige og mandhaftige Bedrivter, der, som eders Naade siger, allerede er udkommen paa Prent, vil fortrænge de utallige, opdigtede Historier om vandrende Riddere, der til Skade for gode Sæder opfylde Verden.„

"Hvad det Spørgsmaal angaaer, om Ridderhi-

storierne ere sande eller opdigtede," — svarede Don Quixote, — "da lader der sig sige meget derom."

"Skulde der da være Nogen," — svarede den Grønne, — "der tvivler om, at alle disse Historier ere usandfærdige?"

"Jeg tvivler derom!" — sagde Don Quixote; — "dog, vi ville ikke tale mere herom; men dersom vi reise længere i Selskab med hverandre, haaber jeg til Gud, at jeg skal overbevise eders Naade om, at I er paa gale Veie, naar I lader Eder henrive af Strømmen, og paastaaer tilligemed Mængden, at disse Historier ere opdigtede."

Af Don Quixotes sidste Ord fattede den Reisende Mistanke om, at han ikke var ret ved sine Fem, og han ventede paa, om han ikke vilde røbe sig tydeligere. Men førend de indlod sig i flere Samtaler, bad Don Quixote, at han vilde sige ham hvem han var, eftersom han selv havde aabenbaret ham sin Stand og Haandtering.

"Hr. Ridder af den bedrøvelige Skikkelse!" — svarede Manden i den grønne Kjole, — "jeg er en Adelsmand, og har hjemme i en By, hvor vi, med Guds Hjælp, ville spise til Middag sammen i Dag. Jeg er mere end middelmaadig rig, og mit Navn er Don Diego de Miranda. Jeg tilbringer et roligt Liv med min Hustrue, mine Børn og Venner. Min Tidsfordriv er Jagt og Fiskeri; dog holder jeg hverken Falke eller Hunde, men kun nogle Lokkehøns og afrettede Væsler. Jeg besidder omtrent sex Dusin Bøger, deels spanske, deels latinske; nogle af historisk, andre af gudeligt Indhold. Ridderhistorier ere aldrig komne

over min Dørtærskel. Jeg blader mere i underholdende end i opbyggelige Bøger, naar nemlig deres Indhold er uskyldigt, Foredraget reent, og Opfindelsen ny og sindrig; endskjøndt der i Spanien ikke gives mange af dette Slags. Undertiden spiser jeg hos mine Venner og Naboer, og endnu oftere indbyder jeg dem; mit Bord er net, lækkert og rigeligt besat; jeg taler ikke ondt om Andre, og taaler heller ikke at man taler ondt om Andre i min Nærværelse. Jeg undersøger ikke Andres Liv og Vandel og bespeider ikke med Losøine min Næstes Handlinger. Jeg hører Messen hver Dag; deler mit Gods med de Fattige, uden at blæse i Trompeter ved mine gode Handlinger, for ikke at aabne mit Hjerte for Forfængelighed og Hykleri, tvende Fjender, der ofte bemægtige sig det bedst forvarede Hjerte. Jeg søger at mægle Forlig mellem dem, der ere uenige; jeg henvender mig flittigt i mine Bønner til den hellige Jomfrue, og sætter altid min Lid til Guds uendelige Barmhjertighed.„

Sancho havde med den største Opmærksomhed hørt paa hvorledes Adelsmanden beskrev sin Levemaade og sine Beskjæftigelser, der syntes ham saa gode og gudfrygtige, at han var overbeviist om at den, der levede saaledes, ogsaa maatte kunne gjøre Mirakler. Han sprang derfor ned af sit Æsel, greb Adelsmandens høire Stigbøile, og kyssede med et andægtigt Hjerte og næsten med Taarer i Øinene hans Fødder mere end een Gang.

"Hvad er det, I gjør, Broder!„ — spurgde Adelsmanden, — "hvorfor kysser I mine Fødder?„

"Lad mig kysse dem!„ — svarede Sancho, —

"thi eders Naade er den første Helgen til Hest, som jeg i mit hele Liv har seet.„

"Jeg er ingen Helgen, men en stor Synder;„ — sagde Adelsmanden — "men I, min Ven, maa være et godt Menneske; det beviser eders Eenfoldighed.„

Sancho svang sig igjen i Sadlen, efterat han havde aftvunget sin sørgmodige Herre et Smiil, og paa ny sat Don Diego i Forundring. Don Quixote spurgde den Sidste, hvor mange Børn han havde, og gjorde den Bemærkning, at de gamle Philosopher, der manglede den sande Kundskab om Gud, satte det høieste Gode i Naturgaver, Lykkens Goder, mange Venner og mange velartede Børn.„

"Jeg, Hr. Don Quixote! har en Søn,„ — sagde Adelsmanden, — "og maaskee var jeg lykkeligere hvis jeg ingen havde, thi han er vel ikke vanartet, men dog heller ikke saa god, som jeg ønsker han skulde være. Han vil være omtrent atten Aar gammel. I sex Aar har han opholdt sig i Salamanca, for at lære Latin og Græsk, og da jeg nu ønskede, at han vilde studere andre Videnskaber, fandt jeg ham saa hengiven til Digtekunsten, at det var umueligt at faae ham til at føie sig efter mit Ønske og studere Lovkyndigheden eller Dronningen for alle Videnskaber, Theologien. Jeg haabede, at han engang skulde blive Kronen for sin Slægt, eftersom vi leve i et Aarhundrede, da Kongerne med Rundhed understøtte nyttige Videnskaber; thi Videnskaber, der ikke ere nyttige, ere som Perler paa en Møgdynge. Men han tilbringer hele Dage med at undersøge om Homer i dette eller

hiint Vers af Iliaden har udtrykt sig godt eller slet; om dette eller hiint Epigram af Martial er slibrigt eller ikke; om man skal forklare et Vers i Virgil paa denne eller hiin Maade; kort sagt, han beskjæfter sig ikke med andet, end med disse Digteres Skrivter, eller med lignende, f. Ex. Horats, Persius, Juvenal og Tibul; thi om de nyere Skribentere, der have skrevet i vort Modersmaal, bekymrer han sig ikke. Men uagtet al den Ringeagt han viser mod Digte i Modersmaalet, bryder han sig dog for nærværende Tid Hovedet med en Glosse, som man har sendt ham fra Salamanca, og som jeg troer, maa være Gjenstanden for en literair Væddestrid.„

Paa alt dette svarede Don Quixote: "Børn, min Herre! ere virkelige Dele af Forældrene, følgelig maae de elske dem, som deres egen Sjæl, hvad enten de ere gode eller slette. Forældrenes Pligt er det, ligefra Barndommen af, ved god Optugtelse, at lede dem paa Veien til Dyd og gode, christelige Sæder, paa det at de i den modnere Alder maa blive en Støttestav for deres bedagede Forældre og en Ære for deres Efterkommere. At nøde dem til at lægge sig efter en eller anden Videnskab, anseer jeg ikke for raadeligt, endskjøndt det ingenlunde skader, at man formaner dem; og hvis de ikke skulle studere pro pane lucrando, og hvis Studenten er saa lykkelig, at hans Forældre kunne efterlader ham noget, saa er jeg af den Mening, at det vil være bedst, at lade ham vælge den Videnskab, der stemmer overeens med hans egen Tilbøielighed, og skjøndt Digtekunsten yder sin Dyrker mindre Fordeel end Fornøielse, er den heller

ikke til Vanære for den, der lægger sig efter den. Digtekunsten, min Herre! er efter mit Tykke en ung, fiin og deilig Jomfru, hvilken mange andre Jomfruer, nemlig alle de andre Videnskaber, have Omsorg for at pleie, berige, sire og smykke; thi hun maa betjene sig af Alle og Alle maae søge deres Hæder hos hende. Men denne Jomfru vil ikke berøres af Alle, ikke stilles til Skue paa Gader og Torve, eller slæbes omkring i Krogene i Paladserne. Hun er en Ertsstuffe af en saadan Gehalt, at den forvandles til det pureste Guld under dens Hænder, der forstaaer at behandle den. Den, der besidder hende, maa omhyggeligt passe paa at bevare hende, og ikke misbruge hende til smudsige Skamskrivter eller aandløse Sonetter. Hun maae for ingen Priis være tilfals, med mindre det skulde være i episke Digte, rørende Skuespil eller muntre og aandrige Lystspil. Hun maa ikke give sig af med Hansvurster, heller ikke med den uvidende Pøbel, der hverken forstaaer at erkjende eller vurdere de Skatte hun tilbyder. I maa ikke troe, min Herre! at jeg ved denne Pøbel forstaaer den simple og almindelige Mand; nei, enhver, der intet veed, om han endog er Fyrste og Herre, bør regnes til Pøblen. Hvo der altsaa, med de Anlæg, som jeg allerede har nævnet, opoffrer sig til Digtekunsten, bliver berømt, og hans Navn bliver agtet og æret blandt alle dannede Nationer i Verden. Men hvad det angaaer, min Herre! at eders Søn, som I siger, ikke gjør meget af sit Fædrenelands Digtekunst, da forekommer det mig, at han deri har Uret; thi den store Homer skrev ikke Latin men Græsk, og det af den Grund, at han var

en Græker; og Virgil skrev ikke Græsk, fordi han var en Latiner. Kort sagt, alle de gamle Digtere have skrevet i det Sprog, som de have indsuget med Modermælken, og de have ikke borget et fremmed Tungemaal for at udtrykke deres høie Tanker. Derfor burde ogsaa denne Skik udstrække sig til alle Nationer, og man burde ikke foragte den tydske Digter fordi han skrev Tydsk, eller Castillianeren og Biscayeren fordi de skrev i deres Modersmaal. Men jeg bilder mig ind, Herre! at eders Søn ikke saa meget finder Mishag i den spanske Poesi, som i de Digtere, der blot forstaae deres Modersmaal, uden at besidde nogen Kundskab om andre Sprog eller andre Videnskaber, med hvilke de kunde berige deres naturlige Anlæg eller hæve og uddanne dem. Og selv i dette Stykke kunde man vel tage Feil; thi efter en meget rigtig Grundsætning, fødes Poeten, det vil sige, Digteren kommer som Digter ud af sin Moders Liv, og med det Anlæg, som Himmelen har skjænket ham, frembringer han, uden videre Studering eller Kunst, saadanne Værker, der bekræfte det Udsagn: Est Deus in nobis &c. Jeg paastaaer ligeledes, at den, der af Naturen er Digter, naar han tager Kunsten til Hjælp, vil være en langt større og lykkeligere Poet, end den, der blot ved Flid og Kunst søger at danne sig til Digter. Grunden er, at Kunsten aldrig kan overgaae Naturen, men kun gjøre den fuldkomnere. Hvor derfor Naturen er forbunden med Kunsten og Kunsten med Naturen, der ville de danne en fuldkommen Digter. Jeg slutter derfor med det Raad, min Herre! at I lader eders Søn vandre frem paa den Bane, hvorpaa

hans Stjærne leder ham; thi naar han besidder gode Kundskaber, som det vist er Tilfældet, og naar han med Held har besteget de første af Skolevidenskaberne, nemlig Sprogene, saa vil han med deres Hjælp ogsaa naae til Toppen af de skjønne Videnskaber. Disse anstaae Adelsmanden og Ridderen meget vel, og sire, ære og ophøie ham ligesaa meget, som Bispehuen Bispen og Doctorhatten den Lovkyndige. I maa dadle eders Søn, hvis han skriver Satirer, der fornærme andre Folks Ære; straf ham og riv Skamskrivterne i Stykker; men skriver han Sermoner, i Horatses Smag, og tugter han, ligesom denne, Lasterne i Almindelighed, og paa en anstændig Maade, da maa I rose ham; thi det anstaaer Digteren at skrive mod Misundelse, og at tugte den Avindsyge i sine Vers, ligesaa vel som andre Lastefulde, kun maa han ikke udpege nogen. Men der gives Digtere, der blot for at sige noget Vidende, udsætte sig for at blive forviiste til Øerne i Pontus. Naar Digteren er kydsk i sine Sæder, er han ogsaa kydsk i sine Vers. Pennen er hans Sjæls Tunge; saaledes som Tankerne opstaae i Sjælen, saaledes gaae de over paa Papiret. Naar Konger og Fyrster see Digtekunsten, denne vidunderlige Kunst, i forstandige, dydige og sindige Folks Besiddelse, da ære, agte og berige de dem; ja, de krone dem endogsaa med Løvet af det Træ, som ingen Lynstraale rammer, ligesom til et Tegn paa, at ingen bør fornærme dem, hvis Tinding en saadan Krone pryder og hædrer.„

Manden i den grønne Kjole var saa forundret over Don Quixotes Tale, at han begyndte at tvivle

paa, om han skulde ansee ham for taablig eller ikke. Men Sancho, der ikke fandt Behag i en saadan Tale, havde midt under samme begivet sig noget bort fra Veien, for at hente sig noget Mælk hos nogle Hyrder, der vogtede deres Faar der i Nærheden. Adelsmanden, der syntes godt om Ridderens fornuftige og indsigtsfulde Anmærkninger, var just i Begreb med at begynde Samtalen paa ny, da Don Quixote af en Hendelse blev vaer, at der kom dem en Vogn fuld af kongelige Faner imøde. Da han nu troede, at det var et nyt Eventyr, der frembød sig, kaldte han paa Sancho, og befoel ham at give ham sin Hjælm. Da Sancho hørde, at der blev kaldt paa ham, forlod han Hyrderne, gav sin Skimmel af Hælene, og skyndte sig til sin Herre, der gik et uhørt og frygteligt Eventyr imøde.

Syttende Kapitel.

Der viser den utroelige Høide, hvortil Ridder Don Quixotes uhørte Mod kunde stige, og beretter det lykkelige Udfald af Eventyret med Løverne.

Historien fortæller, at Sancho, i det Øieblik da hans Herre kaldte paa ham, for at han skulde bringe ham Hjælmen, just var beskjæftiget med at kjøbe noget tyk Mælk af Hyrderne. Da hans Herre kaldte paa ham saa hastigt, vidste han ikke hvad han skulde gjøre med Mælken, eller hvorledes han skulde bringe den bort; og da han nu engang havde betaelt den, og ikke vilde spilde den, fik han det Indfald, at komme den i sin

Herres Hjælm; og da han havde taget denne Forsigtighedsregel, vendte han tilbage for at høre hvad Ridderen vilde. Da han kom hen til ham, sagde denne: "Giv mig min Hjælm, Ven Sancho! thi enten forstaaer jeg mig kun lidet paa Eventyr, eller det, der kommer os imøde, er af det Slags, der vil nøde os til at gribe til Vaaben.

Da Manden i den grønne Kjole hørde dette, saae han sig omkring til alle Sider, og blev intet andet vaer, end en Vogn, der kom dem imøde, smykket med to eller tre smaa Faner, hvoraf han sluttede, at Vognen var belæsset med Kongens Penge, hvilket han ogsaa sagde til Don Quixote. Men denne troede ham ikke, fordi han engang havde sat sig i Hovedet, at alt det, der mødte ham, ikke var andet end Eventyr; han gav derfor Adelsmanden til Svar: "Erfaren Mand er god at gjæste *); jeg taber intet ved at tage mig i Agt, da jeg af Erfaring veed, at jeg baade har synlige og usynlige Fjender; og jeg kan ikke vide naar, hvor, eller under hvilken Skikkelse de ville angribe mig.„

Derpaa vendte han sig til Sancho og forlangde sin Hjælm; og da denne ikke havde havt Tid til at tømme den tykke Mælk af den, var han nødt til at række ham Hjælmen som den var. Don Quixote tog den, og, uden at see efter hvad der var i den, satte han den i en Hast paa Hovedet, saa Mælken randt ham ned over Ansigt og Skjæg. Forskrækket herover, sag-

---

*) Egentlig hedder det spanske Ordsprog: Hombre percebido, medio combatido: Fiende man er bleven vaer, er allerede halvt overvunden.

de han til Sancho: "Hvad mon det betyder, Sancho! det forekommer mig, at min Hjærneskal er blød og at min Hjærne løber ud som Svedsdraaber, og drypper fra mit Hoved ned til mine Fødder? Hvis jeg virkelig sveder, da er det sandelig ikke af Frygt; men jeg kan ikke andet end troe, at det er et skrækkeligt Eventyr, der forestaaer mig. Giv mig noget, som jeg kan tørre mig paa, hvis Du har noget, thi den megen Sved blænder mine Øine.„

Sancho taug stille, gav ham et Tørklæde, og takkede Gud for at hans Herre ikke var kommen paa det rette Spor. Don Quixote tørrede sig af, tog Hjælmen af Hovedet, og for at see hvad det var, der laae i den, holdt han den til Næsen, men da han lugtede hvad det var, raabde han: "Ved min Herskerinde, Dulcinea af Tobosos Liv, det er tyk Mælk, som din Forræder og uforskammede Vaabendrager har kommet i den!„

"Hvis det er tyk Mælk,„ — svarede Sancho med paatagen Rolighed, — "saa giv mig den, og jeg vil spise den; dog nei, den maa Djævelen spise, thi det maa være ham, der har kommet den deri. Troer eders Naade da, at jeg skulde være saa dumdristig, at smøre eders Hjælm saaledes til? Sandelig, Herre! det synes mig ganske klart, at jeg ogsaa har Fjender iblandt Troldmændene, der forfølge mig, fordi jeg er en Deel og et Lem af eders Naade. De har vist kommet dette Snavs i Hjælmen, for at I skulde tabe Taalmodigheden og give mig en god Dragt Prygl, som I vel før har gjort. Men denne Gang har de sandelig forregnet sig, thi jeg sætter min Tillid til eders

Naades eget Omdømme, eftersom I nok vil indsee, at jeg hverken har tyk Mælk eller sød Mælk, eller noget der ligner det, og om jeg endogsaa havde det, saa veed I, at jeg hellere vilde komme det i min Mave, end i eders Hjælm.„

"Alt dette kan være muligt!„ — svarede Don Quixote, og Adelsmanden, der havde seet og hørt alt, kunde ikke noksom undre sig derover, især da Don Quixote, efterat han havde aftørret Ansigt, Skjæg og Hjælm, igjen satte denne paa Hovedet, hævede sig i Stigbøilerne, prøvede om hans Sværd sad løst i Skeden, greb Landsen, og sagde: "Komme nu hvem der vil, jeg er beredt til at give mig i Færd med Djævelen selv!„

Imidlertid kom Vognen med Flagene nærmere: der var ingen andre ved den, end Foermanden, der reed paa et af Muulæslerne, og endnu en Karl, der sad paa Bukken. Don Quixote stillede sig midt paa Veien, og spurgde: "Hvor kjører I hen, Ven! hvem tilhører Vognen? hvad har I paa den, og hvad er det for Faner?„

Hertil svarede Vognmanden: "Vognen er min; det der er i den er to vilde Løver, som Kommandanten i Oran sender til Madrid, som en Foræring til hans Majestæt, og disse Faner ere Kongens Bannere og betyde, at det, der er paa Vognen tilhører Kongen.„

"Ere Løverne store?„ — spurgde Don Quixote.

"Saa store„ — svarede Manden, der sad foran paa Bukken, — "at der aldrig er kommet større, ja ikke engang lige saa store fra Afrika her til Spanien.

Jeg er deres Oppasser, og har allerede bragt mange herover, men endnu ingen saa store som disse. Det er en Han og en Hun; Hannen sidder i det forreste Buur, og Hunnen i det Bagerste. De ere nu hungrige, thi de have endnu ikke faaet noget at æde i Dag. Vær derfor saa god, min Herre! at lade os komme afsted, thi vi maae skynde os med at naae et Sted, hvor vi kunne give dem deres Foder.„

Hertil svarede Don Quixote med et Smill: "Til mig kommer man med Løver! Løver sender man mig! og til saadan en Tid! Ved Gud, de Herrer, der have sendt mig dem, skulle faae at see, om jeg er den, der er bange for Løver! Staae af Vognen, min gode Ven! og da I er deres Oppasser, saa luk Burene op, og slip mig Bæsterne ud; jeg skal vise dem, her midt paa Marken, hvad Don Quixote af Mancha er for en Karl, og det til Trods for alle de Troldmænd, der have sendt dem hid.„

"Hoho!„ — tænkde Adelsmanden ved sig selv, — "nu viser vor gode Ridder igjen hvem han er; den tykke Mælk har uden Tvivl gjort ham Pandeskallen blød og faaet hans Hjerne til at flyde!„

Imidlertid nærmede Sancho sig til Manden i den grønne Kjole, og sagde: "For Guds Skyld, strænge Herre! mag det dog saaledes, at min Herre ikke giver sig i Færd med disse Løver, thi gjør han det, rive de os alle i Stykker.„

"Er da eders Herre saa gal,„ — spurgde Don Diego, — "at I for Alvor frygter, at han vil give sig i Færd med saadanne Dyr?„

"Han er ikke gal, men dumdristig!„— svarede Sancho.

"Jeg skal nok sørge for at han ikke skal være det.„ — sagde Adelsmanden, og nærmede sig til Don Quixote, der skyndte paa Løvevogterne, at han skulde aabne Burene. "Hr. Ridder!„ — sagde han til ham, — "de vandrende Riddere maae kun befatte sig med saadanne Eventyr, der give Haab om et godt Udfald, men ikke med saadanne, der intet Haab give om, at de skulle slippe fra dem med Held; thi saasnart Tapperheden betræder Forvovenhedens Gebeet, nærmer den sig mere til Galskab end til Mod. Desuden ville disse Løver jo slet ikke Eder til Livs, ja de drømme ikke engang derom; de sendes for at forestilles hans Maiestæt, og det vil ikke være raadeligt at opholde dem eller hindre deres Reise.„

"Eders Naade„ — svarede Don Quixote, — "bekymre sig om eders afrettede Agerhøns og Bæsler, og lade Andre gjøre hvad der er deres Pligt! Dette her er min Pligt, og jeg veed bedst om disse Herrer Løver ville mig til Livs eller ikke.„

Derpaa vendte han sig igjen til Løvevogteren, og sagde: "For Djævelen, dersom din Slyngel ikke strax aabner Burene, skal jeg med min Landse spidde Dig fast til Vognen!„

Vognmanden, der saae, at dette bevæbnede Spøgelse stod saa stivt paa sin Beslutning, sagde til ham: "Hav dog for Guds Skyld først den Barmhjertighed, min Herre! at lade mig spænde mine Muulæsler fra, og begive mig i Sikkerhed med dem, førend Løverne blive slupne ud: thi river de mig dem ihjel er jeg en ødelagt Mand, eftersom jeg ikke har andet i Verden, end denne Vogn og disse Dyr.„

"O Du Lidettroende!„ — svarede Don Quixote, — "stiig ned, spænd fra og gjør hvad Du vil. Men Du vil faae at see, at det er spildt Møie, og at Du havde kunnet spare dig Umagen.„

Foermanden sprang ned, og spændte fra i en Hast, og Løvevogteren raabde med høi Røst: "Jeg kræver Eder alle til Vidne, at det er imod min Villie, at disse Bure blive aabnede og Løverne slupne løse; og at jeg holder mig til denne Herre, i Henseende til al den Skade og al den Ulykke, som disse Bæster ville anrette, samt at jeg fordrer, at han skal holde mig skadesløs i alle Maader. I, mine Herrer! maa see at komme i Sikkerhed, førend jeg lukker op; hvad mig angaaer, da er jeg sikker nok, thi mig gjøre de ingen Fortræd.„

Adelsmanden søgde endnu engang at overtale Don Quixote til at afstaae fra denne Taablighed, da det vilde være at friste Gud, at begaae en saa fortvivlet Handling; men Don Quixote svarede, at han meget vel vidsde hvad han gjorde. Don Diego advarede ham paa ny, at see sig for, da det syntes ham at han bedrog sig. "Velan, min Herre!„ — svarede Don Quixote, — "hvis I ikke har Lyst til at være Tilskuer ved det, I troer maa blive et Sørgespil, saa giv eders Krik af Sporerne og sæt Eder i Sikkerhed.„

Da Sancho hørde dette, bad han sin Herre med Taarer i Øinene, at han dog maatte afstaae fra et Forehavende, mod hvilket Eventyret med Veirmøllerne og den frygtelige Tildragelse med Valkemøllerne, ja med eet Ord alle hans andre Bedrivter, vare Tærter

og Sukkerbrød. "Betænk dog, Herre!„ — udbrød han — "at der her hverken er Trolddom eller noget lignende i Spillet; thi jeg har allerede kiget igjennem Rævnerne og Sprækkerne i Kasserne og seet Kløerne af en virkelig Løve, og efter Kløerne at dømme, maa Løven, der eier dem, være større end et lille Bjærg.„

"Tilsidst„ — sagde Don Quixote, — "vil Frygten vel faae Dig til at ansee ham for større end den halve Verden. Gaae tilside, Sancho! og lad mig alene, men døer jeg her, saa veed Du vor gamle Aftale: Du gaaer til Dulcinea, mere behøver jeg ikke at sige Dig.„

Han føiede endnu nogle Ord til, ved hvilke han betog ham alt Haab om at han vilde afstaae fra sit dumdristige Foretagende. Manden i den grønne Kjole vilde gjærne have holdt ham tilbage med Magt, men han saae at deres Vaaben vare alt for ulige, og det syntes ufornuftigt at give sig i Færd med saadan et Daarekistelem, som han nu maatte tilstaae at han var. Da Don Quixote altsaa igjen skyndte paa Løvevogteren og gjentog sine Trusler, ansaae Adelsmanden det for raadeligst at give sin Hoppe af Sporerne; Sancho stak Hælene i Siderne paa sin Graaskimmel, Foermanden pidskede paa sine Muuldyr, og alle skyndte de sig saa langt bort fra Vognen, som de kunde komme, førend Løverne bleve løsladte. Sancho begræd sin Herres Død, hvilken han denne Gang troede var ganske vis under Løvernes Kløer. Han forbandede den ulykkelige Time, i hvilken han fik det Indfald at gaae i Tjeneste hos ham; men uagtet alle sine Taarer og Klager glemde han ikke, at støde sin Graa:

skimmel i Olderne, og at bortfjærne sig fra Vognen. Da Løvevogteren saae, at Flygtningerne vare langt nok borte fra ham, begyndte han endnu engang at bede og formane Don Quixote, ligesom han før havde gjort; men denne svarede ham blot, at han havde hørt alt, men brød sig ikke det mindste om hans Advarsler og Bønner; alt var forgjæves, og han skulde kun skynde sig.

Medens Løvevogteren var beskjæftiget med at aabne det første Buur, overlagde Don Quixote om det var bedst at begynde Kampen til Fods eller til Hest. Endelig besluttede han at kjæmpe til Fods, da han frygtede for at Rozinante maatte blive sky ved Synet af Løverne. Han svang sig derfor af Hesten, kastede sin Landse paa Jorden, trak sit Sværd og gik med langsomme Skridt og med et beundringsværdigt Mod hen til Vognen, medens han tillige anbefalede sig af sit ganske Hjerte til Gud og sin Herskerinde Dulcinea.

Man maa vide, at da Forfatteren til denne sandfærdige Historie kom til denne Begivenhed, raabde han og sagde: "O Du tappre og over al Beskrivelse kjække Don Quixote af Mancha! Du Speil, hvori alle Verdens Helte kunne beskue sig; en anden og ny Don Manuel de Leon, der var en Ære og Hæder for det spanske Ridderskab! Med hvilke Ord skal jeg gjøre din Daad troværdig for de kommende Aarhundreder! hvilke Lovtaler gives der, der ikke tilkomme Dig, om de endogsaa ere nok saa overdrevne? Du til Fods, Du alene, men uforfærdet og stormodig, med din Kaarde alene, der ikke hører til de tveæggede eller til de skarpeste,

og med et Skjold, der ikke er smedet af det klareste eller haardeste Staal; her staaer Du og venter paa de to meest glubende Løver, som de afrikanske Skove nogensinde have frembragt. Dine Bedrivter selv maa prise Dig, tappre Manchaner! jeg lader dem her be-roe paa deres eget Værd, fordi jeg mangler Ord til at prise dem, som de fortjene.„

Her ender Forfatteren det omtaelte Udraab og tager igjen fat paa Traaden af sin Fortælling:

Da Løvevogteren saae, at Don Quixote var færdig til Kampen, og at han ikke kunde undgaae at slippe Løverne ud, hvis han ikke vilde paadrage sig den forvovne Ridders Vrede, aabnede han Døren paa det forreste Buur, i hvilket, som vi allerede har sagt, Hannen befandt sig, et overordentligt stort og frygte-ligt Dyr. Det første, den tog sig for, var at han vendte sig om i Buret og rakde og strakde sig. Her-paa spærrede den Munden vidt op, gabede, strakde Tungen næsten en halv Alen ud, viskede sig Støvet af Øinene og tørrede Ansigtet. Derpaa rakde den Halsen ud af Buret og saae sig om til alle Sider med funklende Øine og med Blikke, der vilde have faaet Forvovenheden selv til at sittre. Men Don Quixote betragtede den opmærksomt, og ventede paa at den skulde springe ned af Vognen og give sig i Færd med ham, da han ikke tvivlede om at han jo vilde kunne hugge den i Stykker; saa vidt gik vor Adelsmands uhørte Galskab.

Men den ædelmodige Løve, der var mere lang-modig end trodsig, brød sig hverken om Børnestreger eller Udfordringer, men vendte, efterat den havde seet

sig om til alle Sider, som vi ovenfor have sagt, Ridderen Ryggen, og lagde sig igjen stille og roligt ned i sit Buur. Ikke tilfreds hermed, paastod Don Quixote at Løvevogteren med sin Stok skulde tvinge den til at komme ud.

"Det gjør jeg ikke; — sagde Vogteren, — "thi hvis jeg tirrer den, er jeg den Første, som den river ihjel, naar den kommer ud. Hr. Ridder! lad Eder nøie med det der er skeet; thi det er alt hvad man kan forlange af en tapper Mand, og prøv ikke eders Lykke anden Gang. Døren er lukket op for Løven, og det staaer til den om den vil komme ud eller ikke; men da den endnu ikke er kommen, vil den heller ikke komme ud, om Døren saa stod aaben den hele Dag. Eders Naade har noksom viist hvor modigt eders Hjerte er; ingen tapper Kriger er, efter min Forstand, forbunden til mere, end til at udfordre sin Fjende og vente ham paa Valpladsen, og naar saa hans Modstander ikke møder, falder Skammen paa denne, og den, der har ventet ham, vinder Seierskrandsen.„

"Det er en Sandhed!„ — svarede Don Quixote, — "Luk kun Døren til, min Ven! og giv mig et Beviis i bedste Form for hvad Du her har seet mig gjøre; nemlig, at Du har aabnet Døren for Løven; at jeg længe har ventet paa at den skulde komme ud, men at den ikke kom; at jeg endnu har ventet en Stund, men at den endda ikke kom, men udstrakde sig igjen paa sit Leie. Mere behøver jeg ikke at gjøre; Trolddommen maatte vige; Gud velsigne Fornuft, Sandhed og ægte Ridderskab! Som jeg har sagt, luk

kun Buret; jeg vil imidlertid give de Flygtende et Tegn, at de kunne komme tilbage og høre mine Bedrivter af din Mund.„

Løvevogteren gjorde som han befalede, og Quixote bandt det Tørklæde paa Enden af sin Landse, med hvilket han havde vidsket sig den tykke Mælk af Ansigtet, og begyndte at vinke ad de Andre, der endnu ikke ophørde med at flye, og at see sig om ved hvert Skridt, medens de holdt sig i een Flok, under Adelsmandens Anførsel. Men da Sancho blev Tegnet med Tørklædet vaer, raabde han til de Andre: "Jeg vil lade mit Liv, hvis min Herre ikke har overvundet de vilde Dyr, thi han vinker ad os. De holdt alle stille, og saae, at det var Don Quixote, der gav Tegnet; herved tabde deres Frygt sig, og de nærmede sig lidt efter lidt, indtil de tydeligt fornam Don Quixotes Stemme, der raabde til dem.

Da de endelig kom til Vognen, sagde Don Quixote til Foermanden: "Spænd dine Muulæsler for igjen, min Ven! og fortsæt din Reise; og Du, Sancho! giv ham og Løvevogteren to Dukater i Drikkepenge, fordi de har maattet opholde sig for min Skyld.„

"Med Fornøielse!„ — sagde Sancho; — "Men hvad er der blevet af Løverne? Ere de døde eller levende?„

Løvevogteren fortalde dem nu omstændeligt og udførligt Udfaldet af Kampen, og opløftede til Skyerne vor Ridder, fordi Løven ved Synet af ham var bleven saa forskrækket, at den hverken havde Lyst eller Mod til at komme ud af Buret, endskjøndt Døren en god Stund havde staaet aaben. Herpaa havde han

forestillet Ridderen, at det vilde være at friste Gud, hvis han, som han forlangde, med Magt vilde tvinge Løven til at gaae ud; men Ridderen havde kun ugjærne, og meget imod sin Villie tilladt, at Døren blev lukket igjen.

"Hvad tykkes Dig herom, Sancho?„ — sagde Don Quixote, — "Gives der nogen Trolddom, der formaaer noget imod den sande Tapperhed? Troldmændene kunne vel forstyrre min Lykke, men det er dem umueligt at berøve mig min Kraft og mit Mod.„

Sancho kom nu frem med begge Guldstykkerne; Foermanden spændte for igjen, og Løvevogteren kyssede Ridderen paa Haanden, og lovede at fortælle Kongen selv hans kjække Daad, saasnart han kom til Residensen.

"Og skulde hans Maiestæt af en Hendelse spørge om, hvem der har udført den,„ — sagde Don Quixote, — "saa sig ham kun, at Løveridderen har gjort det; thi jeg har nu i Sinde at ombytte Navnet: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, som jeg hidindtil har ført, med dette nye Navn; og heri følge en ældgammel Skik hos de vandrende Riddere, der forandrede deres Navne saa ofte de vilde, eller saa ofte de fandt deres Regning derved.„

Vognen kjørde nu afsted, og Don Quixote, Sancho og Manden i den grønne Kjole fortsatte deres Reise. I al denne Tid havde Don Diego de Miranda ikke taelt et Ord, men kun med den største Opmærksomhed givet Agt paa alle Ridderens Ord og Handlinger, da det forekom ham, at han var en fornuftig Nar, og en Nar, som det ikke manglede paa

Vid. Han havde endnu ikke hørt noget om den første Deel af hans Historie; thi hvis han i Forveien havde læst denne, vilde han ikke have forundret sig saa meget over hans Ord og Handlinger, eftersom han da vilde have vidst af hvad Art hans Galskab var. Men da han ikke vidsde noget herom, holdt han ham snart for fornuftig, snart for gal; thi alt, hvad han sagde, var fornuftigt, sammenhængende og siirligt udtrykt, men alt, hvad han gjorde, var taabligt, forkeert og dumdristigt. Derfor tænkde han ved sig selv: "Hvorledes kan man drive det videre i Galskab, end at sætte en Hjælm fuld af tyk Mælk paa Hovedet, og bilde sig ind, at Troldmænd have smæltet ens Hjærne? og kan man begaae en mere rasende og fortvivlet Streg, end at man vil prøve Styrke med Løver?„

Don Quixote forstyrrede Adelsmanden i disse Betragtninger, ved at henvende sig til ham med følgende Ord: "Uden Tvivl, Hr. Don Diego de Miranda! holder eders Velbyrdighed mig i eders Hjerte for et taabligt og ufornuftigt Menneske, og det er heller ikke at undres over, eftersom mine Gjærninger ikke kunne give mig noget andet Vidnesbyrd. Alligevel maa jeg dog bede Eder, at I ikke vil ansee mig for saa aldeles taablig og uforstandig, som jeg maa være forekommet Eder. Det anstaaer en kjæk Riddersmand meget vel, naar han i sin Konges Paasyn, midt paa en offentlig Plads, giver den uvane Tyr et lykkeligt Landsestød; det klæder en tapper Ridder intet mindre, naar han, bevæbnet fra Top til Taa med skinnende Vaaben, i Damernes Paasyn stikker efter

Ringen paa Turneerpladsen; og det er en priselig Ting, naar alle disse Riddere, ved krigeriske Øvelser underholde, more, eller, hvis jeg tør udtrykke mig saaledes, hædre deres Fyrstes Hof. Men over alle disse hæver dog den vandrende Ridder sig høit, naar han i Ørkener og ubeboede Egne, paa alle Veie, i alle Skove og Bjærgstrækninger opsøger farlige Eventyr, i den Hensigt at bringe dem seierrigt og lykkeligt til Ende, blot for derved at erhværve sig et hæderligt, evigtlevende Navn. Det synes, siger jeg, ærefuldere, at en vandrende Ridder kommer en Enke til Hjælp i en Ørk, end at en Hofmand siger en Dame i Residensen smukke Ting. Enhver Ridder har sin egen Virkekreds. Lad Hofmanden beile til Damernes Gunst, forhøie Glandsen af sin Konges Hof ved glimrende Livreer, beværte fattige Adelsmænd ved sit kostelige Taffel, anstille Turneringer og Ridderspil, vise sig pragtfuld, gavmild, adelig, men især som en god Christen, og paa denne Maade opfylde sine vigtigste Pligter; men lad den vandrende Ridder gjennemsøge alle Kroge i Verden, vove sig ind i de meest forvildende Irgange, ved ethvert Skridt foretage sig umuelige Ting, trodse i ubeboede Ørkner snart Solens brændende Straaler paa de hedeste Sommerdage, snart den bittreste Kulde og de gjennemtrængende Vinterstorme. Han frygter ikke for Løver, skrækkes ikke af Uhyrer, og forfærdes ikke ved Synet af Drager; thi i at opsøge disse, bekjæmpe hine, og overvinde dem alle, bestaaer hans fornemste og egentligste Beskjæftigelse. Da det nu faldt i min Lod at regnes blandt de vandrende Riddere, saa kan jeg ikke andet end befatte mig med

alt det, der efter mit Tykke hører til mit Kald; og derfor var det ogsaa i Dag min Pligt, at angribe Løverne, saaledes som jeg ogsaa har gjort, endskjøndt jeg vel vidsde, at det var en overordentlig forvoven Handling; thi jeg veed vel, at Tapperhed er en Dyd, der ligger midt imellem to Feil, Feighed og Forvovenhed. Men et mindre Onde er det, naar Tapperheden stiger til Forvovenhed, end naar den synker ned til Feighed; thi ligesom der lettere af den Ødsle kan blive en Gavmild end en Karrig, saaledes kan der lettere af den Forvovne blive en sand Helt, end det er den Feige muligt at hæve sig til sand Tapperhed. Hvad nu Eventyrerne angaaer, Hr. Diego! da er det min Mening, at man ved dem snarere bør vove for meget, end for lidet; thi det klinger bedre i Ørerne, naar man siger, den og den Ridder er alt for kjæk og forvoven, end naar man siger, han er altfor feig og frygtsom.„

“Jeg maa tilstaae, Hr. Don Quixote!„ — svarede Don Diego, — “at alt hvad eders Velbyrdighed har sagt og gjort, er afmaalt efter Fornuftens Rettesnoer; og jeg troer, at hvis Lovene og Forordningerne for det vandrende Ridderskab engang gik tabte, kunde man finde dem i eders Velbyrdigheds Hukommelse, ligesaa fuldstændige, som i det bedst forvarede Archiv. Men lader os nu skynde os, eftersom det begynder at blive sildigt, for at vi kunne naae mit Hjem, hvor eders Velbyrdighed kan hvile efter eders fuldbragte Arbeider; thi har I end ikke arbeidet med Legemet, saa har I dog arbeidet med Sjælen, og et saadant Arbeide pleier ogsaa at trætte Legemet.„

"Jeg tager imod Indbydelsen, som en særdeles Gunst og Bevaagenhed!„ — svarede Don Quixote. De drev derpaa en Smule mere paa deres Heste og naaede, omtrent Klokken to om Eftermiddagen, Landsbyen og Huset, der tilhørde Don Diego, hvem Don Quixote gav Navn af Ridderen med den grønne Kjole.

Attende Kapitel.

Om det, der hendtes Don Quixote i Don Diegos Huus eller Slot, tilligemed andre overordentlige Ting.

Don Quixote fandt at Don Diego de Mirandas Huus var et rummeligt Landsted; ovenover Porten var hans Vaaben anbragt, udhugget i Sandsteen; Viinmagazinet var i Gaarden, Kjælderen ved Indgangen til Huset; rundt omkring laa der en Mængde Leerkrukker, der erindrede vor Ridder om sin fortryllede og forvandlede Dulcinea, ved det at saadanne Kar blive forfærdigede i Toboso. Uden derfor at bryde sig om hvad han sagde eller hvem der var tilstede, udbrød han med et dybt Suk: "O, dyrebare Panter, hvor smertelige er Synet af Eder, hvor søde, hvor behagelige kunde I ikke være! O I tobosiske Krukker, hvorfor erindrer I mig om hende, der volder mig den bittreste Qval!„

Dette hørde Don Diegos Søn, Studenten og Digteren, der var kommet med sin Moder, for at tage imod Faderen; Moder og Søn bleve ganske forundrede over Don Quixotes sælsomme Skikkelse; men

Ridderen svang sig ned af sin Hest, og bad med megen Artighed Fruen i Huset om Tilladelse til at turde kysse hendes Haand.

"Modtag, kjære Kone!„ — sagde Don Diego, — "med din sædvanlige Gjæstfrihed, Hr. Don Quixote af Mancha, som jeg her forestiller Dig, en vandrende Ridder og tilmed den tapperste og forstandigste i Verden.„

Fruen, der heed Donna Christina, modtog Gjæsten med Godhed og Artighed, og Don Quixote anbefalede sig til hende med meget høflige og velvalgte Udtryk. Næsten de samme Høflighedsbeviisninger forefaldt mellem ham og Studenten, i hvilken Don Quixote, saasnart han hørde ham tale, fandt en meget forstandig og opvakt Yngling.

Nu beskriver Forfatteren udførligt Indretningerne i Don Diegos Huus, i det han meget omstændeligt skildrer alt hvad man pleier at finde i en rig Herremands Bolig. Men Oversætteren har anseet det for passeligst, at forbigaae disse og andre lignende Ubetydeligheder, da de ikke høre til det Væsentlige i Historien, der mere bør udmærke sig ved Sandhed, end ved saadanne ligegyldige Biting.

Man lod Don Quixote træde ind i en rummelig Sal; Sancho hjalp ham af hans Vaaben, og nu stod Ridderen for dem i Trøie og Beenklæder af Bukkeskind, der vare temmelig smudsige af de forrustede Vaaben. Om Halsen bar han en ustivet Studenterkrave uden Kniplinger; hans Halvstøvler vare brune som Dadler, men Fødderne sværtede med sort Vox. Sit gode Sværd bar han i et Gehæng af Sælhunde-

skind, fordi han, som man siger, i mange Aar havde lidt af Smerte i Nyren. Han slog derpaa en Kappe om sig af grønt Klæde, efterat han først havde vasket Ansigt og Hoved med fem eller sex Spande Vand, thi Spandenes Antal bliver angivet forskjelligt. Vandet saae tilsidst aldeles ud som Valle, takket være Sanchos Graadighed og den ulykkelige tykke Mælk, med hvilken han havde tilredt sin Herre saa ilde. I det beskrevne Optog og med fiin Anstand og høflige Manerer, begav Don Quixote sig ind i en anden Sal, hvor Studenten ventede paa ham, for at holde ham med Selskab til det blev Spisetid; thi ved en saa ædel Ridders Besøg vilde Donna Christina vise, at det hverken manglede hende paa god Villie, eller paa Formue til at beværte dem, der toge ind i hendes Huus.

Medens Don Quixote var beskjæftiget med at afvæbne sig, havde Don Lorenzo, saaledes heed Don Diegos Søn, fundet Leilighed til at spørge sin Fader hvem Gjæsten var. "Hvem er da egentlig denne Ridder, som I har bragt med Eder?„ — sagde han — "hans Navn, hans Udseende og det Indfald at kalde sig en vandrende Ridder har sat min Moder og mig i den største Forundring.„

"Jeg veed selv ikke hvad jeg skal tænke om ham, min Søn!„ — svarede Don Diego, — "jeg kan blot sige Dig, at jeg har seet ham begaae de største Taabligheder af Verden, hvorimod hans Tale er saa fornuftig, at den slet ikke lader sig rime samme med hans Handlinger. Tael Du selv med ham og føel ham paa Pulsen; og da Du ikke mangler Indsigt, saa døm om hans Forstand eller Galskab efter Dit

bedste Skjønnende; endskjøndt jeg, naar jeg skal sige Sandheden, snarere holder ham for gal, end for fornuftig.„

Ifølge dette Vink kom Don Lorenzo, som jeg har sagt, for at underholde sig med Don Quixote, og iblandt andre Samtaler, der forefaldt imellem dem, sagde Don Quixote til Don Lorenzo: "Hr. Don Diego de Miranda, eders Velbyrdigheds Fader, har fortalt mig meget om eders sjældne Anlæg og herlige Evner, og især har han sagt mig, at eders Velbyrdighed er en stor Digter.„

"En Digter maaskee,„ — svarede Don Lorenzo, — "men sikkert ingen stor Digter. Det er vel sandt, at jeg er meget tilbøielig til Digtekunsten og gjærne læser gode Digtere, men derfor fortjener jeg ikke Navn af en stor Digter, som min Fader har tillagt mig.„

"Eders Beskedenhed behager mig,„ — sagde Don Quixote, — "men der er neppe nogen Digter, der ikke bilder sig en Deel ind og anseer sig selv for den største Digter i Verden.„

"Der er ingen Regel uden Undtagelse!„ — svarede Don Lorenzo, — "og der er maaskee dem, der er det, uden selv at tænke derpaa.„

"Af dem gives der sikkert kun Faa!„ — sagde Don Quixote, — "men siig mig dog, hvad er det for Vers, I nu har under Hænderne, og som eders Fader har sagt mig om, at de koste Eder megen Møie og Eftertanke? Er det maaskee en Glossa, da maa jeg sige, at jeg ogsaa forstaaer mig paa det Slags Digte, og desto kjærere vilde det være mig, at see

den. Og er det en Priisopgave, da ønsker jeg, at I maa erholde den anden Priis; thi den første bliver i Almindelighed tilkjendt en begunstiget eller fornem Medbeiler; den Anden derimod erholder gjærne den, der egentlig fortjende den Første, og den Tredie den, der kommer efter ham, og som følgelig burde være den Anden i Rangen, saa at den Første altsaa efter denne Regning, burde være den Tredie, netop saaledes, som man pleier at uddele Værdigheder ved Universitæterne. Imidlertid bilder den sig ikke lidet ind, der faaer den første Priis.„

"Endnu kan jeg ikke holde Dig for gal!„ — mumlede Lorenzo i Skjæget, — "dog lad os høre videre! Formodentlig„ — sagde han høit, — "har eders Velbyrdighed besøgt Høiskolerne; hvilke Videnskaber har I lagt Eder efter?„

"Efter det vandrende Ridderskab,„ — svarede Don Quixote, — "der nok er ligesaa godt som Digtekunsten, og maaskee lidt bedre endda.„

"Denne Videnskab kjender jeg ikke,„ — sagde Don Lorenzo, — "og har heller ikke hørt tale om den.„

"Det er en Videnskab,„ — svarede Don Quixote, — "der indbefatter alle andre, eller dog de fleste andre Videnskaber i Verden; thi den, der udøver den, maa være en Lovkyndig og forstaae at haandhæve Retfærdigheden i Handel og Vandel, saa at han giver enhver hvad der tilkommer ham; han maa være Theolog, for at kunne forklare rigtigt og tydeligt den christelige Lære, hvortil han bekjender sig, saa ofte det forlanges; han maa være Læge, og især en Plan-

tekyndig, for at han i Ørkener og Skove kan opsøge de Planter, der ere tjenlige til at helbrede Saar, thi vandrende Riddere kunne ikke hvert Øieblik løbe hen for at opsøge en Læge, der kan forbinde dem; han maa være en Stjærnekyndig, for at kunne see af Stjærnerne hvilken Time paa Natten det er og under hvilket Himmelstrøg han befinder sig; han maa ogsaa være bevandret i Mathematiken, fordi han ved hvert Skridt finder Leilighed til at anvende den. Uden at tale om at alle christelige og sædelige Dyder maae pryde ham, vil jeg kun sige Eder, at han ogsaa maa have Kundskab om mange Smaating: han maa kunne svømme som Pesche Cola *), maa kunne beslaae en Hest, og lægge Sadel og Tømme paa den, og, for at komme tilbage til det Forrige, maa han være troe imod sin Gud og sin Herskerinde, kydsk i sine Tanker, ærbar i sin Tale, gavmild i sine Handlinger, tapper i sine Bedrivter, taalmodig i Modgang, medlidende mod Ulykkelige, og en Forfægter af Sandheden, om han endogsaa skal vove sit Liv for den. Alle disse Egenskaber af større og mindre Vigtighed danne en fuldkommen vandrende Ridder, og deraf kan eders Velbyrdighed see om det er Smaating, som den vandrende Ridder maa lære og lægge Vind paa, og om de vanskeligste Videnskaber, der læres i Skoler og paa Gymnasier kunne sættes ved Siden af dem.„

"Hvis saa er,„ — sagde Don Lorenzo, — "maa jeg tilstaae, at denne Videnskab overgaaer alle andre.„

"Hvis saa er, siger I?„ — spurgde Don Quixote.

---

*) Pesce Cola (Nicolao) en berømt Svømmer fra Catanea.

"Jeg vil kun sige," — svarede Don Lorenzo, — "at jeg tvivler paa, at der nogensinde har været saadanne vandrende Riddere til, eller at der endnu gives dem, der kunne rose sig af saamange Dyder og Fortrin."

"Jeg har ofte sagt, hvad jeg endnu engang maa sige," — sagde Don Quixote, — "at de fleste Mennesker bilde sig ind, at der aldrig har været vandrende Riddere til; og da det synes mig, og min Erfaring har lært mig, at man aldrig uden ved Hjælp af et Mirakel, vil kunne overbevise dem om, at der virkelig har været og endnu er saadanne Riddere, saa vil jeg ikke opholde mig ved at udrive eders Velbyrdighed af denne Vildfarelse, som I har tilfælleds med saa mange. Jeg vil hellere bede Himmelen om, at den vil drage Eder ud af den og overbevise Eder om, hvor nødvendige og nyttige Fortidens vandrende Riddere vare for Verden, og hvor nyttige de endnu vilde være, hvis deres Orden blomstrede i vore Dage; men for Menneskernes Synders Skyld seer man nu Ladhed, Lediggang, Fraadseri og Yppighed triumphere."

"Nu løber vor Gjæst sur!," — tænkde Don Lorenzo, — "men med alt dette er han dog en høihjærtet Sværmer, og troede jeg ikke dette, maatte jeg være en sandsesløs Tosse."

Her endtes deres Samtale, fordi man kaldte dem til Bords. Don Diego spurgde sin Søn, hvad han tænkde om deres Gjæsts Forstand. "Alle Læger og alle fornuftige Skribentere i Verden," — svarede Don Lorenzo, — "ville ikke kunne drage ham ud af

hans Taabligheders Labyrint. Han er en halv Nar, der dog har mange lyse Øieblik.„

Man satte sig til at spise, og Maaltidet var saaledes, som Diego havde beskrevet det underveis, reenligt, overflødigt og velsmagende. Men hvad der meest behagede Don Quixote, var den beundringsværdige Stilhed, der herskede i hele Huset og som lignede den, der pleier at finde Sted i et Karthauserkloster.

Da de vare staaede fra Bordet, havde læst deres Bordbøn og vadsket deres Hænder, bad Don Quixote indstændigt Don Lorenzo, at han vilde forelæse ham de Vers, der angik Væddestriden. Hertil svarede Don Lorenzo: "For ikke at ligne de Digtere, der nægte at oplæse deres Vers, naar man beder dem derom, men, naar de ikke bedes, lade dem strømme fra sig som Vand, vil jeg forelæse Eder min Glosse, med hvilken jeg forresten ikke søger at vinde nogen Priis, men som jeg blot har gjort for at skjærpe min Forstand.„

"En af mine Venner, en meget forstandig Mand,„ — svarede Don Quixote — "er af den Mening, at man ikke bør spilde sin Tid med at gjøre Glosser over Vers; da han paastaaer, at Glossen aldrig rigtigt kan passe til Texten, men mange, ja de fleste Gange afviger alt for meget fra den i Henseende til Mening og Indhold. Desuden er Glossen underkastet saa strænge Regler, at den hverken tillader Spørgsmaal eller sagde jeg, sagde han, eller nyligtsmedede af Gjerningsord sammensatte Hovedord, ligesaalidet som Afvigelser fra Meningen i Texten; og desuden paalægges Digteren flere saadanne Baand af Lænker, hvor-

ved Glossemageren, som I nok selv veed, maa plage sig.„

"I Sandhed, Hr. Don Quixote!„ — sagde Don Lorenzo, — "saa megen Umage jeg end gjør mig for at fange eders Velbyrdighed, vil det dog ikke lykkes mig, thi I slipper mig altid af Hænderne som en Aal.„

"Jeg forstaaer ikke,„ — svarede Don Quixote, — "hvad I vil sige dermed, at jeg slipper Eder af Hænderne.„

"Jeg skal siden forklare mig tydeligere,„ — sagde Don Lorenzo, — "tillad mig først at jeg maa forelæse Eder Glossen tilligemed Texten, der lyder saaledes:

O, var det nu, hvad fordum var,
Da var det Lykke nok for mig;
Kom Tiden, som jeg levet har,
O Gud, hvor var jeg lykkelig!

Og her følger Glossen.

Som alt med Tiden svinder hen,
Saa svandt min Lykke hurtigt bort!
Og aldrig kommer den igjen,
Der smiilde til mig skjønt, men kort.
O, Lykke! Lykke! hør Du mig,
Og skjænk mig hvad Du røvet har;
Jeg sukker Dag og Nat til Dig:
O, var det nu, hvad fordum var!

Ei anden Glæde ønsker jeg,
Ei Hæder, Seier, Gods og Guld;
Den Riges Glands mig lokker ei,
Jeg beiler ei til Stormænds Huld;
Men gav Du hvad jeg før besad,

Hvad før mig gjorde lykkelig:
Et Sind, der er bestandigt glad,
Da var det Lykke nok for mig.

Umuelig dog er det, som jeg
Begjerer; Tiden iler hen,
Og den, der svandt, den vender ei
Tilbage i sit Løb igjen.
En Daare den, der smigrer sig
Med Haab, der aldrig opfyldt var,
Og dog jeg Daare ønsker mig:
Kom Tiden, som jeg levet har!

En stadig Frygt vi svæver i;
Vort Liv er fuldt af Sorg og Nød;
Snart ængstes vi, snart haabe vi,
Og vis er kun den visse Død.
Ei Held, ei Redning findes der
I denne Sorgens Dal for mig,
Men var min Grav alt kastet her,
O Gud! hvor var jeg lykkelig!

Da Don Lorenzo havde oplæst sin Glosse, stod Don Quixote op, greb hans Haand og raabde med høi Røst: "Ved de høieste Himle, fortræffelige Yngling! I er den bedste Digter i Verden, og fortjener at bekrandses med Laurbær, ikke i Cypern og Gaïta, som en Digter, Gud forlade ham det! har sagt, men af Academierne i Athenen, hvis de vare til endnu, og af alle Academier, der endnu blomstre i Paris, Bologna og Salamanca. Himlen give, at de Dommere, der ikke tilkjende Eder den første Priis, maae blive trufne af Phøbos' Pile, og at Muserne aldrig mere maae betræde deres Dørtærskel. Hav den Godhed, min Herre! at lade mig høre nogle flere Vers

af eders Arbeide, for at jeg i alle Stykker kan lære at kjende eders fortræffelige Snille.„

Er det ikke forunderligt, at Don Lorenzo, som man siger; glædede sig ved at blive roest af Don Quixote, som han dog ansaae for et galt Menneske? Hvor stor er ikke Smigerens Magt, hvor vidt gaaer den ikke, hvor langt udstrækker den ikke Grændserne af sit forføreriske Herredømme! Don Lorenzo stadfæstede denne Sandhed, i det han gav efter for Don Quixotes indstændige Bøn og forelæsde ham følgende Sonet, der var gjort over Tildragelsen med Pyramus og Thisbe.

Den demanthaarde Muur den fagre Pige tvang,
Der fængsled Pyramus i Elskovs Rosenkjæder,
Og Amor, ilet til fra Cyprus' Blomstervang,
Forundret hen foran den snævre Ridse træder.

Hvor Elskovs Hvislen knap igjennem Riften klang,
Der selv for Blikket ei en Gjennemgang tilsteder,
To ømme Sjæle fandt ei mere Veien trang,
Thi Amor vinkde dem til sine Himmelglæder.

Men Længslens Kjæmpekraft igjennem Skranken brød,
Og uforsigtigt fandt den elskovsdrukne Pige,
Hvor Glædens Blomst hun saae, for Fryd den bittre Død,

O, sørgelige Lod! O, sære Skjæbnens Gang!
Dem dræber, dækker til og vækker op tillige
Eet Staal, een Ligsteen, og en Mindesang.

"Gud være lovet„ — sagde Don Quixote, da han havde hørt Don Lorenzos Sonet, — "fordi jeg iblandt den utallige Mængde vandede Digtere, der findes nu omstunder, dog endelig har truffet en fuld=

kommen, som eders Velbyrdighed er, hvilket jeg kan see af det Kunstige i eders Sonet.„

I fire Dage blev Don Quixote beværtet paa det herligste i Don Diegos Huus; derpaa tog han Afskeed med ham og sagde, at han takkede ham hjerteligt for hans Godhed og Gjæstfrihed, men da det ikke anstod en vandrende Ridder, at anvende saa megen Tid paa Vellevnet og Lediggang, var det nu hans Hensigt at følge sit Kald og opsøge Eventyr, hvoraf han, som man havde forsikkret ham, vilde finde nok der i Egnen; og med dem haabede han at tilbringe Tiden, indtil Dagen kom, da Turneringen i Saragossa skulde holdes, hvorved han havde i Sinde at indfinde sig. Men først havde han besluttet at besøge Montesinos Hule, om hvilken der i denne Egn fortaldes saa mange og forunderlige Ting, og med samme Leilighed vilde han opsøge og lære at kjende Kilderne og den egentlige Aarsag til de syv Søer, som man i Almindelighed pleier at kalde Ruideras Sumper.

Don Diego og hans Søn priisde hans roesværdige Beslutning og bade ham, at tage alt hvad han behøvede med af deres Huus, thi de vare med den bedste Villie beredte til at tjene ham, hvortil de følde sig forpligtede af Agtelse for hans Person og for den hæderlige Orden, hvori han var indlemmet.

Endelig kom Dagen, der var bestemt til Afreisen; den var ligesaa glædelig for Don Quixote, som sørgelig for Sancho Panza, der befandt sig meget vel ved al den Overflødighed, der herskede i Don Diegos Huus, saa at det faldt ham tungt, igjen at faste

i Ørkener og Skove, og at behjælpe sig med det ringe Forraad i hans sletfyldte Tværsæk, som han dog ikke glemde, at forsyne det bedste han kunde med de nødvendigste Sager. Ved Afskeden sagde Don Quixote til Don Lorenzo: "Jeg veed ikke, min Herre! om jeg allerede har sagt Eder, og i dette Tilfælde siger jeg Eder det endnu engang: naar I vil lette og forkorte Eder den steile Vei til Navnkundighedens Tempel, saa kan I ikke gjøre bedre, end at forlade Digtekunstens snævre Bane, og begive Eder paa det vandrende Ridderskabs endnu langt snævrere og besværligere Sti, der i en Haandevending vil hæve Eder til en Keiserkrone.„

Med denne Tale trykde Don Quixote Seglet paa Beviset for sit Galskab, især da han endnu lagde til: "Gud veed hvor gjærne jeg tog Don Lorenzo med mig, for at vise ham hvorledes man bør behandle de Ydmyge med Skaansel og nedtræde og underkue de Stolte, to Dyder, der ere forbundne med den Orden, hvori jeg er indlemmet. Men da hans Alder endnu ikke tillader, og hans priisværdige Studeringer ikke tilstede det, saa lader jeg det være nok, at erindre ham om, at han ikkun kan gjøre sig berømt som Digter, naar han mere forlader sig paa Andres Domme, end paa sin egen; thi Fader og Moder finde aldrig deres Børn hæslige, og ved Aandens Fostre finder blind Faderkjærlighed som oftest Sted.„

Don Diego og hans Søn forundrede sig paa ny over den besynderlige Blanding i Ridderens Tale, der snart var fornuftig, snart urimelig, og over hans uophørlige Drift og Trang til at opsøge hans ulyksa-

lige Eventyr, der vare Gjenstanden og Maalet for alle hans Ønsker. Man gjentog endnu engang de gjensidige Høflighedsbeviser og Tilbud, og med Tilladelse af Fruen i Huset drog Don Quixote bort paa sin Rozinante og Sancho paa sin Skimmel.

Nittende Kapitel.

Hvori der fortælles om Eventyret med den forelskede Hyrde, samt om andre virkelig behagelige Begivenheder.

Don Quixote var endnu ikke kommen ret langt fra den By, hvori Don Diego boede, førend han traf paa et Par Mennesker, der vare klædte som Geistlige eller som Studentere, og et Par Bønder; alle fire rede paa Æsler. En af Studenterne førde istedetfor en Mantelsæk et Tørklæde af stivt Lærred, hvori der var noget Linned og to Par grove Strømper. Den Anden havde intet andet at bære, end et Par nye Rapirer med Læderknapper paa Enderne. Bønderne havde mange Slags Forraad paa deres Bæster, hvoraf man kunde slutte, at de kom fra en eller anden stor Stad, hvor de havde indkjøbt hvad de behøvede i deres Landsby. Studenterne og Bønderne vare ligesaa forundrede ved Synet af Don Quixote, som enhver anden, der saae ham første Gang, og de bleve strax meget nysgjærrige efter at vide hvad det dog kunde være for et Menneske, der var saa forskjelligt fra alle Andre. Don Quixote hilsede dem, og da han fornam at de droge samme Vei som han, tilbød han dem sit Selskab, og bad dem at ride en Smule

sagtere, thi Æslerne travede raskere end hans Hest; og for at gjøre dem desto villigere til at opfylde hans Ønske, sagde han dem i Korthed hvem han var, og at han af Haandtering var en vandrende Ridder, der drog igjennem Verden for at søge Eventyr; han lagde til, at han kaldte sig Don Quixote af Mancha med Tilnavn Løveridderen. Alt dette var for Bønderne Græsk og Mesopotamisk, men ikke for Studenterne, der strax mærkede hvorledes det stod til med Don Quixotes Hjerne. Ikke desto mindre betragtede de ham med Forundring og begegnede ham med Agtelse, og en af dem sagde til ham: "Hr. Ridder! dersom eders Velbyrdighed ikke har foresat sig at vælge nogen bestemt Vei, hvilket de vandrende Riddere sjældent pleie at gjøre, naar de drage ud paa Eventyr, saa raader jeg Eder, at følge med os, og I vil blive Vidne til et af de prægtigste Bryllupper, der indtil denne Dag har været feiret i Mancha og paa mange Mile deromkring.„

Don Quixote spurgde om det maaskee var en fyrstelig Formæling, siden der gjordes saa megen Stads deraf.

"Nei!„ — svarede Studenten, — "det er kun en Bonde, der giver sig med en Bondepige; men han er den rigeste Mand i hele Landet, og hun den skjønneste Pige noget Menneske har seet. Anstalterne ere usædvanlige og overordentlige, thi Festen skal helligholdes paa en Eng udenfor Byen, hvor Bruden har hjemme, hvilken man kalder den skjønne Quiteria, ligesom Bruudgommen den rige Camacho, Hun er atten Aar gammel, og han to og tyve, og begge passe til

hverandre, endskjøndt nogle Nysgjerrige, der kunne alle Menneskers Slægtregister udenad, ville paastaae, at den skjønne Quiteria, hvad Herkomsten angaaer, har Fortrinnet for Camacho. Men paa saadan noget seer man nuomstunder ikke saa nøie, thi Rigdom er i Stand til at stoppe mange Huller. Vist er det at Camacho ikke seer paa Skillingen, thi han har foresat sig at bedække Engen med et saadant Tag af Løv, at Solen skal have Møie med at finde Veien til de grønne Urter, der bedække Jordbunden. Der skal ogsaa opføres krigeriske Dandse med Sværde og Bjældetrommer, som man meget godt forstaaer at behandle der i Byen. Om Springdandserne vil jeg ikke engang tale, thi det er næsten utroligt hvor mange han har bestilt af dem. Men intet af alt det, som jeg nu har fortalt Eder, vil gjøre dette Bryllup saa mærkværdigt, som jeg bilder mig ind, at den stakkels fortvivlede Basilio vil gjøre det. Denne Basilio er en ung Hyrde fra Quiterias Landsby; hans Huus laa tæt op til hendes Forældres, hvorfor Amor fandt Leilighed til at opfriske den længst forglemte Kjærlighedshandel mellem Pyramus og Thisbe; thi Basilio var fra sin tidligste Ungdom forelsket i Quiteria, og hun gjengjældte hans Kjærlighed med tusinde uskyldige Gunstbeviisninger; saaledes at man i Landsbyen havde nok at fortælle om de to Børns Elskovshandeler. Men da de voxde til, forbød Quiterias Fader Basilio sit Huus, og for at spare sig den Umage bestandigt at passe paa sin Datter, besluttede han at givte hende med den rige Camacho, da han ikke syntes om at give hende til Basilio, der var rigere paa Naturens Ga-

ver, end paa Lykkens. Men naar man skal sige Sandheden uden Nid, saa er Basilio den vakkreste Knøs, vi kjende; han kaster fortræffeligt med Stangen, er en behændig Bryder, og en stor Boldspiller; han løber som en Raa, springer som en Steenbuk, og slaaer en Kugle, saa det er en Lyst at see; han synger som en Lærke, spiller mesterligt paa Zither og fører sin Kaarde trods den Bedste.„

"Allene for denne Behændigheds Skyld,„ — sagde Don Quixote, — "fortjener Knøsen at ægte ikke alene den skjønne Quiteria, men Dronning Ginebra selv, hvis hun levede endnu, til Trods for en Lançarote og alle de Andre, der vilde fratage ham hende.„

"Det skulde han sige til min Kone,„ — sagde Sancho, som hidindtil havde tiet stille og hørt til, — "der ikke vil, at nogen skal givte sig over sin Stand, men altid holder sig til det gamle Ordsprog: Lige Børn lege bedst! Jeg vilde ønske, at denne vakkre Basilio, som jeg allerede holder en Klat af, maatte givte sig med denne Jomfrue Quiteria, og at alle de, der ville forhindre to Kjærestefolk fra at ægte hinanden, hverken maa faae Held eller Lykke.„

"Naar alle de, der elske hinanden, skulde givtes sammen,„ — sagde Don Quixote, — "vilde Forældrene hverken faae Lov til at sørge eller vælge for deres Børn, saaledes som de bør; og skulde man lade Pigerne vælge deres Mænd efter deres eget Tykke, saa vilde mangen en række Haanden til sin Faders Tjenestekarl, eller til den første den bedste Gadestryger af et taaleligt Udseende, om han saa ikke var andet end en lumpen Døgenigt; thi Kjærlighed og Lidenska-

der forblinde kun alt for let Forstandens Øine, som man dog trænger saa meget til, naar man skal vælge sig en Stand; og naar man skal vælge sig en Ægtemand, staaer man meest Fare for at tage Feil, og man behøver den største Forsigtighed og Himmelens særdeles Naade, for at vælge med Held. Naar nogen skal begive sig paa en lang Reise, vælger han sig, hvis han er klog, en trofast og behagelig Reisekammerat; skulde da den ikke gjøre det samme, der har hele Livet at gjennemvandre lige til Graven; især naar hans Reisefælle altid skal være omkring ham, ved Bordet og i Sengen og allevegne, som Qvinden om Manden? En Qvinde er ingen Vare, som man, naar den engang er kjøbt, igjen kan give tilbage, ombytte, eller sælge; hun er meget mere et Anhang, som man maa beholde paa Livstid; hun er en Snare, der, engang kastet os om Halsen, bliver til en gordisk Knude, som kun Dødens Lee kan sønderhugge, og som intet Menneske formaaer at løse. Om denne Gjenstand lod der sig endnu sige meget, dersom jeg ikke blev forhindret af min Nysgjerrighed, der nøder mig til at spørge Hr. Licentiaten, og han har mere at fortælle os af Basilios Historie.

Hertil svarede Studenten, Baccalaureussen eller Licentiaten, som Don Quixote kaldte ham, at han ikke vidsde mere, end at man ikke havde seet Basilio smile eller hørt ham tale fornuftigt, siden den Dag, da han fik at vide, at den skjønne Quiteria skulde ægte Camacho; men han gik bestandigt tankefuld og sørgmodig omkring og taelde med sig selv, hvoraf man let kunde see, at han var gaaet fra Forstanden. "Han spiser lidt

og sover lidt,„ — vedblev han — "det han spiser, bestaaer kun af Frugter, og naar han sover, sover han under aaben Himmel, paa den haarde Jord, som et ufornuftigt Dyr. Undertiden stirrer han paa Himmelen, til andre Tider hæfter han sit Blik saaledes paa Jorden, at han seer ud som en paaklædt Staty, med hvis Klæder Vinden spiller. Kort sagt, han giver saamange Kjendetegn paa at Lidenskaben har sønderrevet hans Hjerte, at vi alle frygte for, at den skjønne Quiterias Jaord i Morgen vil være hans Dødsdom.„

"Det forbyde Gud!„ — sagde Sancho, — "den, der slaaer Saaret, sender ogsaa Lægemidlet. Ingen veed hvad der vil skee; fra nu af og til i Morgen er der endnu mange Timer, og i een eneste, eller i eet Øieblik, kan et Huus styrte ind; mangen Gang regner det, medens Solen skinner; mangen en gaaer sund til Sengs, og er død naar Morgenen kommer, og siig mig engang: Hvem kan rose sig af, at han har slaaet et Søm i Lykkens Hjul? Sandelig ingen! og imellem Qvindernes Ja og Nei, kan man ikke engang stikke en Naalespids, saa lille en Plads er der. Lad kun Quiteria elske Basilio ret af Hjertet, saa spaaer jeg ham en heel Pose fuld af Lykke; thi Kjærlighed seer, som jeg har hørt, igjennem et Par Briller, der forvandle Kobber til Guld, Armod til Rigdom og Øieklatter til Perler.„

"Hvad vil Du sige med al den Snak, Sancho?„ — raabde Don Quixote, — "naar Du først begynder at flikke Ordsprog og Sententser sammen, er Du ikke engang forstaaelig for Fanden selv, der for min Deel kan tage Dig naar han vil. Siig mig, Du

Fæ! hvad veed Du om Søm og Lykkehjul eller om noget andet i Verden?„

"O, naar man ikke forstaaer mig,„ — svarede Sancho, — "er det heller intet Under, at man holder mine Ordsprog for dumt Tøi; men det er det samme, thi jeg forstaaer mig selv, og jeg veed, at der ikke har været mange Dumheder i det, jeg har sagt; men Sagen er, at eders Naade altid vil være Friskal over mine Ord og Gjærninger.„

"Fiskal skal Du sige,„ — svarede Don Quixote, — "og ikke Friskal, Du fordømte Ordfordreier!„

"Eders Velbyrdighed maa heller ikke cretisere mig bestandigt;„ — sagde Sancho, — "thi I veed jo nok, at jeg ikke er opdraget ved Hoffet, eller har studeret i Salamanca, saa at jeg ikke altid kan vide, hvor jeg i mine Ord skal tage et Bogstav fra, eller lægge et andet til. Man kan jo dog ikke forlange af en Sayagueser, *) at han skal tale som en fra Toledo, og der findes vel ogsaa Folk i Toledo, der heller ikke tale for fiint.„

"Det er en Sandhed!„ — sagde Licentiaten; — "thi den, der er opfødt ved Garverierne eller i Zocodover, taler sikkert ikke saa smukt, som de fine Herrer, der hele Dagen igjennem slentre omkring i Korsgangen ved Domkirken, og dog ere de alle tilsammen Toledanere. Et reent, rigtigt, siirligt og tydeligt Sprog hører man den fornuftige Hofmand tale, om han saa er født i Magalahonda; jeg siger den fornuftige, thi der er mange, der ikke ere det, og Fornuften er dog den bed-

*) Sayaguesere kaldes Bønderne i Districtet Zamora

ste Sprogmester, naar den understøttes af Øvelse. Hvad mig angaaer, mine Herrer! da har jeg for mine Synders Skyld maattet studere den geistlige Ret i Salamanca, og jeg troer, at jeg forstaaer mig en Smule paa, hvorledes man skal udtrykke sig tydeligt, kraftigt og rigtigt.„

"Hvis Du ikke havde forstaaet Dig bedre paa at fægte, end paa at tale siirligt,„ — sagde den anden Student, — "saa havde Du nu været den første Licentiat istedet for at være Halen af Universitætet.„

"Hør, Baccalaureus!„ — svarede Licentiaten; — "Du tager meget Feil i din Mening om Fægtekunsten, ifald Du holder den for unyttig.„

"Hos mig er det ikke blot Mening, men en fast Overbeviisning,„ — svarede Corchuelo; — "og hvis Du vil at jeg skal overbevise Dig derom ved din egen Erfaring, saa har Du jo Rapirer hos Dig; her er Plads nok, og jeg har saa megen Kraft i Armen, og saa meget Mod, som der behøves til at bevise Dig, at jeg ikke tager Feil. Stiig ned, og forsøg dine afpassede Trin, dine Sirkler, Vinkler og din hele Kunst, og jeg tænker, at jeg med min ulærde, dumme, naturlige Behændighed nok skal vise Dig Stjerner paa Himmelen ved høi lys Dag; jeg haaber, med Guds Hjælp, at den Mand skal fødes endnu, hvem jeg vender Ryggen, og at der ikke gives nogen i Verden, der skal faae mig til at vige et Skridt.„

"Hvad det angaaer, at vende Ryggen og at vige, da ville vi ikke tale derom;„ — sagde Slagsbroderen, — "endskjøndt det vel kunde træffe sig, at Du fandt din Grav paa det Sted, hvor Du først

satte Foden til Jorden; thi din Foragt for Fægtekunsten kunde lettelig koste Dig Livet.„

"Det skulle vi strax faae at see!„ — sagde Corchuelo. Han sprang i en Hast ned af sit Æsel, greb en af Rapirerne, som Licentiaten havde hos sig, og gik rasende løs paa ham.

"Nei, saaledes bør det ikke være!„ — sagde Don Quixote, — "jeg vil være Kampdommer ved denne Strid, og Dommer ved dette saa tit opkastede, men aldrig afgjorte Spørgsmaal.„

Derpaa steeg han af Hesten, tog sin Landse, og traad midt hen paa Veien, medens Licentiaten med megen Anstand og Behændighed stillede sig ligeoverfor Corchuelo, der trængde saa vildt ind paa ham, at Ilden, som man pleier at sige, spruddede ham ud af Øinene. De to Landmænd, der vare med i Selskabet, vare, uden at stige ned af deres Æsler, Tilskuere ved dette morderiske Sørgespil. Corchuelos Hug og Stød faldt paa Kryds og tværs saa tætte som en Haglbyge; kort sagt, han fægtede som en opirret Løve, men midt i hans Raseri, traf et Stød ham, hvorved Licentiaten gav ham sin Rapirknap at kysse, skjøndt ikke med den Andagt, hvormed man pleier at kysse Reliqvier. Endelig talde Licentiaten ham med Rapirstød alle Knapperne i hans Trøie, og sønderstak saaledes Skjødene paa den, at Lapperne hang omkring, som Haler af Polypper. To Gange slog han ham Hatten af Hovedet, og gjorde ham tilsidst saa træt, at han af bare Raserie greb Rapiren med begge Hænder om Spidsen, og kastede den med saadan en Kraft op i Luften, at den Landmand, der hentede den igjen, siden efter for:

sikkrede under sin Embedseed, thi han var Byskriver i Landsbyen, at han havde kastet den henimod tre Fjerdedele af en Legua bort.

Dette Exempel beviser og har beviist, hvor meget Kunsten overgaaer Legemsstyrke. Corchuelo var saa træt, at han maatte sætte sig, og Sancho traad hen til ham og sagde: "Min Tro, Hr. Baccalaureus! hvis I vil følge mit Raad, skal I aldrig udfordre nogen meer til at fægte, men heller til at brydes, eller til at kaste med Stænger, thi dertil har I baade Alder og Styrke; og hvad de Folk angaaer, som man kalder Fægtemestere, da har jeg ladet mig sige, at de med Kaardespidsen kunne træffe i et Naaleøie.„

"Det er mig kjært,„ — svarede Corchuelo, — "at man har betaget mig min Vildfarelse, og lært mig ved egen Erfaring, hvad jeg ellers ikke vilde have troet.„

Derpaa stod han op og gav Licentiaten Haanden, hvorpaa de vare endnu bedre Venner end tilforn. Men da det varede dem for længe at vente paa Byskriveren, fortsatte de deres Reise, for at komme betids til Quiterias Landsby, hvor de alle hørde hjemme. Paa det øvrige af Veien forklarede Licentiaten dem Fordelene ved Fægtekunsten, med saa mange Fornuftgrunde, mathematiske Figurer og Beviser, at de alle bleve overbeviiste om det Fortræffelige ved denne Kunst, saa at Corchuelo fuldkommen blev overtydet.

Imidlertid var det blevet Aften, og da de nærmede sig til Landsbyen, troede de Alle, at see foran Indgangen til samme en Himmel fuld af utallige, funklende Stjærner. Paa samme Tid hørde de be-

hagelige Toner af forskjellige Instrumenter, saasom Fløiter, Tamboriner, Psaltere, Bækkener, Herpaukere og Klokker, og da de kom nærmere, fandt de at Træerne, der dannede en stor Løvhytte, der var anlagt udenfor Byen, alle vare behængte med Lys, der brændte roligt, da Luften var ganske stille, og ingen Vind bevægede Bladene paa Træerne. Musiken blev opført af de Spillemænd, der vare leiede til Bryllupshøitidelighederne, og nu, fordeelte i forskjellige Grupper, deels dandsede paa den skjønne Plads, deels sang eller spillede paa de mange ovenanførte Instrumenter. Kort sagt, den hele Eng var bleven forvandlet til en Tumleplads for Glæde og Fornøielse. Mange andre Folk vare beskjæftigede med at opslaae Stilladser, hvorfra man den følgende Dag med Beqvemmelighed kunde betragte de Spil og Dandse, der skulde opføres paa denne Plads, hvor man skulde høitideligholde den rige Camachos Bryllup og Basilios Jordefærd.

Don Quixote vilde ikke tage ind i Landsbyen, endskjøndt den Ene af Landmændene og Baccalaureussen indbød ham dertil; men han undskyldte sig, efter hans Mening, tilstrækkeligt dermed, at han sagde, at det var en Skik hos de vandrende Riddere, hellere at sove paa Marker, end paa beboede Steder, om det saa var under forgyldte Tage. Derfor bortfjærnede han sig en Smule fra Landeveien, endskjøndt meget mod Sancho Panzas Ønske, der endnu havde det behagelige Ophold i Don Diegos Slot eller Huus i friskt Minde.

Tyvende Kapitel.

Der handler om den rige Camachos Bryllup, og om Tildragelsen med den fattige Basilio.

Neppe havde den blonde Aurora tilladt den lysende Phøbus med sine varmende Straaler at aftørre de flydende Perler af hendes gyldne Haar, førend Don Quixote rystede Ladheden af sine Lemmer, stod op, og kaldte paa sin Vaabendrager, Sancho Panza, der endnu laae og snorkede. Da Don Quixote mærkede dette, sagde han, førend han vakde ham: "O, Du lyksaligste af alle dem, der leve paa Jordens Overflade; uden at misunde eller misundes sover Du roligt og trygt; ingen Troldmænd forfølge Dig; ingen Trolddom forskrækker Dig. Sov! jeg siger det endnu engang; ja, jeg siger det hundrede Gange; sov! thi ingen Skinsyge over dit Hjertes Dame foraarsager Dig bestandig Nattevaagen; ingen trykkende Gjæld vækker Dig, ingen Sorger for hvem der i Morgen skal give Dig og din lille, fattige Familie at spise. Dig foruroliger ingen Ærgjerrighed, og Du bryder Dig kun lidt om Verdens forfængelige Prunk; al din Omhue strækker sig kun til dit Æsel, eftersom Du har lagt Omsorgen for din egen Person paa mine Skuldre. Naturen og Skik og Brug have tildeelt Huusbonden en saadan Byrde. Tjeneren sover roligt, og hans Herre vaager og overlægger hvorledes han skal føde ham, lønne ham, og forbedre hans Tilstand. Naar Himmelen er ubarmhjertig, og nægter Jorden sin vederqvægende Dug, er det ikke Tjeneren der græmmer sig,

men Herren, der, naar der indtræffer Dyrtid og Hungersnød, maa underholde den, der har tjent ham, da der var Frugtbarhed og Overflod."

Paa alt dette svarede Sancho ikke et Ord, fordi han sov; og han var vel heller ikke vaagnet saa snart, hvis Don Quixote ikke havde vækket ham med Skaftet af sin Landse. Gabende og søvndrukken slog han endelig Øinene op, dreiede Hovedet til alle Sider, og sagde: "Fra Løvhytten histhenne kommer der, hvis jeg ikke tager Feil, en Duft, der lugter mere efter Svinesteg, end efter Mynte og Thymian. Ved Bryllupper, der begynde med en saadan Lugt, maa det min Sandten gaae herligt til!„

"Ti stille, Du Fraadser!„ — sagde Don Quixote, — "Kom, og lad os være tilstede ved Vielsen, for at vi kunne see hvad den forsmaaede Basilio vil tage sig for.„

"Lad ham tage sig for hvad han vil!„ — svarede Sancho, — "Havde han ikke været en fattig Stymper, havde han nok faaet Quiteria. Bør man vel sætte Næsen saa høit, naar man ikke har en Skilling i Lommen? Nei sandelig, Herre! jeg er af den Mening, at den Fattige maa tage til Takke med hvad han kan faae, og ikke sætte Munden op efter Herrekost. Jeg vil vædde min ene Arm paa, at Camacho kan veie Basilio op med lutter Sølvpenge, og hvis saa er, som det uden Tvivl er Tilfældet, vilde Quiteria vel ogsaa have været gal, hvis hun havde givet Slip paa alle de skjønne Sager, som Camacho har givet og vil give hende, og taget Basilio med sin Kasten med Stangen og alle sine Fægterkunster. Paa

et Kast med Stangen eller et behændigt Fægterstød er der ingen Vert, der borger Eder et Glas Viin. Det er Kunster og Færdigheder, der ikke indbringe en noget, om han saa var en Grev Dirlos. Men naar saadanne Færdigheder falde i deres Lod, der har Penge, da svarer jeg for, at de stikke i Øinene. Paa en god Grund kan man bygge et godt Huus, og den bedste Grund i Verden er en Pose fuld af Penge.„

"For Guds Skyld, Sancho!„ — faldt Don Quixote ham i Talen, — "gjør dog en Ende paa din Snak! Jeg troer, at naar man lod Dig snakke saaledes i eet væk, som Du hvert Øieblik begynder paa, saa gav Du Dig hverken Tid til at spise eller sove.„

"Dersom eders Velbyrdighed havde en god Hukommelse„ — svarede Sancho, — "vilde I erindre, hvad der var vor Aftale, da vi sidste Gang drog hjemme fra. Eet af Vilkaarene var, at I skulde lade mig snakke saa længe jeg vilde, naar jeg ikke fornærmede Næsten eller satte den Ærbødighed tilside, som jeg skylder Eder; og jeg troer, at jeg endnu ikke har handlet mod disse Betingelser.„

"Jeg erindrer ikke en saadan Aftale„ — sagde Don Quixote, — "men om vi endog have gjort den, saa vil jeg nu, at Du skal tie stille og skynde Dig; thi Instrumenterne, som vi hørde i Aftes, begynde allerede igjen at klinge i Dalen, og uden Tvivl bliver Vielsen fuldbyrdet i den kjølige Morgenstund og ikke i Middagsheden.„

Sancho gjorde hvad hans Herre befalede, lagde Sadlen paa Rozinante og Hyndet paa den Graae,

hvorpaa baade Ridder og Vaabendrager droge Skridt for Skridt henimod Løvhytterne. Det Første, der frembød sig for Sanchos Blik, var en heel Oxe, der var spiddet paa et Almetræ, og til det Baal, ved hvilket den blev steegt, syntes man at have anvendt en halv Skov. Rundt omkring Baalet stod der sex Gryder, der ikke var af samme Størrelse, som sædvanlige Gryder, men enhver af dem var saa stor, at den mageligt kunde rumme Forraadet i en heel Slagterbod; hele Lam svømmede i dem, som om det kunde være Duer. Harer, der allerede vare flaaede, og plukkede Høns hang i Mængde rundt omkring paa Træerne, færdige til at kommes i Gryderne, tilligemed en ligesaa utallig Mængde af Fugle og andet Vildt. Sancho talde over tredsindstyve store Viinsække, der kunde rumme mere end to Ankere hver, fulde, som han siden erfarede, af den herligste Viin. Det fineste Brød af Hvedemeel laae opstablet som Høstakker paa Marken *); og Oste stode i Stabler, som Muurstene i en Væg. To Kjedler, saa store som Bryggerkjedler, vare fyldte med Olie, der brugtes til at koge Bagværket, der, naar det var kogt, toges op med to store Sløve og dyppedes i en anden Kjedel, fuld af flydende Honning. Mere end halvtredssindstyve rene og pæne Kokke og Kokkepiger havde travlt med at lave Maden. I den udspilede Bug af en Oxe var der indsyet et Dusin smaa, lækkre Stegegrise, for at gjøre dem saftige og velsmagende. Krydderier af alle Slags

*) Egentlig staaer der: como los suele aver de montones de trigo en las heras: Som Hvededynger i Loerne.

syntes Camacho ikke at have kjøbt pundeviis; men lispundeviis, og de vare stillede til Skue i et stort Skab. Kort sagt, Tilberedelserne til Festen vare vel gjorte paa Bonde-Viis, men der herskede ved dem en saadan Ødselhed, som om man havde i Sinde at bespise en heel Krigshær. Sancho Panza saae og beundrede alt dette, og var hjerteglad. Især var han henrykt og fortryllet ved Synet af Gryderne, og han ønskede sig af Hjertet en god Potte fuld. Ogsaa ved Synet af Viinsækkene løb Tænderne ham i Vand, saavel som efter Indholdet af de store Oliekjedler. Men da han nu ikke længere kunde styre sin Lyst, nærmede han sig til en af de travle Kokke, og bad ham, ligesaa høfligt, som forslugen, om Tilladelse til at dyppe en Bid Brød i en af Gryderne.

"Gjærne!„ — svarede Kokken; — "denne Dag er, Tak skee den rige Camacho! ikke en af dem, hvorpaa Hunger skal føre Regimentet. Staa kun af, Broder! see til at faae fat paa en Sløv, og tag Eder en Høne eller to, og vel bekomme Eder!„

"Jeg seer ingen Sløv her!„ — sagde Sancho.

"Bevare os vel, hvor I er keitet og raadvild!„ — svarede Kokken; og tog i det samme med et Øsekar tre Høns og et Par Gjæs op af en af Gryderne. "Spiis nu„ — lagde han til; — "dette til Frokost; til Middag skal I faae mere.„

"Jeg har ikke noget at komme det i!„ — sagde Sancho.

"Saa tag Øsekarret med;„ — svarede Kokken; — "Camacho er rig nok, og kan undvære det.„

Medens dette foregik med Sancho, stod Don

Quixote og saae paa, hvorledes et Dusin Bønderkarle i deres Stadsklæder holdt deres Indtog ved den ene Ende af Løvhytten paa tolv smukke Hopper, med skjønne, kostbare Sadler, hvis Buggjorde vare behængte med Bjælder, og hvorledes de dannede en Trop, der reed flere Gange frem og tilbage paa Engen, under det Frydeskrig: "Længe leve Camacho og Quiteria! Hans Rigdom er saa stor som hendes Skjønhed, og hun er den Skjønneste i Verden!„

"Man seer nok,„ — sagde Don Quixote ved sig selv, da han hørde dette; — "at disse gode Folk ikke have seet min Herskerinde, Dulcinea af Toboso; thi dersom de havde seet hende, vilde de sikkert ikke have været saa runde med deres Lovtaler over Quiteria.„

Strax derpaa begyndte man at opføre forskjellige Dandse under Bladehvælvingen, ved hvilke fire og tyve unge Hyrder især udmærkede sig ved en krigerisk Dands, alle vare de Knøse af et tækkeligt Udvortes, klædte i det fineste hvide Lærred og med Hovederne smykkede med Silkenæt af forskjellige Farver. En af Rytterne spurgde Anføreren for denne Trop, en rask og behændig Knøs, om aldrig nogen af dem var kommen til Skade ved en saadan Leeg?

"Gud skee Lov og Tak, endnu ikke!„ — svarede Knøsen, — "Vi ere endnu alle friske og sunde.„ Og strax derpaa begyndte han igjen at forvikkle sig med sine Kammerater i saa mange kunstige Vendinger, at Don Quixote, der dog var vant til at see saadanne Dandse, ikke havde seet nogen, der behagede ham saa vel. Lige saa smuk syntes ham ogsaa en anden

Dands, der blev udført af lutter deilige Piger, der vare saa unge, at ingen af dem syntes at være under fjorten og ingen over atten Aar gammel. De vare klædte i grønt Silke; nogle havde flettet, andre løstflagrende Haar, der var saa klart, at det kunde kappes med Solens Straaler; men alle bare de Krandse af Jasminer, Roser, Amaranter og Gjedeblade. De bleve anførte af en ærværdig Olding og en gammel Matrone, der dog vare muntrere og letttere til Beens, end man skulde have ventet af deres Alder. En zamoransk Sækkepibe ledsagede Dandsen, og Pigerne viisde, saavel ved deres sædelige Blikke og Gebærder, som ved deres Lethed og Behændighed, at de vare de fortræffeligste Dandserinder af Verden. Paa denne fulgde en anden kunstig Dands, hvori Personerne talede. Den blev udført af aatte Nympher i to Rader, for den Ene var Guden **Cupido** Anfører, og for den Anden **Vinding**; hiin var forsynet med Vinger, Bue, Kogger og Pile; denne var klædt i kostbare, brogede Klæder af Guld, Sølv og Silke. De Nympher, der fulgde med Cupido, bare paa Ryggen hvide Pergamentsblade, hvorpaa deres Navne vare skrevne med store Bogstaver. Den Første var **Digtekunsten**, den Anden **Klogskab**, den Tredie **ædel Herkomst** og den Fjerde **Tapperhed**. Paa samme Maade vare de betegnede, der fulgde **Vinding**, nemlig **Gavmildhed**, **Bestikkelse**, **Rigdom** og **rolig Besiddelse**. Foran dem blev der ført et Træslot, trukket af fire Vildmænd, beklædte med Vedbende og grønne Hampestængler, saa naturligt, at Sancho begyndte at blive bange. Paa Forsiden, saavelsom paa de andre tre

Sider af Slottet læsde man den Indskrivt: Sædelighedens Slot. Fire duelige Spillemænd opførte en Musik med Fløiter og Tamboriner. Cupido begyndte Dandsen, og da han havde dandset en Solo, saae han i Veiret og spændte sin Bue imod en Jomfrue, der lod sig see paa Tinderne af Slottet, i det han tiltaelde hende saaledes:

Jeg er den stærke Gud, hvis Bue
Behersker Luft og Hav og Jord;
Alt hvad der lever kan jeg kue,
Selv hvad i Dybets Huler boer.

Min Vælde binder ingen Lænker,
Og Frygt jeg kjendte aldrig til;
Hvad Andre sig umueligt tænker,
Blier mueligt strax, saasnart jeg vil.

Da han havde endt disse Vers, sendte han en Piil op mod Tinderne af Slottet og gik tilbage igjen til sin Plads. Derpaa traad **Vindingen** frem og dandsede en Solo; da Tamborinerne taug, sagde den:

Her seer I den, der meer formaaer,
End Elskovs blinde Gud;
Han selv i mine Fodspor gaaer
Og lyder mine Bud.

Mit Navn er Vinding, uden mig
Ei lykkes nogen Iid;
Og derfor, Glut! jeg skjænker Dig
Min Gunst til evig Tid.

Nu traad **Vinding** tilside, og **Digtekunsten** kom frem, dandsede, ligesom de Andre, en Solo, hæftede Øinene paa Jomfruen oppe paa Slottet, og sagde:

I søde Toner, hulde Pige
Sin Hyldning Digtekunsten nu
Dig bringer her med kjærlig Hu;
Modtag den, Skjønhed uden Lige!

Og agter Du min Gunst ei ringe,
Og tækkes mine Toner Dig,
Da skal din Skjønheds Priis ved mig
Høit over Himlens Stjærner klinge.

Da Digtekunsten var traadt tilside, kom Gavmildheden frem af Vindingens Række og sagde, da den havde dandset sin Solo;

Jeg kaldes Gavmildhed
Fordi jeg gjærne giver;
Og mellem Ødselhed
Og Gnidskhed klogt jeg bliver.

Jeg, for at ære Dig,
I Dag vil ødsel blive;
Thi Elskov viser sig
Ved rigeligt at give.

Paa denne Maade kom alle Personer af begge Rækker frem, den Ene efter den Anden; enhver dandsede sin Solo og fremsagde sine Vers, hvoraf Nogle vare af et siirligt, Andre af et lystigt Indhold. Don Quixote, der havde en god Hukommelse, erindrede især dem, som vi her have anført. Herpaa blandede begge Rækkerne sig med hverandre og udførte tilsammen en meget kunstig og forvikklet Dands, med den største Anstand og Færdighed. Saa ofte Amor kom forbi Slottet, afskjød han sine Pile i Luften, men Vinding derimod kastede guldvirkede Punge op imod det.

Tilsidst, da de havde dandset en god Tid trak Vinding en stor Pengepung frem, der var gjort af Skindet af en stor romersk Kat, og var ganske fuld, og kastede den med en saadan Kraft imod Slottet, at Trævæggene styrtede ind, og Jomfruen nu var uden Værn og Beskjærmelse. Derpaa ilede Vinding med sit Følge til, slyngede hende en Guldkjæde om Halsen, og lod som om den vilde fange hende og føre hende bort med Magt. Da Amor og hans Ledsagere saae dette, lod de som om de vilde befrie hende, og alle disse Handlinger bleve forestillede i regelmæssige Dandse efter Musiken af Tamboriner. Endelig stiftede Vildmændene Fred, og slog Trævæggen i en Hast sammen igjen. Jomfruen traad atter ind i Taarnet, og saaledes endtes denne Dands til alle Tilskuernes Fornøielse.

Don Quixote spurgde en af Nympherne, hvem der havde opfundet og anordnet denne Ballet, og fik til Svar, at det var en Geistlig der i Landsbyen, der var meget heldig i saadanne Opfindelser.

"Jeg tør vædde,„ — sagde Don Quixote, — "at denne Hr. Baccalaureus eller Geistlige holder mere med Camacho, end med Basilio, og gider hellere gjøre Satirer, end læse sit Breviar. Han har i sin Ballet paa en meget fiin Maade indflettet Basilios Fuldkommenheder og Camachos Rigdom.„

Sancho Panza, der hørde alt dette, raabde: "Min Hane er Konge; jeg holder med Camacho!„

"Heraf, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "seer man at Du er en Bondeknold, og en af dem, der siger: "Den Stærkeste leve!„

"Jeg veed ikke hvad jeg er for en,„ — svarede Sancho, — "men det veed jeg, at jeg ikke havde kunnet opfiske saa lækkre Sager af Basilios Gryder, som dem, jeg har skummet af Camachos.„

Med det samme viisde han ham Øsekarret med Hønsene og Gjæssene, trak en frem og gav sig til at spise med megen Begjærlighed, i det han sagde: "Pok ker i Vold med alle Basilios Fuldkommenheder! en Sandhed er og bliver det dog: Hvad Du har, det gjælder Du, og hvad Du gjælder, det har Du. I Verden gives der kun to Slags Folk, pleiede min Bedstemoder at sige, de, der har noget, og de der ikke har noget; hun holdt altid med dem, der havde noget; og endnu den Dag i Dag er, Hr. Don Quixote! agter man dem høiere, der har noget, end dem, der veed noget. Et Æsel med et guldvirket Dækken tager sig bedre ud, end en Hest med et uldent Skabrak. Derfor siger jeg endnu engang: "Jeg holder med Camacho!„ Af hans Gryder kan man skumme Gjæs, Høns, Harer og Kaniner i Overflødighed; men i Basilios finder man ikke andet end Vandsuppe, om man saa rager lige til Bunden.„

"Er Du snart færdig med Din Snak, Sancho?„ — spurgde Don Quixote.

"Jeg er vel nødt til at være det,„ — svarede Sancho, — "eftersom jeg seer, at eders Velbyrdighed bliver vred; hvis det ikke var, kunde jeg endnu blive ved at snakke i tre Dage.„

"Give Gud!„ — sagde Don Quixote, — "at jeg kunde see Dig stum førend jeg døer!„

"Paa den Vei, vi nu er paa,„ — svarede

Sancho, — "kunde det nok være, at jeg beed i Græsset, førend eders Velbyrdighed, og da var det let muligt, at jeg ikke taelde et Ord lige til Verdens Ende, eller i det mindste til Dommedag.„

"Blev det endogsaa Tilfældet,„ sagde Don Quixote, — "vilde din Taushed dog aldrig gaae saa vidt, som den Sladder, Du har ført, og endnu vil føre saalænge Du lever. Desuden er det høist sandsynligt at min Dødsdag vil komme før Din, og følgelig kan jeg aldrig vente, at komme til at see Dig stum, ikke engang naar Du drikker eller sover, og det er alt sagt, hvad man kan sige.„

"Min Tro, Herre!„ — svarede Sancho, — "Beenraden, jeg mener Døden, staaer ikke til at troe, han æder Lammet ligesaa godt som Væderen, og jeg har hørt vor Præst sige, at han med samme Fod nedtramper Kongernes Haller og de Fattiges Hytter. Den Karl er mere graadig end lækker; han er slet ikke kræsen, men opsluger alt, og alt smager ham; derfor fylder han ogsaa Vommen med Folk af alle Stænder og Classer. Han er ikke som en anden Høstmand, der tager sig en Middagsluur, han slaaer og meier bestandigt baade det Grønne og det Modne; man seer ham aldrig tygge, men han slugger i sig alt hvad der forekommer ham, fordi han har en Ulvehunger, som intet kan stille. Og endskjøndt han ingen Bug har, lader det dog som om han har Vattersot, thi han tørster uophørligt efter enhvers Liv, der lever, og tragter efter at skylle det ned, som en Krukke friskt Vand.„

"Nok, Sancho!„ — faldt Don Quixote ham i

Talen, — "lad det nu være godt, førend Du falder paa Næsen; thi Du har virkelig i Dit Bondesprog sagt saa meget om Døden, som den bedste Præst. Jeg maa tilstaae, Sancho! at dersom Du havde saa megen Eftertanke, som Du har god, naturlig Forstand, kunde Du stige op paa Prækestolen naar det skulde være, og præke for enhver.„

"Den præker vel, der lever vel!„ — svarede Sancho, — "og anden Thologi forstaaer jeg ikke.„

"Du behøver heller ingen anden,„ — sagde Don Quixote, — "men da Gudsfrygt er Begyndelsen til al Viisdom, saa begriber jeg ikke, hvorledes Du, der frygter en Frø mere, 'end ham, dog kan vide saa meget.„

"Om Riddersager kan eders Velbyrdighed dømme,„ — sagde Sancho,„ — "men ikke om andre Folks Frygt eller Mod; thi jeg frygter Gud, saa godt som noget andet Christenmenneske. Lad mig nu fortære min Frokost i Ro, thi alt det andet er dog ikke andet end unyttige Ord, som vi skulle aflægge Regnskab for i et andet Liv.„

Da han havde sagt dette, gav han sig igjen ifærd med Øsekarret, hvorved han ogsaa vakde Don Quixotes Appetit, og denne havde udentvivl hjulpet ham, dersom han ikke var bleven forhindret ved det, som vi ville fortælle i det følgende Kapitel.

Et og tyvende Kapitel.

Hvori Beretningen om Camachos Bryllup fortsættes, tillige med andre behagelige Begivenheder.

Da Don Quixote og Sancho vare komne saa vidt i deres Samtale, hørde de en stor Tummel og en Mængde Stemmer; disse kom fra Rytterne, der med et lydeligt Frydeskrig rede Brudefolkene imøde, der nu kom, omringede af utallige Instrumenter og Dandsere, og ledsagede af Præsten, deres Frender paa begge Sider, og af de fornemmeste Personer fra Omegnen, hvilke alle vare iførte deres festligste Klæder. Da Sancho fik Øie paa Bruden, sagde han: "Min Tro! hun er ikke klædt som en Bondepige, men som en Stadsmø. Jeg troer, min Sjæl! at hun istedet for en Snor med Regnepenge, har et Smykke af prægtige Koraller om Halsen, og istedetfor grønt Hvergarn fra Cuenca bærer hun det fineste Fløil, og troer I at Besætningen er af hvidt Lærred? nei af Atlas er den, det vil jeg bande paa! Og see mig engang til Agatringene paa hendes Hænder; jeg vil aldrig være ærlig om de ikke ere af purt Guld, ja af purt, ægte Guld, med Perler saa hvide som Skjørost, saa at hver en er ligesaa meget værd som et Øie i Hovedet. O, den Hore! hvad for et deiligt Haar har hun ikke! hvis det ikke er falskt, har jeg aldrig i alle mine livsfødte Dage seet et, der er saa langt og saa guult. Og hvad skal man sige om hendes Væxt og Gang! hun seer ud som et vandrende Palmetræ, fuldt af modne Dadler; ja, just saaledes seer hun ud med alle hendes Smykker i Haaret og om Halsen! Ved min syndige

Sjæl, det er en capitals Tøs, som man gjærne kunde bytte i Banken i Flandern.„

Don Quixote smiilde ved Sancho Panzas bondagtige Lovtale, og det forekom ham selv, at han aldrig havde seet en smukkere Pige, med Undtagelse af hans Herskerinde Dulcinea af Toboso. Den skjønne Quiteria saae en Smule bleg ud, maaskee fordi hun kun havde sovet lidet, og, ligesom Brudene pleie, tilbragt den største Deel af Natten, med at ordne sin Stads. Hele Skaren nærmede sig nu til en Forhøining, der var opført ved Enden af Engen, og smykket med Tæpper og grønne Grene; paa den skulde Vielsen gaae for sig, og herfra skulde Brudeparret og dets Følge betragte Dandsene og de andre Lystigheder.

Da de vare komne til denne Plads, hørde de bag ved sig en Larm og en Stemme, der raabde: "Saa tøver dog lidt, I ubetænksomme og iilfærdige Mennesker!„ Ved disse Ord vendte de alle sig om og saae at den, der raabde, var et Menneske i en sort Kjole med karmosinrøde, flammeformige Striber. Han havde en Krands af sørgelige Cypresser om Hovedet, og en lang Stav i Haanden. Da han kom nærmere, saae de, at det var den vakkre Basilio, og alle vare forundrede og begjærlige efter at vide hvad hans Skrig og Tale skulde betyde, thi de vare alle bange for at hans Komme ikke spaaede noget Godt. Endelig kom han træt og aandesløs, traad frem for Brudeparret og stak sin Stav, der var forsynet med en Jernspids, foran sig i Jorden. Derpaa hæftede han sine Øine paa Quiteria, skiftede Farve og sagde til hende med en hæs og sittrende Stemme: "Du

veed, utaknemmelige Quiteria! at Du, ifølge den hellige Religion, hvortil vi begge bekjende os, ikke kan tage nogen anden til Ægte, saa længe jeg lever. Du veed ogsaa, at jeg, i det Haab at Tiden og mine egne Bestræbelser skulde forbedre mine Kaar, aldrig har afladt at vise Dig den Ærbødighed, som Din Sædelighed fordrede. Du derimod har vendt Ryggen til alle de Forbindtligheder, som Du skyldte mine redelige Hensigter, i det Du vil gjøre en Anden til Herre over min Eiendom, hvis Rigdomme skaffe ham ikke alene enhver anden Nydelse, men ogsaa denne høieste Lykke. Men for at han nu skal nyde den i fuldeste Maade, ikke fordi jeg troer, at han fortjener den, men fordi jeg troer at det er Himmelens Villie, vil jeg med egen Haand bortrydde den Vanskelighed og den Anstødsteen, der endnu kan hindre ham eller være ham i Veien: "Leve, længe leve den rige Camacho og den utaknemmelige Quiteria i Fryd og Gammen! men døe skal den fattige Basilio, hvis Armod stækkede hans Lyksaligheds Vinger og lagde ham i Graven!„

Som han sagde dette, greb han Stokken, som han havde stødt i Jorden, trak en Dolk frem, der var skjult i den, satte Skaftet mod Jorden og styrtede sig saa kjækt og hurtigt i den, at Halvdelen af den blodige Klinge i samme Øieblik gik ud under Skulderen, og den Ulykkelige, gjennemboret af sit eget Værge, blev liggende paa Jorden, svømmende i sit Blod. Strax sprang hans Venner til, for at hjælpe ham op, og beklagede hans sørgelige Ulykke; ogsaa Don Quixote steeg af Hesten, tog ham i Armene, og fandt

at han levede endnu. Man vilde trække ham Dolken ud af Saaret, men Præsten, der var nærværende, var af den Mening, at man ikke maatte trække den ud, førend han havde skrivtet; thi saasnart man trak den ud, vilde han i Øieblikket døe.

Basilio kom nu en Smule til sig selv igjen, og sagde med en mat og døende Stemme: "Hvis Du, grusomme Quiteria! nu i denne min sidste Time vilde give mig Din Haand, som Ægtefælle, vilde jeg have mindre Grund til at angre min fortvivlede Handling, fordi den da havde skaffet mig den Lykke, at kunde kalde Dig min.„

Da Præsten hørde dette, erindrede han ham om, at det vilde være bedre for ham at tænke paa hans Sjæls Frelse, end paa jordiske Glæder; og han formanede ham til, at bede Gud af et oprigtigt Hjerte om Forladelse for hans ubesindige, fortvivlede Daad. Basilio svarede, at han paa ingen Maade vilde skrivte, førend Quiteria havde rakt ham sin Haand som Hustrue, thi kun dette alene kunde berolige og styrke ham saaledes at han kunde skrivte.

Da Don Quixote fornam hvad det var, den Saarede ønskede, erklærede han høit, at hans Fordring var retfærdig og billig, og desuden let at tilstaae ham; thi for Hr. Camacho vilde det være ligesaa ærefuldt at modtage Jomfrue Quiteria som den tappre Basilios Enke, som om han modtog sin Bruud af hendes Faders Hænder. "Her forlanges jo intet andet,„ — sagde han, — "end et Jaord, der bliver udtaelt uden videre Følger, eftersom Graven, ved denne Forlovelse, vil træde istedetfor Brudesengen.„

Camacho var saa forbauset og forvirret over alt, hvad han hørde og saae, at han hverken vidsde hvad han skulde gjøre eller sige; men Basilios Venner bestormede ham bestandigt med deres Bønner, og anraabde ham indstændigt om, at tillade, at Quiteria gav Basilio sin Haand, for at hans Sjæl ikke skulde komme i Fare, naar den i Fortvivlelse skildes fra Verden. Kort sagt, de overtaelde, eller, rettere sagt, nødte ham til at sige, at dersom Quiteria vilde give ham sin Haand, havde han intet derimod, da det kun vilde udsætte hans egen Lykke i nogle Minutter.

Nu vendte de sig alle til Quiteria og bestormede hende længe med Bønner, Taarer og alle Slags Forestillinger, for at overtale hende til at give den stakkels Basilio sin Haand. Hun syntes saa haard som Marmor, og saa ubevægelig som en Staty, og kunde eller vilde intet svare, førend Præsten omsider bad hende at tage en Beslutning, da Sjælen allerede svævede Basilio paa Læberne, og der ingen Tid var at spilde med Betænkeligheder.

Den skjønne Quiteria var endnu saa forvirret, at hun ikke kunde svare ham; men, som det syntes, bedrøvet og med et tungt Hjerte nærmede hun sig til Basilio, der med halvbrustne Øine og med en svag, døende Stemme udstammede Navnet Quiteria, og, efter al Sandsynlighed, var i Begreb med at gaae over i den anden Verden, mere som en Hedning, end som en Christen. Endelig knælede Quiteria ned ved Siden af ham, og bad ham, mere med Gebærder end med Ord, om sin Haand.

Basilio slog Øinene op og sagde, i det han be-

tragtede hende nøie: "O, Quiteria! Du forbarmer Dig over mig paa en Tid, da Din Medlidenhed ikke kan tjene til andet, end til at afskjære min Livstraad, thi jeg mangler allerede Kraft til at bære den Lykke, som Du skjænker mig ved at udkaare mig til Din Brudgom, eller til at forhale det skrækkelige Øieblik, da Dødens Skygger skal bedække mine Øine. Kun om dette ene beder jeg Dig, Du min elskede Ulykkes Stjerne! at Du ikke vil række mig Din Haand af Føielighed alene, eller give mig den, for igjen at skuffe mig, men at Du vil bekjende og erklære, at Du giver mig den af fri Villie og som Din retmæssige Ægtefælle; thi det vilde være Uret om Du i min nærværende Tilstand vilde hykkle for mig, og forstille Dig mod den, der stedse har handlet ærligt mod Dig.„

Da han havde sagt dette, blev han saa afmægtig, at enhver troede, at han i dette Øieblik vilde opgive Aanden. Undseelig og rødmende lagde Quiteria sin høire Haand i Basilios, og sagde: "Ingen Magt paa Jorden er i Stand til at tvinge min Villie; jeg giver Dig derfor frivillig og utvungen min Haand, som din retmæssige Hustrue, og modtager Din, hvis Du giver mig den frivilligt, og hvis den ulykkelige Tilstand, hvori din overilede Beslutning har styrtet Dig, ikke røver Dig dine Sandser.„

"Ja, jeg giver Dig den,„ — sagde Basilio, — "ikke med et forstyrret og forvirret Gemyt, men ved den fulde Samling, som Himlen har givet mig, og jeg erklærer mig herved for din Ægtefælle.„

"Og jeg mig for din Hustrue,„ — sagde Qui-

teria, — "hvad enten Du saa lever i mange Aar endnu, eller fra mine Arme nedstiger i Graven.„

"For et Menneske, der er saa haardt saaret, snakker denne Knøs temmelig meget!„ — bemærkede Sancho, — "lad dem dog faae ham til at holde op med disse Leflerier, og bekymre sig om sin Sjæl, der, som det synes, mere svæver ham paa Tungen, end paa Læberne.„

I det Basilio og Quiteria gave hinanden Hænderne lysde Præsten, med megen Rørelse og under mange Taarer, Velsignelsen over dem, og bad Himmelen om at skjænke den unge Ægtemands Sjæl Ro. Men neppe havde Basilio modtaget Velsignelsen, førend han sprang op med megen Lethed, og trak med den største Koldblodighed Dolken ud af sit Legeme, der havde tjent den til Skede. Alle de Omkringstaaende vare ganske forundrede, og nogle af de meest eenfoldige gave sig til at skrige: "Mirakel! Mirakel!„ men Basilio raabde paa sin Side: "Intet Mirakel! intet Mirakel! kun List over List!„

Præsten traad ganske forbauset og forfærdet hen til ham, føelde med begge Hænder efter hans Saar, og fandt, at Klingen ikke var gaaet igjennem Kjødet og Brystet, men igjennem et Blikrør, der var fyldt med Blod, saaledes tillavet, at det ikke kunde flyde, og som var saa kunstigt skjult under Klæderne, at ingen kunde mærke det. Præsten, Camacho og de Fleste af de Omkringstaaende ansaae sig nu for spottede og bedragede. Bruden derimod gav ingen Kjendetegn til at hun var misfornøiet over denne Streg, og da man sagde hende, at denne Vielse ikke kunde

binde hende, eftersom den var skeet ifølge et Bedrageri, erklærede hun tværtimod, at hun bekræftede den paa ny; heraf sluttede de fleste, at de to Forelskede havde aftaelt hele Sagen med hverandre. Camacho og hans Venner bleve saa forbittrede herover, at de strax vilde tage Hævn, og med dragne Kaarder begyndte de at trænge ind paa Basilio. Men næsten ligesaa mange Kaarder bleve trukne for at forsvare ham; dog just som Haandgemænget skulde begyndte kom Don Quixote, der havde kastet sig paa sin Rozinante, med Landsen i Haanden og Skjoldet paa Armen, og gjorde sig Plads mellem Hoben. Sancho, der ikke fandt Smag i saadanne Tvistigheder, begav sig igjen til Kjødkjedlen, af hvilken han havde øst sin lækkre Frokost; thi dette Sted ansaae han for saa helligt, at han var overbeviist om, at ingen vilde krænke det.

Don Quixote raabde nu med høi Røst og sagde: "Holder inde, mine Herrer! thi man bør ikke tage Hævn over Fornærmelser, som Kjærlighed har tilføiet. Betænker at Krig og Kjærlighed er eet, og ligesom det i Krigen er tilladt og brugeligt, at betjene sig af List og Rænker for at overvinde sin Fiende, saaledes er det ogsaa i de Forelskedes Krige og Kampe en tilladelig Ting, at bruge List og Kunstgreb, for at naae det Maal, man stræber til, at sige naar man ikke begaaer noget, der kan være til Vanære og Forkleinelse for den elskede Gjenstand. Quiteria tilhørde Basilio, og Basilio tilhørde Quiteria ifølge Himmelens naadige Beslutning. Camacho er rig, og han kan let faae sig en anden Hustrue naar og hvor han vil. Basilio eier

kun dette ene Lam, og det maa ingen berøve ham, han være saa mægtig som han vil; thi et Par, som Gud har sammenføiet, skal intet Menneske adskille; og den, der vil vove det, maa først prøve Spidsen af min Landse.„

Med det samme svang han den, saa kraftigt og behændigt, at han indjog alle dem Frygt, der endnu ikke havde seet ham.

Imidlertid var Camacho bleven saa forbittret over at Quiteria saaledes havde forsmaaet ham, at han i Øieblikket lod enhver Tanke om hende fare; desto letletere fandt derfor Præsten, en fornuftig og velsindet Mand, Gehør hos ham, og han og hans Venner lode sig overtale og stille tilfreds. Enhver stak nu sit Sværd i Skeden, og man skjød mere Skylden paa Quiterias Tilbøielighed, end paa Basilios List. Camacho betænkde ogsaa, at Quiteria, der allerede som Pige havde elsket Basilio, vel heller ikke, som Kone, vil lade af at elske ham, og at han snarere havde Aarsag til at takke Himmelen fordi den havde friet ham fra hende, end til at beklage sig over at han ikke havde faaet hende.

Da nu Camacho og hans Venner vare formildede, blev ogsaa Basilios Venner beroligede, og den rige Camacho befalede, til et Beviis paa at han ikke tog Spøgen ilde op, at Festlighederne skulde fortsættes, som om han virkelig holdt Bryllup. Men hverken Basilio, hans Bruud eller deres Venner vilde blive; de vendte alle tilbage til Landsbyen, thi ogsaa fattige, men dydige Folk have deres Venner, der agte dem og staae dem bi, ligesaa vel som de Rige have

deres Slæng af Smigrere og Snyltegjæster. De toge Don Quixote med sig, fordi de ansaae ham for en Mand, der havde Hjertet paa det rette Sted og Haar paa Tænderne. Sancho alene smertede det lige ind i Sjælen, at det nu var ham formeent at tage Deel i det herlige Gjæstebud og i alle de Lystigheder, der varede ved til langt ud paa Natten. Nedslaaet og bedrøvet, fulgde han sin Herre, da denne reed bort i Selskab med Basilio; saaledes forlod han Ægyptens Kjødgryder, endskjøndt han gjæmde Erindringen om dem i sit Hjerte, thi den Prøve, hvoraf han havde fortæret det Meste og taget Resten med sig i Øsekarret, mindede ham om de mangfoldige, fortræffelige Ting, som han nu maatte forlade. Fortrydelig og tankefuld, skjøndt ingenlunde med tum Mave, fulgde han nu, uden at stige ned af sin Skimmel, Rozinantes Spor.

To og tyvende Kapitel.

Om det store og vigtige Eventyr, som den mandhaftige Ridder Don Quixote lykkeligt bestod i Montesinos Hule midt inde i Hjertet af Mancha.

Det unge Par overøsde Don Quixote med mange og store Æresbeviisninger, af Taknemmelighed for den Iver, han havde viist i at forsvare deres Sag; thi de ansaae ham som en Mand af ligesaa megen Forstand, som Tapperhed, ja for en Cid i Vaaben og en Cicero i Veltalenhed. Den gode Sancho levede godt i tre Dage paa det nye Ægtepars Bekostning, og det viisde sig ved denne Leilighed, at den smukke Quite-

ria slet ikke havde været Medvider i det forstilte Selvmord, men at Basilio havde anlagt og udført sin Plan, uden at aabenbare hende det mindste, i det Haab, at Sagen nok vilde faae det Udfald, som den virkelig fik. Han tilstod dog at han havde aabenbaret nogle gode Venner sin Plan, for at de kunde komme ham til Hjælp hvis Nøden skulde kræve det, og lette ham Udførelsen af hans Bedrageri.

"Man hverken kan eller bør kalde det Bedrageri," — sagde Don Quixote, — "der tjener til at udføre en dydig Beslutning, og Ægteskab mellem to Personer, der elske hinanden, er det priseligste Maal, man kan foresætte sig. Men man maa heller ikke glemme, at Kjærlighed ingen større Fiende har, end Hunger og bestandig Mangel; thi Kjærlighed er lutter Glæde, Nydelse og Tilfredshed, især naar Elskeren er kommen i Besiddelse af sin Elskede, og Armod og Mangel ere deres erklærede Fiender. Jeg siger alt dette i den Hensigt at faae Hr. Basilio til i Fremtiden at beskjæftige sig mindre med sine bevidste Kunster, thi skjøndt de skaffe ham et Navn, skaffe de ham dog ikke Penge; hvorimod han bør bestræbe sig for at forbedre sine Omstændigheder, ved Flid og tilladelige Midler, hvilke den Kloge og Arbeidsomme aldrig kan mangle. Den agtede Fattige, hvis man kan kalde en fattig Mand agtet, eier en Skat i en smuk Kone, og taber han den, taber, ja dræber han ogsaa sin Ære. En fattig Mands smukke og dydige Hustrue fortjener at bekrandses med Laurbær og Seierspalmer. Skjønheden i og for sig selv henriver alle dem, der betragte og kjende den; kongelige Ørne og ædle Falke slaae ned

paa den, som paa en kostelig Lokkemad; men er en saadan Skjønhed parret med Armod og trange Kaar, bliver den ogsaa efterstræbt af Ravne, Glenter og andre Rovfugle; og den, der med Standhaftighed modstaaer saa mange Fristelser, fortjener med Rette at kaldes sin Mands Krone. Husk paa, forstandige Basilio!„ — lagde Don Quixote til, — "at en viis Mand, jeg husker ikke hvem, engang har sagt, at der gives kun en eneste god Kone i Verden; men han gav enhver Ægtemand det Raad, at ansee sin egen Kone for denne Ene, hvis han vilde leve lykkeligt. Jeg er ikke givt, og hidindtil er det endnu ikke faldet mig ind at tage mig en Hustrue; men jeg troer ikke destomindre, at jeg er i Stand til at raade enhver, der ønsker at vide hvorledes han skal bære sig ad med at vælge sig en Hustrue. Det Første, jeg vilde raade ham, var, at see mere paa et godt Rygte, end paa Formue, thi en brav Qvinde erhverver sig et godt Navn, ikke alene ved det at hun er dydig, men ved det, at hun ogsaa synes at være det; og et Fruentimmers gode Navn og Rygte tilføies mere Skade ved en offentlig, fri og letsindig Opførsel, end ved lønlige Laster. Dersom Du bringer en brav Kone ind i dit Huus, vil det være Dig let at bestyrke hende i det Gode, og at gjøre hende endnu fuldkomnere; men er hun ond, vil Du have Møie med at forbedre hende; thi det er vanskeligt, at gaae over fra den ene Yderlighed til den Anden. Jeg vil ikke sige, at det er aldeles umueligt, men jeg anseer det for meget vanskeligt.„

Sancho, der havde hørt paa alt dette, sagde ved

sig selv: "Naar jeg siger noget, hvori der er Saft og Kraft, pleier min Herre strax at sige, at jeg kunde gaae op paa Prækestolen, naar det skulde være, og præke for den hele Verden, men om ham maa jeg sige, at naar han begynder at give Raad og opremse Sentenser, kunde han ikke allene gaae op paa een, men paa en halv Snees Prækestole, ja raabe paa alle Torve og Pladser: "Mund, hvad begjerer Du?„ Satan selv maa holde Dig for en vandrende Ridder alene, eftersom Du forstaaer Dig paa saa mange Ting! Jeg tænkde i mit Sind, at han ikke kunde vide andet, end hvad der angaaer hans Ridderskab; men jeg troer, at der ikke er nogen Ting i Verden, hvor han ikke lægger sin Sennop til.„

Sancho mumlede dette saa høit, at hans Herre hørde noget af det, og sagde: "Hvad mumler Du der, Sancho?„

"Jeg siger ikke noget, og mumler heller ikke;„ — svarede Sancho; — "jeg taelde kun med mig selv, og ønskede, at jeg havde hørt alt, hvad I der sagde, førend jeg givtede mig, thi saa vilde jeg maaskee nu have sagt: "**Naar Oxen er løs, slikker den sig bedst!**„

"Er da din Therese saa slem?„ — spurgde Don Quixote.

"Saa slem just ikke;„ — svarede Sancho, — "men heller ikke alt for god, i det mindste ikke saa god, som jeg ønsker det.„

"Du gjør ikke ret i, at tale ilde om din Kone, Sancho!„ — sagde Don Quixote; — "thi hun er dog Moder til dine Børn.„

"Vi bliver ikke hverandre noget skyldig;" — svarede Sancho; — "hun taler ogsaa ilde om mig, især naar hun bliver skinsyg, thi da kan Satan selv ikke komme ud af det med hende."

Som sagt, Don Quixote og hans Vaabendrager bleve i tre Dage hos de Nygivte, og bleve tracterede som Konger. Endelig bad Don Quixote Licentiaten om at skaffe ham en Veiviser, der kunde føre ham til Montesinos Hule, eftersom han havde stor Lyst til at vove sig ind i den, for med egne Øine at see, om alle de Underværker vare sande, som man fortalde om den i den hele Omegn. Licentiaten sagde, at han vilde give ham sin egen Fætter med, der var en dygtig Student og en stor Elsker af Ridderbøger, som gjærne vilde bringe ham til Indgangen af Hulen, og vise ham Ruideras Sumper, der ere ligesaa berømte, ikke alene i Mancha, men over hele Spanien. Han forsikkrede ham ogsaa, at han i ham vilde finde en behagelig Reisekammerat, eftersom han var en Yngling, der selv skrev Bøger, der fortjende at trykkes og læses af Konger og Fyrster. Endelig kom Fætteren ansættende paa en drægtig Æselinde, hvis Hynde var belagt med et Dækken af stribet Voxdug. Sancho sadlede Rozinante og sin Skimmel, og forsynede sin Tværsæk, der gjorde Fætterens velforsynede Madpose Selskab. Saaledes anbefalede de sig til Gud, toge Afskeed med Alle, og begave sig paa Veien til Montesinos berømte Hule.

Underveis spurgde Don Quixote Fætteren om de Videnskaber og Studeringer han især lagde sig efter. Han svarede, at han især lagde Vind paa de

16*

skjønne Videnskaber, og beskjæftigede sig med at skrive Bøger, som han vilde lade trykke til det Almindeliges store Nytte og Fornøielse. Een af dem førde den Titel: **Afhandling om Livreer,** og i den havde han beskrevet 703 Livreer, med alle deres Farver, Valgsprog og Sindbilleder. Blandt disse kunde Hoffolkene ved offentlige Høitideligheder og ridderlige Festligheder udsøge sig deres Vaabensmykker og Livreer, uden at behøve at betle dem af Andre, eller at bryde deres Hjærne med selv at opfinde dem, og anordne dem efter deres Villie og Hensigter; thi han havde truffet saadanne Valg for Skinsyge, Forsmaaede, Foragtede og Forladte, at de maatte passe, som om de vare støbte. "Jeg har ogsaa„ — vedblev han; — "forfattet en anden Bog, som jeg har kaldet **Forvandlingerne,** eller den **spanske Ovid;** en Bog af en ganske ny og forunderlig Opfindelse; thi i den har jeg paroderet Ovid, og leveret Beskrivelser over Giralda i Sevilla, Magdalenas Engel, Vandledningen Vicinguerra i Cordova, Tyrene i Guisando, Sierra Morena, Brøndene Leganitos og Lavapies i Madrid, ikke at forglemme dem i Piojo, Canno Dorado og Priora, tilligemed alle deres Allegorier, Metaphorer og Forvandlinger; hvorover man paa een Gang maa glæde og underholde sig. Jeg har endnu skrevet en tredie Bog, som jeg har kaldet et Anhang til **Polydorus Virgilius,** og i hvilken jeg handler om alle Tings Opfindelse. Det er et Værk fuldt af Lærdom, i hvilket jeg anfører alle de Ting af Vigtighed, som Polydorus har udeladt, samt berigtiger og forklarer ham i en behageligere Stiil. Saaledes har for Exem-

vel Virgilius forglemt at sige os, hvem der var den Første i Verden, der fik Snue, og hvem der først betjende sig af Qviksølvsalve mod den veneriske Syge; men derom giver jeg omstændelige Efterretninger, og stadfæster mine Paastande med Beviser af mere end fem og tyve Skribenter, hvoraf eders Velbyrdighed kan slutte sig til, at jeg har maattet arbeide Dag og Nat, og at et saadant Værk vil være Verden til den største Nytte.„

"Gud give Eder Lykke med Trykningen af eders Bøger!„ — udbrød Sancho, der med megen Opmærksomhed havde hørt paa Fætterens Tale; — "men siig mig dog, gode Herre! hvis I veed det, og I maae jo vide det, eftersom I veed alt, hvem var den Første, der kløede sig i Hovedet? Jeg, for min Part, troer, at det maa have været vor Fader Adam.„

"Det maa det sikkert;„ — svarede Fætteren, — "thi vor Fader Adam maa uden Tvivl have havt baade Hoved og Haar, og hvis han har havt dem, har han vel ogsaa kløet sig engang imellem.„

"Det er ogsaa min Mening!„ — sagde Sancho, — "men siig mig nu ogsaa, hvem var den første Luftspringer i Verden?„

"Hør, Broder!„ — svarede Fætteren; — "det er en Ting, som jeg ikke saaledes kan sige Eder paa staaende Fod; jeg maa først tænke derover. Det vil jeg gjøre, naar jeg igjen kommer til mine Bøger, og I skal faae Svar, naar vi see hverandre igjen; thi dette er formodentlig ikke sidste Gang.„

"Nei hør, Herre!„ — sagde Sancho, — "I behøver slet ikke at gjøre Eder Umage, thi nu falder

det mig just ind, hvem det maa have været, Lucifer har det været, der var den første Luftspringer, thi de smeed eller styrtede ham jo saaledes ned af Himmelen, at han gjorde et Luftspring lige ned i Helvede.„

"I har Ret!„ — sagde Fætteren.

"Dette Spørgsmaal„ — lagde Don Quixote til; — "og dette Svar er ikke af din egen Opfindelse; Du har sikkert hørt dem af Andre.„

"Ti kun stille, Herre!„ — svarede Sancho, — "thi tro mig, naar det kommer an paa Spørgsmaal og Gjensvar, saa kan jeg blive ved lige til i Morgen; og naar jeg skal gjøre dumme Spørgsmaal og give taablige Svar, behøver jeg ikke at søge om Hjælp hos min Nabo.„

"Du har sagt mere, Sancho! end Du selv veed;„ — sagde Don Quixote, — "thi mange gjøre sig Umage for at vide og undersøge Ting, der, naar man veed dem, og har undersøgt dem, ikke ere en Bønne værd, enten for Forstand eller Hjerte.„

Under disse og andre behagelige Samtaler forgik Dagen, og om Aftenen toge de deres Natteqvarteer i en lille By. Her sagde Fætteren til Don Quixote, at Montesinos Hule nu kun var et Par Mile borte, og hvis han endnu blev fast ved det Forsæt, at stige ned i den, maatte han forsyne sig med Strikker, for at lade sig heise ned i Dybet. Don Quixote svarede, at om det endog var en bundløs Afgrund, vilde han dog see hvad der var dernede. De kjøbde derfor omtrent hundrede Favne Reeb, og den følgende Dag Klokken to om Eftermiddagen kom de til Hulen, hvis Indgang er stor og viid nok, men

saa tæt bevoxet med Torne og Ranker, at man næsten ikke bliver den vaer. De stege af, og Fætteren og Sancho bandt Don Quixote Strikken fast om Livet. Medens de saaledes snørede den om ham, sagde Sancho: "See til hvad I gjør, eders Velbyrdighed! begrav Eder ikke levende, og lad Eder ikke heise ned, som en Krukke i en Brønd for at kjøles af. Det er jo hverken eders Pligt eller Skyldighed at undersøge dette Hul, der vel er langt værre end en Mordergrube. *)„

"Bind fast og ti!„ — svarede Don Quixote; — "Et Foretagende som dette, Ven Sancho! er kun bestemt for en Mand som mig.„

"Jeg beder eders Velbyrdighed indstændigt„ — sagde Veiviseren; — "at I vil besee og betragte alt med hundrede Øine; thi maaskee er der saadanne Ting dernede, som jeg kan anføre i min Bog om Forvandlingerne.„

"Liren er i gode Hænder„ — sagde Sancho; — "han vil nok vide at spille op.„

Efter at Don Quixote havde ladet sig vel ombinde med Strikken, ikke over sit Harnisk, men over Pantserskjorten, begyndte han saaledes: "Det er Skade, at vi ikke have tænkt paa at tage en Klokke med os, som jeg kunde have taget med mig i en af Reebenderne, for at I kunde høre, om jeg bestandigt sank dybere, og om jeg endnu var i Live. Men da det

*) I Texten staaer mazmorra, saaledes kaldes nogle Huler udenfor Byen Granada, hvori Maurerne bevarede deres christne Fanger. Efter Andre vare de Korngjemmer.

nu ikke mere staaer til at ændre, saa være Gud med mig og ledsage mig!„

Derpaa kastede han sig paa Knæ, bad sagte til Gud om Hjælp og Lykke i dette, som det syntes, farlige og overordentlige Eventyr; hvorpaa han igjen sagde med høi Røst: "O Du, Herskerinde over alle mine Tanker og Handlinger, ophøiede og uforlignelige Dulcinea af Toboso! hvis det er muligt, at denne din lykkelige Elskers Bønner og Sukke kunne trænge til dit Øre, saa beder jeg Dig for din uforlignelige Skjønheds Skyld, at Du vil bønhøre dem; thi jeg beder ikke om andet, end at Du ikke vil nægte mig din Gunst og Bistand, som jeg i denne Time trænger saa meget til. Jeg er i Begreb med at nedsænke, begrave og nedstyrte mig i Dybet af den Afgrund, der her aabner sig for mig, alene for at Verden skal erkjende, at jeg, understøttet af din Gunst, er i Stand til at foretage mig og udføre det Umuelige!„

Da han havde sagt dette, nærmede han sig til Svælget, men saae, at han umueligt kunde komme ned deri, ja, at han ikke engang ret kunde komme til Aabningen, uden først at bane sig en Vei med sine Arme og sit Sværd. Han trak derfor Kaarden, og begyndte at hugge ned paa de Torne og Ranker, der bedækkede Mundingen af Hulen. Opskrækket ved denne Larm, fløi en Sværm af store Ravne og Alliker med en saadan Hurtighed løs paa ham, at han faldt saa lang han var, og, hvis han havde været mere Spaamand end god catholsk Christen, vilde han have anseet dette for et ondt Tegn, og ladet være med at stige ned i et saadant Hul. Men da han var kom-

met paa Benene igjen, og saae, at der ikke kom flere Ravne, eller Flaggermuus, eller andre Natteſugle ud af Hullet, befalede han Fætteren og Sancho at lade ham glide ned til Bunden af denne frygtelige Hule. I det han sank ned, gav Sancho ham sin Velsignelse med paa Veien, gjorde tusinde Kors over ham, og sagde: "Ledsage Dig Gud og den hellige Klippe fra Frankerig, samt Treſoldigheden fra Gaeta, Du Blomsten, Fløden og Skummet af det vandrende Ridderskab. Der gaaer Du nu hen, Du Kjæmpe over alle Kjæmper i Verden, Hjerte af Staal, Arm af Kobber! Gud ledsage Dig paa din Gang, og bringe Dig sund og frisk, karsk og uden Meen tilbage igjen til denne Verdens Lys, som Du forlader, for at begive Dig i det Mørke, Du søger!„

Næsten de samme Ønsker og Bønner gjorde Fætteren. Don Quixote raabde fra Tid til anden til dem, at de skulde fire, hvilket de ogsaa gjorde lidt efter lidt, og da endelig hans Røst ikke mere kunde høres fra den dybe Hule, havde de allerede ladet de hundrede Favne ned. Da de nu vare komne til Ende med Rebet, ansaae de det for klogest, at trække Ridderen op igjen, dog ventede de i det mindste en halv Time. Da denne var forløben, trak de Rebet op igjen, men da de ikke mærkede den ringeste Vægt ved samme, kom de paa den Tanke, at Don Quixote var blevet dernede, og Sancho, der var ganske overbeviist herom, begyndte bitterligt at græde, og at trække Strikken til sig af alle Kræfter, for at blive overtydet om, hvorledes det hang sammen. Men da de havde trukket omtrent firesindstyve Favne op, følde de igjen

Vægt, hvorover de begge bleve meget glade; og da der kun var omtrent fem Favne tilbage, kunde de tydeligt see Don Quixote, hvorpaa Sancho raabde til ham: "Tusinde Gange velkommen tilbage, kjære Herre! vi tænkde allerede, at de til Straf havde beholdt Eder dernede!,,

Men Don Quixote svarede ikke et Ord paa denne Hilsen, og da de havde faaet ham heelt op af Hulen, fandt de, at han havde lukket Øinene saa fast, som om han laae i den dybeste Søvn. De lagde ham derfor ned paa Jorden, og løsde Strikken, men alligevel kom han ikke til sig selv igjen. Endelig, da de længe havde vendt og dreiet ham, begyndte han igjen at komme til Live, og rakde og strakde sig, som en, der var opvaagnet af en dyb Søvn.

Derpaa saae han sig forundret om til alle Sider, og sagde: "Gud forlade Eder det, mine Venner! I have revet mig ud af det behageligste og lykkeligste Liv, I har berøvet mig det herligste og saligste Syn, som et Menneske nogensinde har glædet sig ved. Sandelig, nu er jeg bleven overbeviist om, at alle dette Livs Glæder forgaae som en Skygge og Drøm, eller henvisne som Blomsterne paa Marken. O, ulykkelige Montesinos! O, ilde saarede Durandarte! O, beklagelsesværdige Belerma! O, taarefulde Guadiana! O, I Ruideras ulyksalige Døttre, hvis Vande ere Sindbilleder paa dem, der ere strømmede fra eders skjønne Øine!,,

Fætteren og Sancho hørde med Forbauselse disse Ord, som Don Quixote udstødte med en Bedrøvelse, der syntes at sønderrive hans Inderste. De bade

ham indstændigt, at han dog vilde forklare dem, hvad han meende, og sige dem hvad han havde seet i dette Helvede.

"Helvede, siger I?„ — raabde Don Quixote; — "Nei, kalder det ikke saaledes! Det fortjener ikke dette Navn; det skal I snart faae at høre.„

Han bad dem derpaa om noget at spise, eftersom han var meget sulten. De bredte Fætterens Tæppe ud paa Græsset, aabnede deres Tværsække, og lagde sig alle fortroligt og venskabeligt ved Siden af hverandre, og fortærede Mellemmad og Aftensmad paa een Gang. Da Tæppet igjen var taget bort, sagde Don Quixote: "Bliver nu siddende, mine Børn! og hører opmærksomt paa mig!„

Tre og Tyvende Kapitel.

Om de forunderlige Ting, som den fortræffelige Don Quixote fortalde, at han havde seet i Montesinos Hule, men som ere saa overordentlige og umuelige, at man fristes til at holde dette Eventyr for opdigtet.

Det var omtrent Klokken fire om Eftermiddagen, Solen var bedækket med lette Skyer, hvilke formildede dens Glands, og dæmpede dens hede Straaler; saa at Don Quixote, uden at besværes af en trykkende Varme, kunde fortælle sine oplyste Tilhørere, hvad han havde seet i Montesinos Hule. Hvorpaa han begyndte saaledes:

"I en Dybde af tolv til fjorten Favne, befinder sig paa den høire Side af denne Grube, en Hule og

Hvælving, der er saa rummelig, at en stor Vogn, bespændt med Muulæsler kan finde Plads derinde. Et svagt Lys trænger ind igjennem nogle Ridser og Sprækker, der strække sig op til den øverste Jordskorpe. Denne Hule eller Hvælving blev jeg vaer, da jeg allerede var træt og kjed af at hænge saaledes i den mørke Afgrund, uden at vide hvor man sænkede mig ned. Jeg besluttede altsaa at gaae derind, for at hvile mig en Smule. Jeg raabde saa høit jeg kunde, at I ikke skulde fire mere paa Rebet, førend jeg advarede Eder igjen, men I har formodentlig ikke hørt mig; jeg halede derfor Strikken til mig, efterhaanden som I lod den glide ned, lagde den sammen i en Hob, satte mig paa den, og tænkde paa hvorledes jeg skulde bære mig ad, for at komme ned til Bunden af Hulen, da jeg her ingen havde, der kunde heise mig ned. Imedens jeg nu saaledes sad i mine egne Tanker, blev jeg, imod min Villie, overfaldet af en dyb Søvn, og førend jeg saae mig for, vaagnede jeg igjen, Gud veed hvorledes, og befandt mig midt paa den deiligste, behageligste og yndigste Eng, som Naturen eller den menneskelige Indbildningskraft er i Stand til at skabe. Jeg rev og gned mine Øine, og fandt, at jeg ikke drømde, men var fuldkommen vaagen. Ikke desto mindre følde jeg mig paa Hoved og Bryst, for at prøve om det ogsaa virkelig var mig selv, eller et eller andet tumt Luftbillede i min Skikkelse; men Bevægelsen, Følelsen og den fuldkomne Sammenhæng, der fandt Sted mellem mine Tanker, overbeviisde mig om, at jeg ligesaa virkelig var tilstede, som jeg nu er det. Strax derpaa fik jeg Øie paa et prægtigt, kon-

geligt Palads; hvis Mure og Vægge syntes opførte af klart, gjennemsigtigt Krystal; to store Fløidørre aabnede sig, og en ærværdig Olding traad ud og kom mig imøde, klædt i en siid Klædning af purpurfarvet Uld, der slæbde efter ham paa Gulvet. Om Skuldre og Bryst hang en Studenterkappe af grønt Atlas, og en grøn mailandsk Hue bedækkede hans Hoved; et snehvidt Skjæg naaede lige ned til Bæltestedet. Han bar ingen Vaaben, men han havde en Rosenkrands i Haanden, hvoraf Avemariarne vare saa store som Valdnødder, og Paternosterne som middelmaadige Strudsæg. Hans Mine, Gang, alvorlige og maiestætiske Holding gjorde mig forundret og forbauset; han kom lige hen til mig, og det første han gjorde var, at slutte mig i sine Arme; derpaa sagde han: "I lang Tid have vi, der ere nedtryllede i disse eensomme Egne, ventet paa Dig, tappre Ridder Don Quixote af Mancha! for at Du skulde bringe Verden Efterretning om, hvad denne dybe Hule, som Du nu er steget ned i, og som kaldes Montesinos Hule, skjuler og indeslutter; en Gjærning, der er opbevaret for dit kjække Hjerte og forbausende Mod. Kom med mig, vidtberømte Herre! jeg vil vise Dig de Underværker, der indeholdes i dette gjennemsigtige Palads, hvis bestandige Opsynsmand og Borgfoged jeg er; thi jeg er just den selvsamme Montesinos, der har givet Hulen sit Navn.,,

Neppe hørde jeg Navnet Montesinos, førend jeg spurgde ham om det var sandt, hvad man fortalde om ham i Verden, at han nemlig havde skaaret sin bedste Ven Durandarte Hjertet ud af Livet med et Sværd, og bragt det til Belerma, saaledes som hiin

havde forlangt det af ham i hans Dødsstund. Han svarede mig, at det altsammen var sandt, paa en eneste Omstændighed nær, nemlig: at det ikke skeede med noget Sværd, hverken lille eller stort, men med en Dolk af slebet Staal, der var skarpere, end en Lancet.

"Den Dolk har vist Ramon de Hoces i Sevilla gjort!,, — sagde Sancho.

"Det veed jeg ikke;,, — svarede Don Quixote; — "men jeg troer dog ikke, at denne Knivsmed har gjort den; thi Ramon de Hoces har levet i vore Dage, og Jagten ved Roncesvalles, hvorved denne Ulykke hendtes, fandt Sted for mange Aar siden. Men denne Undersøgelse er heller ikke af nogen Vigtighed, og kan hverken gavne eller skade Sandheden af denne Historie.,,

"Det er vist;,, — sagde Fætteren; — "fortæl kun videre, Hr. Don Quixote! jeg hører paa Eder med den største Fornøielse af Verden.,,

"Og jeg fortæller med ikke mindre Fornøielse!,, — svarede Don Quixote. — "Den ærværdige Montesinos førde mig derpaa ind i Chrystalpaladset, hvor der i en overordentlig kjølig Sal i nederste Stokværk, der ganske var beklædt med Alabast, stod et stort Marmorgravminde af mesterligt Arbeide, paa hvilket en Ridder laae udstrakt; men denne Ridder var hverken af Bronze, Marmor eller Jaspis, saaledes som man pleier at see dem paa andre Gravminder, men ganske naturligt af Kjød og Been. Han holdt den høire Haand, der efter mit Tykke var temmelig haarrig og senefuld, et Tegn til, at den tilhørde en kraftfuld Herre, trykket fast paa sit Bryst; og førend jeg fik

Tid til at henvende mig med et Spørgsmaal til Montesinos, bemærkede denne selv den Forbauselse, med hvilken jeg betragtede Manden paa Gravmindet, og sagde til mig: "Denne er min Ven, Durandarte, Kronen og Speilet for alle forelskede Riddere og tappre Kjæmper paa hans Tid. Ham, tilligemed mig og mange andre Damer og Herrer holder hiin franske Troldmand Merlin, som man siger, var en Søn af Djævelen, fortryllet hernede; men jeg for min Deel troer ikke, at denne Troldkarl har været en Søn af Djævelen, men at han vidste, som man pleier at sige, mere end Fanden selv. Hvorledes og hvorfor han har fortryllet os, veed ingen; men med Tiden vil det vel opklare sig, og efter min Mening kan dette Tidspunkt ikke mere være langt borte. Men een Ting er der, der forundrer mig saare; jeg veed nemlig saa vist, som jeg veed, at det nu er Dag, at Durandarte opgav sin Aand i mine Arme, og at jeg, da han var død, med mine egne Hænder skjar ham Hjertet ud af Livet; det maatte, saa sandt jeg er ærlig, veie sine fulde to Pund, thi som de Naturkyndige bemærker, har den altid det største Mod, der har det største Hjerte. Da dette nu forholder sig saaledes, og da denne Ridder virkelig er død, hvorfor klager og jamrer han sig da endnu fra Tid til Anden, ligesom om han var levende?„

"Neppe havde han sagt disse Ord, førend den stakkels Durandarte udstødte et høit Skrig og sagde:

O, min Fætter, Montesinos!
Var til Dig mit sidste Ønske,
Ei, at Du, naar jeg var død, og

Sjælen af mit Legem faret,
Skulde skjære strax mit Hjerte
Ud, med Glavind eller Dagert,
Og det bringe til Belerma?

Da den ærværdige Montesinos hørde dette, faldt han paa Knæ for den klagende Ridder, og svarede med Taarer i Øinene: "Bedste Hr. Durandarte, kjæreste Fætter! jeg har jo for længe siden gjort, hvad I befalede mig paa hiin sørgelige Dag, da I mistede Livet; jeg har jo skaaret Hjertet ud af Eder, saa godt jeg kunde, og har ikke ladet det mindste Stykke blive tilbage i Brystet, har tørret det omhyggeligt med et reent Klæde, der var kantet med Kniplinger, hvorpaa jeg strax er redet sporenstrøgs med det til Frankerig, efter at jeg først havde nedlagt Eder i Jordens Skjød, under saadan en Strøm af Taarer, at jeg gjærne med dem kunde have vasket mine Hænder, og renset dem for det Blod, der klæbede ved dem, af det at jeg rodede omkring i eders Indvolde. Ja, end ydermere, Hjertens Fætter! i den første Landsby jeg kom til, da jeg havde forladt Roncesvalles, strøede jeg en Smule Salt paa eders Hjerte, for at det ikke skulde stinke, men komme friskt, eller i det mindste vindtørret i Frøken Belermas Hænder. Hun selv er, saavel som I og jeg, og eders Vaabendrager Guadiana, samt Duenna Ruidera tilligemed hendes syv Døttre og to Søsterdøttre, med mange andre af eders Venner og Bekjendte, forhexede herned af den vise Merlin for mange, mange Aar siden; og endskjøndt der siden den Tid er hengaaet over fem hundrede Aar, er der dog ingen af os død endnu, og vi savne kun Ruidera med hendes

Døttre og Søsterdøttre, der have udøst saa mange Taarer, at Merlin, formodentlig af Medlidenhed, har forvandlet dem til ligesaa mange Søer, der den Dag i Dag er, findes i Provindsen Mancha, og af dem, der leve paa Jorden, kaldes Ruideras Sumper. Af disse tilhøre de syv Døttre Kongen af Spanien, men de tre Søsterdøttre Ridderne af den høihellige Orden San Juan. Eders Vaabendrager Guadiana, der ligeledes hensmæltede i Taarer over eders Ulykke, blev forvandlet til en Flod, der bærer hans Navn. Da denne kom frem paa Jordens Overflade og saae Solen paa en anden Himmel, græmmede han sig saa meget over, at han var bleven skilt fra Eder, at han igjen skjulde sig i Jordens Skjød; men da det ikke var ham muligt, at standse sit naturlige Løb, kommer han fra Tid til anden frem igjen for Dagens Lys, og viser sig for Menneskernes Øine. De omtaelte Søer bringe ham deres Vande, og ved Hjælp af disse og mange andre, der forene sig med ham, strømmer han stor og prægtig ind i Portugal. Men ikke desto mindre viser han allevegne, hvor han kommer hen, et sørgmodigt, tungsindigt Væsen, og han roser sig ikke af at nære i sit Leie kostelige Fiske, men kun almindelige, og lidet agtede, der slet ikke kunne sættes i Sammenligning med dem, der næres af den gyldne Tajo. Alt, hvad jeg nu siger Eder, kjæreste Fætter! har jeg allerede sagt Eder hundrede Gange; men da I ikke svarer mig, maa jeg tænke, at I enten ikke troer mig, eller ikke hører mig, og Gud veed, hvor inderligt dette smerter mig. En Nyhed vil jeg dog fortælle Eder endnu, der, om den ikke lindrer eders Smer-

te, heller ikke vil formere den; luk eders Öine op, og see Eder om, thi I maa vide, at I her har for Eder hiin store Ridder, om hvilken den vise Merlin har forkyndt saa mange Spaadomme, nemlig hiin Don Quixote af Mancha, der igjen, med langt større Glands, end i de henrundne Aarhundreder, skal fornye det saa længe forsømte vandrende Ridderskab, og ved hvis Mægling og Hjælp vi alle engang skulle blive løste fra den Trolddom, der binder os; thi store Bedrivter ere kun opbevarede for store Mænd.„

"Og om endogsaa dette ikke skeer,„ — svarede den ulykkelige Durandarte med en svag og døende Stemme; — "om endogsaa dette ikke skeer, kjære Fætter, siger jeg dog: "Taalmodighed! og bland kun Kortene!„ — Derpaa vendte han sig om, og taug saa stille som forhen, uden at lade høre et eneste Ord mere.

"Imidlertid opstod der en stor Tummel, der var ledsaget af Jammerskrig, dybe Sukke og en ængstlig Hulken. Jeg saae mig om, og bemærkede gjennem Chrystalvæggen, at to Rækker af de skjønneste Jomfruer, alle i Sørgeklæder, og med hvide Turbaner paa Hovedet, holdt en høitidelig Procession i en anden Sal. Tilsidst fulgde efter begge Rækkerne en fornemme Dame, efter hendes Anstand at dømme; hun var sortklædt ligesom de Andre, og bar et stort hvidt Slør, der var saa langt, at det slæbde efter hende. Hendes Turban var to Gange saa stor som den Største af nogen af de Andres; hun havde tætsammenvoxede Öienbryn, en flad Næse, en stor Mund og røde Læber. Tænderne, som hun undertiden lod see,

vare lange, smalle, ilde satte, men saa hvide som pillede Mandler. I Hænderne bar hun et fiint Klæde, i hvilket der, som jeg bemærkede, var indviklet et Hjerte, saa tørt og sammenskrumpet som en Mumie. Montesinos sagde mig, at alle de Personer, der holdt denne Procession, vare i Durandartes og Belermas Tjeneste, og vare fortryllede her tilligemed deres Herskab, og at den Sidste, der bar Tørklædet, var Frøken Belerma selv. Fire Gange om Ugen holdt hun og hendes Jomfruer denne Procession, og sang, eller, rettere sagt, hulkede Sørgesange over Liget, og over hans Fætters ynkværdige Hjerte. At jeg fandt hende noget hæslig, eller i det mindste ikke saa smuk, som Sagnet beskriver hende, kom sagtens af de onde Nætter og endnu værre Dage, som hun maatte tilbringe i denne fortryllede Tilstand, hvilket man ogsaa kunde see af hendes opsvulmede Øine og bleggraae Farve; thi denne Farve og de hule Øine kom ikke deraf, at det gik hende efter Qvindernes sædvanlige Viis, hvilken hun allerede i mange Aar og Maaneder ikke havde været underkastet, men af hendes eget Hjertes Kummer og Græmmelse over det Hjerte, som hun bestandigt holdt i Hænderne, og som bestandigt mindede hende om hendes ulykkelige Elskers alt for tidlige Død. Thi havde dette ikke været Tilfældet, vilde hun næsten have overgaaet i Deilighed, Ynde og Munterhed, den fortræffelige Frøken Dulcinea af Toboso, der er ligesaa berømt i hine underjordiske Egne, som her oppe i Oververdenen.„

"Lad det kun være godt, Hr. Montesinos!„ — afbrød jeg ham; — "og fortæl eders Historie som det

sømmer sig, uden at sammenligne den ene Person med den Anden; thi I veed selv, at Sammenligninger ere forhadte. Den uforlignelige Dulcinea af Toboso er hvad hun er, og Frøken Belerma er ligeledes hvad hun er, og har været, og derved er det bedst at lade det blive.„

"Tag mig det ikke ilde op, Hr. Don Quixote!„ — svarede han; — "jeg tilstaaer, at jeg har feilet, og ikke udtrykt mig som jeg burde, i det jeg sagde, at Frøken Dulcinea neppe kunde sammenlignes med Frøken Belerma; thi da det har ahnet mig, at I er hiin Dames Ridder, er det Grund nok for mig til hellere at bide min egen Tunge af, end at sammenligne hende med noget, der er ringere end Himmelen selv.„

"Denne Fyldestgjørelse, som den store Montesinos gav mig, udslettede den Ærgrelse af mit Bryst, som jeg følte derover, at jeg hørde min Herskerinde sammenlignes med Belerma.„

"Det undrer mig dog,„ — sagde Sancho; — "at eders Velbyrdighed ikke strax kastede sig over den gamle Knægt, og gav ham et dygtigt livfuldt Hug, eller rev ham alle Haarene af Skjæget.„

"Nei, Ven Sancho!„ — svarede Don Quixote; — "det vilde ikke have anstaaet mig at handle saaledes; thi vi ere alle forbundne til at ære de Gamle, om de endogsaa ingen Riddere ere; men især gamle fortryllede Riddere. Iøvrigt kan jeg vel sige, at vi ikke bleve hinanden noget skyldige under mange andre Samtaler, der forefaldt imellem os.„

"Jeg kan ikke begribe,„ — begyndte Fætteren, — "hvorledes I, kjære Hr. Don Quixote! kan have

seet saa mange Ting, og holdt saa lange Samtaler i den korte Tid, I var dernede.,,

"Hvorlænge har jeg da været dernede?,, — spurgde Don Quixote.

"Kun lidt over een Time!,, — svarede Sancho.

"Det er ikke muligt!,, — svarede Ridderen; — "thi medens jeg opholdt mig dernede, har det tre Gange været Nat, og tre Gange Dag; saa at jeg, efter min Regning, maa have tilbragt tre hele Døgn i hine fjærne og skjulte Egne.,,

"Hvad min Herre siger, maa vel være sandt!,, — sagde Sancho, — "thi da han dernede har havt at bestille med lutter Fortryllelser, maa det, der er forekommet os som en Time, være forekommet ham som tre Nætter og Dage.,,

"Saaledes hænger det vel sammen!,, — svarede Don Quixote.

"Har eders Velbyrdighed da slet ikke spiist i al den Tid?,, — spurgde Fætteren.

"Ikke saa meget som en Bid!,, — svarede Don Quixote; — "jeg har hverken tænkt paa at spise eller følt den mindste Hunger.,,

"Spise de Fortryllede da ikke?,, — spurgde Fætteren igjen.

"Nei, de spise ikke, forrette ikke heller deres Nødtørft;,, — svarede Ridderen; — "dog siger man, at deres Negle, Haar og Skjæg skulle voxe.,,

"Men, Herre! de Fortryllede sove vel dog?,, — spurgde Sancho.

"Paa ingen Maade!,, — svarede Don Quixote,

— "i det mindste har i de tre Dage jeg tilbragde hos dem, hverken de eller jeg lukket et Öie til.„

"Her„ — sagde Sancho; — "passer altsaa det Ordsprog, som Fod i Hose: "Siig mig med hvem Du omgaaes, og jeg vil sige Dig hvem Du er.„ Eders Velbyrdighed behøver kun at give Eder i Lav med forhexede Folk, der hverken æde, drikke eller sove, og man maa ikke undre sig over, at I heller ikke æder, drikker og sover. Men eders Naade maa ikke tage mig det ilde op, naar jeg siger Eder, at jeg tage mig Gud, nær havde jeg sagt, tage mig Fanden, ikke troer et eneste Ord af alt det, I der har fortalt os.„

"Hvorfor da ikke?„ — spurgde Fætteren, — "mener I da, at Hr. Don Quixote lyver? eller har han havt Tid til at opdigte og sammensætte saa mange Millioner Løgne, om han endogsaa havde villet?„

"At min Herre lyver, troer jeg just ikke! — svarede Sancho.

"Hvad troer Du da?„ — spurgde Don Quixote.

"Jeg troer„ — svarede Vaabendrageren; — "at denne Merlin og disse Troldmænd have hexet den hele Sværm sammen, som eders Velbyrdighed siger, at I har seet og taelt med dernede, og de have fyldt Eder Maven eller Hovedet med alt det, som I har fortalt, og endnu agter at fortælle os.„

"Dette kunde vel være, Sancho!„ — svarede Ridderen; — "men det er ikke saaledes, thi hvad jeg har fortalt, har jeg seet med mine egne Öine, og følt med mine egne Hænder. Men hvad vil Du sige, naar jeg endnu fortæller Dig, at der iblandt de utallige, forunderlige Ting, som Montesinos viisde

mig, og som Du, naar vi faae Tid og Leilighed paa vore vidtløftige Vandringer, nok skulle faae at høre, ogsaa befandt sig tre Bondepiger, der hoppede omkring paa Engen som unge Gjeder? Og neppe blev jeg dem vaer, førend jeg gjenkjendte i den Ene den uforlignelige Dulcinea, og i de to Andre, de tvende Bondepiger, der ledsagede hende, og som vi taelde med udenfor Toboso. Jeg spurgde Montesinos om han kjendte dem; han svarede: nei; men han var af den Mening, at det maatte være nogle meget fornemme fortryllede Damer, der først for nogle Dage siden vare komne ned i disse Egne, og det var noget jeg ikke maatte forundre mig over, eftersom der befandt sig mange andre Damer dernede baade fra den forgangne og nuværende Tid, forvandlede i forskjellige, forunderlige Skikkelser; iblandt Andre kjendte han Dronning Ginebra, og hendes Duenna Quintannona, der bar Bægeret frem for Lanzelot, da han kom fra Britanien.„

Da Sancho hørde al denne Snak, vidsde han ikke, om han skulde fare af sit gode Skind, eller briste af Latter; thi da han bedst vidsde hvorledes det hang sammen med Dulcineas foregivne Fortryllelse, eftersom han selv havde forhexet hende, eller udgivet hende for forhexet, indsaae han strax, at hans Herre var gaaet fra Forstanden, og bleven en topmaalt Nar.

"Jeg maa forbande den Dag og den Time„ — sagde han, — "da eders Velbyrdighed foer ned til den anden Verden, og, til eders Ulykke, traf Hr. Montesinos dernede, der sender Eder saaledes tilbage. I havde gjort vel, gode Herre! hvis I var bleven her-

oppe med eders gode fem Sandser, saaledes som Gud havde givet Eder dem, og ved hver Leilighed foredraget fornuftige Lærdomme og gode Leveregler, istedetfor at I nu snakker det taabligste Tøi, som noget Menneske kan finde paa.„

"Jeg kjender Dig, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "og følgelig bryder jeg mig ikke om din Snak.„

"Og jeg mig lige saa lidt om Eders„ — sagde Sancho, — "om I saa prygler mig eller slaaer mig ihjel for det, jeg har sagt og vil sige, en Sandhed er og bliver det dog. Men siig mig engang, da der nu er Fred og Venskab imellem os, hvorpaa har I da kjendt vor Frøken? og hvis I har taelt med hende, hvad sagde og hvad svarede hun da?„

"Jeg kjendte hende„ — svarede Don Quixote, — "paa hendes Klæder, hvilke vare de samme, som hun bar, da Du viisde mig hende. Jeg talede til hende; men hun svarede ikke et Ord, men vendte mig Ryggen, og løb bort med en saadan Hurtighed, at ingen Piil kunde indhente hende. Jeg vilde løbe efter hende, og havde ogsaa gjort det, hvis Montesinos ikke havde raadet mig derfra, og sagt mig, at det kun vilde være forgjæves Umage, og at den Time desuden var forhaanden, da jeg maatte vende tilbage till Oververdenen. Han sagde mig ogsaa, at jeg, naar den rette Tid kom, nok vilde faae Underretning om, hvorledes den Trolddom kunde løses, der bandt ham, Frøken Belerma, Durandarte, og alle de andre, der befandt sig dernede. Men af alt, hvad jeg saae og hørde i Hulen, har intet smertet mig saameget, som det,

at en af Frøken Dulcineas Ledsagerinder hemmeligt kom til mig, medens jeg endnu taelde med Montesinos, og med Taarer i Øinene og en sagte, sittrende Stemme sagde til mig: "Min Frøken, Dulcinea af Toboso, lader eders Naade hilse tusinde Gange, og beder Eder, at I vil lade hende vide hvordan I befinder Eder, og da hun er i stor Nød, lader hun Eder bede paa det indstændigste, at I vil laane hende et halvt Dusin Realer, eller saa mange I har hos Eder, paa dette nye Katuns Underskjørt; hun giver Eder sit Ord paa, at hun skal betale Eder igjen med det allerførste.„ Jeg blev saa forundret og forbauset over denne Anmodning, at jeg ikke kunde afholde mig fra at spørge Montesinos, om det var mueligt, at de fortryllede Damer kunde være i Forlegenhed for Penge.„

"Tro mig, Hr. Don Quixote!„ — svarede han, — "det, man kalder Nød, føler man allevegne; thi det udbreder sig overalt, hersker over alt, og forskaaner ikke engang de Fortryllede. Da nu Frøken Dulcinea af Toboso har ladet Eder anmode om et halvt Dusin Realer, og Pantet, som det synes, er godt, saa er jeg af den Mening, at I bør give hende dem, thi hun maa udentvivl befinde sig i en stor Forlegenhed.„

"Jeg tager ikke mod noget Pant;„ — svarede jeg, — "men jeg kan heller ikke give hende hvad hun forlanger, da jeg ikke har mere end fire Realer hos mig.„ Disse gav jeg Pigen; det var de samme, Sancho! som Du nylig gav mig, for at uddele som Almisse, blandt fattige Folk; derpaa sagde jeg til hende: "Hils eders Frøken, min Glut! at hendes Nød

smerter mig lige ind i Sjælen, og at jeg ønskede, at jeg var en Fucar *) for at kunne afhjælpe den. Siig hende ogsaa, at jeg ingen Lykke kjender i Verden, da jeg er berøvet hendes behagelige Nærværelse og forstandige Underholdning, og at jeg beder hende ydmygt, at hun vil vise mig den Naade, at unde hendes Slave og trøstesløse Ridder at see hende og tale med hende. I kan ogsaa sige hende, at jeg, inden hun tænker derpaa, vil gjøre det samme Løfte, som Marquien af Mantua gjorde, da han fandt sin Søstersøn Balduin døende midt i Skoven, han svor nemlig, ikke at spise paa Dug, tillige med andre Biting, som han lagde til, førend han havde hævnet ham. Saaledes vil jeg ogsaa sværge, at gjennemstryge alle syv Verdens Dele med mere Punktlighed end Infanten Don Pedro af Portugal, og ikke at hvile, førend jeg har løst den Trolddom, der binder hende.„

"Alt dette og endnu meget mere skylder eders Naade min Frøken!„ — svarede Pigen; og, istedet for at neie, gjorde hun et Bukkespring, der var over to Alen høit, og løb sin Vei.

"Hellige Gud!„ — raabde Sancho, — "er det muligt, at saadan noget kan gaae for sig i Verden, og at Troldmænd og Trolddom kan have saa stor Magt, at de have kunnet forvandle min gode Herres sunde Fornuft til den meest urimelige Galskab? O, Herre! Herre! for Himlens Skyld, besind Eder, tag eders Ære og gode Navn og Rygte i Agt, og tro

*) Fugger? Fuggerne vare en for sine overordentlige Rigdomme berømt Familie i Augsburg.

ikke paa saadanne Taabligheder, der forvirre og forvilde eders Hoved!„

"Du taler saaledes, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "fordi Du er mig hengiven; og da Du kun er lidet erfaren i denne Verdens Ting, forekommer alt det, der er nogen Vanskelighed ved, Dig umueligt. Men jeg har allerede sagt Dig, at den Tid vil komme, da jeg skal fortælle Dig Ting, jeg har seet dernede, der maae overbevise Dig om Sandheden af det, jeg nu har sagt, og mod hvilke ingen Tvivl eller Modsigelse kan finde Sted.

Fire og Tyvende Kapitel.

Der indeholder tusinde Smaating, der vel ere ubetydelige, men dog nødvendige for rigtigt at forstaae denne ophøiede Historie.

Han, der har oversat denne mærkværdige Historie fra Originalsproget, hvori dens første Forfatter, Cid Hamet Benengeli nedskrev den, fortæller, at, da han kom til dette Kapitel om Eventyret i Montesinos Hule, fandt han følgende Anmærkninger, skrevne i Randen, af Hamets egen Haand:

"Jeg kan hverken tænke eller indbilde mig, at alt, hvad der staaer optegnet i dette Kapitel, virkelig og i Sandhed er hendet den tappre Don Quixote; Grunden er, at alle de Eventyr, der hidindtil have mødt ham, have været muelige eller sandsynlige, men i dem, der foregik i denne Hule, er ikke det mindste

Spor af Sandsynlighed, da de overskride alle Fornuftens Grændser. Men jeg kan umueligt troe, at Don Quixote, den meest sanddrue Adelsmand, og ædleste Ridder paa den Tid, skulde have løiet; thi han havde før ladet sig gjennembore med Pile, end forebragt en Usandhed. Imidlertid finder jeg, at han virkelig har fortalt det altsammen med de ovenanførte Omstændigheder, og at han umuelig, i saa kort Tid har kunnet opdigte en saadan Mængde Galskab. Holder man derfor dette Eventyr for opdigtet, saa er det ikke min Skyld; jeg skrev det efter, uden at afgjøre, om det er sandt eller falskt. Du, kjære Læser! er fornuftig nok, til selv at dømme derom, hvilket jeg hverken bør eller kan; skjøndt man vil paastaae for vist, at Don Quixote paa sin Sotteseng har gjenkaldt alt, og tilstaaet, at det Hele var et Eventyr af hans egen Opfindelse, og som han havde opdigtet efter dem, som han havde læst i sine Ridderbøger.

Iøvrigt vedbliver Forfatteren saaledes:

Studenten var meget forundret over Sanchos Dristighed og hans Herres Taalmodighed, og derfor kom han paa den Formodning, at Glæden over at have seet hans Herskerinde Dulcinea, skjøndt kun fortryllet, gjorde Don Quixote saa sagtmodig, som han ved denne Leilighed viisde sig; thi hvis dette ikke havde været Tilfældet, vilde Sancho nok have fortjent sig en Dragt Stokkeprygl ved de Ord han havde ladet falde, og som saa meget havde fornærmet hans Herre.

"Jeg for min Deel, Hr. Don Quixote af Mancha!„ — sagde Fætteren, — "skatter mig meget lykkelig, fordi jeg har gjort denne Reise i eders Selskab,

efterſom jeg har vundet meget ved den. For det Førſte har jeg gjort eders Bekjendtſkab, hvilket jeg anſeer for en ſtor Lykke; for det Andet har jeg erfaret, hvad der er ſkjult i denne Monteſinos Hule, og hvorledes det forholder ſig med Guadianas Forvandling og Ruideras Sumper, hvilket kommer mig tilpas ved min ſpanſke Ovid, ſom jeg arbeider paa; for det Tredie har jeg lært, at Kortene ere en meget gammel Opfindelſe, og at man i det mindſte har brugt dem i Carl den Stores Dage, hvilket jeg ſlutter af de Ord, ſom Durandarte, efter eders Velbyrdigheds Beretning, ſagde, da han efter Monteſinos lange Tale, vaagnede op og raabde: "Taalmodighed! bland kun Kortene!„ Dette Udtryk og denne Talemaade kunde han umueligt have lært medens han var fortryllet, men han maa have kjendt den fra den Tid han endnu levede i Frankerig, i den omtalte Keiſer Karl den Stores Dage. Denne Opdagelſe paſſer fortræffeligt for min anden Bog, nemlig for mit Anhang til Polydorus Virgilius om ældgamle Opfindelſer; thi jeg troer ikke, at han i ſin Bog har ſagt noget om Kortene, hvilket jeg nu vil gjøre; og det er en Ting af ſtor Vigtighed, efterſom jeg nu kan beraabe mig paa et ſaa vægtigt Vidnesbyrd, ſom den ærede og ſanddrue Ridder Durandartes. For det Fjerde veed jeg nu ogſaa med Vished, hvor Floden Guadiana har ſit Udſpring, og det er noget, man hidindtil ikke har vidſt.„

"Eders Velbyrdighed har Ret!„ — ſagde Don Quixote, — "Men jeg gad vidſt, naar Gud forlener Eder den Naade, at lade Eder erholde Tilladelſe til

at lade eders Bøger trykke, hvilket jeg dog tvivler paa vil skee, og hvem I da vil tilegne den.„

"Der gives store Herrer nok i Spanien, som jeg kan tilegne den.„ — sagde Fætteren.

"Just ikke saa mange;„ — svarede Don Quixote, — "store Herrer, der fortjene det, gives der vel, men ikke alle ere tjente med at besvare en saadan Høflighed med saadanne Belønninger, som en Forfatter venter for sit Værk. Jeg kjender kun een fyrstelig Herre, der veed saa rigeligt at erstatte Andre det, hvorpaa de lide Mangel, at jeg maaskee vilde gjøre et halv Dusin retskafne Mænd misundelige, hvis jeg vilde sige alt hvad jeg kunde fortælle om ham *). Men lader os gjemme dette til en beleiligere Tid, og nu see os om efter et Natteleie.„

"Ikke langt herfra,„ — sagde Fætteren, — er der en Eremithytte, der beboes af en Eneboer, der, som man siger, har været Soldat, og er i Orde for at være en god Christen, og en meget forstandig og velgjørende Mand. Ved Siden af sin Eremitbolig har han paa egen Bekostning opbygget en Hytte, der vel er lille, men dog har Plads nok til at modtage nogle Gjæster.„

"Har Eremitten ogsaa Høns?„ — spurgde Sancho.

"Der er kun faa Eremitter, der ikke har dem;„ — svarede Don Quixote; — "thi nuomstunder behjælpe de sig ikke saaledes, som de, der boede i de ægyptiske Ørkener, og bedækkede deres Nøgenhed med Palmeblade, og levede af Rødderne paa Marken. Man maa ikke troe, at jeg vil nedsætte dem, der leve i

*) Hertugen af Lemos.

vore Dage, ved at rose hine, men jeg vil kun sige, at vore Tiders Eremitter ikke gaae saa vidt i Strænghed mod sig selv, og i alle Slags Bodsøvelser; men derfor kunne de gjærne være ligesaa fromme som hine. Jeg, i det mindste, anseer dem derfor, og naar alt kommer til alt, saa skader den Hykler, der anstiller sig gudfrygtig, dog ikke saa meget som den Ryggesløse, der synder aabenbart.„

"Medens de taelde saaledes, bleve de en Mand vaer, der kom gaaende meget hastigt, og drev et Muulæsel foran sig, der var belæsset med Spyd og Hellebarder. I det han gik forbi dem, hilsede han, og fortsatte sin Marsch, men Don Quixote raabde til ham, og sagde: "Bi og tag os med, min gode Mand! det forekommer mig, at I driver stærkere paa eders Muulæsel, end det kan taale.„

"Jeg kan ikke opholde mig, Herre!„ — svarede Manden, — "thi de Vaaben, som I her seer, skulle bruges i Morgen, og følgelig er jeg nødt til at skynde mig; altsaa Farvel! Men hvis I er nysgjerrig efter at vide hvad de skulle bruges til, kan I finde mig i Kroen paa hiin Side Eremitboligen, hvor jeg agter at blive i Nat; og drager I samme Vei, kan jeg fortælle Eder ganske forunderlige Ting. Farvel endnu engang!„

Derpaa stak han sit Muulæsel med sin Pig, og skyndte sig saa stærkt, at Don Quixote ikke fik Tid til at spørge om de Vidundere, som han agtede at fortælle ham. Da han nu af Naturen var nysgjerrig, og altid gjærne gad høre noget Nyt, besluttede han i Øieblikket at ride til Kroen, hvor han vilde til-

bringe Natten, istedetfor at tage ind i Eremitboligen, hvor Fætteren havde villet overnatte. De stege derfor alle tre til Hest, og toge den lige Vei til Kroen, som de naaede lidt før Aften. Underveis foreslog Fætteren Don Quixote, at holde stille ved Eremitboligen for at drikke engang. Neppe hørde Sancho, at Talen var om at drikke, førend han satte Hælene i Siderne paa sin Skimmel, og Don Quixote og Fætteren fulgde efter ham. Men Sanchos onde Skjæbne vilde, at Eneboeren ikke var hjemme, hvilket de fik at vide af hans Karl, som de fandt i Hytten. De bade ham om en Hjertestyrkning; hvorpaa han svarede, at hans Herre ikke havde saadan noget, men ønskede de friskt Vand, vilde han gjærne give dem det.

"Dersom vi kunde være tjente med Vand,„ — sagde Sancho; — "var der Kilder nok her i Omegnen, hvormed vi havde kunnet slukke vor Tørst. O, Camachos Bryllup! o Du deilige Overflødighed i Don Diegos Huus! hvor ofte ville vi komme til at savne Eder!„

Derpaa forlode de Eremitboligen, og fortsatte deres Reise til Kroen. Kort efter indhentede de en Knøs, der slæntrede foran dem hen ad Veien. Paa Enden af sin Kaarde, som han havde lagt over Skulderen, bar han et Bundt, hvori han havde sine Klæder, der, som det syntes, bestode af et Par Buxer eller Pantalons, en kort Kappe, og nogle Skjorter. Han havde en Fløielstrøie paa, der var besat med nogle Strimler Atlas, og Skjorten hang ham ned om Lænderne. Hans Strømper vare af Silke, og hans Skoe brednæsede, saaledes som man bar dem ved Hof=

ſet. Han var omtrent atten til nitten Aar gammel, og, efter det Udvortes at dømme, en raſk og munter Knøs. Han ſang nogle Viſer, for at fordrive Tiden. Da de indhentede ham, havde han juſt endt en Sang, der, ſom Fætteren bemærkede, ſluttede med disſe Ord:

"Jeg maa nu i Krigen; jeg har ei en Hvid;
O, havde jeg Penge, da gik jeg ei'did.„

Don Quixote tiltalede Knøſen, og ſagde: "I har gjort Eder det beqvemt, min lyſtige, unge Herre! hvorhen gaaer Reiſen, hvis det er tilladt at ſpørge?„

"At jeg er ſaa let klædt,„ — ſvarede Ynglingen, — "kommer af Heden og min Fattigdom; foreſten agter jeg mig i Krigen.„

"For Hedens Skyld, det kan jeg finde mig i,„ — ſagde Don Quixote, — "men af Armod?„

"Min Herre!„ — ſvarede Knøſen, — "i dette Bundt har jeg et Par Fløielsbuxer, der pasſer til denne Trøie. Sled jeg dem op paa Veien, havde jeg intet at tage paa, naar jeg kom til Staden, og Penge har jeg ikke til at kjøbe nye for; altſaa er det deels for at afkjøle mig, deels af Trang at jeg gaaer ſaaledes, ſom I ſeer mig, for at indhente et Kompagni Soldater, der ligger i Qvarteer henimod tolv Mile herfra. I det vil jeg tage Tjeneſte, og ſaa findes der vel en Ruſtvogn, der kan bringe mig til det Sted, hvor vi ſkulle indſkibes, og det er, ſom jeg hører, Carthagena. Jeg vil hellere tjene Kongen i Leiren, end en Gniepind ved Hoffet.„

"Har I da ſlet ikke lagt Eder noget til Bedſte, min Herre?„ — ſpurgde Don Quixote.

"Hvis jeg havde tjent en Grand af Spanien,

eller en anden stor Herre,„ — svarede Knøsen, — "havde jeg sikkert vundet noget derved; thi det har man dog af at tjene en brav Herre, at man undertiden springer ligefra Skobørsten til en Fændriks- eller Kaptains-Plads, eller ogsaa til en god aarlig Pension; men jeg Staffel har altid tjent deels Gniere, deels Prakkere, der gav mig saa ussel en Løn, at jeg neppe for Halvdelen kunde lade mine Kraver stive; og paa den Maade vilde det være et Mirakel, om en stakkels Page havde lagt sig noget til Bedste.„

"Men for Guds Skyld, siig mig dog, kjære Ven!„ — spurgde Don Quixote, — "har I da i eders hele Tjenestetid ikke kunnet erhverve Eder saa meget som et Livree?„

"To Gange har man givet mig et Livree,„ — svarede Pagen, — "men ligesom man trækker Kappen af Novizen, der forlader Klosteret førend han har aflagt sit Løvte, og giver ham sine egne Klæder igjen, saa har mine Herrer ogsaa givet mig mine igjen, saasnart deres Forretninger i Hovedstaden vare forbi, og naar de reisde tilbage, toge de Livreerne fra mig, som de kun have ladet mig trække paa til Stads.„

"Hvilken Karrighed!„ — sagde Don Quixote; — "Imidlertid maa I ikke fortryde, at I har forladt Hoffet i en saa priselig Hensigt, thi intet i Verden er mere hæderligt end først at tjene Gud og siden sin naturlige Herre og Konge, især med Kaarden i Haanden, ved hvilken man vel ikke kan erhverve sig flere Rigdomme, men mere Berømmelse, end ved Bogen; thi skjøndt Videnskaberne have hævet flere Familier end Vaabenene, saa har dog disse et vist, jeg veed

ikke hvad, forud for hine, hvorved de hæve sig med en vis Glands over alt. Indprænt ogsaa det i eders Hukommelse, som jeg nu vil sige Eder, thi ved eders møisommelig Levemaade vil det være Eder til stor Nytte og Lettelse: Søg at undgaae, at tænke paa de Ulykkestilfælder, der kunne møde Eder, thi det værste, der kan foreståae Eder, er Døden; og naar denne blot er, som den bør være, er det en stor Lykke at døe. Man spurgde engang hiin tappre, romerske Feltherre, Julius Cæsar, hvilken Død der var den bedste? Den hurtigste og pludseligste, var Svaret; og endskjøndt han gav dette Svar som en Hedning, der er fremmed for Kundskab om den sande Gud, havde han dog Ret i det han sagde, eftersom Døden gjør Ende paa alle Menneskets Lidelser. Thi sæt det Tilfælde, at I i den første Træfning eller Skjærmyssel bliver dræbt af et Kanonskud, eller sprængt i Luften af en Mine, hvad Magt ligger der da derpaa? en Død er som en anden, og eders Rolle er udspillet; og, som Terentius siger, seer en død Soldat paa Valpladsen bedre ud, end en Levende, der smører Haser; og jo bedre en Soldat adlyder sin Høvidsmand og sine Foresatte, desto større Berømmelse fortjener han. Læg ogsaa Mærke til, min Søn! at det anstaaer bedre en Soldat at lugte af Krudt end af Bisam, og vær overbeviist om, at naar Alderdommen engang naaer Eder i eders hæderfulde Kald, og den finder Eder lam, lemlæstet og bedækket med Skrammer, vil den dog ikke finde Eder fattig paa Æren, som ingen Armod kan forkleine; især da man nu begynder at tænke paa Anstalter til at pleie gamle, lemlæstede Krigsmænd. Thi

det er ubilligt at behandle dem saaledes, som de pleie at gjøre, der giver deres Negere deres Frihed, og jage dem fra sig, naar de ikke mere kunne arbeide, og gjøre dem saaledes som frie Mænd til Slaver af Hungeren, fra hvilken kun Døden kan forløse dem. Mere vil jeg ikke sige Eder nu, men jeg vil endnu bede Eder, at sætte Eder bag ved mig paa min Hest, til vi komme til det nærmeste Vertshuus, hvor vi ville spise til Aften sammen. I Morgen kan I fortsætte eders Reise, og Gud give Eder alt det Held, som eders gode Forsæt fortjener!„

Pagen modtog ikke Tilbudet, om at sætte sig bag paa Don Quixotes Hest, men antog med Taknemmelighed Indbydelsen til Aftensmaaltidet i Kroen; og man fortæller, at Sancho ved denne Leilighed skal have sagt ved sig selv: "Hjælpe mig Gud for Herre jeg har! Er det muelig, at et Menneske, der kan sige saa mange smukke Ting, som han i dette Øieblik har sagt, har kunnet foresnakke os saa meget dumt og utroeligt Tøi, som det han fortalde om Montesines Hule? Dog, Tiden vil opklare det!„

Just som det begyndte at blive mørkt, naaede de Vertshuset, og Sancho glædede sig ikke lidet, da hans Herre holdt det for et virkeligt Vertshuus, og ikke, som han ellers pleiede, for et Slot. Neppe vare de traadte ind, førend Don Quixote spurgde Verten om Manden med Landserne og Hellebarderne. Verten sagde, at han var i Stalden og forede sit Muulæsel. Sancho og Studenten sørgede ligeledes for deres Dyr, og gave Rozinante den bedste Krybbe og den bedste Plads i Stalden.

Fem og tyvende Kapitel.

Om Tildragelsen med Æselskriget, og om det lystige Eventyr med Dukkespillet, samt Abepropheten's mærkværdige Spaadomme.

Don Quixote vidsde ikke paa hvilket Been han vilde staae *), saa utaalmodig var han efter at høre og erfare de Vidundre, som Manden med Landserne havde lovet at fortælle ham. Han gik og søgde ham op paa det Sted, hvor Verten havde sagt at han var, og da han fandt ham; bad han ham strax om Svar paa det, hvorom han havde spurgt ham paa Veien. Manden gav ham til Svar: "Min forunderlige Historie lader sig ikke saaledes fortælle paa staaende Fod, jeg maa have Tid dertil. Lad mig først give mit Muulæsel sit Foder, saa skal eders Velbyrdighed faae Ting at høre, som I vil forundre Eder over.„

"Det skal ikke komme derpaa an,„ — svarede Don Quixote, — "jeg vil selv hjælpe Eder.„

Dette gjorde han virkelig, i det han bragde ham Byg og rensede Krybben. Ved denne Nedladenhed gjorde han Manden beredvillig til at fortælle ham alt hvad han forlangde at vide. Han satte sig tilligemed Don Quixote paa en Steenbænk, Fætteren, Pagen, Sancho Panza og Verten forsamlede sig omkring dem som Tilhørere, hvorpaa han saaledes begyndte sin Fortælling:

"I maae vide, mine Herrer! at det hendte sig i en Landsby halvfemte Miil herfra, at en Lægsmand ved

---

*) I Originalen staaer No se le cocia el pan, Brødet vilde ikke blive nok, (ret bagt) for ham.

sin Tjenestepiges List og Skjælmstykker, hvorom man kunde fortælle en heel Deel, mistede et Æsel, og hvor megen Umage han end gjorde sig, var det ham dog ikke muligt at finde det igjen. Omtrent fjorten Dage vare forgangne, siden Æslet var bleven borte, da Lægsmanden, efter hvad man fortæller, kom paa Torvet, hvor en anden Lægsmand af samme By sagde til ham: "Giver I mig Findeløn, Nabo! saa vil jeg sige Eder, hvor I kan finde eders Æsel?„

"Det lover jeg Eder,„ — svarede den Anden, — "og det en god ovenikjøbet, men lad os høre, hvor har I fundet det?„

"Jeg saae det i Morges i Skoven,„ — svarede Finderen, — "men uden Sadel og Tøi, og saa magert, at det var en Ynk at see. Jeg vilde gjærne have drevet det foran mig, og bragt Eder det hid, men det var blevet saa vildt og sky, at det løb for mig, saasnart jeg kom det nær, og skjulde sig i det Tykkeste af Skoven. Har I Lyst til at gaae hen at lede det op, saa vil jeg følge med Eder, naar jeg har bragt mit Æsel hjem, hvilket ikke skal vare længe.„

"I gjør mig en Tjeneste,„ — sagde han, der havde mistet Æslet, — "og jeg vil gjærne engang betale Eder med samme Mønt.„

"Med alle disse Omstændigheder, og netop paa samme Maade, som jeg nu fortæller det, fortæller enhver det, der kjender Sagens rette Sammenhæng. Kort og godt, begge Lægsmændene gik Arm i Arm ud i Skoven, og da de kom til det Sted, hvor de tænkde at finde Æslet, var det der ikke, og de vare heller ikke i Stand til at finde det, hvormeget de end

søgde. Da de nu slet ikke kunde finde det, sagde den Lægsmand, der havde seet det, til den Anden: "Veed I hvad, Nabo! der falder mig et Middel ind, ved hvis Hjælp vi uden Tvivl kunne finde Dyret, om det saa skjulde sig i Jordens Indvolde; jeg kan nemlig skryde, saa man maa forundre sig derover, og kan I ogsaa skryde en Smule, saa er Sagen saa godt som afgjort.„

"En Smule?„ — raabde den Anden, — „ved Gud! deri giver jeg ingen noget efter, ikke engang det bedste Æsel.„

Det vil vi strax faae at see!„ — sagde Naboen, — "mit Raad er, at I gaaer omkring den ene Side af Skoven, og jeg omkring den Anden, indtil vi reent have omgaaet den; og som I gaaer frem, skryder I engang imellem; det samme vil jeg gjøre; paa den Maade kan det ikke feile, at Æslet jo hører os, og at det vil svare, hvis det er her i Skoven„

"Eders Indfald er godt, fortræffeligt!„ — sagde den Anden, — "og vidner om et klogt Hoved.„

Herpaa skildes de ad efter Aftale; men hvad skeede? Da de begge næsten paa een og samme Tid begyndte at skryde, gik baade den Ene og den Anden efter sin Kammerats Stemme, i den Mening, at det var Æslet, som de hørde.

Da de igjen kom sammen, sagde den, der havde mistet Æslet. "Er det muligt, Nabo! at det ikke var mit Æsel, som jeg hørde skryde?„ — "Nei! det var mig!„ — svarede den Anden. — "Nu, saa maa jeg tilstaae,„ — sagde Hiin, — "at der ikke er den mindste Forskjel mellem Eder og mit Æsel, nemlig

hvad Skriget angaaer; thi aldrig i mit Liv har jeg hørt noget mere naturligt.„ — "Denne Ære og Berømmelse tilkommer Eder endnu mere end mig,„ — sagde den, der havde udklækket Planen, — "thi, ved den Gud, der har skabt mig, I kan give den bedste og meest erfarne Skryder et Par forud, saa fuld er eders Tone, saa høi og gjennemtrængende er eders Stemme; og I slaaer saadanne Triller, at enhver maa forundre sig; kort sagt, jeg erklærer mig for overvunden, og overlader Eder Palmen, og sænker Fanen for Eder, som Seierherre og Mester i denne sjældne Kunst.„

"Nu, saa maa jeg sige,„ — svarede Æslets Herre, — "at jeg herefter vil sætte Næsen lidt høire, og bilde mig ind, at jeg kan noget; thi vel troede jeg før, at jeg forstod ganske godt at skryde, men at jeg forstod det saa godt som I siger, havde jeg aldrig tænkt.„ — "Der seer man,„ — svarede den Anden, — "at mange rare Anlæg blive forsømte i Verden, og kun nytte den lidt, der ikke veed at bruge dem.„ — "Vore,„ — svarede Æslets Herre, — "kunne dog kun nytte os ved saadanne Leiligheder, som den nærværende, og forresten ved ingen anden, og Gud give, at det i Dag maa være os til Gavn!„

Med disse Ord skildes de igjen ad, og fortsatte deres Skryden, hvorved de dog hvert Øieblik bedrog hinanden, indtil de omsider gjorde den Aftale, at enhver af dem skulde skryde to Gange i Træk, for at den Anden kunde vide, at det var hans Kammerat, og ikke Æslet, der skreeg. Saaledes gjennemstrøifede de endnu engang Skoven, og skrydede hver to Gan-

ge i Træk, uden at dog det tabte Æsel svarede med en Lyd. Men hvorledes skulde ogsaa den Stakkel kunnet svare dem, da de endelig fandt den inde i Tykningen, sønderreven af Ulve? "Det undrede mig ogsaa," — sagde Eieren, da han fik Øie paa Dyret, — "at det ikke svarede; thi havde det ikke været dødt, og havde det fornummet vore Stemmer, vilde det have svaret, eller det ikke havde været noget Æsel. Men da jeg imidlertid har hørt Eder skryde saa yndigt, Nabo! fortryder jeg ikke den Umage jeg har gjort mig med at lede det op, endskjøndt jeg kun fandt det dødt." — "Lad det nu være godt, Nabo!" — svarede den Anden, — "synger Abbeden godt, giver Chordrengen ham ikke noget efter." Hæse og ikke meget vel tilmode vendte Lægsmændene tilbage til deres By, hvor de fortalde deres Venner, Naboer og Bekjendte hvad der var mødt dem medens de ledte efter deres Æsel, og den Ene roesde den Anden for hans Færdighed i at skryde. Historien blev imidlertid bekjendt og udbredte sig til de omliggende Byer, og Djævelen, der aldrig sover, men gjærne stifter Kiv og Splid, og oppuster en Gnist til en Lue, vidsde ogsaa denne Gang at mage det saaledes, at Folk af andre Byer begyndte at skryde, saasnart de fik Øie paa nogen af Vore, for at drille dem med deres Lægsmænds Skryden og Skrigen. Drengene blandede sig i Legen, og nu var det fuldkommen, som om alle Helvedes Aander dreve deres Spil, og denne Skryden foer fra By til By, som en Løbeild; saa at Folkene i vor By bleve saa kjendte, som Negre imellem de Hvide. Dette ulykkelige Drilleri er nu drevet saa vidt, at det ofte er kommet til Haandge-

mæng, og at baade de Drillede og de, der drillede dem, ere dragne ud mod hverandre i hele Skarer, og slaaes, uden at enten Konge eller Knægt, eller Frygt eller Skam har kunnet gjøre Ende paa dette Uvæsen. Jeg troer, at Folkene i min By, der nemlig er den, hvor Skryderne have hjemme, i Morgen eller Overmorgen ville drage i Felten mod en anden By, der ligger et Par Mile fra vor, og hvis Indbyggere ere de værste til at drille os; og for nu at udruste os paa det bedste, har jeg hentet disse Landser og Hellebarder, som I har seet. Dette er de forunderlige Ting, som jeg vilde fortælle Eder, og hvis I ikke holder dem derfor, saa har jeg intet mere at sige Eder.„ Hermed endede den gode Mand sin Fortælling.

I samme Øieblik traad et Menneske ind af Døren, hvis Trøie, Buxer og hele Dragt var af Bukkeskind. Da han var kommen indenfor, raabde han med høi Røst: "Heida, Hr. Vert! har I Plads? Jeg er kommen med den prophetiske Abe, og med Dukkespillet om den skjønne Melisendra.„ "For Pokker!„ — raabde Verten, — "der er jo Mester Pedro! nu ville vi faae en fornøielig Aften!„

Jeg har glemt at sige, at denne Mester Pedro bar et Plaster af grønt Taft, der bedækkede det venstre Øie og den halve Kind, som om denne hele Side af Ansigtet var beskadiget.

"Velkommen, Mester Pedro!„ — vedblev Verten, — "men hvor er Aben? hvor er Kassen med Dukkerne? jeg seer dem jo ikke!„

De ere tæt herved,„ — sagde Manden i Læ-

ertrøien, — "jeg er kun gaaet en Smule forud, for
t see om I har Plads.„

"Om jeg saa skulde vise Hertugen af Alba selv
Døren,„ — sagde Verten, — "skulde jeg dog nok
aae Plads til Mester Pedro. Kom kun med Aben
g Dukkerne; thi i Aften have vi Folk her i Kroen,
er gjærne give en Skillings Penge for at see eders
lbe gjøre Kunster.„

"Nu i Guds Navn!„ — svarede Manden med
Plasteret, — "jeg vil ogsaa gjøre det for godt Kjøb
g være tilfreds, naar man betaler min Fortæring.
Jeg vil strax hente Karren med Aben og Dukkerne.„

Derpaa gik han bort, og Don Quixote spurgde
Verten hvem denne Mester Pedro var, og hvad det
ar for Sager han førde med sig.

Verten svarede: "Det er en berømt Marionet-
spiller, der allerede i nogen Tid har draget omkring i
Mancha og Arragonien og fremviist sin Kasse, hvori
nan kan see den skjønne Melisendras Befrielse ved den
erømte Don Gayferos; en ganske fortræffelig Histo-
rie, som man i mange Aar ikke har seet bedre fore-
stillet i dette Kongerige. Han fører ogsaa en Abe
med sig, der kan de forunderligste Kunster, der nogen-
sinde ere gjorte af en Abe og opfundne af et Menne-
ske; thi naar man blot spørger ham, giver han strax
Agt paa Spørgsmaalet, springer sig op paa Skuldrene
af sin Herre og hviisker ham Svaret i Øret, hvorpaa
da Mester Pedro siger hvorledes det lyder. Om for-
bigangne Ting veed han at sige meget mere, end om
Tilkommende, og om han end ikke altid træffer det
nøie, saa tager han dog sjældent Feil, og man skulde

næsten troe, at han har en Djævel i Livet. For et hvert Spørgsmaal tager Mester Pedro to Realer, naar Aben svarer, det vil sige, naar hans Herre svarer for ham, efterat Aben har hviſket ham i Øret. Man mener at Mester Pedro derved allerede er bleven en holden Mand, og han er en galant Mand og en brav Selskabsbroder, der gjærne lader det gaae lystigt til; han snakker for sex og drikker for tolv, og alt det gjør han godt med sin Tunge, sin Abe og sit Dukkespil.„

I det samme kom Mester Pedro tilbage, og bragde ogsaa sin Karre med, tilligemed Dukkespillet, og en stor haleløs Abe, med en bar Agterdeel; men forresten ikke hæslig. Neppe saae Don Quixote ham førend han sagde: "Siig mig dog, Hr. Spaamand! hvad for Fisk fange vi? Hvorledes vil det gaae os? Her ere mine to Realer! Giv Mester Pedro dem, Sancho!„ — Marionetspilleren svarede for sin Abe: "Min Herre! dette Dyr besvarer ingen Spørgsmaal, der angaae tilkommende Ting. Af det Forbigangne veed det meget, af det Nærværende en Deel.„

"For Fanden!„ — raabde Sancho, — "jeg giver ikke en Hvid for at en siger mig hvad der er hendet mig, thi hvem kan vide det bedre, end jeg selv? Jeg vilde være en topmaalt Nar, hvis jeg betaelde nogen for at sige mig hvad jeg allerede veed. Men da han dog ogsaa veed det Nærværende, Hr. Abekat! saa har han her mine to Realer, og siig mig saa hvorledes min Kone Theresa Panza har det, og hvad hun for nærværende Tid tager sig for?„

Mester Pedro vilde ikke tage imod Pengene, men

sagde: "Jeg forlanger ikke min Løn, førend jeg har fortjent den.„ Derpaa klappede han et Par Gange med den høire Haand paa den venstre Skulder, og med eet Spring var Aben deroppe, lagde Munden til hans Øre, klappede med Tænderne, og da han havde gjort det omtrent saa længe som man er om at læse sit Credo, sprang han igjen ned paa Jorden. I samme Øieblik kastede Mester Pedro sig, saa hurtigt han kunde, ned for Don Quixote, omfavnede hans Knæer, og sagde: "Jeg omfavner dine Knæer, som om jeg omfavnede de to Herkulesstøtter, o, Du berømte Gjenopvækker af det forlængst hensovede vandrende Ridderskab! o, Du aldrig noksom priiste Don Quixote af Mancha! Du de Bedrøvedes Trøst, Støtte for de Snublende, de Faldnes Arm, og de Ulykkeliges Stav og Frelse!„

Don Quixote var forbauset; Sancho stod som forstenet, Fætteren forundrede sig, Pagen studsede, han fra Skrydernes By spærrede Munden op, og Verten var ganske forvirret; kort sagt, alle de Tilstedeværende undredes saare over Marionetspillerens Tale, som han fortsatte saaledes: "Og Du, gode Sancho Panza! den bedste Vaabendrager hos den bedste vandrende Ridder i Verden, glæd Dig, thi din Hustrue befinder sig vel. I dette Øieblik er hun beskjæftiget med at hægle et Pund Hør, og til Beviis herpaa tjener, at hun har ved sin venstre Haand en Krukke staaende, der indeholder en halv Potte Viin, som hun styrker sig med under Arbeidet.„

"Det troer jeg nok,„ — sagde Sancho, — "for det er en prægtig Kjælling, og var hun blot ikke saa

skinsyg, vilde jeg ikke bytte hende bort for Kjæmpequinden Andandona, der dog, efter min Herres Sigende, var en capitals Kone; thi min Theresa er af dem, der vist ikke lade sig gaae noget fra, om det endogsaa skulde svie til deres Arvinger.„

"Jeg maa sige,„ — sagde Don Quixote, — "at den, der læser meget og reiser meget, seer meget og erfarer meget. Hvem i al Verden skulde vel have faaet mig til at troe, at der gives Aber i Verden, der kunne spaae, hvilket jeg dog nu har seet med mine egne Øine? Thi jeg er netop den samme Don Quixote af Mancha, som dette ufornuftige Dyr har nævnet, endskjøndt det har roest mig lidt mere end jeg fortjener. Men jeg være nu som jeg vil, saa takker jeg dog Himmelen for, at den har givet mig et sagtmodigt og medlidende Sind, der altid er tilbøieligt til at gjøre alle Mennesker Godt og ingen Ondt.„

"Hvis jeg havde Penge,„ — begyndte Pagen, — "vilde jeg ogsaa spørge Hr. Aben om hvad der vil møde mig paa den Vandring, jeg har for.„

Mester Pedro, der allerede havde reist sig igjen, gav ham til Svar: "Jeg har allerede sagt Eder, at dette Dyr ikke giver sig af med at forkynde tilkommende Ting, ellers kunde det være ligemeget med Pengene; thi da Hr. Don Quixote er tilstede, vilde jeg gjærne, for at behage ham, give Slip paa enhver Fordeel i Verden; og da det er min Skyldighed, at gjøre ham en Fornøielse, naar jeg kan, saa vil jeg i Øieblikket gjøre min Kasse i Stand, og skaffe alle dem, der ere her i Vertshuset en fornøielig Aften, uden at forlange noget for det.„

Da Verten hørde dette, blev han meget fornøiet; han anviisde ham strax en Plads, hvor han kunde opstille sit Theater, hvilket ogsaa var færdigt i et Øieblik. Imidlertid fandt Don Quixote just ikke megen Behag i Abens Spaadomskunster, eftersom han var af den Mening, at det ikke skikkede sig ret for en Abe, at forkynde enten tilkommende eller forbigangne Ting. Medens Mester Pedro slog sit Theater op, gik han derfor med Sancho hen i en Krog i Stalden, hvor han, uden at nogen anden hørde det, sagde til sin Vaabendrager: "Hør, Sancho! jeg har overveiet denne Abes forunderlige Egenskaber, og er af den Mening, at Mester Pedro, hans Herre, maa have gjort en hemmelig Pakt med Satan.„

"Dersom den Park er gjort ved Satans Hjælp„ — svarede Sancho, — "maa den udentvivl være meget smudsig og fæl; men hvad Nytte har Mester Pedro af en saadan Park?„

"Du forstaaer mig ikke„ — sagde Don Quixote, — "jeg vil ikke sige andet, end at han maa have sluttet en Accord med Djævelen, for at denne skal lære Aben den Kunst, hvorved han fortjener Penge; og naar han saa er bleven rig, maa han give den Slemme sin Sjæl; thi det er det, som denne Menneskeslægtens almindelige Fiende lægger an paa. Hvad der især bringer mig til at troe dette, er at Aben kun svarer paa Spørgsmaal om forbigangne eller nærværende Ting; thi videre strækker Djævelens Kundskab sig ikke, og om tilkommende Ting ved han slet intet, uden hvad han engang imellem kan gjætte sig til; thi Gud alene er det forbeholden at kjende alle Tider og

Øieblikke, og for ham gives der hverken en forbigangen eller en tilkommende Tid, men alt er nærværende. Da dette nu forholder sig saaledes, saa er det klart, at denne Abe taler efter Djævelens Indskydelser, og det forundrer mig saare, at man ikke for længe siden har anklaget ham for Inqvisitionen og forhørt ham og tvunget ham til, at bekjende ved hvis Magt han saaledes spaaer; thi vist er det, at Aben ingen Stjærnetyder er, og at hverken han eller hans Herre forstaaer at stille et Horoscop, som man nuomstunder giver sig saa meget af med i Spanien, at man neppe finder en gammel Kjælling, Page eller Skoflikker, der ikke bilder sig ind at kunne stille et Nativitæt, saa let som man tager et Kort op fra Gulvet, saa at de ved deres Sladder og Løgn gjøre denne sande og vidunderlige Videnskab mistænkelig. Jeg kjender en Frue, der engang spurgde en af disse Stjærnetydere om hendes Skjødehund kunde blive drægtig, om den skulde faae Hvalper, hvor mange, og af hvilken Farve? Stjærnetyderen stillede dens Nativitæt, og sagde, at Tæven var drægtig, og skulde kaste tre Hvalpe, en grøn, en kjødfarvet og en spættet; men den maatte løbe en Mandag eller Søndag, og det enten om Middagen eller mellem Klokken tolv og eet om Natten. Hvad skeede! to Dage efter døde Tæven af Forstoppelse og Stjærnetyderen vedblev at være i Raab for en dygtig og ufeilbar Spaamand.„

"Med alt dette ønskede jeg dog„ — sagde Sancho, — "at eders Velbyrdighed vilde sige Mester Pedro, at han skal spørge sin Abe, om det, der er mødt Eder i Montesinos Hule, er sandt eller ikke; thi med

eders Naades Tilladelse, det forekommer mig endnu, at det altsammen har været Løgn og Bedrageri, eller i det mindste en Drøm.„

Det kan vel være;„ — svarede Don Quixote, — "jeg vil gjøre, hvad Du raader mig, endskjøndt jeg dog har mine Betænkeligheder derved.„

Medens de endnu talede med hverandre, kom Mester Pedro for at opsøge Don Quixote, og sige ham, at Theatret var i Orden, og at hans Velbyrdighed maatte komme for at see det, hvilket det vel fortjende; Don Quixote meddeelde ham sit Ønske, og bad ham, strax at spørge Aben om visse Ting, der vare hendte ham i Montesinos Hule, virkelig vare foregaaede, eller om det blot havde været en Drøm, da det forekom ham selv, at de vel kunde være noget af begge.

Uden at svare, hentede Mester Pedro sin Abe, stillede ham ligefor Don Quixote og Sancho, og sagde: "Giv Agt, Hr. Abe! denne Ridder ønsker at vide, om visse Ting, der ere mødte ham i en Grube, som man pleier at kalde Montesinos Hule, ere sande eller falske.„ Han gav derpaa Aben det sædvanlige Tegn, hvorpaa den sprang op paa hans Skulder, og lod, som om den hviskede ham noget i Øret. Derpaa sagde Mester Pedro: "Aben siger, at en Deel af de Ting, eders Naade har seet i Montesinos Hule, ere falske, men en Deel sandsynlige. Dette er alt hvad han kan svare paa dette Spørgsmaal, thi mere veed han for nærværende Tid ikke; men dersom eders Naade ønsker at vide mere, vil han næstkommende Fredag svare paa Alt, hvad I vil spørge ham om, thi for i Dag er

det forbi med hans Spaadomsgave, og han vil ikke faae den igjen førend paa Fredag.„

"Sagde jeg det ikke,„ — raabde Sancho, — "at jeg ikke kunde tro det Halve af det, I fortalde om Begivenhederne i Montesinos Hule!„

"Fremtiden vil vise hvem der har Ret;„ — sagde Don Quixote; — "thi Tiden, der aabenbarer alle Ting, lader ikke noget blive skjult, men fører alt for Dagens Lys, om det saa laa skjult i Jordens Indvolde. Men nok derom! Lader os nu gaae hen for at see vor gode Mester Pedros Dukkespil, som jeg troer, maa være noget ganske nyt.„

"Noget Nyt? tredsindstyve tusinde splinternye Ting gives der i min Kasse!„ — sagde Mester Pedro, — "jeg forsikkrer Eder, Hr. Don Quixote! det er noget af det Mærkværdigste, der gives i Verden nuomstunder! men operibus credite, non verbis! derfor Haand paa Værket, thi vi have ret meget at gjøre, sige og forevise, og det begynder allerede at blive sildigt.„

Don Quixote og Sancho fulgde, og begav sig hen til Skuepladsen, hvor Dukkekassen var aaben, og rundt omkring forsynet med brændende Voxlys, der skinnede klart, og gav den et prægtigt Udseende. Mester Pedro steeg ind i den, thi han styrede selv Dukketraadene, og udenfor stod en Dreng, der tjende ham, og forklarede Mysterierne ved Dukkespillet. Han holdt en lille Stok i Haanden, hvormed han pegede paa Dukkerne, eftersom de kom frem paa Scenen. Da alle de, der vare i Kroen, nu havde taget Plads, og Don Quixote, Sancho, Fætteren og Pagen vare stille-

de lige midt for, begyndte Tolken og sagde — hvad man vil faae at høre eller see, naar man læser, eller lader sig forelæse det følgende Kapitel.

Sex og Tyvende Kapitel.

Hvori det morsomme Eventyr med Marionetspilleren fortsættes, og mange andre behagelige Ting fortælles.

Alle taug nu, Tyrier og Troianer, det vil sige med andre Ord, alle de, der vare Tilskuere ved Dukkespillet, hang opmærksomt ved hans Læber, der udtydede alle disse Underværker, da man pludseligt hørde i Marionetkassen Lyden af mange Trommer og Trompeter, tilligemed Bulderet af en Mængde Kanoner. Men denne Larm var strax igjen forbi, og nu opløftede Tolken sin Stemme og sagde: "Denne sandfærdige Historie, som vi her forestille for eders Naader, er uddraget paa det nøiagtigste af de franske Krønniker og spanske Romancer, og bliver sjunget overalt af Drengene paa Gaden. Den handler om, hvorledes Don Gayferos befriede sin Gemalinde Melisendra, der var fangen her i Spanien hos Maurerne i Staden Sansuenna, som man nu kalder Zaragoza. Seer De, mine Herrer og Damer! hvorledes Don Gayferos sidder der og spiller Schak, som Visen melder:

Schaktavl legde Don Gayferos,
Havde glemt sin Melisendra.

Behager nu at betragte denne Person, der kommer her, med Krone paa Hovedet og Scepter i Haanden;

det er Keiser Karl den Store, der bliver holdt for Melisendras Fader. Han er fortrydelig over at see, at hans Svigersøn er saa lad og ligegyldig, og kommer nu for at gjøre ham Bebreidelser. Lægger nu Mærke til, hvor han farer løs paa ham, og seer saa bister ud, at man skulde troe, at han vilde give ham et halvt Dusin Dask i Hovedet med Scepteret; og der gives ogsaa de Forfattere, der sige, at han gav ham dem, og det ganske eftertrykkeligt. Da han nu havde foreholdt ham hvormeget hans Ære leed under, at han ikke skaffede sin Gemalinde hendes Frihed, skal han have sagt: "Jeg har nu sagt Eder min Mening; see Eder for!„ Giver nu Agt, mine Herrer! hvorledes Keiseren vender Don Gayferos Ryggen, og lader ham sidde ganske ærgerlig; men strax farer denne op, kaster forbittret Bræt og Brikker langt fra sig, og forlanger sine Vaaben. Nu beder han sin Fætter Don Roland, at han vil laane ham Sværdet Durindana, men Roland vil ikke laane ham det, men tilbyder ham, selv at drage med og hjælpe ham i hans vanskelige Foretagende. Derover bliver den tappre Gayferos fortrydelig, vil ikke tage ham med, og siger, at han alene er Mand for at befrie sin Hustrue, om hun endog var skjult i Jordens inderste Huler, og dermed gaaer han bort, og ifører sig sine Vaaben, for strax at begive sig paa Veien.„

"Nu behage mine Herskaber at vende deres Øine mod dette Taarn; det forestiller et af Taarnene paa Alcaçar i Zaragoça, der nu kaldes Aljaferia; og den Dame, som man seer staae der paa Balkonen i maurisk Dragt, er den uforlignelige Melisendra, der alle-

rede mangen en god Gang har begivet sig herop for at see ud over Landeveien til Frankerig, og trøste sig i sit Fangenskab med at tænke paa Paris og paa sin Gemahl. Men nu, giver Agt, mine Herskaber! nu indtræffer der noget, der maaskee aldrig er seet før! Seer De, hvorledes en Maurer kommer listende der paa Tæerne, ganske taus, og med Fingeren paa Munden? Seer De, hvorledes han giver hende et Kys lige midt paa Munden; hvorledes hun giver sig til at spytte, og visker Munden med sit hvide Særkeærme; og hvorledes hun jamrer sig og udriver sig Haaret, som om det var Skyld i denne Misgjærning?„

"Behager nu at vende Øinene til den anden Maurer, der staaer saa alvorlig paa Gangen der; det er Don Marsilio af Sansuenna. Han har været Vidne til den anden Maurers Uforskammethed, og endskjøndt denne er hans Fætter og gode Ven, lader han ham dog strax gribe, og befaler, at man skal føre ham igjennem alle Byens Gader, med Rakkeren foran, og Natvægterne bagefter, og give ham to hundrede Pidskesnært. Seer De, hvorledes de komme ud for at fuldbyrde Dommen, næsten ligesaa snart, som Forbrydelsen er begaaet; thi hos Maurerne kjender man ikke til Appellationer, Revisioner og Cassationer, som hos os.„

"Dreng, Dreng!„ — skreg Don Quixote, — "Fortsæt din Historie linea recta, og gjør mig ingen Krumspring eller Afstikkere, thi hvis man vil komme efter om en Ting er sand, maa man høre mange Beviser og Modbeviser.„

Ogsaa Mester Pedro raabde ud af Kassen til Drengen: "Ingen Hokuspokus, Knægt! gjør hvad

denne Herre siger, saa gjør Du vel! Følg Historien ligefrem, og giv Dig ikke af med Tilsætninger, som Du ingen Forstand har paa!„

"Det skal skee, Herre!„ — sagde Drengen og blev ved: "Denne Ridder til Hest, i den gasconske Ridedragt, er Don Gayferos selv. Hans Gemalinde, der allerede er hævnet over den forelskede Maurers Dumdristighed, staaer nu med mere Rolighed og et gladere Ansigt paa Altanen af Taarnet, og taler med sin Gemahl, som hun holder for en fremmed Reisende, om alle de Ting, som Romancen nævner, naar det hedder:

Drager I til Frankrig, Ridder!
Spørg hvordan Gayferos lider!

Det Øvrige anfører jeg ikke for nærværende Tid, eftersom Vidtløftighed er en Moder til Kjedsomhed. Nok, De seer, hvorledes Don Gayferos giver sig tilkjende, og hvorledes man kan see paa Melisendras glade Miner, at hun har kjendt ham. Seer De, hvorledes hun springer ned fra Balkonen, for at sætte sig paa Hesten bag ved sin Gemahl! men, ak! hvilken Ulykke! hun bliver hængende fast ved sin Kjole paa een af Stængerne af Gitteret, og kan ikke naae Jorden! Men giv nu Agt, hvorledes den barmhjertige Himmel hjælper, naar Nøden er størst. Don Gayferos bryder sig ikke om, enten den kostbare Kjole bliver reven itu eller ikke, men griber den skjønne Melisendra om Livet, trækker hende ned med Magt, sætter hende paa skrævs bag ved sig paa Hesten, og befaler hende at holde fast ved ham, og at slaae sine Arme om hans Hals, for at hun ikke skal falde, eftersom hun ikke er

vant til at ride paa den Maade. Seer De nu, hvorledes Hesten vrindsker af Glæde over at bære saa tapper en Ridder og saa underskjøn en Dame. Seer De, hvorledes de vende Staden Ryggen, og tage glade og fornøiede Veien til Paris. Lykke paa Reisen, uforlignelige Par! oprigtige Elskende! kommer med Held tilbage til Fædrenelandet, som I længes saa meget efter! Ingen uheldig Skjæbne hindre eders glædelige Reise! Gid eders Venners og Slægtningers Øine maae see Eder nyde i Fred eders øvrige Dage, som jeg ønsker maa blive saa mange som Nestors!„

"Saa sagte, Dreng! saa sagte!„ — raabde Mester Pedro; — "flyv ikke saa høit; alt hvad der er tvunget duer ikke!„

Tolken svarede ikke, men blev ved: "Der var ingen Mangel paa ledige Tilskuere, der bemærkede Alt. De havde seet den skjønne Melissendra springe ned, og stige til Hest, og bragde det strax for Kong Marsilio, der paa Øieblikket lod blæse Alarm. Seer kun hvor hurtigt alt dette gik; hele Staden bæver ved Klokkernes Klang, der lyde fra Taarnene paa alle Mosker.„

"Stop engang!„ — raabde Don Quixote; — "Disse Klokker har Mester Pedro anbragt i Utide, thi Maurerne have ingen Klokker, men Basuner og et Slags Skalmeier, som vore Klarinetter, saa at det er en aabenbar Urimelighed, at lade dem ringe med Klokker i Sansuenna.„

Da Mester Pedro hørde dette, holdt han op at ringe, og sagde: "I maa ikke see saa meget paa Smaating, Hr. Don Quixote! og ikke forlange mere

af os, end vi kunne give. Opføres der ikke tusinde Komedier hos os, der ere fulde af urimelige og usandsynlige Ting, og dog blive de ikke alene optagne med Bifald, men endogsaa beundrede som Mesterstykker! Men bliv kun ved, Dreng! og lad Folk kun snakke. Naar jeg blot fylder min Pung, maae mine Stykker gjærne være saa fulde af Urimeligheder, som Luften af Solgran.„

“Deri har I Ret!„ — svarede Don Quixote, og Drengen blev ved: “Giver Agt, mine Herrer og Damer! der kommer en Skare af prægtige, skinnende Riddere ud af Staden, for at forfølge det christne Par; hvor de støde i Trompeter, hvor de blæse paa Skalmeier og røre Trommer og Paukere! Bare de ikke henter dem ind, og slæbe dem tilbage, bundne til Halerne af deres egne Heste! Det vilde være et forfærdeligt Syn!„

Da Don Quixote saae den store Mængde Maurere, og hørde den forskrækkelige Larm, meende han, at det var høi Tid at komme de Flygtende til Hjælp. I en Hast var han paa Benene, og skreeg saa høit han kunde: “Aldrig i mit Liv vil jeg tillade, at der i min Nærværelse tilføies den berømte Ridder og høihjertede Elsker, Don Gayferos en saadan Overlast! Holder inde, I lumpne Pak! sætter ikke efter ham, forfølger ham ikke, hvis I ikke ville have med mig at bestille!„

Som han sagde dette, trak han sin Kaarde, stod i en Haandevending foran Dukkekassen, og huggede saa ivrigt, og med saadan et Raseri løs paa de mauriske Dukker, at han slog Hovedet af En, lemlæstede

en Anden, og nedslog alt hvad han traf paa. Een Gang, iblandt Andre, hug han saa langt ud til Siden, at han vilde have kløvet Panden paa Mester Pedro, saa let, som om den havde været af Marzipan, hvis han ikke havde bukket sig og trykt sig sammen i en Krog. Mester Pedro skreg af alle Livsens Kræfter: "Lad dog være, eders Velbyrdighed! Betænk dog, Hr. Don Quixote! at det ingen virkelige Maurer er, som I slaaer ihjel og lemlæster, men blot Dukker af Pap. O, jeg Ulykkelige! I gjør mig til en fattig Mand, med det, at I ødelægger min Eiendom!,,

Men herved lod Don Quixote sig ikke forstyrre i at hugge til Høire og Venstre, paa Kryds og paa Tværs. Kort sagt, i mindre Tid end man to Gange kunde læse sit Fadervor, var den hele Dukkekasse hugget i Stykker; alle Figurer og Maskinerier vare ødelagte; Kong Marsilio var dødeligt saaret, og paa Keiser Karl havde han kløvet baade Krone og Hoved. Alle Tilskuerne vare i den største Forvirring; Aben tog Flugten op paa Taget; Fætteren sittrede, og Sancho Panza selv var saa forskrækket, at han forsikkrede, da Orkanen var forbi, at han aldrig i sine Dage havde seet sin Herre i et saadant Raseri.

Da der ikke var mere at ødelægge, blev Don Quixote en Smule roligere og sagde: "Nu ønskede jeg kun, at alle de vare her tilstede, der hverken ville troe eller indsee, hvor nyttige, ja nødvendige de vandrende Riddere ere i Verden! Tænk engang! havde jeg ikke været her, hvad vilde der da være blevet af den gode Don Gayferos og den skjønne Melisendra? Uden tvivl havde disse Hunde i dette Dieblik

havt dem i deres Magt, og da vilde det sikkert være gaaet dem ilde. Leve derfor det vandrende Ridderskab fremfor Alt, hvad der aander og lever i Verden!„

"Ja, i Guds Navn, det leve, det leve!„ — sagde Mester Pedro med sittrende Stemme; — "men jeg vilde ønske, at jeg var død, siden jeg er saa ulykkelig, at jeg med Rette kan sige, ligesom Kong Don Rodrigo: "Igaar var jeg Herre over hele Spanien, og i Dag har jeg ikke en Muurtinding, som jeg kan kalde min. Endnu er det ikke en halv Time, ja neppe mere end et Øieblik siden, at jeg var Herre over Keisere og Konger; mine Stalde vare fulde af Heste; mine Kister og Sække vare opfyldte med Smykker i Mængde, men nu er jeg trøstesløs, fattig, og bragt til Bettelstaven; og, hvad der er det værste af Alt, min Abe er borte, og sandelig, det vil koste mig Arbeide og Sveed, inden jeg faaer den i min Magt. Og alt dette har jeg denne Hr. Ridders ubesindige Raseri at takke for; og ham er det man siger om, at han hjælper Faderløse, retter det Krumme, og udøver mange velgjørende Handlinger. Men paa mig alene strandede, priset være den høie Himmel! hans ædle Hensigter. Kort sagt, Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse var bestemt til at tilrede mit Dukkespil paa det Bedrøveligste!„

Sancho blev inderlig rørt ved Pedros Tale. "Græd ikke, Mester Pedro!„ — sagde han; — "og skab Eder ikke saa fortvivlet; mit Hjerte bløder i Livet paa mig. Jeg kan sige Eder, at min Herre er en saa samvittighedsfuld og catholsk Christen, at han baade vil og kan betale Eder alt hvad I har mistet,

saasnart han blot indseer, at han har gjort Eder Uret.„

"Naar Hr. Don Quixote blot vilde betale mig en Deel af den Skade han har gjort, vilde jeg gjerne give mig tilfreds;„ — sagde Pedro, — "og hans Velbyrdighed vil ogsaa derved berolige sin Samvittighed, thi den, der berøver en Anden hvad hans er, imod hans Villie, kan ikke blive salig.„

"Det er ganske vist!„ — sagde Don Quixote, — "men endnu veed jeg ikke, at jeg har berøvet Eder noget af Eders, Mester Pedro!„

"Hvad, har I ikke?„ — spurgde Pedro; — "og disse Stumper og Stykker, der ligger her imellem hverandre paa den haarde Jord, har vel andre hugget dem itu og spredt dem til alle Sider, end denne uovervindelige Arm? og hvem andre tilhørde disse lemlæstede Legemer, end mig? og hvormed fortjende jeg mig Livets Ophold, uden med dem?„

"Nu er jeg da overbeviist„ — sagde Don Quixote, — "om det, som jeg længe havde formodet, nemlig, at disse forbandede Troldmænd, der forfølge mig, snart vise mig Tingene i deres rette Skikkelser, og snart i Andre, som de forvandle dem til, naar de finde det for godt. Jeg kan med Sandhed forsikkre Eder alle, saamange som der ere her tilstede, at jeg holdt alt, hvad der foregik her, for en virkelig og sand Begivenhed, og at denne Melisendra forekom mig som den virkelige Melisendra, denne Don Gayferos som den rette Don Gayferos, Marsilio som den sande Marsilio, og Karl den Store, som den virkelige og rigtige Karl den Store. Derfor var det, at jeg kom saaledes

i Harnisk, og, for at opfylde min Pligt som vandrende Ridder, vilde jeg komme de Flygtende til Hjælp og Undsætning. I denne gode Hensigt gjorde jeg alt, hvad I har seet, og at det er faldet forkeert ud, er ikke min Skyld, men de Skurkes, der forfølge mig. Men i hvor vel min Vildfarelse ikke er opstaaet af nogen slet Bevæggrund fra min Side, vil jeg ikke desto mindre selv fordømme mig til at betale Omkostningerne. Lad Mester Pedro selv sige hvad han skal have for de lemlæstede Dukker, saa vil jeg strax betale ham i god, gangbar castiliansk Mønt.„

Mester Pedro bukkede sig, og sagde: "Jeg ventede intet mindre end dette af det uhørte, christelige Sindelav, som den tappre Ridder Don Quixote af Mancha altid har viist, denne alle fattige og nødlidende Landstrygeres sande Beskytter og Frelser. Vor Hr. Vert og den store Sancho maa være Voldgivtsmænd mellem eders Naade og mig, og vurdere hvormeget de lemlæstede Figurer ere eller vare værd.„

Verten og Sancho gave deres Samtykke, og strax tog Pedro Kong Marsilios hovedløse Krop op af Jorden, og sagde: "Man seer vel, hvor umueligt det er, at sætte denne Konge i sin forrige Stand; derfor synes mig, enhver anden Mening uforkrænket, at der for hans Død, Ende og Afgang nok kunde tilkomme mig halvfemte Real.„

"Videre, videre!„ — sagde Don Quixote.

"For denne Spalte fra Øverst til Nederst„ — sagde Pedro, i det han holdt den parterede Keiser Karl den Store i Veiret, — "er fem og en Fjerdedeel Real ikke for meget forlangt.„

"Heller ikke for lidt!„ — sagde Sancho.

"Ja, da er det heller ikke for meget;„ — svarede Verten, — "men den Fjerdedeel Real kan gaae af, og fem Realer ere nok.„

"Giv ham kun Fjerdedelen med,„ — sagde Don Quixote, — "thi da Skaden er saa betydelig, kommer det ikke an paa en Fjerdedeel Real. Men lad Mester Pedro nu skynde sig lidt, thi det er snart paa Tiden, at vi faae noget at spise, jeg begynder allerede at blive sulten.„

"For denne Figur, der har mistet sin Næse og det ene Øie,„ — vedblev Mester Pedro, — "og som fordum forestillede den skjønne Melisendra, forlanger jeg, og man kan ikke sige, at det er ubilligt, to Realer og tolv Maravedier.„

"Det var som Djævelen,„ — raabde Don Quixote; — "hvis Melisendra og hendes Gemahl ikke for længe siden vare over de franske Grændser, thi Hesten, de reed paa, syntes mere at flyve, end at løbe. Man maae ikke prøve paa at sælge mig en Kat for en Hare, eller vise mig en Melisendra her uden Næse, da hun dog, naar man vil undersøge Sagen ret, i dette Øieblik fornøier sig i Sengen med sin Gemahl. Gud hjælpe enhver til det, der tilkommer ham med Rette; men lad os gjøre Ret og Skjæl, Mester Pedro! og gaae sindigt og fornuftigt til Værks!„

Mester Pedro, der mærkede, at Don Quixote fik et Anfald af sin forrige Galskab, vilde ikke ophidse ham endnu mere, men sagde: "Det maa da vel ikke være Frue Melisendra selv, men en af de Frøkener,

der tjende hende, og jeg vil være fornøiet, naar man giver mig tredsindstyve Maravedier for hende.„

Paa denne Maade vedblev han at vurdere Skaden, der var gjort paa de andre lemlæstede Dukker, og begge Voldgivtsmændene afgjorde tilsidst, til begge Parters Tilfredshed, Sagen saaledes, at Mester Pedro skulde have fyrgetyve og tre Fjerdedeel Real, hvilke Sancho i Øieblikket udbetaelde ham. Mester Pedro fordrede desuden endnu to Realer for den Umage, han vilde have med at fange sin Abe.

"Giv ham dem, Sancho!„ — sagde Don Quixote; — *)„ og jeg vilde give endnu to hundrede Realer til, at jeg vidsde med Vished, om Fru Melisendra og Don Gayferos allerede ere i Frankrig hos deres Slægtninger.„

"Det kunde ingen bedre sige, end min Abe„ — sagde Mester Pedro; — "men nu maa Fanden selv lede efter ham, skjøndt jeg haaber, at Hunger og Tørst nok vil drive ham hid i Nat engang; og naar det saa bliver Dag, ville vi see, hvad vi kunne gjøre.„

Saaledes endte Tumulten med Dukkekassen, og hele Selskabet spiisde sammen til Aften i Fred og Enighed, og paa Don Quixotes Bekostning, der af Naturen var meget gavmild. Før Dagen brød frem, drog Manden med Landserne og Hellebarderne sin Vei, og da Solen var staaet op, tog Fætteren og Pagen Afsked med Don Quixote, den Ene for at drage hjem igjen, den Anden for at fortsætte sin Vandring, hvor-

*) Det Ordspil, der her findes i Originalen: no para tomar el mono, sino la mona, lader sig neppe udtrykke paa Dansk.

til Don Quixote gav ham et Dusin Realer til Reisepenge. Mester Pedro havde ingen Lyst til at indlade sig videre med Don Quixote, som han kjendte meget vel. Han stod derfor op, førend det blev Dag, skrabede Levningerne af hans Dukkekasse sammen, fik fat paa sin Abe, og gik ud for at søge sine egne Eventyr. Verten, der endnu ikke kjendte Don Quixote, var ligesaa forundret over hans Galskaber, som over hans Gavmildhed. Tilsidst betaelde Sancho paa sin Herres Befaling meget rigeligt, hvad der var fortæret, og Klokken aatte om Morgenen toge de begge Afskeed, forlode Vertshuset, og begav sig paa Veien, hvor vi ville forlade dem, for at faae Leilighed til at fortælle nogle andre Ting, der tjene til at oplyse denne mærkværdige Historie.

Syv og Tyvende Kapitel.

Hvori der gives nærmere Efterretninger om Mester Pedro og hans Abe, samt om Eventyret med Skryderne, der ikke faldt saaledes ud, som Don Quixote havde haabet og ønsket.

Cid Hamet Benengeli, Forfatteren til denne mærkværdige Historie, begynder dette Kapitel med disse Ord: "Jeg sværger som en oprigtig catholsk Christen.„ Herved bemærker hans Oversætter, at Cid Hamet, som en Maurer, thi det var han virkelig, med disse Ord ikke har villet sige andet end, at ligesom en catholsk Christen, naar han sværger, kun sværger eller bør sværge paa det, som sandt er, og lover, at holde sig ved Sandheden i alt, hvad han siger,

saaledes vilde ogsaa han, i alt, hvad han agter at skrive om Don Quixote, følge Sandheden, ligesaa strængt, som om han virkelig var en catholsk Christen og havde svoret som en saadan, men i Særdeleshed i det han havde at berette om Mester Pedro og hans Abe, der satte alle Landsbyer i Omegnen i Forbauselse ved sin Spaadomsgave.

De, vedbliver Cid Hamet, der have læst den første Deel af denne Historie, ville erindre sig den Gines af Passamonte, som Don Quixote satte i Frihed i Sierra Morena, tilligemed nogle andre Galeislaver; en Velgjærning, der siden blev slet paaskjønnet, og endnu slettere betalt af dette ondskabsfulde og ryggesløse Pak. Denne Gines af Passamonte, som Don Quixote kaldte Ginesillo af Parapilla, var netop den selvsamme, der stjal Skimmelen fra Sancho, og da det i den første Deel, formedelst Bogtrykkerens Skjødesløshed, ikke er bleven fortalt, naar og hvorledes dette skeede, saa have Mange stødt sig derover, og tilregnet Forfatteren denne Skjødesløshed af Bogtrykkeren, som en Glemsomhedsfeil. Nok er det, Gines havde stjaalet den, medens Sancho sad paa den og sov, og havde ved denne Leilighed brugt det samme Kunstgreb, som Brunello, da han ved Albraka stjal Sacripant Hesten bort under Livet. At Sancho siden fik sin Skimmel igjen, have vi fortalt.

Denne Gines, der var forskrækkelig bange for at falde i Hænderne paa det hellige Broderskab, der lod ham efterspore, for at straffe ham for hans mangfoldige Gavtyvstreger og Forbrydelser, der vare saa mange og saa store, at man gjærne kunde skrive en heel

tyk Bog om dem; denne Gines altsaa besluttede at liste sig ind i Kongeriget Arragonien, hvorfor han lagde et Plaster paa sit venstre Øie, og reisde omkring som Marionetspiller, thi denne Haandtering tilligemed en heel Deel Taskenspillerkunster forstod han mesterligt. Nogle løskjøbte Christne, der vendte tilbage fra Barbariet, solgde ham siden efter en Abe, som han afrettede saaledes, at den paa et vist Tegn sprang op paa hans Skulder, og lod, som om den hviskede ham noget i Øret. Førend han nu drog ind i en By med sin Abe og sit Dukkespil, erkyndigede han sig først i en af Nabobyerne, eller hvor han ellers kunde faae nogen Underretning, om de Begivenheder, der havde tildraget sig i hiin By, og om de Personer, de havde mødt. Naar han nu havde indpræget alting vel i sin Hukommelse, opstillede han sin Dukkekasse, hvormed han snart forestillede en, snart en anden Historie, men altid noget lystigt, underholdende, og almindelig bekjendt. Naar Forestillingen var forbi, foreslog han at vise sin Abes Kunster, og sagde Folk, at han kunde aabenbare det Forbigangne og Nærværende, men med det Tilkommende befattede han sig ikke. For at besvare et Spørgsmal, tog han to Realer, men gav dog undertiden, naar Omstændighederne fordrede det, og naar han saae sin Fordeel derved, nogle Svar uden Betaling; thi naar det traf sig, at han tog ind hos Folk, hvis Anliggender vare ham bekjendte, og de ikke spurgde ham, for ikke at give Penge ud, fortalde han dem dog et og andet af det, der var mødt dem, som om hans Abe havde hvisket ham det i Øret. Derved erhværvede han sig overordentlig Tiltro, og et umaa-

deligt Tilløb. Da han var en klog Karl, vidste han ogsaa undertiden, uden at have nogen særdeles Ledetraad, at give saadanne Svar, at Spørgeren altid var tilfreds; og da ingen rigtigt følede ham paa Tænderne, eller undersøgde hans Abes Spaadomsgave, satte han Blaar i Øinene paa Folk, og fyldte sin Pung. Saasnart han var kommen ind i Kroen, havde han strax gjenkjendt Don Quixote og Sancho, og derved var det ham let, at sætte saavel Ridderen og hans Vaabendrager, som alle de Tilstedeværende i Forbauselse. Men det vilde have bekommet ham meget ilde, hvis Don Quixote havde hugget en Smule længere ind, da han slog Hovedet af Kong Marsilio, og nedsablede hele hans Rytteri.

Dette er alt, hvad vi have at sige om Mester Pedro og hans Abe; vi vende nu igjen tilbage til Don Quixote af Mancha, der, saasnart han havde forladt Kroen, foretog sig at besøge Bredderne af Ebro og den omliggende Egn, førend han gik til Zaragoza, og dertil havde han Tid nok, da det endnu var længe til den Tid da Ridderspillet skulde begynde. I denne Hensigt fortsatte han sin Reise, og i de to første Dage hendtes der ham ikke noget, der fortjener at bemærkes; men da han den tredie Dag reed op ad en Høi, hørde han pludseligt en stor Larm af Trommer, Trompeter og Geværskud. I Begyndelsen troede han, at det var en Trop Soldater, og for at faae dem at see, gav han Rozinante af Sporerne, og travede op paa Toppen af Høien. Da han nu var deroppe, saae han ved Foden af Høien, en Mængde Bønder, hvis Antal han anslog til to hundrede Mand, be-

væbnede med Landser, Flitsbuer, Partisaner, Hellebarder, spidse Stænger, nogle Geværer og en heel Mængde Skjolde. Don Quixote reed ned af Høien, og nærmede sig Troppen, saa at han tydeligt kunde see dens Faner, kjende deres Farver og opdage Sindbillederne i dem, men især lagde han Mærke til en Standart eller Fane af hvidt Atlas, hvori der stod et Æsel, saa stort som et lille sardinisk Æsel, med opløftet Snude, aaben Mund, og Tungen ude af Halsen, ret naturligt, som om det var i Færd med at skryde, og neden under stod disse to Vers:

Saa skrydede vore Fogder to,
Og skrydede ei forgjæves.

Denne Banner bragde Don Quixote til at troe, at disse Folk maatte være fra Skrydernes By, og han sagde det til Sancho, i det han tillige forklarede ham, hvad der stod i Standarten; han gjorde tillige den Bemærkning, at Manden, der havde fortalt dem Historien om Skryderne, vel maatte have taget Feil, da han sagde, at det var to Lægsmænd, der havde skrydet ad hinanden, da det dog, ifølge Verset i Fanen, maa have været to Fogder.

"Herover behøver man ikke at støde sig," — sagde Sancho, — "thi Lægsmændene, der skrydede den Tid, kunne gjærne siden efter være blevne Sognefogder, saa at begge Titler kunne passe; især da det ikke gjør noget til Historiens Sandhed, enten de vare Lægsmænd eller Fogder, naar blot den Ene har skrydet ad den Anden, thi en Foged kan ligesaa godt skryde som en Lægsmand.

Kort sagt, de saae og erkjendte begge, at den fornærmede Landsby var draget ud, for at slaaes med Indvaanerne af den anden By, der havde drillet dem mere end ret var, og end det anstod gode Naboer. Don Quixote reed nærmere hen til dem, hvilket slet ikke behagede hans Vaabendrager, fordi han ikke var meget for at blande sig i saadanne Stridigheder. Troppen modtog ham høfligt, fordi de troede, at han kom for at slaae sig til deres Parti. Don Quixote løftede sit Vezir op, og nærmede sig med Anstand og et tækkeligt Væsen til Æselsstandarten, hvor de fornemste Anførere for Troppen strax sloge en Kreds om ham, og betragtede ham med den Forundring, der var almindelig for alle dem, der saae ham første Gang. Da han mærkede, at de stode og gabede paa ham uden at sige et Ord, og uden at spørge ham om noget, førde han sig denne Taushed til Nytte, opløftede sin Røst og sagde:

"Gode Herrer! jeg beder Eder indstændigt, ikke at afbryde mig i den Tale, jeg agter at holde, førend I troer at jeg kjeder eller mishager Eder; thi saasnart dette er Tilfældet, vil jeg paa det ringeste Tegn, som I giver mig, trykke et Segl for min Mund, og lægge en Tømme paa min Tunge.„

De gave ham Alle til Svar, at han kunde tale hvad han vilde, de vare beredte til at høre paa ham.

Da han havde faaet denne Tilladelse, vedblev Don Quixote, og sagde: "Jeg, mine Herrer! er en vandrende Ridder, hvis Beskjæftigelse er Vaaben, og hvis Pligt det er, at staae de Nødlidende bi, og hjælpe de Trængende. Jeg har allerede for nogle Dage

siden hørt om eders Vanheld, og faaet at vide, hvad der bevæger Eder til, hvert Øieblik at gribe til Vaaben, for at hævne Eder paa eders Fjender; og efterat jeg mere end een Gang, ved mig selv har overveiet eders Handel, finder jeg, i Følge Lovene for Tvekamp, at I tager Feil, naar I anseer Eder for beskjæmmede; thi ingen enkelt Mand, kan beskjæmme en heel By, med mindre han beskylder alle dens Indbyggere for Forræderi, fordi han ikke veed, hvem af dem der egentlig har begaaet den Udaad, han sigter dem for. Et Exempel af dette Slags har vi i Don Diego Ordonnez de Lara, der bekrigede hele Staden Zamora, fordi han ikke vidsde, at Vellido Dolfos alene var den Forræder, der havde dræbt sin Konge; han udfordrede dem derfor alle, Store og Smaa, og de vare alle forbundne til at staae ham til Ansvar. Alligevel er det en Sandhed, at Don Diego gik noget for vidt, og overtraadte Reglerne for Tvekampen, thi han havde ingen Ret til at sigte de Døde, Vandet, Brødet, de ufødte Børn, og andre ubetydelige Ting, som han anfører. Dog det er noget, man maa oversee, thi naar Vreden spiller Mester hos Folk, kjender Tungen heller ingen Herre eller Styrer, ingen Tømme eller Bidsel. Er det altsaa en Sandhed, at ingen enkelt Mand kan beskjæmme et Kongerige, en Provinds, en Stad, Menighed eller Landsby, saa er det ogsaa klart, at man ikke behøver at hævne en saadan Fornærmelse, fordi det ingen Fornærmelse er; thi det vilde jo være latterligt, om Indvaanerne af mange Stæder og Byer vilde slaaes med Andre, der kalde dem Kjedelflikkere, Transydere, Sæbesydere, Hvid-

løgsædere o. s. v., fordi kaade Drenge og løst Pak havde givet dem saadanne Navne; det vilde sandeligt være latterligt, siger jeg, om anseelige Byer vilde ærgre sig, hævne sig, og gjøre deres Kaarder til Basuner for saadanne Smaatings Skyld. Nei, nei, det forbyde Gud! Fornuftige Folk og vel regjerede Stater maae af fire Slags Grunde gribe til Vaaben, drage Sværdet og sætte deres Liv, Personer og Eiendom i Vove. Først, for at forsvare den catholske Tro; for det Andet, for at forsvare deres eget Liv, hvilket er tilladt efter den naturlige og guddommelige Lov; for det Tredie, for at forsvare Ære, Familie og Formue, og endelig, for det Fjerde, i en retfærdig Krig paa sin Konges Befaling; og ville vi endnu lægge en femte Grund til, og denne kunde man maaskee sætte strax efter den Første, saa var det, for at forsvare Fædrenelandet. Til disse fem Hovedgrunde kunde man endnu lægge nogle andre, der gjøre det til billigt og retfærdigt, ja til en Pligt for os, at gribe til Vaaben; men at gjøre dette for Børnestreger, og for Ting, der snarere maae ansees for Spøg og Tidsfordriv, end for Fornærmelser, synes mig slet ikke fornuftigt; især da en uretfærdig Hævngjerrighed, og en retfærdig kan der overhovedet slet ikke gives, netop strider lige imod den hellige Religion, som vi bekjende, og som befaler os, at elske vore Fjender, og gjøre vel mod dem, der fornærme og forfølge os, Pligter, der vel ere svære at opfylde, men dog kun virkelig svære for dem, der ere mere verdsligt end gudeligt, mere kjødeligt end aandeligt sindede. Thi Jesus Christus, Gud og sandt Menneske, der aldrig lyver, eller har

kunnet, eller kan lyve, har sagt os, at hans Aag er behageligt, og hans Byrde let; og desuden vilde han ikke have befalet os, hvad der var umueligt at opfylde. Altsaa, mine Herrer! ere I, ifølge alle guddommelige og menneskelige Love, forpligtede til at forholde Eder rolige.„

"Djævelen annamme mig!„ — sagde Sancho ved sig selv, — "om min Herre ikke er en Tologus, og er han det ikke, saa ligner han dog saadan en, som det ene Æg det andet.„

Don Quixote trak Aande en Smule, og da han saae, at de alle taug stille, vilde han fortsætte sin Tale; men Sancho afbrød ham med sin Vittighed, og da han saae, at hans Herre gjorde en Pause, tog han Ordet i hans Sted, og sagde: "Min Herre, Don Quixote af Mancha, der en Tid lang kaldte sig Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, men nu hedder Løveridderen, er en meget forstandig Adelsmand, der forstaaer Latin og Spansk, som en Baccalaureus. I alt hvad han siger og raader, gaaer han til Værks som en god Soldat, og alle Love og Forordninger om det man kalder Tvekamp, veed han paa sine Fingre. Altsaa har I ikke andet at gjøre, end at rette Eder efter det, han siger, og er det galt, tager jeg Skylden paa mig; især da det er klart, at det er en Taablighed at blive vred, naar man hører en skryde. Jeg erindrer mig ret godt, at da jeg var en Dreng, kunde jeg skryde naar og saa meget jeg vilde, uden at nogen vilde forbyde mig det; og jeg kunde gjøre det saa smukt og naturligt, at alle Æsler i Byen skryde de med; men derfor blev jeg lige godt min Faders

Søn, der var en meget brav Mand, og endskjøndt vel mere end et halv Dusin Knøse i vor By vare misundelige over min Færdighed, brød jeg mig dog ikke om det for en Hvid. Og for at I kunne see og høre, at jeg siger Sandhed, saa bier en Smule og giver Agt, thi det gaaer med denne Kunst, som med at svømme, hvem der engang har lært den, glemmer den aldrig.„

Derpaa greb han med Haanden om Næsen, og begyndte at skryde saa høit, at Dalene rundt omkring gave Gjenlyd. Men en af de Omkringstaaende, der troede, at Sancho gjorde Nar ad dem, løftede sin Knippel, og bibragde ham et saa eftertrykkeligt Slag, at den stakkels Sancho Panza styrtede til Jorden saa lang han var. Don Quixote, der saae, at hans Vaabendrager blev saa ilde behandlet, vilde med Landsen i Haanden angribe Fornærmeren, men der lagde sig saa mange derimellem, at det ikke var ham muligt at tage Hævn; og da han saae, at en Hagl af Stene regnede ned paa ham, og at tusinde Flitsbuer og ligesaa mange Geværer lagde an paa ham, dreiede han Rozinante til Siden, og ilede bort, saa stærkt den kunde løbe, anbefalende sig af ganske Hjerte til Gud, at han skulde frie ham af denne Fare; thi han frygtede hvert Oieblik for at faae en Kugle gjennem Livet, og trak bestandigt Veiret, for at prøve, om det ikke manglede ham endnu. Dog, Troppen lod sig nøie med at see ham flygte, uden at skyde efter ham. Da Sancho var kommen en Smule til sig selv igjen, satte de ham paa hans Æsel, og lod ham trave efter sin Herre; thi endskjøndt han endnu ikke havde Samling nok til

at styre Skimmelen, fulgde denne dog af sig selv Rozinantes Spor, uden hvilken den ikke kunde leve et Minut.

Da Don Quixote allerede var kommet et godt Stykke bort, saae han sig om, og blev vaer, at Sancho fulgde efter ham, og da han mærkede, at ingen forfulgde dem, holdt han stille, for at vente paa ham.

Bønderne bleve paa Pladsen indtil det blev Aften, og da deres Modstandere ikke rykkede ud til Kamp, droge de glade og jublende tilbage til deres By. Dersom de havde kjendt den gamle Krigsbrug hos Grækerne, vilde de have oprettet et Seierstegn paa Stedet.

Atte og Tyvende Kapitel.

Om det, der fortælles i dette Kapitel, siger Benengeli, at man vil faae det at vide, naar man læser det med Opmærksomhed.

Naar den Tappre flyer, har han opdaget et Baghold, og i saadanne Tilfælde maa den forsigtige Kriger spare sig for en bedre Leilighed. Denne Sandhed bekræftede Don Quixote ved sit Exempel, i det han veeg for Bøndernes Raseri og den forbittrede Trops onde Hensigter, søgde Marken / og, uden at tænke paa Sancho, eller den Fare, han var i, fortsatte sit Tilbagetog saalænge, til han endelig troede, at han var i Sikkerhed. Sancho fulgde efter ham, mere hængende, end siddende paa sit Æsel, som vi ovenfor have bemærket. Endelig naaede han sin Herre,

og var nogenlunde kommen til sig selv igjen, men saa beængstet, sønderknuset og radbrækket, at han sank ned af Æslet for Rozinantes Fødder. Don Quixote steeg af, for at forbinde hans Saar, men da han fandt ham heel og holden lige fra Isſen til Fodsaalen, sagde han ganske forbittret til ham: "Jo, Du har skrydet i en lykkelig Tid, Sancho! har Du nogentid hørt, at det var klogt, at nævne Strikken i en hængt Mands Huus? Maatte de ikke med deres Knippler slaae Tacten til en saadan Musik? Du kan takke Gud, Sancho! at de ikke, efter at have signet Dig med deres Stokke, gav Dig et per signum crucis med deres Sabler.„

"Jeg kan ikke svare,„ — sagde Sancho; — "thi jeg er tilmode, som om jeg taler gjennem Ribbenene. Lad os see at komme til Hest igjen, og skynde os bort herfra. Herefter skal jeg nok lade være med at skryde, men een Ting kan jeg ikke lade være at sige, og det er, at de vandrende Riddere løbe deres Vei, og lade deres stakkels Vaabendragere bankes til Marmelade, og blive i Fjendens Vold.„

"Den flygter ikke, der trækker sig tilbage;„ — svarede Don Quixote, — "thi Du maa vide, Sancho! at den Tapperhed, der ikke grunder sig paa Klogskab, bliver kaldet Forvovenhed, og at man skriver en Vovehalses Bedrivter mere paa den blinde Lykkes, end paa hans Tapperheds Regning. Derfor tilstaaer jeg vel, at jeg har trukket mig tilbage, men ikke, at jeg har taget Flugten. Jeg har gjort, hvad saa mange andre tappre Mænd have gjort for mig, der have sparet sig til bedre Tider. Af saadanne Exempler er

Historien fuld, men da de ikke kunne nytte Dig noget, og da jeg nu ingen Lyst har, vil jeg ikke fortælle Dig dem.„

Imidlertid havde Don Quixote hjulpet Sancho op paa hans Æsel igjen; selv havde han besteget sin Rozinante, og nu rede de begge, Skridt for Skridt, hen til en Poppellund, der laa omtrent en Fjærdingvei borte. Sancho sukkede og stønnede imidlertid saa ynkeligt, at Don Quixote spurgde ham hvor det smertede ham saa meget. Sancho svarede, at han følde en saadan Smerte fra Lænderne lige til Nakkebenet, at han var færdig at gaae fra Forstanden.

"Aarsagen til denne Smerte,„ — sagde Don Quixote, — "maa udentvivl være, at den Knippel, man slog Dig med, var saa lang, at den paa een Gang traf Dig over hele Ryggen, hvor alle de Dele findes, der smerte Dig, og havde den truffet endnu længere, vil Du vel endnu have følt Smerten paa flere Steder.„

"Ved Gud!„ — raabde Sancho, — "der har eders Naade løst mig en svær Gaade, og sagt mig noget ganske Nyt! For Pokker! mener I da, at Aarsagen til mine Smerter ligger saa dybt, at I behøver at sige mig, at det gjør Ondt der, hvor jeg har faaet Pryglene? Ja, hvis det var Anklerne, der gjorde ondt, da var der maaskee noget at gjætte; men da jeg føler Pinen, der hvor jeg fik Slagene, kan jeg nok vide, uden Hexeri, hvorfor det gjør ondt. Min Tro, gode Herre! fremmed Svie føler man ikke; og jeg mærker hver Dag mere og mere, hvor lidt jeg har at haabe i eders Selskab, thi som I i Dag har ladet

mig tærske, vil I maaskee hundrede Gange lade mig vippe; og ligesom man i Dag har hjemsøgt min Ryg, vil man maaskee næste Gang, gaae løs paa mine Been. Langt klogere var det, men jeg er et Fæ, og vil vel aldrig i mit Liv blive klog, hvis jeg gik tilbage til mit Hjem, til Kone og Børn, og fortjende Brødet til dem, og opdrog dem godt med det, Gud beskjærede mig, istedetfor at følge eders Velbyrdighed paa ubanede Veie, og paa øde Steder, hvor der gives kun lidt at drikke, og mindre at spise. Og hvad Søvnen angaaer, da hedder det: "Der har Du syv Fod Jord, min gode Vaabendrager! eller ligesaa meget til, om Du har Lyst, og nu kan Du række og strække Dig saa meget Du vil. O, gid jeg dog kunde see den brændt og stødt til Støv, der opfandt det vandrende Ridderskab, eller i det mindste den Første, der fik det Indfald, at være Vaabendrager hos saadanne Narre, som de forrige vandrende Riddere vel alle have været. Om dem, der nu leve, vil jeg slet ikke tale, eftersom I ogsaa hører til dem, og jeg af den Grund har Respect for dem, og fordi jeg nok seer af alt hvad I siger og gjør, at eders Velbyrdighed veed lidt mere end Fanden selv.„

"Jeg tør vædde, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "at naar man blot lader Dig snakke saa meget Du vil, føler Du ikke den mindste Smerte meer i din hele Krop. Altsaa, min Søn! siig kun alt, hvad der falder Dig ind; thi naar Du blot kan glemme dine Smerter, vil jeg gjærne finde mig i den Kjedsomhed, som din Snak volder mig; og længes Du saa meget efter at vende tilbage til Kone og Børn,

'aa forbyde Gud, at jeg skulde hindre Dig. Du har nine Penge under Hænder, regn ud, hvor længe det :r, siden vi tredie Gang forlode vor By, see efter,)vormeget Du kan og bør fortjene om Maaneden, og ijør Dig selv betaelt.„

"Da jeg tjende hos Tome Carrasco, Samson Larrascos Fader, som eders Velbyrdighed nok kjender,„ — svarede Sancho, — "fortjende jeg to Dukater om Maaneden, foruden Kosten. Hvad jeg nu kan fortje: ie hos eders Naade, veed jeg ikke; men saameget)eed jeg, at en Vaabendrager hos en vandrende Rid:)er maa udstaae flere Besværligheder, end en Karl,)er tjener hos en Bonde; thi naar vi Bønderkarle)ave slidt og slæbt om Dagen, finde vi dog om Afte: ien i det mindste en fyldt Gryde, og sove i vor gode Seng; og jeg har endnu ikke sovet i nogen Seng, iden jeg kom i Tjeneste hos Eder, uden den korte Tid, som vi tilbragde hos Don Diego de Miranda,)g da jeg havde faaet Prøven af Camachos Kjedler,)g spiisde, drak og sov i Basilios Huus. Hele den øvrige Tid har jeg maattet sove paa den haarde Jord, ınder aaben Himmel, behjælpe mig med Ostekorper og Brødstumper, og drikke snart af en Kilde, snart af en Bæk, som vi fandt i de Ørkener, vi gjennemstrøifede.„

"Jeg tilstaaer, at alt dette er sandt!„ — sagde Don Quixote; — "hvormeget mener Du da, at jeg skal give Dig meer, end Tome Carrasco gav Dig.„

"Naar eders Velbyrdighed„ — svarede Sancho, — "lagde et Par Realer til om Maaneden, synes mig, at jeg kunde være fornøiet; det vil sige, hvad Lønnen for min Tjeneste angaaer; men for det L[illegible]e og Til:

sagn, som eders Naade har givet mig om Øen, som I vilde lade mig regjere over, var det vel billigt, at I lagde endnu sex Realer til, det blev da tredive i Alt.„

"Meget godt!„ — sagde Don Quixote; — "det er fem og tyve Dage siden vi drog hjemme fra; regn nu ud, Sancho! hvormeget der tilkommer Dig, ifølge den Løn Du har bestemt, og, som sagt, gjør Dig selv betaelt af det, Du har imellem Hænderne.„

"Hille den!„ — sagde Sancho, — "her løber eders Velbyrdighed fur i Regningen. Betalingen for Øen maa regnes fra den Dag, da eders Naade gav mig eders Løvte, og lige indtil denne Stund.„

"Hvorlænge er det da siden jeg lovede Dig den?„ — spurgde Don Quixote.

"Hvis jeg ikke tager Feil, er det omtrent tyve Aar siden, nogle Dage meer eller mindre.„

Don Quixote slog sig med Haanden for Panden, og gav sig til at lee af fuld Hals: "Paa mine Reiser i Sierra Morena, ja paa alle mine Vandringer, har jeg ikke engang tilbragt to Maaneder, Sancho! og Du siger, at jeg har lovet Dig Øen for tyve Aar siden? Jeg mærker nok, at Du gjærne vilde beholde alle de Penge, Du har af mine, som Løn for din Tjeneste. Er dette virkelig din Hensigt, saa skjænker jeg Dig dem herved, og vel bekomme Dig! thi for at blive en saa slettænkende Vaabendrager qvit, bryder jeg mig ikke om at jeg bliver fattig, og ikke har en Skilling i Lommen. Men siig mig, Du Foragter af alle vaabendragerlige Pligter i det vandrende Ridderskab! hvor har Du nogensinde læst, at en Vaabendra-

ger har foreskrevet sin Herre hvormeget han skal give ham om Maaneden for hans Tjeneste? Begiv Dig, begiv Dig, Gavtyv! Kjæltring! Drage! Begiv Dig ud paa deres Historiers mare magnum, og hvis Du finder at nogen Vaabendrager nogensinde har sagt eller tænkt hvad Du nu siger, saa slaae mig Bogen fast i Panden med et Søm, og giv mig et halv Dusin dygtige Næsestyvere ovenikjøbet. Og nu, tag din Skimmel ved Tømmen, eller ved Grimen, og pak Dig hjem; thi fra nu af skal Du ikke drage et Skridt længere med mig. O, ilde bortøslede Brød! o, slet anvendte Løvter! o Knægt! der har mere af et Fæ, end af et Menneske! I det Øieblik, da jeg er i Begreb med, at hæve Dig til en saadan Stand, at man, til Trods for din Kone, skal kalde Dig naadige Herre; nu kommer Du, og forlanger din Afskeed! Nu vil Du bort, nu, da jeg har fattet det uforanderlige Forsæt, at gjøre Dig til Herre over den bedste Øe i Verden. Men, som Du selv engang har sagt, Honning er ingen Kost for et Æsel; og Du er et Æsel, og vil blive et Æsel lige til dit Livs Ende, og denne vil Du, efter min Formening, før naae, end Du lærer at indsee og begribe, at Du er et Fæ.„

Sancho stod og stirrede paa Don Quixote, uden at vende Øinene fra ham, saalænge han holdt denne Straffepræken, der havde saadan en Virkning paa ham, at Taarerne kom ham i Øinene. Derpaa sagde han med en Stemme, der vidnede om hans Anger og Sønderknuselse: "Kjære Herre! jeg tilstaaer og bekjender, at der ikke mangler mig uden Halen til at være et complet Æsel; og hvis eders Naade vil sætte den

paa mig, vil jeg være tilfreds med at tjene Eder som Æsel alle mit Livs Dage. Tilgiv mig, eders Velbyrdighed! hav Medlidenhed med min Ungdom, og betænk, at jeg kun veed lidt; og dersom jeg snakker meget, skeer det mere af Eenfoldighed, end af Ondskab. Men den, der feiler og bedrer sig, finder Naade hos Gud.„

"Det vilde have været et Under, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "om Du ikke havde sluttet din Tale med et Ordsprog. Velan, jeg tilgiver Dig, men paa det Vilkaar, at Du forbedrer Dig, og herefter ikke viser Dig saa egennyttig, men søger at udvide dit Hjerte, og trøste og opmuntre Dig med det Haab, at mine Løvter engang ville gaae i Opfyldelse, thi om de end ere opsatte, ere de dog derfor ikke gjort umuelige.„

Sancho lovede, at gjøre dette, i hvor meget det end vilde koste ham. Herpaa begav de sig ind i Lunden, hvor Don Quixote satte sig ved Foden af et Almetræe, og Sancho ved Foden af en Eeg, thi disse Træer og andre lignende, have allesammen Fødder, men ingen Hænder. Sancho tilbragde Natten meget smertefuldt, thi hans knuste Lemmer bleve endnu ømmere ved Natteduggen. Don Quixote hengav sig til sine sædvanlige Betragtninger; men omsider lukkede Søvnen deres Öine, og tidligt om Morgenen fortsatte de deres Tog, for at opsøge den berømte Ebro, paa hvilken der hendtes dem, hvad vi ville fortælle i det følgende Kapitel.

Ni og tyvende Kapitel.

Om det berømte Eventyr med den forhexede Baad.

Langsomt drog Don Quixote og Sancho Panza fremad, og, naaede to Dage efter at de havde forladt Poppellunden, Bredden af Ebro. Don Quixote var hjertelig glad over at see denne Strøm; han beundrede dens skjønne Bredder, dens klare Vande, dens rolige Løb, og den rige Fylde af dens flydende Crystal, og dette behagelige Syn tilbagekaldte tusinde forelskede Tanker i hans Erindring. Især faldt det ham igjen ind, hvad han havde seet i Montesinos Hule; thi omendskjøndt Mester Pedros Abe havde sagt ham, at kun en Deel af det var sandt, og Resten falskt, saa var han dog tilbøielig til at ansee det Meeste for sandt, og heri var han af en ganske anden Mening end Sancho, der holdt det altsammen for Løgn. Medens han paa denne Maade reed fremad, blev han en lille Baad vaer, der, uden Aarer eller andre Redskaber, var bunden fast til 'et Træ ved Flodbredden. Han saae sig om til alle Sider, og da han ingen blev vaer, sprang han uden videre Omstændigheder ned af Rozinante, befoel Sancho ligeledes at staae af, og at binde begge Dyrene til Stammen af en Ael eller Piil, der stod i Nærheden. Sancho spurgde hvad denne pludselige Afstigen skulde betyde, og hvorfor han skulde binde Bæsterne.

"Du maa vide, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "at denne Baad, som Du seer her, ikke kan ligge her for andet, end for at opmuntre og indbyde mig til at stige ind, og komme en Ridder eller

andre fromme Personer, der ere stedte i Fare, til Hjælp, thi saaledes er det Skik og Brug, ifølge de Bøger, der handle om Riddere og Troldmænd. Naar nemlig en Ridder er i en stor Fare, som han ikke kan redde sig ud af, uden ved Hjælp af en anden Ridder, der maaskee er tusinde, ja to eller tre tusinde Mile borte, saa indhylle Troldmændene enten denne i en Sky, eller de sende ham en Baad, som han stiger i, og i Øieblikket føre de ham igjennem Luften, eller over Havet hvorhen de ville, og hvor de behøve hans Hjælp. I en saadan Hensigt, Sancho! er denne Baad ogsaa lagt her, det er saa vist, som at det nu er Dag. Vi ville altsaa ikke lade Leiligheden gaae forbi, bind Rozinante og Æslet fast, og jeg vil, i Guds Navn, sætte mig i Baaden.„

"Hvis det er saaledes,„ — sagde Sancho, — "og eders Velbyrdighed hvert Øieblik vil begaae saadanne Taabligheder, om jeg tør kalde det saaledes, er der ikke andet for end at jeg maa trække paa Skulderen, adlyde og rette mig efter Ordsproget, der siger: Gjør efter din Herres Ord, hvis Du vil sidde ved hans Bord. Men for dog at berolige min Samvittighed, maa jeg sige Eder, at det forekommer mig som om denne Baad ikke hører nogen Hexemester til, men nogle af dem, der fiske her paa Strømmen; thi her fisker man de bedste Foreller i Verden.„

Medens han sagde dette, bandt han Bæsterne fast og overlod dem, skjøndt med et bekymret Hjerte, til Troldmændenes Beskyttelse. Men Don Quixote sagde, at han kunde være ganske ubekymret i Henseende til Dyrene, thi den, der saaledes førde dem selv

til regiones longinquas, vilde sikkert ogsaa sørge for deres Bæsters Underholdning.

"Logikvas?" — sagde Sancho, — "hvad er det for noget? Jeg har i mit hele Liv ikke hørt et saadant Ord."

"Longinquas," — svarede Don Quixote, — betyder langtbortliggende; det er heller intet Under, at Du ikke forstaaer det, thi Du er ikke forbunden til at forstaae Latin, og der er Mange, der mener at de forstaae det, og dog vide de kun lidt deraf."

"Bæsterne har jeg bundet; hvad skal vi nu gjøre?" — spurgde Sancho.

"Hvad vi skulde gjøre? Befale os Gud i Vold og lette Anker!" — svarede Don Quixote, — "det vil sige, stige i Baaden og hugge Strikken over, hvormed den er fastgjort."

Derpaa sprang han i Baaden og Sancho fulgde efter ham. Strikken blev hugget over, Baaden bortfjærnede sig lidt efter lidt fra Flodbredden, og da Sancho saae, at de vare komne et Par Favne ud paa Strømmen, begyndte hans Hjerte allerede at banke, og han troede at de allerede vare forlorne. Men intet gik ham saa nær til Hjertet, som at han hørde sin Skimmel skryde, og saae Rozinante arbeide for at rive sig løs.

"Skimmelen klager over at vi reise fra den," — sagde han til sin Herre, — "og Rozinante arbeider for at sætte sig i Frihed og ile efter os. O, mine kjæreste Venne! værer rolige! Gid den Taablighed, der bortfjærner os fra Eder, maa forvandles til Anger, der igjen kan føre os tilbage!"

Og nu begyndte han saa bitterligt at græde, at Don Quixote sagde til ham, fuld af Vrede og Ærgrelse: "Hvorfor er Du bange, frygtsomme Kreatur? Hvorfor græder Du, Qvindehjerte? Hvem forfølger Dig, hvem ængster Dig, feige Hare? Hvad feiler Dig, Du Forhungrede midt i Overflødighedens Skjød? Vandrer Du maaskee barfodet paa de riphæiske Bjærge? eller sidder Du ikke meget mere, saa roligt som en Erkehertug, paa en magelig Bænk, og lader Dig føre saa jævnt af den deilige Strøm, indtil vi inden kort Tid naae det vidtløftige Hav? Men, have vi ikke allerede lagt syv til aatte hundrede Mile tilbage? og havde jeg blot et Astrolabium, for at tage Polhøiden, skulde jeg sige Dig, paa et Haar, hvor langt vi ere komne, og jeg maatte tage meget Feil, hvis vi ikke allerede have passeret eller i det mindste snart passere Linien, der beskriver en Kreds om Jorden i lige stor Afstand fra begge Poler.„

"Og naar vi saa kommer til den Lene, I taler om, hvorlangt ere vi saa komne?„ — spurgde Sancho.

"Meget langt,„ — svarede Don Quixote, — "thi naar vi komme til Linien, have vi allerede lagt Halvdelen tilbage af de 360 Grader, hvori Jorden, efter Ptolomæus, den største Cosmograph i Verden, er inddeelt.„

"Hjælpe mig Gud, Herre!„ — raabde Sancho, — "hvad er det for et smukt Stykke Karl, eders Naade kræver til Vidne? Tol og Mæhæ, eller hvad det er I kalder ham.„

Don Quixote smiilde ad Sanchos Forklaring over Cosmographens Navn. "Hør, Sancho!„ — sagde

han, — "Du maa vide, at naar Spanierne indskibe sig i Cadix, for at seile til Ostindien, holde de det for et Kjendetegn paa, at de allerede have passeret Linien, som jeg før taelde om, naar alle Lusene ere døde, uden at der er en eneste mere at finde i hele Skibet, om man saa vilde veie den op med Guld. Du behøver derfor blot at fare med Haanden over et af dine Laar, og hvis Du saa ikke finder noget levende, er det uden for al Tvivl, at vi have passeret Linien.„

"Det troer jeg ikke,„ — svarede Sancho, — men dog vil jeg gjøre hvad eders Velbyrdighed befaler, skjøndt jeg ikke veed hvortil et saadant Forsøg skal nytte, eftersom jeg med mine egne Øine kan see, at vi ikke ere fem Favne borte fra Bredden, og endnu ikke ere komne to Favne ned ad Strømmen; thi der henne seer jeg jo endnu Rozinante og min Skimmel paa det samme Sted, hvor vi forlode dem; og naar man seer ret til, som jeg gjør, saa sværger jeg Eder til, at vi ikke kommer hurtigere afsted, end en Myre.„

"Gjør det Forsøg, som jeg har befalet Dig, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "og bekymre Dig ikke om Andet; thi Du forstaaer Dig hverken paa Colurer eller Linier, eller Paraleller, eller Dyrekredse, eller Ecliptikler, eller Poler, eller Solsticier, eller Æqvinoctier, eller Planeter, eller Stjærnebilleder, eller Knuder, eller andre saadanne Ting, der ere Dele af Jord- og Himmelkuglerne. Hvis Du forstod alle disse Sager, eller blot en Deel af dem, vilde Du tydeligt indsee, hvormange Paraleller vi alle-

rede have overskaaret, hvormange Himmeltegn vi allerede have seet, og hvormange Stjærnebilleder vi allerede have lagt tilbage, og hvert Øieblik lægge tilbage. Jeg siger Dig endnu engang: føel paa Dig, og Du vil finde, at Du er mere reen, end et Ark hvidt Papir.„

Sancho føelde paa sig, og efterat han længe, i al Troskyldighed, havde ladet Haanden glide frem og tilbage paa sit venstre Laar, opløftede han Hovedet, saae paa sin Herre og sagde: "Enten er Forsøget falskt, eller vi ikke ere komme nær saa langt som eders Velbyrdighed siger.„

"Hvorledes da?„ — spurgde Don Quixote, — "har Du fundet noget?„

"Ja, adskillige,„ — svarede Sancho, — rystede sine Fingre, og vadskede dem i Floden, paa hvilken Baaden gleed langsomt frem, uden at blive bevæget af nogen hemmelig Kraft eller lønlig Troldom, men blot af Vandets naturlige Løb, der bestandigt var roligt og langsomt.

I dette Øieblik opdagede de nogle store Vandmøller, der laae omtrent midt i Strømmen. Neppe saae Don Quixote dem, førend han med høi Røst sagde til Sancho: "Seer Du, Ven! der ligger Staden, Slottet, eller Fæstningen, hvor der udentvivl befinder sig en Ridder, Dronning, Kongedatter eller Princesse, der er i Nød, og for hvis Skyld man har hentet mig.„

"Hvad Djævelen er det for en Stad, Fæstning, eller Slot, som eders Velbyrdighed taler om?„ — svarede Sancho. — "Seer I da ikke, at det er

Vandmøller til at male Korn paa, der ligge midt i Strømmen?„

"Ti, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "synes det endog at være Vandmøller, er det det dog ikke; og jeg har allerede sagt Dig, at Trolddom forandrer og forvandler alle Tings naturlige Væsen. Jeg vil dermed ikke sige at en Ting virkelig kan omskabes til en Anden, men kun at det synes os saa, hvilket vi have erfaret da Dulcinea, den eneste Gjenstand for alle mine Forhaabninger, blev forvandlet.„

Imidlertid var Baaden kommen ud i Strømmen, og begyndte at glide mindre langsomt end forhen. Møllerkarlene, der saae, at Baaden drev hen imod Møllerne; og allerede var kommen ind i Strømmen, der drev Møllehjulene, ilede til med mange lange Stænger for at holde den borte, og frembøde med deres bestøvede Ansigter og melede Klæder et ganske sælsom Syn. "Hvor vil I hen, I Satans Mennesker?„ — skreg de. — "Ere I da reent fra Forstanden? vil I drukne her imellem Hjulene, eller lade Eder male sønder og sammen?„

"Har jeg ikke sagt Dig, Sancho!„ — raabde Don Quixote, — "at vi ere komne til et Sted, hvor jeg skal vise Dig hvad min Arms Tapperhed formaaer? See kun hvilken Flok Røvere og Spitsbuber der kommer os imøde! Betragt hvor mange Uhyrer der stille sig imod mig! hvor mange afskyelige Ansigter der grine ad os! Men I skal snart faae at føle hvem I har med at bestille, I Gavtyve!„

Da han havde sagt det, stod han op, og raabde til Møllerkarlene med en høi og truende Røst! "I

fletkænkende Kjeltringepak! Udleverer den Person I har indspærret i eders Slot, og sætter hende i Frihed, hvad enten hun er høi eller lav, fornem eller ringe! Jeg er Don Quixote af Mancha, med Tilnavn Løveridderen, hvem det ifølge Skjæbnens Beslutning er forbeholdet, at bringe dette Eventyr til en lykkelig Ende.„

Som han sagde dette, trak han sit Sværd og begyndte at svinge det i Luften mod Møllerkarlene, der vel hørde, men ikke forstode hans Snak, og med deres Stænger søgde at holde Baaden til Side, der allerede var i Begreb med at drive ind i Møllegangen; Sancho faldt paa Knæ, og bad andægtigt til Himmelen, at den dog vilde forløse ham af denne øiensynlige Livsfare. Dette gjorde Himmelen ogsaa ved Hjælp af Møllerkarlenes Raskhed og Iver; thi det lykkedes dem omsider at holde Baaden tilbage med deres Stænger, dog kunde de ikke hindre den fra at vælte, saa at baade Don Quixote og Sancho faldt i Vandet. Don Quixote kom det vel tilpas, at han kunde svømme som en Gaas, skjøndt den tunge Rustning dog trak ham to Gange tilbunds; og hvis Møllerkarlene ikke vare sprungne i Vandet og havde, skjønt uden stor Umage, trukket dem op, kunde de begge have istemmet deres fuit Ilium.

Da de endelig vare bragte op paa Landet, mere vaade end tørstige, kastede Sancho sig endnu engang paa Knæ, med foldede Hænder og Øinene opløftede mod Himmelen, og bad i en lang og andægtig Bøn, at Gud dog for Fremtiden vilde bevare ham for alle hans Herres Vovestykker og dumdristige Indfald.

Imidlertid kom Fiskerne, hvem Baaden tilhørde, der nu ganske var bleven sønderknuust af Møllehjulene, og da de saae hvilken Skade der var skeet, begyndte de at skjælde Sancho ud, og at forlange Erstatning af Don Quixote. Denne svarede med den største Rolighed, som om der slet ikke var forefaldet noget, at han med Fornøielse vilde betale Baaden, naar man blot vilde udlevere ham i uskadt Stand den eller dem, der holdtes fangne her paa Slottet.

"Hvad er det for Personer, og hvad er det for et Slot, I snakker om, forrykte Karl?„ — sagde en af Møllerne. — "Vil I maaskee skille os ved nogle af vore Kunder, der komme her for at faae deres Korn malet?„

"Nok!„ — mumlede Don Quixote i Skjæget, — "jeg mærker nok at jeg præker for døve Ører, naar jeg med det Gode vil overtale dette Pak til at gjøre hvad Ret er; og jeg troer, at der ved dette Eventyr maae være to mægtige Troldmænd, der have deres Haand med i Spillet, saa at den Ene forstyrrer hvad den Anden begynder paa; den Ene sender mig Baaden; den Anden vælter baade mig og den; Gud styre det til det Bedste, men det seer jeg, at hele Verden er fuld af Rænker og Partier, hvoraf det Ene søger at gjøre det Andet Fortræd. Jeg for min Deel kan ikke gjøre videre ved det!„

Herpaa løftede han sin Stemme og sagde, i det han betragtede Møllerne: "Mine Venner! hvem I endogsaa er, der ere indsluttede i dette Fængsel, tilgiver mig, thi baade til min og til eders Ulykke kan jeg ikke hjælpe Eder i eders Nød. Dette Eventyr

maa vel ikke være bestemt og opbevaret for mig, men for en anden Ridder."

Herpaa blev han enig med Fiskerne og betaelde dem deres Baad med halvtredsindstyve Realer, som Sancho udbetaelde med et tungt Hjerte, i det han tænkde ved sig selv: "Endnu to saadanne Baade, og Pungen er tum."

Fiskerne og Møllerne vare ganske forundrede ved at betragte disse to Figurer, der forekom dem saa sælsomme, og forskjellige fra andre Mennesker, og de kunde slet ikke begribe hvad Don Quixote meende med sin Tale og sine Fordringer. De ansaae dem for to gale Mennesker, og lode dem staae. Møllerne gik tilbage til deres Qværne, og Fiskerne til deres Hytter. Don Quixote og Sancho vendte igjen tilbage til deres Bæster, og til at være Bæster; og en saadan Ende fik Eventyret med den forhexede Baad.

Tredivte Kapitel.

Om det, der hendtes Don Quixote med en smuk Jægerinde.

Ridderen og Vaabendrageren vendte temmelig misfornøiede og ærgerlige tilbage til deres Dyr, især Sancho, som det smertede lige ind i Sjælen, at han havde maattet gribe saa dybt i Pengepungen; thi saa ofte han tog noget af den, var det, som om han skulde miste sin Øiesteen. Tilsidst stege de til Hest uden at tale et Ord, og bortfjærnede sig fra den berømte Strøm, Don Quixote fordybet i Tankerne om sin Elskov, og Sancho ligesaa begravet i Tankerne om

sin Befordring, hvortil det nu syntes ham at have lange Udsigter; thi saa eenfoldig han end var, mærkede han dog, at alle hans Herres Handlinger, eller i det mindste de Fleste vare taablige, og han pønsede paa hvorledes han kunde finde en beqvem Leilighed til at skilles fra ham og drage hjem, uden at gjøre Regnskab eller tage Afskeed. Men Skjæbnen indrettede Tingene langt bedre, end han havde ventet.

Det hendte sig nemlig at de, Dagen efter, just da Solen vilde gaae ned, kom til en Skov, hvor Don Quixote, der saae sig opmærksomt om, blev en Deel Folk vaer paa en grøn Eng, og da han kom nærmere, mærkede han tydeligt at det var Falkenerere. Han reed noget nærmere endnu, og saae midt iblandt dem en smuk Dame paa en sneehvid Ganger eller Stadshest, der var smykket med en grøn Tøile og med en broderet Damesadel. Damen selv var klædt i Grønt, saa rigt og herligt, at hun saae ud som Pragten selv i egen Person. Paa sin venstre Haand holdt hun en Falk, hvoraf Don Quixote sluttede, at hun maatte være en meget fornem Dame og at Jagtfølget tilhørde hende, hvilket ogsaa var Tilfældet. Da han havde bemærket alt dette, sagde han til Sancho: "Skynd Dig, min Søn, Sancho! hen til Damen derhenne paa Stadshesten og med Falken paa Haanden, og siig hende, at jeg, Løveridderen, anbefaler mig til hendes fortræffelige Skjønhed, og dersom hendes Høihed tillader det, vil jeg komme for at kysse hendes Haand og opvarte hende i alt hvad der staaer i mine Kræfter og monne behage hendes Høihed. Men

see vel til, Sancho! hvad Du siger, og tag Dig i Agt for at spække Din Tale med Ordsprog.„

"Bryd Eder ikke om min Spækken,„ — sagde Sancho, — "og kom ikke til mig med saadanne Formaninger; er det da første Gang jeg har været Ambassadør hos store og høistammede Fruer?„

"Dersom det ikke er dit Gesandtskab hos Frøken Dulcinea, Du taler om,„ — svarede Don Quixote, — "saa veed jeg ikke hvem Du har været sendt til, i det mindste ikke i min Tjeneste.„

"Det er en Sandhed,„ — sagde Sancho, — "**men en god Betaler trykker intet Pant, og i et fuldt Huus, har man snart Maden færdig.** Jeg vil nemlig sige, at man ikke behøver at raade eller foreskrive mig noget, thi jeg forstaaer alt, og kan behjælpe mig hvor jeg kommer.„

"Jeg vil troe det, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "gaa nu og Gud være med Dig!„

Sancho satte Hælene i Siderne paa den Graae, skyndte sig saa stærkt han kunde hen til den smukke Jægerinde, stod af, kastede sig paa Knæ og sagde: "Skjønne Frue! den Ridder, som I seer derhenne, er Løveridderen; han er min Herre, og jeg er hans Vaabendrager, og hjemme hos mig kalder man mig Sancho Panza. Denne Løveridder, der for ikke længe siden blev kaldet Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, sender mig herhen, og lader eders Høihed sige, at I maa være saa god med eders gode Villie og Velbehag, at give ham Lov til at komme herhen for at tilfredsstille sine Ønsker, der, som han siger, og som jeg troer, ikke ere andre, end at opvarte eders

ophøiede Skjønhed og Falkeneerskab; og dersom eders Naade tillader ham det, vilde det vist ikke være til eders Skade, og han vil ansee det som en stor Gunst og Naade.„

"I Sandhed, min gode Vaabendrager!„ — svarede Damen, — "I har udrettet eders Ærinde med al den Omstændelighed, som der fordres ved et saadant Gesantskab. Staa op! thi Vaabendrageren hos saa stor en Ridder, som han af den bedrøvelige Skikkelse, om hvem vi allerede have hørt en Deel, bør ikke ligge paa Knæ. Staa op, min Ven! og sig eders Herre, at han skal være mig og min Gemahl velkommen paa vort Lystslot her i Nærheden.„

Sancho stod op, ligesaa forundret over denne gode Dames Skjønhed, som over hendes Artighed og naadige Opførsel; men endnu mere forundret var han over, at hun havde yttret, at hun kjendte noget til hans Herre, Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse; thi at hun ikke kaldte ham Løveridderen meende han maatte være, fordi han først for kort siden havde antaget dette Navn.„

Hertuginden (hvis Titel man endnu ikke har erfaret,) spurgde ham derpaa: "Siig mig, min gode Vaabendrager! er eders Herre ikke den samme, om hvem der er trykt en Historie under Titel af den sindrige Adelsmand Don Quixote af Mancha, og som har valgt til sit Hjertes Herskerinde en vis Dulcinea af Toboso?„

"Just den selvsamme,„ — sagde Sancho, — "og den Vaabendrager, som der tales eller bør tales om i den samme Historie, og som kaldes Sancho

Panza, er mig, hvis man ikke har forbyttet mig i Buggen, det vil sige, hvis de ikke har forvexlet mig i Trykkeriet.„

"Alt dette glæder mig meget!„ — sagde Hertuginden; — "Gaa tilbage, Broder Sancho! og siig eders Herre, at han er velkommen i mine Stater, og at der er intet, der kunde gjøre mig en saadan Fornøielse, som hans Ankomst.„

Sancho vendte meget fornøiet tilbage til sin Herre med dette gunstige Svar, og fortalde ham alt, hvad den fornemme Dame havde sagt, hvis Skjønhed, Tækkelighed og Artighed han i bondagtige Udtryk opløftede til Skyerne. Don Quixote satte sig derpaa tilrette i Sadlen, strakde sig i Stigbøilerne, slog sit Vezir op, gav Rozinante af Sporerne, og nærmede sig med ridderlige Manerer, for at kysse Hertugindens Haand. Denne havde imidlertid ladet kalde sin Gemahl, Hertugen, og, endnu førend Don Quixote kom, fortalt ham den hele Ambassade. Da de nu begge havde læst den første Deel af hans Historie, og vare bekjendte med hans forunderlige Galskab, havde de stor Lyst til at gjøre hans personlige Bekjendtskab, hvorfor de ventede paa ham med det Forsæt at rette sig efter hans Griller, og behandle ham ganske som en vandrende Ridder, saalænge han vilde opholde sig hos dem, hvorved de vilde iagttage alle de Ceremonier, der beskrives i Ridderbøgerne, som de havde læst og yndede meget.

Imidlertid nærmede Don Quixote sig med opslaaet Vezir, og da han gjorde Miner til at ville staae af Hesten, skyndte Sancho sig for at holde hans Stigbøile, men han var saa uheldig, da han vilde stige

ned, at hilde den ene Fod saaledes i det Reb, der holdt hans Sadelhynde fast, at han ikke kunde faae den løs igjen, men styrtede med Ansigtet til Jorden, medens han blev hængende ved Snoren med Benene. Don Quixote, der ikke var vant til at stige af uden at Nogen holdt hans Stigbøile, troede at Sancho allerede holdt den, svang sig paa een Gang af Sadlen, og, da den formodentlig var slet spændt, laa pludseligt baade Rytter og Sadel paa Jorden, hvorover Ridderen blev ganske skamrød og mumlede en Mængde Forbandelser over den ulykkelige Sancho, der endnu hang fast ved Rebet med Benet. Hertugen befalede sine Jægere, at hjælpe Ridderen og Vaabendrageren. De løftede Don Quixote op, der havde gjort et slemt Fald, saa at han med Møie hinkede hen til Herskabet for at kaste sig paa Knæ for dem. Men dette vilde Hertugen paa ingen Maade tillade, hvorimod han stod af Hesten, omfavnede Don Quixote og sagde: "Det gjør mig ondt, Hr. Ridder af den bedrøvelige Skikkelse! at I ved det første Trin, I gjorde paa mit Gebeet, har været saa uhældig, men Vaabendragernes Uagtsomhed har ofte været Aarsag til endnu større Uheld.,,

"I det jeg har den Lykke at see Eder, ophøiede Fyrste!,, — svarede Don Quixote, — "kan jeg umueligt ansee det, der er tilstødt mig, for et Uheld, om jeg endog var styrtet ned til Afgrundens nederste Dyb; thi den Ære at see Eder, vilde hæve og opløfte mig igjen. Min Vaabendrager, som Gud fordømme! forstaaer bedre at lade sin ondskabsfulde Tunge løbe, end at spænde Gjorden paa en Hest; men i hvilken Til-

ſtand jeg endog befinder mig, faldende eller ſtaaende, til Fods eller til Heſt, er jeg altid beredt til at tjene Eder og min naadige Hertuginde, eders værdige Gemalinde, Skjønhedens ophøiede Dronning og alle Artigheders anerkjendte Fyrſtinde.„

"Saa ſagte! Saa ſagte! Hr. Ridder Don Quixote af Mancha!„ — ſagde Hertugen, — "thi hvor der gives en Frøken Dulcinea af Toboſo, der kan der ikke være Spørgsmaal om at roſe nogen anden Skjønhed.„

Imidlertid havde man befriet Sancho fra Snoren, og da han nu var kommen hen til ſin Herre, forekom han denne med ſit Svar, og ſagde: "Man kan ikke nægte, men man maa endogſaa bekræfte, at min Frøken Dulcinea af Toboſo er meget ſmuk; men mangen Gang ſpringer en Hare op, hvor man mindſt venter det, og jeg har hørt, at det man kalder Naturen ſkal være ſom en Pottemager, der gjør Kar af Leer; naar han eengang forſtaaer at gjøre et, der er ſmukt, kan han ogſaa gjøre to eller tre hundrede. Jeg vil nemlig ſige, at den naadige Frue Hertuginde i Sandhed ikke giver Frøken Dulcinea af Toboſo noget efter.„

Don Quixote vendte ſig til Hertuginden og ſagde: "Eders Høihed kan være vis paa, at der ikke har været nogen vandrende Ridder i Verden, der har havt en ſaa ſladderagtig og lyſtig Vaabendrager, ſom jeg; og han vil ſtadfæſte mine Ord, hvis eders Høihed tillader, at jeg i nogle Dage maa gjøre Eder min Opvartning.„

"At den gode Sancho er lyſtig,„ — ſvarede Hertuginden, — "er noget, jeg kan lide ham for,

thi det er et Tegn til at han maa have Forstand. Spøg og Lystighed maa man, som I nok veed, Hr. Don Quixote! ikke søge hos Tosser, og dersom Sancho er lystig og spøgefuld, maa jeg ogsaa ansee ham for forstandig.„

"Og snakkesalig!„ — føiede Don Quixote til.

"Desto bedre,„ — sagde Hertugen, — "thi mange gode Ting lade sig ikke sige med faa Ord. Men for ikke at spilde Tiden her med unyttig Snak, ville den store Ridder af den bedrøvelige Skikkelse nu behage at følge med os!„.

"Løveridderen, — skal eders Høihed sige,„ — udbrød Sancho, — "thi med den bedrøvelige Skikkelse er det allerede forbi.„

"Løveridderen?„ — svarede Hertugen, — "Velan da, saa beder jeg Hr. Løveridderen at følge med mig til et af mine Slotte, der ikke ligger langt herfra; han skal der finde den Modtagelse, der med Rette tilkommer en saa ophøiet Person, og som jeg og Hertuginden lader enhver vandrende Ridder vederfare, der tager ind hos os."

Imidlertid havde Sancho igjen lagt Sadlen paa Rozinante og spændt Gjorden fast. Don Quixote svang sig op, Hertugen besteeg sin smukke Ridehest, hvorpaa de toge Hertuginden imellem sig, og rede til Slottet. Hertuginden befalede at Sancho skulde ride ved Siden af hende, fordi hun morede sig meget ved at høre hans Indfald; Sancho lod sig heller ikke længe bede, men trængde sig ind imellem de Tre og blandede sig strax i Samtalen. Dette morede baade Hertugen og Hertuginden, der ikke fandt liden Fornøielse

i at modtage en saadan vandrende Ridder, og en saadan Vaabendrager i deres Slot.

Et og tredivte Kapitel.

Der handler om mange og vigtige Ting.

Sancho var hjertelig glad over den Gunst han troede at han stod i hos Hertuginden, og han forestillede sig, at han nu vilde faae det ligesaa godt i Slottet, som han havde havt det i Don Diegos Huus og hos Basilio; thi da han var en stor Elsker af at leve godt, greb han Leiligheden dertil ved Haarene, saa ofte den frembød sig.

Fremdeles fortæller Historien, at førend Selskabet naaede Paladset eller Lystslottet, reed Hertugen forud og udstedte Ordre til sine Tjenere hvorledes de skulde behandle Don Quixote. Da derfor denne kom med Hertuginden til Slotsporten, traad i Øieblikket et Par Tjenere eller Staldkarle dem imøde i lange, vide, karmoisinrøde Klæder af det fineste Atlas, løftede ham i en Hast af hans Hest og sagde: "Eders Høihed behage at hjælpe min Frue Hertuginden af Hesten!„ Dette vilde Don Quixote, og der blev nu vexlet en heel Mængde Complimenter mellem de To. Tilsidst vandt Hertugindens Paastaaenhed Seier, i det hun erklærede, at hun ikke lod sig hjælpe af Hesten af nogen Anden end af Hertugen, og lagde til, at hun ikke ansaae sig for værdig til at volde en saa fortræffelig Ridder Besværlighed uden Nytte. Kort sagt, Hertugen kom og hjalp hende af Hesten, og i det de

traad ind i en stor Forgaard, kom to skjønne Jomfruer dem imøde og hængde Don Quixote en viid Kappe af det fineste Skarlagen over Skuldrene, og i samme Øieblik vare alle Buegangene, der omgave Gaarden, opfyldte med Tjenestefolk af begge Kjøn, der raabde med høi Røst: "Velkommen være Blomsten og Fløden af det vandrende Ridderskab!„ Tillige kom de alle, eller de fleste af dem, og bestænkede Don Quixote samt Hertugen og Hertuginden med lugtende Vande. Herover blev Don Quixote ganske forundret, og dette var den første Gang, han ansaae sig for fuldkommen overtydet om, at han ikke var en indbildt, men en virkelig vandrende Ridder, da man i alle Maader behandlede ham saaledes, som han havde læst, at man i gamle Dage behandlede de vandrende Riddere.

Sancho, der havde forladt sin Skimmel, fulgde i Hælene paa Hertuginden og gik ind i Slottet; men da hans Samvittighed bebreidede ham at han havde ladet sit Æsel saa alene, nærmede han sig til en ærværdig Duenna, der med nogle andre Fruentimmer var kommen ud, for at tage imod Hertuginden, og hviskede hende i Øret; "Fru Gonzales eller hvad eders Naade ellers hedder —„

"Donna Rodriguez de Grijalba er mit Navn,„ — svarede Damen, — men hvormed kan jeg tjene Eder, gode Ven?„

"Jeg ønsker„ — svarede Sancho, — "at eders Naade vil gjøre mig den Villighed at gaae udenfor Porten af Slottet, hvor I vil finde et graaskimlet Æsel, der tilhører mig. Eders Naade vil da vel være saa god at lade det trække, eller trække det ind

i Stalden; thi den Stakkel er lidt bange af sig, og kan slet ikke finde sig i at være alene.„

"Dersom Herren er ligesaa fornuftig som Tjeneren, have vi gjort en god Handel!„ — sagde Duennaèn; — "Gaa I Fanden i Vold, min Ven! tilligemed ham, der har bragt Eder med, og pas selv paa eders Æsel. En Duenna i dette Huus er ikke vant til saadanne Forretninger.„

"Da er det en Sandhed,„ — svarede Sancho, — "at jeg har hørt af min Herre, der er en sand Skattegraver, hvad Historien angaaer, at da Lanzarot kom fra Britannien heed det om ham:

Ham opvarted' ædle Fruer
Og Duennaer hans Ganger.

Og hvad nu mit Æsel angaaer, da vilde jeg ikke bytte det bort for Hr. Lanzarotes Hest.„

"Hør, min Ven!„ — svarede Duennaen, — "dersom Du er en Spøgedoctor, saa gjem dine Løier til Du kommer derhen, hvor de passe, og hvor man betaler dem; jeg, for min Deel, giver neppe en Figen for dem.„

"Den var ogsaa værd at tage med,„ — svarede Sancho, — "i det mindste vilde den sikkert være moden nok, thi efter eders Alder at dømme — „

"Ih, Din Kjeltring!„ — raabde Duennaen, der allerede var ganske opflammet af Vrede, — "det er kun Gud, jeg skal gjøre Regnskab for om jeg er gammel eller ikke, og ikke saadan en Gavtyv, saadan en Hvidløgtygger!„

Dette skreeg hun saa høit, at Hertuginden hørde det og saae sig om. Da hun mærkede, at hendes

Duenna var saa opbragt, at hendes Øie funklede, spurgde hun hvem det var hun taelde med.

"Med denne Karl her,„ — svarede hun, — "der har været saa høflig, at forlange, at jeg skulde trække hans Æsel, der staaer ved Porten, ind i Stalden, og anfører, som et Exempel, en vis Lanzarot, som man, Gud veed hvor, skal have modtaget saaledes, at Damer opvartede ham og Duennaer hans Hest, og for at sætte Kronen paa sin Høflighed har han endnu ovenikjøbet kaldet mig gammel.„

"Dette vilde jeg ansee for en større Spot, end alt andet, hvad han kunde sige mig,„ — svarede Hertuginden. — "Læg Mærke til, Ven Sancho! at Donna Rodriguez er meget ung, og at hun mere bærer Sløret fordi det nu engang er Skik og Brug, og for at tilkjendegive sin Bestilling, end fordi hun er gammel.„

"Vor Herre sende mig et ondt Aar,„ — svarede Sancho, — "hvis jeg har meent noget Ondt med det! Jeg har blot sagt det, fordi jeg holder saa meget af mit Æsel, og fordi jeg meende, at jeg ikke kunde betroe det til en mere godgjørende Person, end til Donna Rodriguez.„

"Er det en Tale, der passer her, Sancho?„ — sagde Don Quixote, der havde hørt det Hele.

"Herre!„ — svarede Sancho, — "enhver maa tale om det, han har nødigt, paa det Sted, hvor han befinder sig. Her huskede jeg paa mit Æsel, og her har jeg taelt om det; og havde jeg tænkt paa det, da jeg var i Stalden, saa havde jeg taelt om det der.„

"Sancho har Ret,„ — svarede Hertugen, —

"og fortjener ikke at sættes i Rette. For hans Skimmel skal der blive sørget efter hans Ønske, og han behøver ikke at være urolig herover; den skal blive pleiet saa godt, som om det var ham selv.,,

Under disse Samtaler, der morede alle, undtagen Don Quixote, gik de op ad Trappen, og Don Quixote blev ført ind i Salen, der var smykket med kostbare Tapeter af Guld og Silke. Sex Jomfruer afførde ham hans Vaaben og opvartede ham som Pager, da Hertugen og Hertuginden havde underrettet dem om hvorledes de skulde bære sig ad med at behandle ham, for at han maatte see og troe, at man virkelig ansaae ham for en vandrende Ridder. Da Don Quixote var befriet fra sine Vaaben, stod han der i sine lange snævre Beenklæder, og i sin Trøie af Dyreskind, lang, mager og tør, med Kinder, der vare saa indfaldne, at de indvendigt berørde hinanden; en Figur, hvorover Fruentimmerne havde maattet briste af Latter, hvis de ikke havde bidt sig i Læberne, fordi deres Herskaber paa det strængeste havde forbudet dem at lee. De bade ham derpaa om Tilladelse til at klæde ham af, for at han kunde skifte Linned, men heri vilde han ikke samtykke, da han sagde: "at Ærbarhed var en Dyd, der anstod en vandrende Ridder, ligesaa godt som Tapperhed.,, Imidlertid bad han Jomfruerne om at give Skjorten til Sancho, og da han havde indelukket sig med denne i et Værelse, hvori der stod en prægtig Seng, klædte han sig af og tog Skjorten paa. Da han nu saae sig alene med Sancho, sagde han til ham: "Siig mig, Du nybagte Hanswurst, og gamle Kloddrian!

synes Du, at det passer sig at fornærme og beskjæmme en saa hæderlig og ærværdig Duenna? Var det Tid til at tænke paa din Skimmel? Og vil saadan et Herskab lade vore Bæster lide Mangel, da de modtage deres Herrer saa høitideligt? For Guds Skyld, Sancho! see Dig for hvorledes Du opfører Dig, og bær Dig ikke saaledes ad, at Folk mærker af hvilke grove Traade Du er vævet. Betænk, Du Synder! at Herren bliver agtet desto høiere, naar hans Tjenere opføre sig godt, og at det er et af de største Fortrin, som Fyrster have fremfor andre Folk, at de blive opvartede af Personer, der ere ligesaa adelige som de selv. Indseer Du da ikke, at det gjør Dig Skade og mig Skam, naar man seer at Du ikke er andet, end en grov Bondeknold eller en plump Spøgefugl, og at man som en Følge heraf vil ansee mig for en Landstryger eller Lykkeridder? Nei, nei, min Ven Sancho! tag Dig i Agt, tag Dig i Agt for saadanne upassende Ord; thi den, der engang vakkler, kan let falde, og den, der altid vil være vittig, bliver snart plump og plat. Læg Tømme paa din Tunge, overvei dine Ord, førend de slippe ud af Munden, og glem ikke at vi befinde os paa et Sted, hvor vi med Guds Hjælp og ved min Arms Tapperhed skulle formere vor Berømmelse og forbedre vore Omstændigheder.,,

Sancho forsikkrede paa det høitideligste, at han hellere skulde sye sin Mund sammen eller bide sin Tunge af, end tale et eneste Ord, der ikke var saa vel overlagt, og saaledes anbragt til rette Tid, som han havde anbefalet ham det; og han bad ham tillige om

at være ubekymret, da man vist ikke skulde see paa ham hvad de begge vare for Folk.

Don Quixote klædte sig nu paa, hang Gehænget med Sværdet i om Skulderen, tog Skarlagenskappen paa, satte en Hue af grønt Atlas, som Jomfruerne havde givet ham, paa Hovedet, og traad, saaledes udstaferet, igjen ind i den store Sal, hvor han fandt Jomfruerne, der, opstillede i to Rækker, og forsynede med alt hvad der behøvedes til at vaske sig med, allerede ventede paa ham, og under mange Ceremonier og Æresbeviisninger, rakde ham Vandet. Herpaa kom tolv Pager, anførte af deres Hovmester, for at ledsage ham ind i Spidsesalen, hvor Herskabet befandt sig. De tog ham imellem sig, og førde ham med megen Høitidelighed til Spisesalen, hvor der var dækket et kosteligt Taffel, men kun for fire Personer, Hertugen og Hertuginden kom ham imøde ved Døren og havde en af hine alvorlige Geistlige med sig, der pleie at føre Regjeringen i de Stores Huse, men som, da de ikke selv ere af høi Byrd, heller ikke forstaae at lære dem, der ere det, hvorledes de bør opføre sig; et Slags Folk, der altid maale de Fornemmes Storhed efter deres egne indskrænkede Begreber og som gjøre dem, der ere svage nok til at lade sig beherske af dem, til karrige Gniere, i det de troe at lære dem en fornuftig Sparsomhed. Til dette Slags Mennesker synes denne alvorlige Geistlige at høre, der nu befandt sig hos det hertugelige Par. De sagde Don Quixote tusinde Artigheder, tog ham imellem sig og førde ham til Taffelet. Hertugen indbød ham til at tage den øverste Plads, han vægrede sig vel, men Hertugen

nødte ham saalænge til han maatte give efter. Den Geistlige satte sig ligeoverfor ham og Hertugen og Hertuginden satte sig hver paa sin Side af ham. Imidlertid var Sancho bestandigt tilstede og forundrede sig ikke lidet over alle de Æresbeviisninger, hvormed man overvældede hans Herre. Da han nu bemærkede de mange Complimenter og den megen Nøden og Beden, hvormed Hertugen søgde at formaae Don Quixote til at sætte sig øverst, udbrød han pludseligt: "Hvis Eders Naader tillade det, kan jeg fortælle Eder en Historie, der engang tildrog sig i min By i Anledning af den øverste Plads ved Bordet."

Neppe havde Sancho udtaelt disse Ord, førend Don Quixote skjælvede af Frygt for at han skulde komme frem med en eller anden Dumhed. Sancho saae paa ham, og da han forstod hvad han meende, sagde han til ham: "Vær ikke bange, eders Velbyrdighed! jeg skal ikke forglemme mig, eller sige noget, der ikke passer til Sagen, thi jeg husker endnu meget godt det Raad, I nylig gav mig angaaende at tale lidt og meget, godt eller ilde.„

"Det er noget jeg slet ikke erindrer, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "tael hvad Du vil, naar Du blot snart bliver færdig!„

"Det jeg vil fortælle,„ — vedblev Sancho, — "er saa sandfærdigt, at min Herre Don Quixote selv, der er her tilstede, ikke engang kan gjøre mig til Løgner.„

"For mig, Sancho!„ — svarede Don Quixote, — "kan Du lyve, saa meget Du vil; jeg agter ikke at forhindre Dig, men see vel til hvad Du vil fortælle.„

"Jeg har seet saa vel til, og atter saa vel til,,, — sagde Sancho, — "at jeg med Sandhed kan sige, at den, der lader Stormklokken klemte, staaer sikkert, og det skal Enden ogsaa vise.,,

"Det vilde være vel gjort,,, — sagde Don Quixote, — "hvis eders Høiheder befalede denne Tosse at gaae ud, thi han vil sikkert komme frem med tusinde Dumheder.,,

"Paa ingen Maade! — "svarede Hertuginden, — "Sancho maa ikke vige et Skridt fra min Side; jeg er ham bevaagen, fordi jeg veed at han er en morsom Person.,,

"Gid eders Hellighed maa opleve mange morsomme Dage,,, — sagde Sancho, — "eftersom I tænker saa godt om mig, skjøndt jeg ikke fortjener det. Men Historien, som jeg agter at fortælle Eder, er denne: "En rig og fornem Adelsmand i min By, han nedstammede nemlig fra Familien Alamos i Medina del Campo, og hans Hustrue heed Donna Mencia de Quinnones, og var en Datter af Don Alonzo de Maranon, en Ridder af St. Jago Ordenen, der druknede i Herradura, hvorover der opstod det store Opløb i vor By, hvorved min Herre Don Quixote, om jeg husker ret, ogsaa var tilstede, og ved hvilken Leilighed den dumdristige Tomasillo, en Søn af Grovsmeden Balvastro, blev saaret. Er dette ikke altsammen sandt, Herre? Siig det dog, jeg beder Eder, for at disse Herskaber ikke skal troe, at jeg er en løgnagtig Sladerhank!,,

"Hidtil holder jeg Eder mere for en Sladerhank, end for en Løgner,,, — sagde den Geistlige,, —

men hvad jeg siden skal ansee Eder for, veed jeg end=nu ikke.„

"Du anfører saa mange Vidner og Kjendemærker,„ — sagde Don Quixote, — "at jeg ikke kan sige andet, end at det maa være sandt hvad Du fortæller. Bliv ved og gjør din Historie kort, thi saaledes som Du har begyndt, kan den gjærne vare i to Dage.„

"Han maa ikke udelade noget,„ — sagde Hertuginden, — "hvis han vil gjøre mig en Fornøielse, men fortælle alt, hvad han veed om Sagen, om han saa ikke skulde blive færdig i sex Dage; thi jeg kunde ikke fordrive Tiden paa en behageligere Maade.„

"Jeg siger altsaa, mine Herskaber,„ — vedblev Sancho, — "at den omtaelde Adelsmand, som jeg kjendte ligesaa godt, som jeg kjender mig selv, eftersom hans Huus kun ligger et Bueskud fra mit, engang indbød en fattig, men retskaffen Landmand til at spise hos sig.„

"Videre, videre, min Ven!„ — faldt den Geistlige ham i Talen, — "ellers vil eders Fortælling, eftersom I har begyndt den, vedvare indtil Dommedag.„

"Ikke halvt saa længe, hvis det er Guds Villie,„ — svarede Sancho. — "Altsaa, som jeg allerede har fortalt, da nu Landmanden kom til Adelsmanden, Gud være hans Sjæl naadig, thi han er nu allerede død, og man siger, at han døde som en Engel, jeg var ikke tilstede derved, da jeg just var gaaet til Tembleque for at høste — „

"For Guds Skyld, min Søn! see, at Du kommer snart tilbage igjen fra Tembleque, og fuldend din

Historie uden at begrave Adelsmanden, dersom Du ikke har i Sinde at begrave flere Lig!„

"Det var altsaa Tilfældet,„ — vedblev Sancho, — "at da de begge gik til Bords; det er som om jeg saae dem lyslevende for mig — „

Hertugen og Hertuginden morede sig meget ved den Geistliges Ærgrelse over den Vidtløftighed, hvormed Sancho fortalde sin Historie og de mange Pauser han gjorde, og Don Quixote var nær ved at briste af Vrede og Arrighed.

"Jeg siger altsaa,„ — begyndte Sancho igjen, — "at da de begge vilde sætte sig til Bords, som jeg allerede har fortalt, gjorde Bonden og Adelsmanden hinanden Complimenter angaaende den øverste Plads, og Adelsmanden paastod at Bonden skulde sætte sig øverst, fordi det tilkom ham at befale i sit eget Huus. Men Bonden, der gjorde Fordring paa at være høflig og vel opdragen, vilde slet ikke lade sig overtale, førend Adelsmanden blev vred, greb ham med begge Hænder i Skulderen og satte ham ned med Magt, i det han sagde: "Sæt Dig, dumme Klodrian! thi hvor det endog behager mig at sidde, er min Plads dog altid den Øverste. Det er Enden paa min Historie, og jeg troer at den ikke passer saa ilde.„.

Don Quixotes bruungule Farve gik over i tusinde Skatteringer. Hertugen og Hertuginden tvang sig til ikke at lee, for at Sanchos Ondskab ikke ganske skulde bringe Ridderen ud af hans Fatning; og for at give Samtalen en anden Vending, og forhindre Sancho i at komme frem med flere Taabligheder, spurgde Hertuginden Don Quixote hvad for Efterret-

ninger han havde fra Frøken Dulcinea, og om han for nyligt havde sendt hende Kjæmper eller Ildgjærningsmænd til Foræring, da der vel ingen Tvivl var om at han havde overvundet mange.

Herpaa svarede Don Quixote: "Naadige Frue! mine Ulykker ville, hvorvel de have havt en Begyndelse, dog aldrig faae Ende. Kjæmper har jeg overvundet, Røvere og Stimænd har jeg sendt til hende; men hvorledes skulde de finde hende, da hun er fortryllet og forvandlet til det hæsligste Bondefruentimmer, som man kan tænke sig.„

"Jeg veed ikke,„ — sagde Sancho, — "mig forekom hun som den skjønneste Skabning paa Jorden; i det mindste veed jeg at den bedste Luftspringer ikke kan tage Luven fra hende i Lethed og Behændighed. Min Tro, Fru Hertuginde! hun springer fra Jorden og op paa sit Æsel, saa let som en Kat.„

"Har I da seet hende fortryllet,„ — spurgde Hertuginden.

"Om jeg har seet hende?„ — svarede Sancho, — "hvem Fanden var det ellers, der først faldt paa Indfaldet om Fortryllelsen? Hun er ligesaa fortryllet som min Fader!„

Den Geistlige, der hørde al denne Snak om Kjæmper, Stimænd og Fortryllede, begyndte nu at indsee, at den Fremmede maatte være Don Quixote af Mancha, hvis Historie Hertugen ofte pleiede at læse; i hvilken Anledning han allerede flere Gange havde gjort ham Bebreidelser, og sagt ham, at det var ufornuftigt at læse saadan noget ufornuftigt Toi. Da han nu ikke tvivlede paa, at hans Formodning var

grundet, sagde han fuld af Ærgrelse til Hertugen: "Eders Excellence vil komme til at gjøre Gud Regnskab for alt hvad denne stakkels Tosse begaaer. Denne Don Quixote, eller Don Dumrian, eller hvad det er han hedder, er efter min Mening ikke saa gal, som eders Excellence vil gjøre ham, ved at give ham Anledning til at drive sine Taabligheder og dumme Streger til det Yderste. Og I, ufornuftige Menneske!„ — vedblev han, i det han henvendte sin Tale til Don Quixote, — "hvem har da sat Eder i Hovedet, at I er en vandrende Ridder, og at I overvinder Kjæmper og tager Stratenrøvere til Fange? Gaa med Gud og lad dette være Eder sagt i en god Stund; drag hjem til eders Huus, og opdrag eders Børn, hvis I har nogen, og hav Omsorg for eders Huusvæsen, og lad være med at strøife omkring i Verden og gjøre Blæst, saa at I er til Spot for alle dem, der kjende og ikke kjende Eder. Og hvoraf veed I da, at der er eller nogensinde har været vandrende Riddere i Verden? Hvor gives der Kjæmper i Spanien, eller Stratenrøvere i Mancha? Hvor findes der fortryllede Dulcineer eller den hele Vrimmel af Taabligheder, som man fortæller om Eder?„

Don Quixote hørde med den største Opmærksomhed paa den ærværdige Herre, men da han mærkede at han taug stille, stod han op, uden at tage Hensyn paa Hertugen eller Hertuginden, og sagde med en truende Mine og et glødende Ansigt — dog dette Svar fortjener et eget Kapitel.

To og tredivte Kapitel.

Om det Svar, som Don Quixote gav ham, der satte ham i Rette, tilligemed andre vigtige og morsomme Sager.

Don Quixote stod, som sagt, op, sittrende fra Top til Taa, som om der var Qviksølv i ham, og sagde med en hurtig, men skjælvende Stemme: "Stedet, hvorpaa jeg befinder mig, de Personer, der ere tilstede og den Ærefrygt, jeg har og bestandigt har havt for den Stand, hvortil eders Høiærværdighed hører, binder og fængsler min retfærdige Vrede. Af de nysanførte Aarsager, og fordi jeg veed at Herrerne i de vide Kjoler stride med samme Vaaben som Qvinderne, nemlig med Tungen, vil jeg denne Gang indlade mig i en Mund-Fægtning med eders Høiærværdighed, af hvem man snarere skulde have ventet et godt Raad, end en skammelig Irettesættelse. Fromme og velmeente Advarsler forlange andre Omstændigheder og andre Udtryk. I det mindste har I, ved saaledes at dadle mig offentlig og i saa bittre Udtryk, overskredet alle Grændser for en velmeent Irettesættelse, thi en saadan maa først gives med Blidhed, og ikke med Haardhed, og det er ikke Ret, naar man uden at kjende den Feil, man dadler, kalder den, der skal have begaaet den, uden videre Omstændigheder, en Nar eller en Dumrian. Siig mig dog, min Herre! hvad for Galskaber har I seet mig begaae, at I saaledes vover at fordømme og gjennemhegle mig, og befale mig at gaae hjem, for at passe mit Huus og tage vare paa min Hustrue og mine Børn, skjøndt I dog ikke veed om jeg har nogen eller ikke? Er det tilladt saaledes uden

Omstændigheder at falde en Anden med Døren ind i Huset og ville spille Herre og Mester? Og naar man er opdraget i en indskrænket Underviisningsanstalt, og ikke kjender mere til Verden, end hvad man har seet i en Omkreds af tyve eller tredive Mile, tør man da fordriste sig til, at ville foreskrive Ridderstanden Love og dømme om vandrende Ridder? Er det maaskee da et forfængeligt Foretagende eller en unyttig Tidsspilde, naar man drager omkring i Verden, ikke for at søge Vellevnet, men saadanne Besværligheder, hvorved retskafne Mænd tilkjæmpe sig Udødelighed? Hvis Riddere eller fornemme og adeligtsindede Mænd holdt mig for en Daare, vilde jeg ansee det for en uudslettelig Skam; men naar en Studerende, der ikke med en Fod har betraadt Ridderskabets Bane, anseer mig for en Tosse, saa er det noget jeg ikke agter for en Hvid. En Ridder er jeg, og som en Ridder vil jeg døe, hvis det er den Høiestes Villie. Nogle gaae frem paa Ærgjerrighedens vide Mark, Andre paa et slavisk Smigreries nedrige Bane: Nogle betræde det argelistige Hykleries, Andre holde sig til den sande Læres rene Vei; men mig fører min ledende Stjærne paa det vandrende Ridderskabs snævre Sti, og for dets Skyld seer jeg ikke paa Gods og Eiendom, men paa Æren. Jeg har hævnet Fornærmelser, ændret Uretfærdighed, straffet Overmod, overvundet Kjæmper og traadt Uhyrer under Fødder. Jeg er forelsket, alene fordi det er nødvendigt at en vandrende Ridder skal være forelsket, og, som en Følge heraf, er min Kjærlighed ikke lastefuld, men platonisk. Mine Hensigter have stedse et redeligt Maal, nemlig at gjøre Alle Godt

og Ingen Ondt. Dersom En, der tænker saaledes, dersom En, der handler saaledes, dersom En, der opfører sig saaledes, fortjener at kaldes en Taabe, saa beder jeg eders Høiheder, Hr. Hertug og Fru Hertuginde at sige mig det.„

"Ved Gud, det er godt sagt!„ — raabde Sancho, "siig nu intet mere til eders Forsvar, naadige Herre! thi der kan ikke siges, tænkes eller paastaaes noget bedre i Verden; især da denne Herre vil nægte og nægter, at der har været og endnu er vandrende Riddere til i Verden; hvoraf man kan see, at han slet ikke forstaaer sig paa det, han taler om.„

"Er I maaskee den Sancho Panza, min Ven!„ — spurgde den Geistlige, — "som man fortæller om, at eders Herre har lovet en Øe?„

"Ja, det er mig;„ — svarede Sancho; — "og jeg er ogsaa den, der fortjener en, saa godt som nogen. Jeg er en af dem, om hvem man kan sige: Hold Dig til skikkelige Folk, saa bliver Du ogsaa skikkelig, og jeg er en af dem, om hvem det hedder: Siig mig med hvem Du omgaaes, saa skal jeg sige Dig hvem Du er, eller: Hold Dig til et godt Træ, saa har Du en god Skygge. Jeg holder mig til min gode Herre, og har allerede draget omkring med ham i nogle Maaneder, og jeg haaber, med Guds Hjælp, at blive ligesaa god som han er; og dersom han lever og jeg lever, vil det ikke mangle ham paa Keiserdømmer, som han kan herske over, eller Øer, som jeg kan regjere.„

"Nei, i Sandhed, det vil der ikke!„ — sagde Hertugen, — "jeg vil i din Herre Don Quixotes

Navn give Dig en Øe at regjere, som jeg just i dette Øieblik har at give bort, og som dog ikke er saa lidt værd.„

"Kast Dig paa Knæ, Sancho!„ — sagde Don Quixote, — "og kys hans Excellences Fødder for den Naade, han viser Dig!„

Sancho gjorde dette; men da den Geistlige saae det, reisde han sig fra Bordet, fuld af Forbittrelse, og sagde: "Ved den Kjole, jeg bærer, eders Excellence er ligesaa taablig, som disse to Syndere; er det vel et Under om saadanne Narre gjøre gale Streger, naar fornuftige Folk billiger deres Daarskaber? Velbekomme eders Excellence med eders Selskab; saalænge de ere her i Huset, bliver jeg i mit, og jeg skal vel vogte mig for at præke mod Ting, som jeg ikke kan ændre.„

Uden at sige et Ord mere, eller først at spise sig mæt, gik han bort, og lod sig ikke holde tilbage ved Hertugens eller Hertugindens Bønner, især da den Første ikke kunde sige meget, saa forleet var han over hans ubesindige Hidsighed. Da Hertugen havde holdt op med at lee, sagde han til Don Quixote: "Hr. Løveridder! I har forsvaret Eder saa eftertrykkeligt, at der ikke kan siges mere mod en Beskyldning, der vel saae ud som en Fornærmelse, men som paa ingen Maade var det; thi ligesom Qvinder ikke kunne fornærme, saaledes kunne de Geistlige, som I nok selv veed, det ikke heller.„

"Det er sandt;„ — svarede Don Quixote, — "og Grunden er, at den, der ikke kan fornærmes, heller ikke kan fornærme Andre. Qvinder, Børn og Geistlige kunne ikke forsvare sig, og fornærmer man

dem endogsaa, kunne de dog ikke beskjæmmes; thi imellem Fornærmelse og Beskjæmmelse er der den Forskjel, som eders Excellence selv veed, at Beskjæmmelse kun kan komme fra den, der ikke alene kan gjøre og gjør den, men endogsaa forsvarer den; derimod kan enhver fornærme, uden at han derved beskjæmmer. Sæt for Exempel, at En staaer ganske ubekymret paa Gaden, og ti Bevæbnede overfalde og prygle ham, og han nu griber til Vaaben, og værger sig saa godt han kan, men det overlegne Antal tilintetgjør hans Hensigt og hindrer ham i at hævne sig, da er saadan en Mand vel fornærmet, men ikke beskjæmmet. Et andet Exempel vil tjene til at bekræfte min Paastand: Staaer En nemlig, og vender Ryggen til en Anden, og denne lister sig til og giver ham et Par Stokkeslag, og løber med det samme, medens den Anden forfølger ham, uden dog at kunne indhente ham, saa er de Stokkeprygl denne har faaet, vel en Fornærmelse, men ingen Beskjæmmelse, fordi Fornærmeren ikke har forfægtet sin Sag. Men dersom den, der gav ham Pryglene, skjøndt paa en lumsk Maade, blev staaende og trak Kaarden, for at opbebie sin Fjende, da var den, der havde faaet Pryglene, paa een Gang fornærmet og beskjæmmet; fornærmet, fordi han paa en lumsk Maade var bleven pryglet, og beskjæmmet, fordi den, der slog ham, ikke vendte ham Ryggen for at flye, men blev staaende, for at forfægte sin Sag. Efter Lovene for den fordømte Tvekamp, er jeg vel fornærmet, men ikke beskjæmmet. Børn og Qvinder kunne ikke hævne sig; de kunne ikkun flye, og behøver ikke heller at holde Stand; det samme er Tilfældet med Religionens Tje-

nere, fordi de heller ikke ere forsynede med Angrebs- eller Forsvars-Vaaben; og hvis de endog af Naturen anspores til at forsvare sig, ere de dog ikke beføiede til at angribe nogen. Og endskjøndt jeg før sagde, at jeg maaskee kunde ansee mig for fornærmet, saa siger jeg dog nu, at jeg slet ikke holder mig for beskjæmmet; thi den, der selv ikke kan modtage nogen Beskjæmmelse, kan heller ikke beskjæmme Andre; og derfor behøver jeg heller ikke at ærgre mig, og ærgrer mig heller ikke over det, som den gode Mand har sagt. Men ikke destomindre havde jeg dog ønsket, at han havde biet en Smule, for at jeg kunde have viist ham, hvormeget han tager Feil, naar han tænker og siger, at der hverken er, eller har været vandrende Riddere til i Verden; hvis en Amadis, eller en af hans utallige Efterfølgere, have hørt dette, er jeg vis paa, at det ikke vilde have bekommet ham vel.„

"Ja, det vil jeg sværge paa!„ — sagde Sancho, — "de vilde have hugget ham midt over, som et Granatæble eller en overmoden Melon. Jo, jo, det er ikke Folk, der ville taale, at man saaledes spiller dem paa Næsen. Min Tro, jeg er vis paa, at naar Rinaldo af Montalban havde hørt Manden snakke paa den Maade, vilde han saaledes have stoppet Munden paa ham, at han ikke skulde have lukket den op igjen i de første tre Aar. Jo, den der giver sig i Lag med saadanne Folk, kan sige, at han er kommen i de rette Hænder.„

Hertuginden lo hjerteligt over Sanchos Snak, og i hendes Tanker var han mere morsom og taabligere

end hans Herre; og der gaves Flere paa den Tid, der vare af samme Mening som hun.

Don Quixote lod sig endelig berolige, Taffelet blev hævet, og da Dugen var taget bort, traad fire Jomfruer ind, den Ene med et Vaskebækken af Sølv, den Anden med en Vandkande af samme Metal, den Tredie med to fine, hvide Haandklæder, og den Fjerde, der havde Armene blottede lige til Albuerne, holdt i sine hvide Hænder, thi hvide vare de uden Tvivl, en Kugle af neapolitansk Sæbe. Hun med Vaskebækkenet traad med megen Anstand hen til Don Quixote, og skjød ham, uden Omstændigheder, Bækkenet ind under Skjæget. Ridderen var ganske forundret over denne Ceremoni, men taelde ikke et Ord, da han troede, at det var Skik der i Egnen, at vaske Skjæget istedetfor Hænderne. Han rakde derfor Hagen frem, saa langt han kunde, og i samme Øieblik begyndte det at regne fra Vankanden, og Jomfruen med Sæbekuglen indsæbede hans Skjæg med en saadan Hurtighed, og indhyllede ikke alene Skjæget, men hele Ansigtet indtil Øinene, i en hvid Sæbeskum, saa at den taalmodige Ridder var nødt til at lukke begge sine Øine. Hertugen og Hertuginden, der ikke vidsde noget af dette, ventede paa hvorledes denne forunderlige Badsk vilde løbe af. Efterat nu Jomfruen havde indhyllet Don Quixotes Ansigt i en Sky af Sæbeskum, der var en Haandbred tyk, lod hun, som om hun ikke havde Vand meer, og befalede den anden Jomfru at hente mere Vand i sin Kande, medens hun bad Don Quixote om at have Taalmodighed et Øieblik. Dette gjorde han, og frembød imidlertid den besynderligste Figur af Ver-

den. Alle de Tilstedeværende havde Ondt med at bare sig for Latter, da de saae ham saaledes sidde og strække sin lange Hals en halv Alen frem, medens hans Øine vare tæt tillukkede, og Skjæget var fuldt af Sæbeskum. Pigerne, der havde fundet paa denne Spøg, stod der med nedslagne Øine, og vovede ikke at see paa deres Herskab, og dette vidsde ikke om det skulde blive vred eller lee; om det skulde straffe Pigerne for deres Kaadhed, eller belønne dem for det Morskab, det voldte dem, at see Ridderen i en saadan Stilling. Endelig kom Pigen igjen med Vandkanden, Don Quixote blev fuldkommen afvasket, og Jomfruen med Haandklædet aftørrede ham med megen Betænksomhed; derpaa neiede alle fire Jomfruer dybt for Ridderen, og vilde igjen begive sig bort. Men for at Don Quixote ikke skulde mærke Spøgen, kaldte Hertugen paa Pigen med Vandkanden, og sagde: "Kom og vadsk mig ogsaa, men see til, at der ikke igjen mangler Vand!„ Den listige Pige kom i Øieblikket, og holdt Bækkenet under Hagen paa Hertugen, paa samme Maade som paa Don Quixote, sæbede ham i en Hast ind, vadskede ham, aftørrede ham, neiede og bortfjernede sig. Man siger, at Hertugen havde svoret paa at han vilde have straffet hende for hendes Overgivenhed, hvis hun ikke havde været saa klog at forbedre sin Feil derved, at hun indsæbede ham selv.

Sancho, der betragtede med megen Opmærksomhed denne Vadskeceremonie, sagde ved sig selv: "Hjælpe mig Gud! skulde det ogsaa være Skik her til Lands at vadske Skjæget paa Vaabendragerne, ligesom paa de vandrende Riddere! Ved min syndige Sjæl

jeg kunde nok trænge til det, og vilde de klippe det med det samme, skulde det være mig endnu kjærere.„

"Hvad er det I der staaer og mumler, Ven Sancho?„ — spurgde Hertuginden.

"Jeg siger, eders Naade!„ — svarede han, — "at jeg vel har hørt, at man ved andre Fyrsters Hoffer, efter Bordet gav Vand til at vadske Hænderne i, men ingen Lud til Skjæget. Derfor er det en god Ting at leve længe, thi da faaer man meget at see, skjøndt man ogsaa pleier at sige: Den, der lever længe, lider længe; men saadan et Vadskeri synes dog at være mere morsomt, end besværligt.„

"Sørg ikke derfor, Ven Sancho!„ — sagde Hertuginden; — "jeg skal nok befale mine Piger, at de ikke alene skulle vadske Eder, men endogsaa lægge Eder i Lage, hvis det behøves.„

"Jeg vil lade mig nøie med at faae Skjæget vadsket;„ — svarede Sancho; — "i det mindste for i Dag og tænke: kommer Tid, kommer ogsaa Raad!„

"Hør engang, Huushovmester!„ — sagde nu Hertuginden; — "I har hørt hvad den gode Sancho forlanger, gjør bogstaveligt hvad han begjerer.„

Huushovmesteren forsikkrede, at Hr. Sancho skulde blive opvartet paa det bedste; hvorpaa han førde ham til Bords, medens Hertugen og Hertuginden endnu bleve siddende en Stund ved Taffelet, og talde om forskjellige Ting, der meest angik Vaabenøvelser og det vandrende Ridderskab. Herpaa bad Hertuginden Don Quixote, da han dog syntes at have en saa lykkelig Hukommelse, at han vilde beskrive og afmale

hende Frøken Dulcinea af Tobosos Skjønhed og Gestalt, eftersom hun, at dømme efter alt det, som Rygtet forkyndte om hendes Deilighed, maatte være den yndigste Skabning, ikke alene i hele Verden, men endogsaa i hele Mancha.

Don Quixote sukkede, da han hørde Hertugindens Befaling, og sagde: "Hvis jeg kunde tage mit Hjerte ud af mit Bryst og lægge det paa en Tallærken her paa Bordet for eders Høihed, vilde jeg spare min Tunge den Umage, at sige det, der neppe lader sig tænke, thi i det vilde eders Høihed finde hendes livagtige Billed. Men hvorledes kan jeg nu afmale og beskrive, Punkt for Punkt, og Stykke for Stykke, alle den uforlignelige Dulcineas Skjønheder, da dette er et Arbeide, der fordrer større Kræfter, end jeg har; et Foretagende, med hvilket kun en Parrhasius', Timants' og Apelles' Pensel, og en Lysippus' Meisel skulde beskjæftige sig, for at afmale eller afbilde hende i Træ, Marmor og Bronze, eller en ciceroniansk og demostenisk Veltalenhed, for tilbørligt at ophøie og berømme hende.„

"Hvad vil det sige demostenisk, Hr. Don Quixote?„ — spurgde Hertuginder.. — "Jeg har endnu aldrig i mit Liv hørt dette Ord.„

"Demostenisk Veltalenhed,„ — svarede Don Quixote; — "vil sige saa meget som en Demostenes' Veltalenhed, ligesom en Ciceros Veltalenhed kaldes ciceroniansk Veltalenhed, og begge vare de største Talere i Verden.„

"Det er rigtigt;„ — sagde Hertugen; — "og I, min Kjære! har gjort et uoverlagt Spørgsmaal.

Men Hr. Don Quixote vilde alligevel gjøre os en stor Fornøielse, hvis han vilde skildre os hiin Dame, thi om han endogsaa blot gav os et let og flygtigt Omrids, vilde det dog uden al Tvivl blive saaledes, at endogsaa de Skjønneste vilde misunde hende.„

"Det vilde sikkert skee,„ — svarede Don Quixote; — "hvis en ulykkelig Skjæbne, der nylig havde truffet hende, ikke saa aldeles havde udslettet hendes Billede af min Hukommelse, at jeg nu ikkun er i Stand til at begræde hende, og ikke til at beskrive hende. Thi jeg maa lade eders Høiheder vide, at da jeg for nogle Dage siden drog hen for at kysse hendes Haand, og for at bede hende om hendes Tilladelse og Velsignelse til dette mit tredie Tog, fandt jeg hende ganske anderledes, end jeg havde ventet. Jeg fandt hende fortryllet, og forvandlet fra en Prindcesse til en Bondepige, fra en Skjønhed til et Uhyre, fra en Engel til en Djævel, fra en vellugtende Blomst til et stinkende Ukrud, fra en veltalende Person til en plump Sladdertaske, fra en sædelig Jomfru til en Luftspringerske, fra et Lys til et Mørke; med eet Ord, fra Dulcinea af Toboso til en sayaguesisk Bondetøs.„

"Gud fri os!„ — raabde Hertugen; — "hvem har tilføiet Verden denne store Ulykke? hvem berøvede den denne Skjønhed, der gjorde den lykkelig, denne Ynde, der henrykkede den, denne Dyd, der smykkede den?„

"Hvem?„ — svarede Don Quixote; — "hvem skulde det være; uden een af hine ugudelige Troldmænd, der forfølge mig af Misundelse? denne fordømte Yngel, der er kommen til Verden for at for-

mørke og tilintetgjøre gode Menneskers Handlinger, og for at hæve de Ondes og stille dem i et fordeelagtigt Lys. Troldmænd have forfulgt mig, Troldmænd forfølge mig, og Troldmænd ville forfølge mig indtil de faae mig og alle mine ophøiede, ridderlige Bedrivter nedstyrtede i Forglemmelsens Afgrund; og det er just paa det Sted, hvor det smerter mig meest, at de saare og beskadige mig; thi den, der berøver en vandrende Ridder sin Dame, berøver ham hans Øiesteen, hvormed han seer, den Soel, der beskinner ham, og den Stav, hvorved han støtter sig. Jeg har allerede sagt det tit, og jeg siger det endnu engang: En vandrende Ridder uden Dame er som et Træ uden Blade, en Bygning uden Kalk, og en Skygge uden Legeme.„

"Derimod er intet at sige!„ — sagde Hertuginden; — "men dersom vi alligevel kunne sætte Lid til Historien om Hr. Don Quixote, der for faa Dage siden er kommen for Lyset med almindeligt Bifald, synes det dog at vise sig, at eders Velbyrdighed aldrig har seet Frøken Dulcinea, og at denne Dame ikke er til i Verden, men et blot phantastisk Væsen, som eders egen Indbildningskraft har avlet og frembragt, og smykket med al den Skjønhed og Ynde, I selv vilde.„

"Derom lod der sig sige meget;„ — svarede Don Quixote; — "Gud veed om der er nogen Dulcinea til eller ikke, og om hun er et virkeligt eller indbildt Væsen; det er en Ting, som man ikke bør undersøge saa nøie. Jeg har hverken avlet eller frembragt min Dulcinea; men jeg tænker mig hende saa-

ledes, som en Dame bør være, der forener alt hos sig, hvad der kan gjøre hende berømt i alle Verdens Dele, nemlig Skjønhed uden Feil, Alvorlighed uden Hovmod, Ynde forbunden med Blufærdighed. Hun er taknemmelig af Høflighed, høflig fordi hun er vel-opdragen, og, med eet Ord, hun er af høi Byrd, thi hos adelige Personer straaler og lyser Skjønheden i en langt høiere Grad af Fuldkommenhed, end hos Skjønne af en ringere Stand.„

"Det er en Sandhed,„ — sagde Hertuginden; — "men Hr. Don Quixote maa dog tillade mig, at gjøre en Bemærkning, som Historien om hans Bedrivter giver mig Anledning til, nemlig, at det er klart af den, at Dulcinea, hvis der ogsaa virkelig findes en saadan Person i Toboso eller andetsteds, og om hun endogsaa er saa skjøn, som hun bliver beskrevet, dog ikke i Henseende til Stand og Byrd paa nogen Maa-de kan maale sig med en Oriana, Alastrajarea, Madasina og mange Andre.„

"Paa dette kan jeg ikke svare andet,„ — sagde Don Quixote, — "end at Dulcinea er en Datter af sine Handlinger og at Dyden forædler Blodet; at en ringe Mand, der er dydig, fortjener at æres langt mere end en lastefuld Adelsmand; og at Dulcinea især besidder et Vaaben, der kan hæve hende til Sceptre og Kroner; thi en skjøn og dydig Qvindes Fortjeneste kan vel gjøre endnu større Underværker og berettige til større Fordringer om ikke efter Formen, saa dog i det Væsentlige.„

"Jeg maa tilstaae, Hr. Don Quixote!„ — sagde Hertuginden, — "at alt hvad I siger har Fynd

og er vel grundet, og jeg vil herefter troe, og forsikkre enhver i mit Huus, ja Hertugen, min Gemahl, selv, hvis det behøves, at der virkelig gives en Dulcinea af Toboso, at hun er skjøn og af adelig Byrd, og at hun er værdig til at blive tilbedet af en saadan Ridder, som Hr. Don Quixote, og det er vist den største Berømmelse, man kan tillægge hende. Alligevel kan jeg dog ikke andet, end gjøre mig visse Betænkeligheder, og være lidt vred paa Sancho Panza. Det har nemlig stødt mig, at Historien siger, at Sancho fandt Dulcinea, da han overrakde hende Brevet, beskjæftiget med at rense en Sæk Hvede, og det endog af den røde Hvede. Dette maa dog virkelig opvække nogen Tvivl om hendes høie Stand.„

Hertil svarede Don Quixote: "Naadige Frue! I maa vide, at alt, eller det meste af det, der hender mig, afviger fra Tingenes sædvanlige Løb, og fra det, der hendes andre vandrende Riddere; det maa nu være, at det saaledes er besluttet i Skjæbnens uudforskelige Raad, eller bliver anstiftet af en eller anden misundelig Troldmand. Men det synes, at være en afgjort Sag, at alle, eller de fleste berømte vandrende Riddere have besiddet visse Gaver! En kunde nemlig ikke blive fortryllet, en Anden havde saa haardt Kjød, at intet Vaaben kunde saare ham, for Exempel, den berømte Don Roldan, en af de tolv Pairer af Frankerig, om hvem man siger, at han intetsteds kunde saares, uden i Fodsaalen af den venstre Fod, og det endda blot med Spidsen af en Naal, og ikke med noget andet Vaaben, hvorfor ogsaa Bernardo del Carpio, der dræbde ham i Roncesvalles, da

han mærkede, at han ikke kunde saare ham med sit Sværd, løftede ham op fra Jorden i begge sine Arme, og trykde ham ihjel, fordi han erindrede, at Herkules fordum paa denne Maade dræbde Antæos, hiin grusomme Kjæmpe, som man sagde var en Søn af Jorden. Af det, jeg har sagt, drager jeg den Slutning, at det kan være, at jeg ogsaa besidder en saadan Gave, ikke at jeg er saa haard at jeg ikke kan saares, thi jeg har allerede flere Gange gjort den Erfaring, at mit Kjød er blødt og igjennemtrængeligt; heller ikke, at jeg har den Gave, at jeg ikke kan fortrylles, thi jeg har allerede engang befunden mig i et Buur, hvori hele Verden ikke kunde have spærret mig inde, hvis det ikke var skeet ved Trolddom. Men da jeg igjen har befriet mig ud af samme, vil jeg troe, at ingen anden Trolddom kan virke paa mig. Da nu hine ugudelige Troldmænd see, at deres Besværgelser ingen Virkning have mere paa min Person, hævne de sig paa den, der er mig meest dyrebar, og stræbe at berøve mig Livet, ved at mishandle Frøken Dulcinea, for hvem alene jeg lever. Og saaledes troer jeg, at de, da min Vaabendrager overbragde hende Brevet, have forvandlet hende til en Bondepige, der forrettede et saa grovt Arbeide, som det at rense Hvede. Men jeg har dog altid sagt, at denne Hvede enten var almindelig, eller nogen anden Slags Hvede, men lutter østerlandske Perler. Til et Beviis paa, at dette virkelig forholder sig saaledes, vil jeg fortælle eders Høiheder noget. Da jeg for ikke længe siden kom til Toboso, kunde jeg intetsteds finde Dulcineas Palads, og da Sancho Dagen efter saae hende selv i hendes

naturlige Skikkelse, der er den skjønneste i Verden, kom hun mig for som en plump, hæslig Bondepige, og ikke engang anstændig i sin Tale, skjøndt hun dog er Fornuften selv. Da jeg nu ikke selv er fortryllet, og ikke kan fortrylles, saa er det vist, at man maa have fortryllet, mishandlet, forandret, forvandlet og atter forvandlet hende; ja, at mine Fjender, ved at fornærme hende, have hævnet sig paa mig, saa at jeg vil komme til at udgyde Taarer for hendes Skyld lige indtil jeg igjen seer hende i hendes forrige Tilstand. Jeg har sagt alt dette, for at ingen skal bryde sig om hvad Sancho siger om at hun har renset Korn, thi har man forvandlet hende lige for mine Øine, saa er det heller intet Under, om man har forvandlet hende for hans. Dulcinea er af høi og adelig Byrd, og nedstammer fra en af de mange ædle, gode, gamle Slægter fra Toboso; og sandelig, det er intet ringe Lod, der er bleven hende til Deel, eftersom hendes Fødeby i de kommende Tider, for hendes Skyld, vil blive ligesaa berømt, som Troia er bleven ved Helena, og Spanien ved La Cava *), og dette med større Ret og mere Ære. Paa den anden Side, maa eders Høiheder vide, at Sancho er en af de sælsomste Vaabendragere, der nogensinde har tjent en vandrende Ridder. I sin Eenfoldighed siger han ofte saa forstandige Ting, at man med Fornøielse tænker paa, om han er meest eenfoldig eller meest forstandig. Han har undertiden Løier i Hovedet, der gjøre ham til en Skalk,

*) Florinda, Grev Julians Datter, der var Skyld i at Maurerne bleve indkaldte i Spanien, var man givet Tilnavnet La Cava.

og han begaaer Taabligheder, der bevise, at han er en Nar; han tvivler paa alt, og troer alt; og naar jeg tænker, at han vil dumpe ned i Taablighedens Afgrund, kommer han frem for Lyset igjen med saa fornuftige Ting, at de løfte ham til Skyerne. Kort sagt, jeg vilde ikke bytte med nogen anden Vaabendrager, om man endog vilde give mig en Stad i Bytte. Alligevel veed jeg endnu ikke, om det er raadeligt, at sende ham til det Statholderskab, hvormed eders Høihed har benaadet ham, endskjøndt jeg nok har mærket et vist Anlæg til at regjere hos ham, og naar man blot skjærper hans Forstand, vil han kunne blive ligesaa godt færdig med ethvert Statholderskab, som Kongen med sine Krongodser. Desuden vide vi af mangfoldige Erfaringer, at en Statholder paa Landet hverken behøver megen Duelighed, eller stor Lærdom; thi man seer jo hundrede, der neppe kunne læse, og dog regjere de som Gripper. Hovedsagen er, at de mene det godt, og søge at gjøre Ret og Skjæl, thi de mangle ikke Folk, der kunne raade dem og hjælpe dem tilrette; som det for Exempel er Tilfældet med de adelige Embedsmænd, der ikke ere lærde, og som dømme ved deres Bisiddere. Jeg vilde kun raade ham, ikke at lade sig bestikke, eller bortgive noget af sine Rettigheder, og endnu nogle andre Ting, som jeg nu beholder for mig, men som jeg nok til rette Tid skal aabenbare Sancho, til hans Nytte og til Fordeel for Øen, som han kommer til at regjere.„

Saavidt var Samtalen kommen imellem Hertugen, Hertuginden og Don Quixote, da de hørde et stort Skrig, og en Larm af mange Mennesker i Pal-

ladset, og i samme Øieblik traad Sancho ind i Salen, fnysende af Vrede, med en Karklud istedet for et Haandklæde under Hagen, og bag efter ham en Mængde Betjente, eller rettere sagt Kokkedrenge og Gaardskarle. En af disse bar et lille Trug med Vand, hvis skidne Farve viisde at det var Skyllevand. Denne løb bestandigt efter ham, og søgde at skyde ham Truget ind under Skjæget, og en anden Kokkedreng lod, som om han vilde vadske ham.

"Hvad har I for, Børn!„ — spurgde Hertuginden; — "Hvad skal det betyde? Hvad forlanger I af denne gode Mand? Tænker I da ikke paa, at han er udnævnt til Statholder?„

"Denne Herre„ — svarede den skjælmske Knøs, — "vil ikke lade sig vadske, som Skik og Brug er, og som hans Herre og Hertugen, min Herre, pleie at vadske sig.

"Jo vist vil jeg!„ — svarede Sancho fuld af Forbittrelse; — "men med et renere Haandklæde, og med Vand, der ikke er saa smudsigt, og med Hænder, der ikke ere saa skidne; thi der er ikke saa stor en Forskjel imellem min Herre og mig, at man skulde vadske ham med Englevand, og mig med Djævlelud. Hvad der er Skik her i Landet og i de Stores Palladser, er ret godt, naar det ikke er til Besvær, men saadan en Skik, som denne Vadskning, er værre end den, at pidske sig for at gjøre Bod. Jeg er reen om Skjæget, og behøver ikke saadanne Forfriskninger, og kommer En og vil vadske mig, eller rører En blot et Haar paa mit Hoved, det vil sige paa mit Skjæg, med Respect at sige, saa giver jeg ham et Næveslag,

saa han skal føle det, thi saadanne Cirmonier og Indsæberier synes snarere at være gjorte for at spotte Gjæsterne, end for at ære dem.„

Hertuginden var nær ved at døe af Latter baade over Sanchos Vrede og over hans Tale; men Don Quixote behagede det slet ikke, at see ham behængt med det marmorerede Haandklæde, og omringet af Kokkedrenge. Han gjorde derfor en dyb Compliment for Hertugen og Hertuginden, som om han vilde bede dem om Tilladelse til at tale, og sagde i en alvorlig Tone til Tjenestefolkene: "Holla, mine unge Herrer! lader min Dreng være med Fred, og gaaer derhen, hvorfra I ere komne, eller hvorhen I ellers ville; thi min Vaabendrager er saa reen som nogen Anden, og af dette Trug vil han ligesaa lidet vadskes, som han vil drikke af det. Følger mit Raad, og lader ham være, thi hverken han eller jeg lade os holde for Nar.„

Sancho snappede Ordet ud af Munden paa ham og sagde: "Lad dem kun komme, og prøve paa at gjøre Nar ad mig, jeg skal nok lære dem hvor David kjøbde Øllet. Lad dem tage en Kam, eller hvad de ville, og strigle mit Skjæg, og faaer de noget af det, der ikke er reenligt, maa de gjærne skjære det reent af.„

"Sancho har Ret i alt, hvad han siger;„ — sagde Hertuginden, uden at holde op med at lee; — "han er reen, og behøver, som han siger, ikke at vadskes, og dersom vore Skikke ikke behage ham, saa er Mands Villie Mands Himmerig, især da I, som Reenlighedens Tjenere, have handlet overordentligt skjø-

desløst og nagtsomt, og jeg veed ikke, om jeg ikke burde sige uforskammet, i det I for en saadan Person ikke har taget Guldkander og Haandklæder af Kammerdug, men et Trætrug og en Karklud. Men I ere Skjælmer og Slyngler, og kunne af lutter Kaadhed ikke afholde Eder fra at udøve eders Ondskab mod en vandrende Ridders Vaabendrager.„

Kokkedrengen, ja selv Huushovmesteren, der var kommen ind med dem, tog Hertugindens Irettesættelse for ramme Alvor. De tog derfor strax Karkluden af Sancho, og gik alle bort, forvirrede og skamfulde, og lode Vaabendrageren med Fred. Sancho, der troede, at han havde undgaaet en stor Fare, kastede sig paa Knæ for Hertuginden, og sagde: "Af store Damer kan man vente sig store Naadesbeviisninger. Den, som eders Høihed har viist mig, kan jeg ikke betale med noget ringere, end med det Ønske, at blive slaaet til vandrende Ridder, for at beskjæftige mig mit hele Liv igjennem med at tjene en saa høi Dame. Jeg er en Bonde, mit Navn er Sancho Panza, jeg har Kone og Børn; kan jeg tjene eders Høihed med noget af alt dette, saa behøver I kun at befale, og jeg skal strax adlyde.„

"Det er tydeligt, Sancho!„ — sagde Hertuginden; — "at I har lært høviske Manerer i Høflighedens egen Skole. Jeg vil nemlig sige, at I er bleven opdraget ved Hr. Don Quixotes Barm, der er Høflighedens Fløde og Ceremoniernes, eller, som I kalder dem, Cirmoniernes Blomst. Held en saadan Herre, og en saadan Tjener, den ene som Polarstjernen for det vandrende Ridderskab, og den anden som

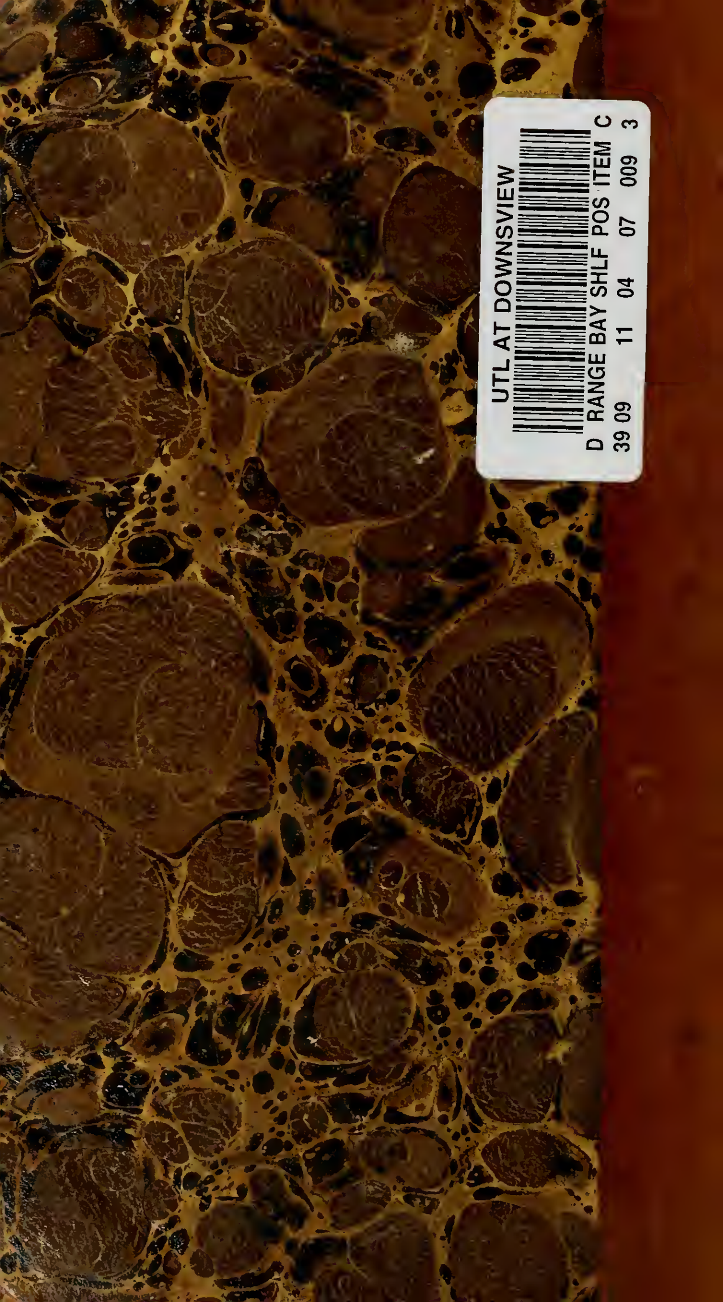
Fixstjærnen for den vaabendragerlige Troskab! Staa op, Ven Sancho! jeg vil belønne eders Høflighed dermed, at jeg vil bede Hertugen, min Gemahl om, saasnart muelig, at skjænke Eder det lovede Statholderskab.„

Saaledes endte denne Samtale, og Don Quixote gik bort, for at holde sin Middagshvile. Men Hertuginden bad Sancho, hvis han ikke var søvnig, at tilbringe Middagsstunden med hende og hendes Jomfruer i en kjølig Sal. Sancho svarede, at han vel var vant til at sove til Middag i fire eller fem Timer, men, for at tjene hendes Naade, vilde han gjærne gjøre sig Umage for at lade være med at sove den Dag, og at adlyde hendes Befaling, og dermed gik han bort.

Hertugen gav imidlertid nye Ordrer til at behandle Don Quixote aldeles som vandrende Ridder, og ganske, som man fortæller, at de gamle Riddere bleve behandlede.

LIBRARY
APR 14 1976
UNIVERSITY OF TORONTO

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 11 04 07 009 3